

Rikos- ja riita-asioiden sovittelu 2013

Medling i brott- och tvistemål 2013

Mediation in criminal and civil cases 2013

Aune Flinck
+358 29 524 7208
aune.flinck@thl.fi

Salla Säkkinen
+358 29 524 7064
salla.sakkinen@thl.fi

Tuula Kuoppala
+358 29 524 7234
tuula.kuoppala@thl.fi

Terveyden ja hyvinvoinnin laitos
PL 30 (Mannerheimintie 166, Helsinki)
00271 Helsinki
Puhelin: + 358 29 524 6000
www.thl.fi

Rikos- ja riita-asioiden sovittelu 2013

18.6.2014

Rikos- ja riita-asioiden sovitteluun ohjattiin yhteensä 11 586 rikos- ja riita-asiaa. Rikoksiin liittyviä aloitteita oli 11 173 ja riita-asioihin liittyviä aloitteita 413. Sovitteluun ohjattujen rikos- ja riita-asioiden määrä väheni 6 prosenttia vuodesta 2012.

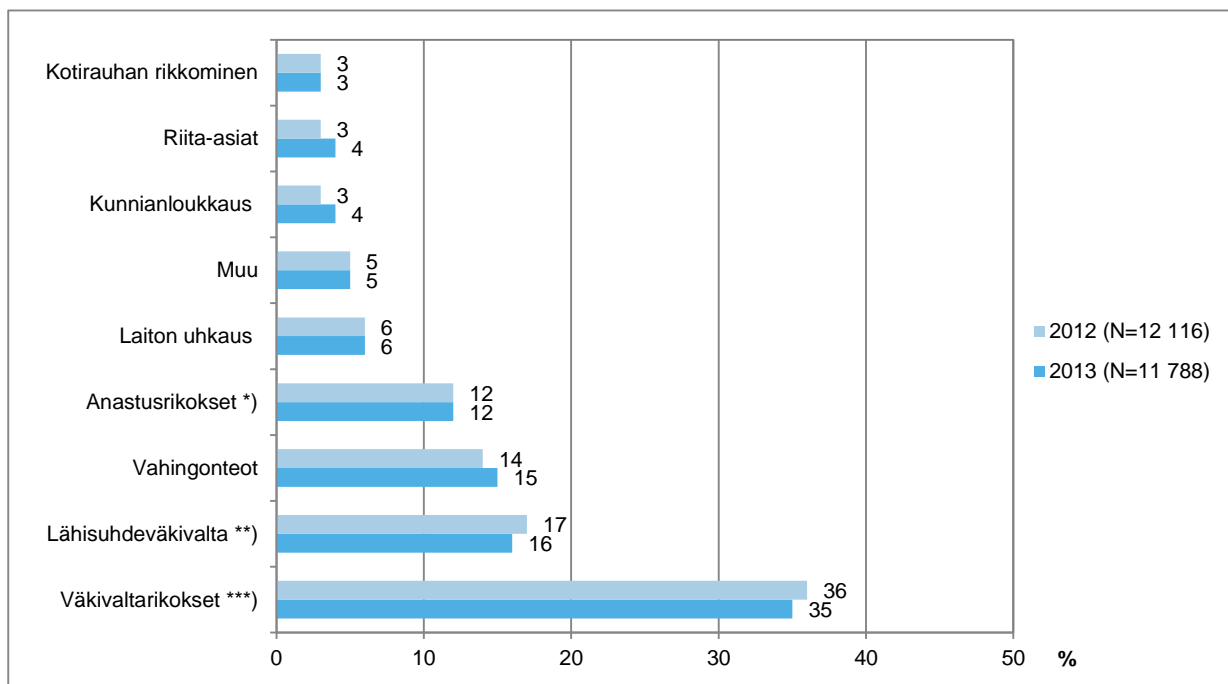
Kaikista sovitteluun ohjatuista rikos- ja riita-asioista puolet oli väkivaltarikoksia. Väkivaltarikosten osuus sovitteluun tulleista tapauksista väheni edellisestä vuodesta kaksi prosenttiyksikköä. Sen sijaan riita-asioiden, vahingontekojen ja kunnianloukkausten osuudet kasvoivat yhteensä 3 prosenttiyksikköä, samoin kasvoivat näiden asioiden määrät.

Noin 1 900 lähisuhteessa tapahtunutta henkeen ja terveyteen kohdistunutta rikosta ohjattiin rikos- ja riita-asioiden sovitteluun vuonna 2013. Sovitteluun ohjattujen lähisuhteessa tapahtuneiden rikosten määrä väheni 8 prosenttia edellisestä vuodesta.

Sovittelu käynnistyi 73 prosentissa sovitteluun ohjatuista rikoksista. Käynnistyneistä rikosten sovitteluista keskeytyi 13 prosenttia.

Tekijöiksi epäillyistä 41 prosenttia oli alle 21-vuotiaita. Alle 21-vuotiaiden osuus sovittelualoitteista on vähentynyt 8 prosenttiyksikköä vuodesta 2007, jolloin prosenttiosuus oli 49. Alle 15-vuotiaiden osuus tekijöiksi epäillyistä oli 13 prosenttia.

Kuvio 1. Sovittelukäsittelyyn ohjattujen rikosten ja riita-asioiden osuudet 2012 ja 2013, %

*) Anastusrikokset käsittävät varkausrikokset, petoksen, kavalluksen ja luvattoman käytön.

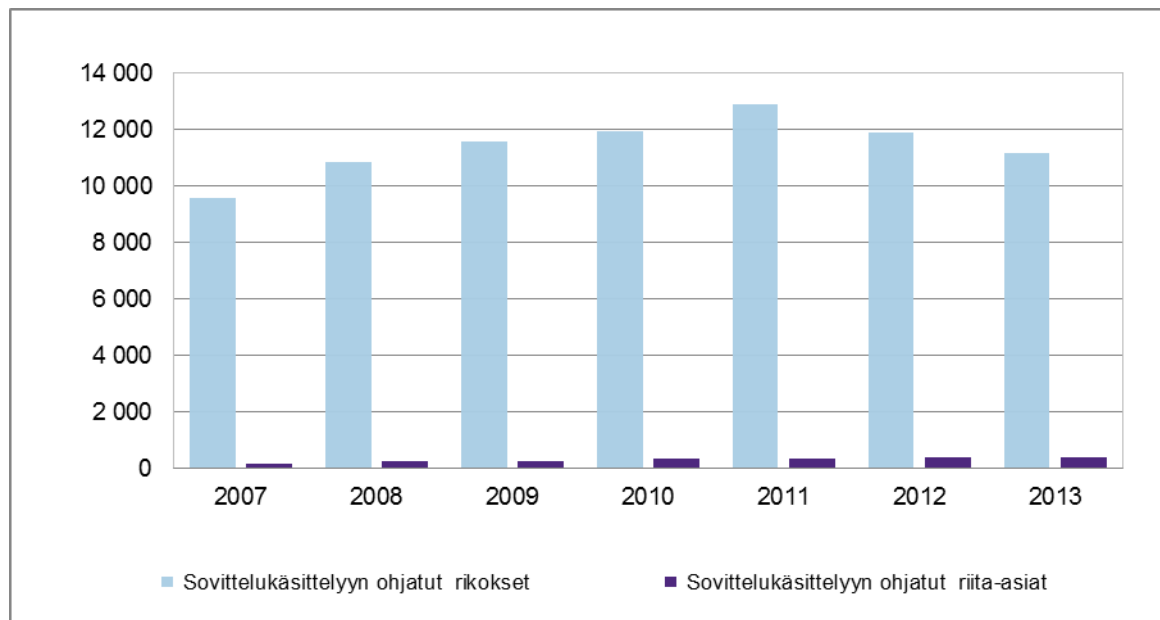
**) Tilastoon ilmoitettaviin lähisuhdeväkivaltarikoksiin sisältyvät vain henkeen ja terveyteen kohdistuneet rikokset, ei esimerkiksi lähisuhteissa tapahtuneita kunnianloukkausrikoksia.

***) Väkivaltarikokset käsittävät lievät pahoinpitelyt, pahoinpitelyt, törkeät pahoinpitelyt ja ryöstöt. Lähisuhteessa tapahtuneet väkivaltarikokset esitetään kuviossa erikseen.

Sovitteluun ohjatut rikokset ja riita-asiat

Sovitteluun ohjattujen rikosten ja riita-asioiden määrä väheni 6 prosenttia vuonna 2013. Vuodesta 2011 vuoteen 2013 tapausmäärät ovat vähentyneet kaikkiaan 12,5 prosenttia, mikä on 1 654 tapausta. Tapausmäärien kasvu vuosina 2007–2011 kääntyi laskuun vuoden 2011 jälkeen, jolloin kasvua oli vielä 7,5 prosenttia. Sovittelulain¹ voimaan tulon jälkeen olivat tapausmäärät korkeimmillaan vuonna 2011, jolloin sovitteluun ohjattiin kaikkiaan 13 240 rikos- ja riita-asiaa (kuvio 2).

Kuvio 2. Sovittelukäsittelyyn ohjatut rikos- ja riita-asiat 2007–2013

Tilastokeskuksen julkaisemien tietojen mukaan vuonna 2012 poliisin tietoon tulleiden rikosten määrä² väheni 7 prosenttia (32 000), vuonna 2013 tapausmäärät vähenivät 0,1 prosenttia (500). Poliisin tietoon tulleiden rikosten määrän 7 prosentin väheneminen vuonna 2012 saattaa vaikuttaa vielä myös vuonna 2013 sovitteluun ohjattujen aloitteiden määrään, mutta se ei kokonaan selitä sovittelualoitteiden määrän laskua.

Rikos- ja riita-asioiden sovittelupalveluiden toimialueiden uudelleen organisoituminen ja sen mukanaan tuomat muutokset vuosien 2012 ja 2013 aikana ovat myös saattaneet vaikuttaa sovittelutoimintaan. Aloitteiden määrään voi vaikuttaa myös poliisin selvittämien rikosten soveltumattomuus sovitteluun sekä poliisin ja syyttäjien erilaiset omat käytännöt sovitteluun ohjaamisessa. Viranomaisten käytössä olevat esitutinnan rajoittamisen ja kirjalliseen menettelyyn ohjaamisen vaihtoehdot ovat myös saattaneet vaikuttaa aloitteiden määrän laskuun. Arvioidessaan käsiteltävänä olevan asian soveltuvan sovitteluun, poliisin tai syyttäjäviranomaisen tulee tiedottaa rikoksesta epäillylle ja rikoksen uhrille sovittelumahdollisuudesta ja ohjata heitä sovitteluun. Poliisi voi tiedottaa sovittelumahdollisuudesta myös niissä tapauksissa, joissa poliisi ei itse, esimerkiksi asian vakavuuden vuoksi ohjaa asiaa sovitteluun.³

Vuonna 2013 tuotiin rikossovittelukäsittelyyn 11 173 rikostapauksen lisäksi 413 riita-asiaa. Sovitteluun tuotujen riita-asioiden määrä ja osuus on kasvanut tasaisesti sovittelua koskevan lain voimaantulosta lähtien. Riita-asioiden osuus kaikista sovittelualoitteista oli 3,6 prosenttia vuonna 2013. Soviteltavia riita-asioita olivat tavallisimmin naapurien ja perikunnan väliset riidat, samoin kuin lemmikkieläimistä ja niiden käyttäytymisestä johtuneet riidat. Myös lasten ja nuorten välisiä riitoja sekä kiusaamistapauksia tuotiin sovitteluun. (Kuvio 1, taulukko 1.)

¹ Laki rikosasioiden ja eräiden riita-asioiden sovittelusta 1015/2005.

² Poliisin tietoon tullut rikollisuus. Tilastokeskus.

³ Poliisihallituksen ohje rikosten sovittelusta 2014–2018 ja Kunnas Maiju: Sovittelutoimiston sekä poliisilaitoksen välinen moniammatillinen yhteistyö ja sen kehittäminen Pirkanmaalla. 2014.

Vuonna 2013 sovitteluun ohjatuista rikos- ja riita-asioista oli noin puolet (51 %) väkivaltarikoksia⁴. Törkeiden pahoinpitelyjen⁵ osuus sovitteluun ohjatuista rikos- ja riita-asioista oli vajaa prosentti (0,6 %). Lähisuhteessa tapahtuneiden väkivaltarikosten⁶ osuus kaikista sovitteluun ohjatuista rikoksista ja riita-asioista oli 16 prosenttia vuonna 2013 (kuvio 1). Seuraavaksi eniten sovitteluun ohjattiin vahingontekoja (15 %) ja anastusrikoksia (12 %). Muiden, tarkemmin erittelemättömien rikostapausten osuus oli 5 prosenttia. Muu rikos -luokkaan kirjataan ne tapaukset, jotka eivät sisälly kyselylomakkeella esitettyihin muihin rikosnimikkeisiin. Yleisimpiä rikoksia muu rikos -luokassa ovat eläimen vartioimatta jättäminen, vammantuottamus, järjestystä ylläpitävän henkilön vastustaminen ja viestintäsalaisuuden rikkominen.

Taulukko 1. Sovittelukäsittelyyn ohjatut rikokset ja riita-asiat 2006–2013

	*) 1.6.- 31.12.2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2013, %- osuudet
Väkivalta	1 719	4 450	5 277	5 634	5 738	6 841	6 484	6 049	51,3
<i>josta lähisuhdeväkival- lan osuus</i>	305	775	940	1 017	1 058	1 929	2 070	1 888	16,0
Laiton uhkaus	122	408	594	641	736	724	706	687	5,8
Anastusrikokset	527	1 478	1 507	1 655	1 670	1 614	1 484	1 464	12,4
Vahingonteko	723	1 983	2 086	2 060	2 078	1 819	1 664	1 730	14,7
Kotirauhan rikkominen	154	421	384	450	440	433	397	389	3,3
Kunnianloukkaus	184	353	368	429	483	474	412	449	3,8
Muu	282	736	789	882	947	831	586	607	5,1
Riita-asiat	38	186	244	276	342	345	398	413	3,5
Yhteensä	3 749	10 015	11 249	12 027	12 434	13 081	12 131	11 788	100

*) Valtakunnallinen tilastointi on aloitettu sovittelua koskevan lain voimaantulopäivästä 1.6.2006.

Kansallisen rikosuhritutkimuksen mukaan 15–74-vuotiaista suomalaisista 7 prosenttia oli vuoden 2013 aikana joutunut läimäisyyn tai sitä vakavamman väkivallan kohteeksi. Uhkailuja kokeneita oli 10 prosenttia. Uhkailu- ja väkivaltakokemukset olivat samalla tasolla kuin edellisenä vuonna. Väki-
valtakokemukset olivat yhtä yleisiä naisilla ja miehillä. Naiset kokivat useimmin väkivaltaa työtehtävissään ja kotonaan, miehet julkisilla paikoilla, ravintoloissa ja kotonaan. Suomalaisista vamma-
aiheuttaneen väkivallan kohteeksi oli joutunut 4 prosenttia, joista 17 prosenttia ilmoitti heihin kohdistuneen väkivallan tulleen poliisin tietoon.⁷

Sovittelukäsittelyyn ohjattujen rikos- ja riita-asioiden prosenttiosuuksissa oli havaittavissa muutoksia vuoden 2012 vastaaviin lukuihin verrattaessa. Vuonna 2012 sovitteluun ohjattujen lähisuhdeväkivaltarikosten määrän kasvua selitti rikoslakiin tehty muutos, jonka mukaan lähisuhteessa tapahtuneet lievät pahoinpitelyt muuttuivat virallisen syytteen alaisiksi rikoksiksi⁸. Vuonna 2013 sovitteluun ohjattujen väkivaltarikosten osuus kaikista sovitteluun ohjatuista rikos- ja riita-asioista laski 2 prosenttiyksikköä edellisestä vuodesta. Tapausmäärien väheneminen liittyyneen koko maata koskevien sovitteluun ohjattujen rikosten vähenemiseen. Väkivaltatapausten määrä väheni 435 tapauksella vuonna 2013, näistä 182 oli lähisuhdeväkivaltarikoksia. Sen sijaan riita-, kunnianloukkaus-
sekä vahingontekoon liittyvien sovittelualoitteiden prosenttiosuudet ja asioiden määrät kasvoivat. (Kuvio 1, taulukko 1.) Määrissä tapahtuneet muutokset ovat tältä osin hallitusohjelman mukaisia; sovittelun käyttöä lisätään erilaisissa rikos- ja riita-asioissa, sen sijaan sovittelun käyttöä tulee rajata lähisuhdeväkivaltarikoksissa.⁹

⁴ Mukaan lukien sovitteluun ohjatut lähisuhdeväkivaltarikokset.

⁵ Mukaan lukien lähisuhteessa tapahtuneet, sovitteluun ohjatut törkeät pahoinpitelyt.

⁶ Tilastossa sovitteluun ohjatut, lähisuhteessa tapahtuneet rikokset ovat väkivaltarikoksia, kuten esimerkiksi pahoinpitelyjä.

⁷ Suomalaiset väkivallan ja omaisuusrikosten kohteena 2013 – Kansallisen rikosuhritutkimuksen tuloksia.

⁸ Rikoslaki 441/2011 (21 luku, 16§)

⁹ Hallitusohjelma. Pääministeri Jyrki Kataisen hallitusohjelma 2012–2015.

Sovittelun käynnistyminen

Sovittelu käynnistyi noin 73 prosentissa sovittelutoimistoihin tulleista rikoksia koskevista aloitteista. Edelliseen vuoteen 2012 verrattuna, jolloin käynnistyneiden sovittelujen osuus oli 67 prosenttia, kasvoi käynnistyneiden sovittelujen määrä 6 prosenttiyksiköllä vuonna 2013.

Sovittelulain¹⁰ mukaan kunkin rikos- tai riita-asian edellytykset sovitteluun on sovittelutoimistossa arvioitava ja varmistettava ennen sovitteluprosessin käynnistämistä sekä tehtävä asiassa kirjallinen, valituskelpoinen päätös rikoksen tai riita-asian soveltuvuudesta sovitteluun. Sovittelun käynnistymisen edellytyksenä on muun muassa, että sovittelun osapuolet ovat henkilökohtaisesti ja vapaaehtoisesti ilmaisseet suostuvansa sovitteluun ja pystyvät ymmärtämään sovittelun sekä siinä tehtävien ratkaisujen merkityksen. Tilanteissa, joissa sovittelun osapuolia ei tavoiteta, tai osapuoli peruu halukkuutensa sovitteluun, ei sovittelua voida käynnistää. Osapuolet voivat myös peruuttaa suostumuksensa missä vaiheessa sovittelua tahansa. Tämä tarkoittaa sitä, että osapuolet voivat peruuttaa suostumuksensa ennen kuin sovittelutoimisto on tehnyt päätöstä sovittelun käynnistämisestä.

Alaikäisen henkilön osallistuminen sovitteluun edellyttää lisäksi, että myös hänen huoltajansa tai muut lailliset edustajansa suostuvat siihen.

Sovittelujen keskeytyminen

Keskeytyneiden rikosasiain sovittelujen osuus oli 13 prosenttia, mikä on samansuuruinen kuin edellisenä vuonna. (Liitetaulukko 1.) Sovittelulain mukaan sovittelutoimiston on keskeytettävä sovittelu välittömästi, jos osapuoli peruuttaa suostumuksensa tai jos on syytä epäillä, ettei suostumus ole vapaaehtoinen. Sovittelu on keskeytettävä myös, jos on perusteltua syytä epäillä, ettei sovittelun osapuoli kykene ymmärtämään sovittelun ja siinä tehtävien ratkaisujen merkitystä tai, jos sovittelun jatkaminen on selvästi vastoin alaikäisen osapuolen etua. Sovittelutoimisto voi keskeyttää sovittelun myös muusta syystä, jos sovittelulle ei ole edellytyksiä. Lähisuhdeväkivaltarikoksissa on lisäksi erityisiä syitä, jolloin sovittelu tulee keskeyttää (ks. tarkemmin kappale Käsitteet ja määritelmät).

Rikoksia ja riita-asioita sovitteli vuoden 2013 aikana yhteensä 1 175 tehtävään vaadittavan koulutuksen saanutta sovittelijaa, määrä on 104 vähemmän kuin edellisenä vuonna. Tämän lisäksi reservissä¹¹ oli 105 sovittelijaa. Yhtä sovittelijaa kohden on keskimäärin 9,9 sovitteluun ohjattua rikos- ja riita-asiaa (taulukko 2).

Taulukko 2. Sovitteluun ohjatut rikos- ja riita-asiat sovittelijaa kohden 2007–2013

	Sovittelijoiden lukumäärä	Sovitteluun ohjatut rikos- ja riita-asiat yhteensä	Sovitteluun ohjatut rikos- ja riita-asiat suhteutettuna sovittelijoiden lukumäärään
2007	1 130	9 769	8,6
2008	1 232	11 120	9,0
2009	1 234	11 880	9,6
2010	1 211	12 313	10,2
2011	1 284	13 240	10,3
2012	1 279	12 306	9,6
2013	1 175	11 586	9,9

¹⁰ Laki rikosasioiden ja eräiden riita-asioiden sovittelusta 1015/2005.

¹¹ Reservissä olevilla tarkoitetaan joko äitiys- tai vanhempainlomalla, opintovapaalla, vuorotteluvapaalla tai pitemmällä sairauslomalla olevia sovittelijoita.

Rikos- ja riita-asioiden lähettäminen sovitteluun

Valtaosan rikoksista eli 83 prosenttia lähetti sovitteluun poliisi. Syyttäjiltä sovitteluun ohjautui rikos-tapauksista noin 13 prosenttia. Poliisin osuus rikosasioiden aloitteissa lisääntyi 2 prosenttiyksikköä. Syyttäjien tekemät aloitteet vähenivät yhden prosenttiyksikön verran. Vain prosentti (103) aloitteis-ta tuli sosiaaliviranomaisilta. Sosiaaliviranomaisten tekemät aloitteet vähenivät kahdella prosent-tiyksiköllä edellisestä vuodesta. Riita-asioissa aloite tuli 58 prosentissa yksityiseltä henkilöltä ja 42 prosentissa oikeushenkilöltä ¹².

Lastensuojelulain 24 §:n mukaan sosiaalihuollosta vastaavan toimielimen tulee tarvittaessa ohjata lapsi sovitteluun. Lastensuojelulain kokonaisuudistustyöryhmän muistion mukaan rikosasioiden sovittelu on erityisesti lastensuojelun kannalta merkittävä keino puuttua nuorten tekemiin rikoksiin, ehkäistä nuorten tekemiä uusintarikoksia ja kasvattaa lapsia ja nuoria vastuullisuuteen. ¹³

Sovittelulain ¹⁴ 13 §:n mukaan rikoksesta epäillyn tai uhrin ollessa alaikäinen myös hänen huolta-jallaan tai muulla laillisella edustajallaan on oikeus tehdä aloite sovitteluun ryhtymisestä. Vanhem-mat toivat sovitteluun kuitenkin vain 8 sovittelualoitetta, niiden osuus kaikista aloitteista oli 0,1 prosenttia.

Vuoden 2013 aikana oli sovitteluun ohjatuista rikoksista 55 prosenttia virallisen syytteen alaisia, ja asianomistajarikoksien osuus oli 45 prosenttia. Asianomistajarikosten määrän osuus lisääntyi kahdella prosenttiyksiköllä verrattuna edelliseen vuoteen. Riita-asioita tuotiin sovitteluun yhteensä 413, mikä on lähes 4 prosenttia kaikista sovitteluun tulleista tapauksista.

Sovittelukäsittelyyn ohjattiin vuoden 2013 aikana yhteensä 11 789 eri-ikäistä tekijäksi epäiltyä ja 9 514 asianomistajaa. Kokonaislukuihin sisältyvät myös tapaukset, joissa henkilö oli sekä tekijäksi epäilty että asianomistaja. ¹⁵ Kun sovittelun osapuolet suhteutetaan väestön tuhatta vastaavan ikäistä kohden, voidaan todeta että, sovittelulla on merkittävä osuus nuorten, rikoksesta epäiltyjen tekijöiden kohdalla. (Kuvio 3).

Sukupuolen mukaan eriteltynä tekijäksi epäillyistä 9 092 (78 %) oli miehiä ja 2 538 (22 %) naisia. Sukupuolen mukaan asianomistajista 5 432 (59 %) oli miehiä ja 3 771 (41 %) naisia (kuvio 4). Miesten osuudet niin tekijöiksi epäilyissä kuin asianomistajissakin kasvoivat yhden prosenttiyksikön edellisestä vuodesta.

Sovitteluun ohjautui 1 194 oikeushenkilöä asianomistajana. Suhteessa asianomistajien (miehet/naiset) lukumäärään, oikeushenkilöiden osuus oli 11 prosenttia kaikista asianomistajista vuon-na 2013. (Liitetaulukko 1.)

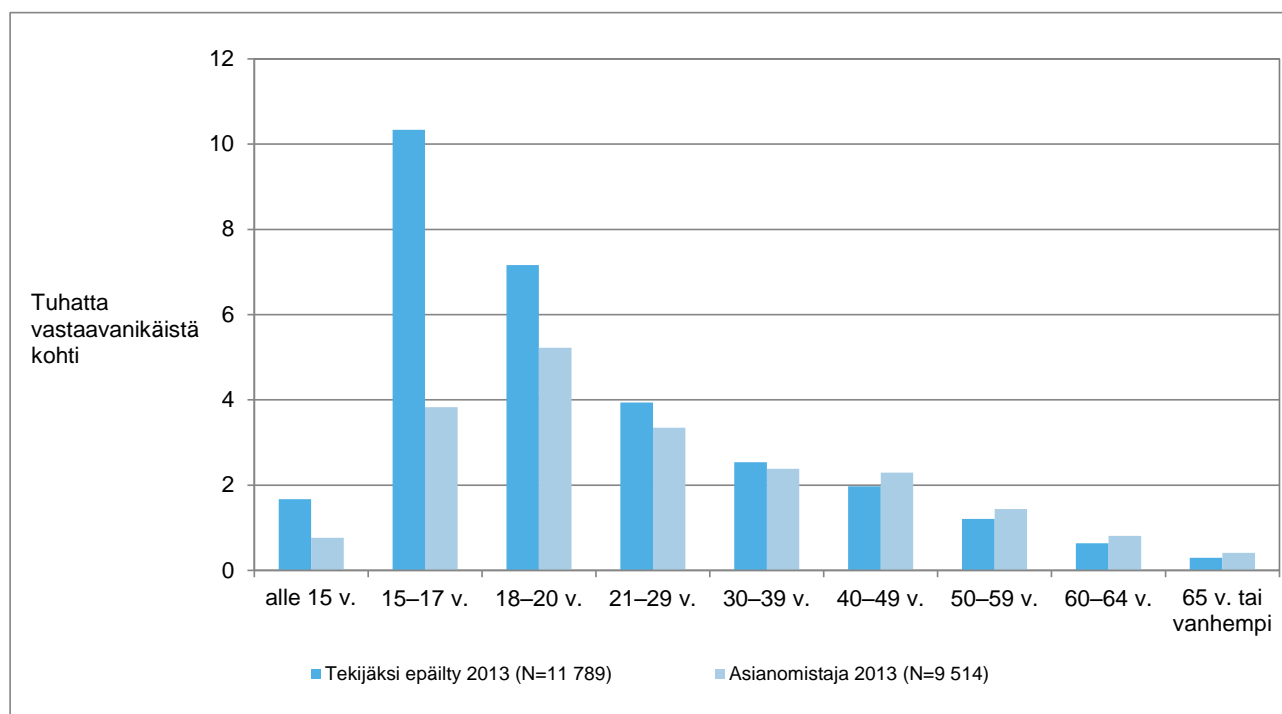
¹² Tyypillisimpiä oikeushenkilöitä sovittelutapauksissa ovat taloyhtiöt, vakuutusyhtiö tai muu vastaava.

¹³ Lastensuojelulain kokonaisuudistustyöryhmän muistio, Sosiaali- ja terveysministeriön selvityksiä 2006:25.

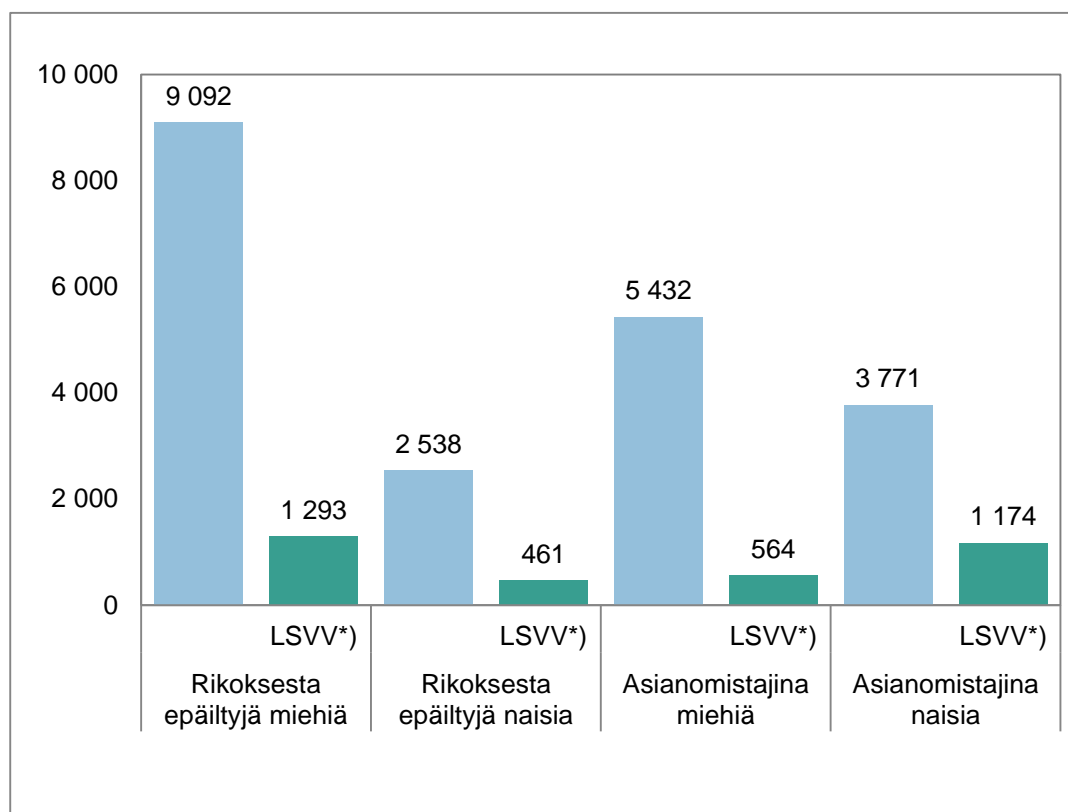
¹⁴ Laki rikosasioiden ja eräiden riita-asioiden sovittelusta 1015/2005.

¹⁵ Lukumäärät sisältävät myös riita-asioiden sovittelun osapuolet.

Kuvio 3. Sovitteluun ohjatut, rikosten ja riita-asioiden tekijöiksi epäilty ja asianomistajat suhteutettuna väestön tuhatta vastaavanikäistä kohden 2013

Kuvio 4. Sovitteluun ohjatut, rikoksesta epäilty ja asianomistajat sukupuolen mukaan 2013

*) LSVV = joista lähisuhdeväkivaltarikoksen osuus

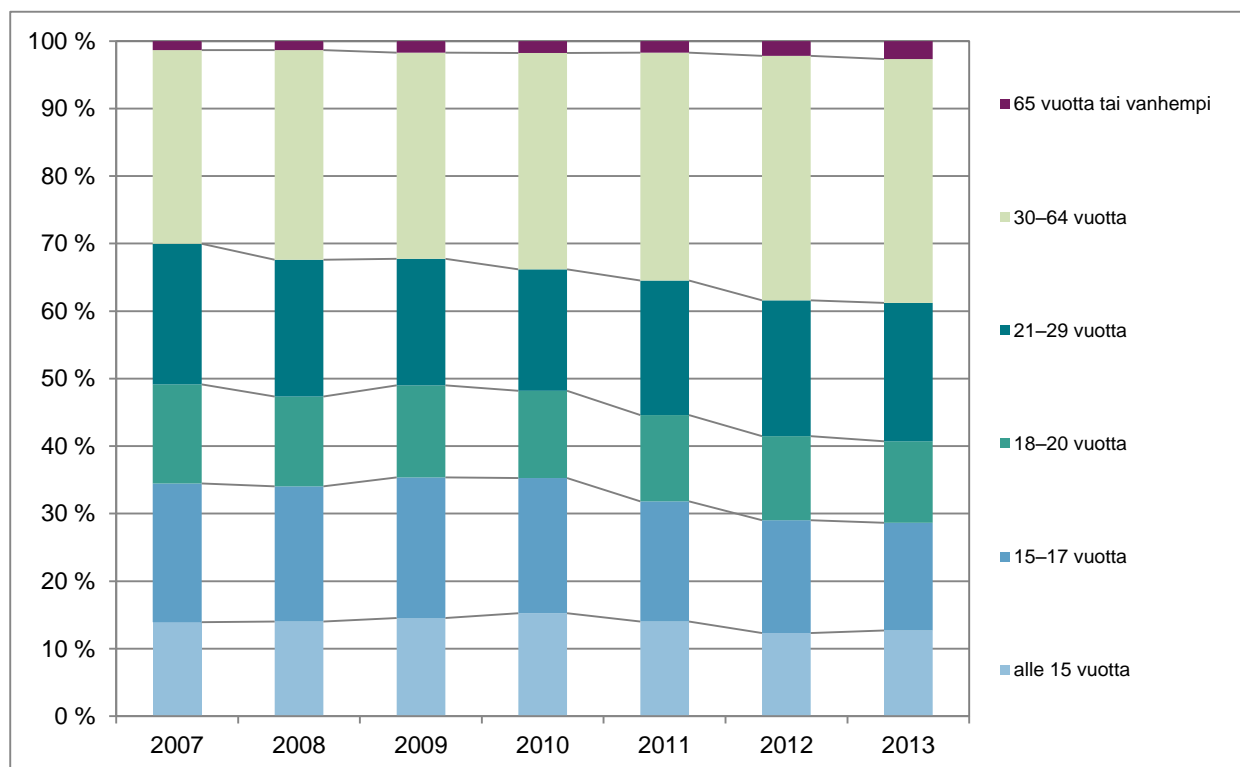
Eri ikäryhmät sovittelussa

Sovitteluun ohjattiin kaiken kaikkiaan 4 800 alle 21-vuotiaasta rikoksesta epäiltyä vuonna 2013. Nuorten, alle 21-vuotiaiden osuus sovitteluun ohjatuista rikoksen tekijöiksi epäillyistä on laskenut 8 prosenttiyksikköä vuodesta 2007 (49 %) vuoteen 2013 (41 %).

Sovitteluun ohjattiin 1 499 alle 15-vuotiaasta tekijäksi epäiltyä vuonna 2013, mikä on noin 13 prosenttia kaikista sovitteluun ohjatuista tekijäksi epäillyistä henkilöistä. Vuonna 2013 oli 15–17-vuotiaiden osuus 16 prosenttia, ja 18–20-vuotiaiden osuus oli 20 prosenttia. (kuvio 5).

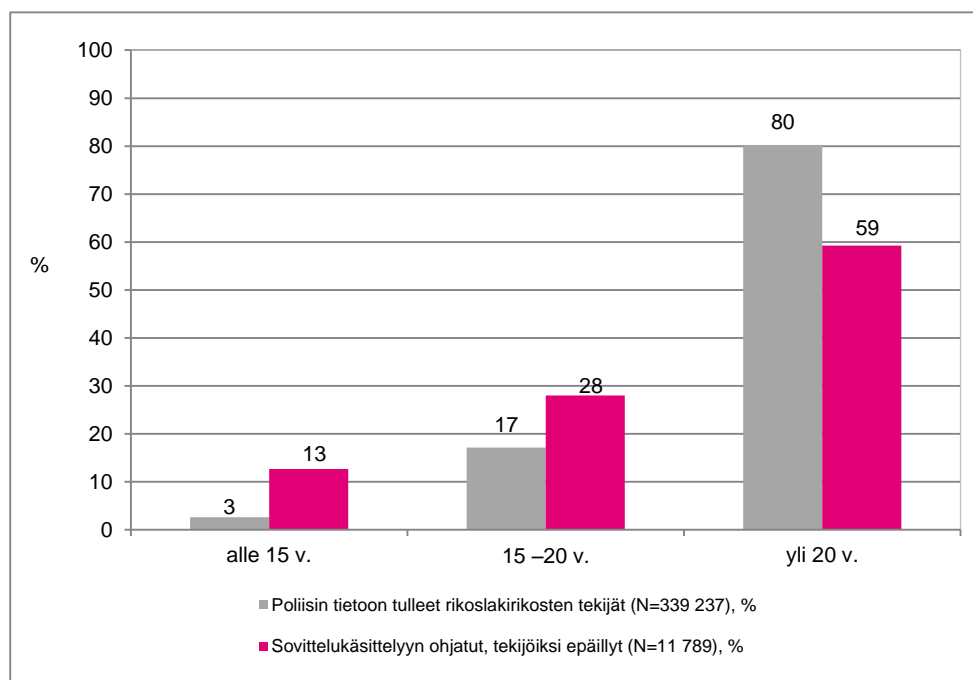
Vaikka alle 21-vuotiaiden osuus on vähentynyt sovitteluun ohjatuissa rikos- ja riita-asioissa, sovittelu kuitenkin tavoittaa edelleen suuren joukon nuoria rikoksesta epäiltyjä suhteessa poliisin tietoon tulleisiin rikoslakirikoksiin. Alle 21-vuotiaiden osuus sovittelussa korostuu verrattuna rikoslakirikoksista epäiltyihin nuoriin. Alle 15-vuotiaita sovitteluun ohjattuja on nelinkertainen määrä poliisin valtakunnallisen rikostilaston kyseisen ikäryhmän lukuihin verrattuna. Myös 15–20-vuotiaita oli sovittelussa suhteellisesti enemmän (28 %) kuin tämän ikäryhmän edustajia oli poliisin tietoon tulleiden rikoslakirikosten¹⁶ tekijöissä (17 %). (Kuvio 6.)

Kuvio 5. Sovitteluun ohjatut, rikosten ja riita-asoiden tekijöiksi epäillyt ikäryhmien osuudet 2007–2013

¹⁶ Rikoslakirikoksella tarkoitetaan tekoa tai laiminlyöntiä, josta lainsäädännössä säädetään rangaistus.

Kuvio 6. Poliisin tietoon tulleet rikoslakirikosten tekijät sekä sovittelukäsittelyyn ohjatut, tekijöiksi epäilty ikäryhmittäin 2013, %

Lähde: Poliisin tietoon tullut rikollisuus 2013. SVT. Tilastokeskus.

Rikosasioiden sovittelu on todettu toimivaksi keinoksi ehkäistä nuorten tekemiä uusintarikoksia ja kasvattaa lapsia ja nuoria vastuullisuuteen.¹⁷ Lasten ja nuorten sovitteluun ohjauksella edistetään sitä, että rikoksesta epäilty tai riidan osapuolena ollut lapsi tai nuori saa mahdollisuuden kohdata uhrin tai loukatun osapuolen, kuulla tapahtumasta aiheutuneista vahingoista ja ottaa vastuun teoistaan. Kasvatuksellisen ja sosiaalistavan tehtävänsä vuoksi sovittelua pidetään erityisen suositeltavana silloin, kun epäiltyinä ovat nuoret rikoksentekijät, alle 15-vuotiaat lapset, ensikertalaiset tai kun kyseessä on asianomistajarikos. Tekojen seurausten konkretisoituminen ja vahingon kärsineen osapuolen kohtaaminen voivat olla nuorten kohdalla tehokkaita keinoja ennaltaehkäistä uusia rikoksia, yhteisön normien rikkomisia tai toisen ihmisen loukkaamista. Rikoksen uhrin tai loukatun osapuolen asemassa olevalle lapselle tai nuorelle sovittelu voi selkiyttää tilannetta ja antaa vastauksia esimerkiksi siihen, miksi hän on joutunut uhriksi, loukatuksi tai kiusatuksi. Tyypillisiä sovitteluun ohjautuvia lasten ja nuorten rikos- tai riita-asioita ovat vahingonteot, varkauudet ja kiusaaminen.

Sovittelulain mukaan soviteltavaksi ei saa ottaa alaikäiseen kohdistunutta rikos- tai riita-asiaa, jos uhrilla rikoksen tai riidan laatu huomioon ottaen on erityinen suojan tarve. Lapsen tulee myös ymmärtää sovittelu ja siinä tehtävien ratkaisujen merkitys. Arvion sovittelun edellytysten täyttymisestä myös näissä tapauksissa tekevät sovittelutoimiston ammattihenkilöt, jotka myös selvittävät mahdollisen edunvalvojan tarpeen alaikäisen sovittelussa. Jos sovittelun osapuolena on alaikäinen, tulee sovittelu järjestää siten, että hänellä on mahdollisuus saada tukea huoltajaltaan tai muulta lailliselta edustajaltaan. Jos kyseessä on lapsen tai nuoren vanhempien häneen kohdistama väkivaltarikos, yleensä tutkinnanjohtaja tai sosiaaliviranomainen hakee lapselle tai nuorelle edunvalvojan. Pääsääntöisesti alaikäisen huoltajan tai edunvalvojan tulee olla mukana sovittelussa ja alaikäisen sopimuksiin tulee saada huoltajien tai edunvalvojan allekirjoitukset.

Lapsen ja nuoren kuuleminen ja kuulluksi tuleminen, olipa hän epäiltynä tai uhrina, on sovittelussa ensisijaista, jotta hän voi luottamuksellisesti käsitellä tapahtunutta. Näin myös varmistetaan lapsen ja nuoren aktiivinen osallisuus hänen oman asiansa hoitamisessa.

¹⁷ Lastensuojelulain kokonaisuudistustyöryhmän mietintö STM, 2006, 90–91.

Lähisuhdeväkivalta sovittelussa

Sovitteluun ohjattujen, lähisuhteessa tapahtuneiden väkivaltarikosten määrä (1 902) vähentyi 8 prosenttia vuodesta 2012, jolloin se oli 2 072 tapausta. Sovittelutilastoissa lähisuhdeväkivaltarikoksiksi tilastoidaan henkeen ja terveyteen kohdistuvat rikokset. Tavallisimpia sovitteluun ohjattuja, lähisuhteissa tapahtuneita rikoksia ovat pahoinpitelyt ja lievät pahoinpitelyt. Sovitteluun ohjatuista lähisuhdeväkivaltatapauksista sovittelu käynnistyi 1 388 (73 %) esitetyn tapauksen osalta vuonna 2013. Sovitteluun ohjattujen lähisuhdeväkivaltarikosten osapuolina voivat olla avio- puoliset, avopuolisot, kihlaparit, eronneet tai eroamassa olevat pariskunnat sekä nykyiset että entiset seurustelukumppanit. Lähisuhdeväkivaltarikoksissa osapuolina voivat olla myös muut perheen- jäsenet, lähisukulaiset ja vastaavien läheisten ihmissuhteiden osapuolet.

Sovittelun edellytysten täyttymistä arvioidaan erityisen huolellisesti harkittaessa lähisuhteissa tapahtuneiden rikosten soveltuvuutta sovitteluun. Käynnistetyistä lähisuhdeväkivaltaan liittyvien rikosten sovitteluista (1 388) keskeytyi 13 prosenttia (179). Tämä tarkoittaa, että sovittelutoimistojen ammattihenkilöstö arvioi 514 tapauksessa, että sovittelun edellytykset eivät täyttyneet.¹⁸ Vuonna 2013 lähisuhdeväkivallan sovitteluissa sopimus syntyi 87 prosentissa tapauksista (1 206).

Sovitteluun ohjatuista lähisuhdeväkivaltaan liittyvistä sovittelualoitteista oli pahoinpitelyjä (ml. yritykset) 70 prosenttia, lieviä pahoinpitelyjä oli 29 prosenttia vuonna 2013. Sovittelualoitteista 16 kpl oli lähisuhteessa tapahtuneita törkeitä pahoinpitelyjä tai sen yrityksiä. Seksuaalirikoksia (ml. yritykset) tuotiin sovitteluun yksi tapaus.

Sovittelutoimistoon tulleet rikosasiat kirjataan sovittelun tietokantaan poliisin esitutkimusmateriaaliin tai tutkintailmoitukseen nimeämien rikosnimikkeiden mukaan. Mikäli sovittelualoite koskee pelkäänsä seksuaalirikosta, niin niissä tehdään kielteinen päätös sovittelun käynnistämisestä tai vain erityisin perustein, kuten esimerkiksi uhrin tahdon mukaisesti asiassa voidaan edetä erillistapaamisten kautta yhteistapaamisiin. (Liitetaulukko 1.)

Kun lähisuhteessa tapahtuneet lievät väkivaltarikokset rikoslain muutoksen myötä muuttuivat virallisen syytteen alaisiksi rikoksiksi vuonna 2011, sovitteluun ohjattujen lähisuhdeväkivaltarikosten määrä lähes kaksinkertaistui. Rikoslainmuutos merkitsi sitä, että näissä tapauksissa käynnistetään esitutkinta, vaikkei uhri olisi esittänyt rangaistusvaatimusta. Lainmuutoksen jälkeenkin viranomaiset voivat ohjata rikoksia sovitteluun, jos katsovat tapauksen soveltuvan sovitteluun ja osapuolet haluavat asiaa sovittaa.

Ainoastaan poliisi tai syyttäjä voi ohjata lähisuhteessa tapahtuneita rikoksia sovitteluun. Valtaosan (83 %) lähisuhdeväkivaltarikoksista sovitteluun ohjasi poliisi. Syyttäjän kautta sovitteluun tuotiin vajaa viidennes (17 %) tapauksista. (Liitetaulukko 1.)

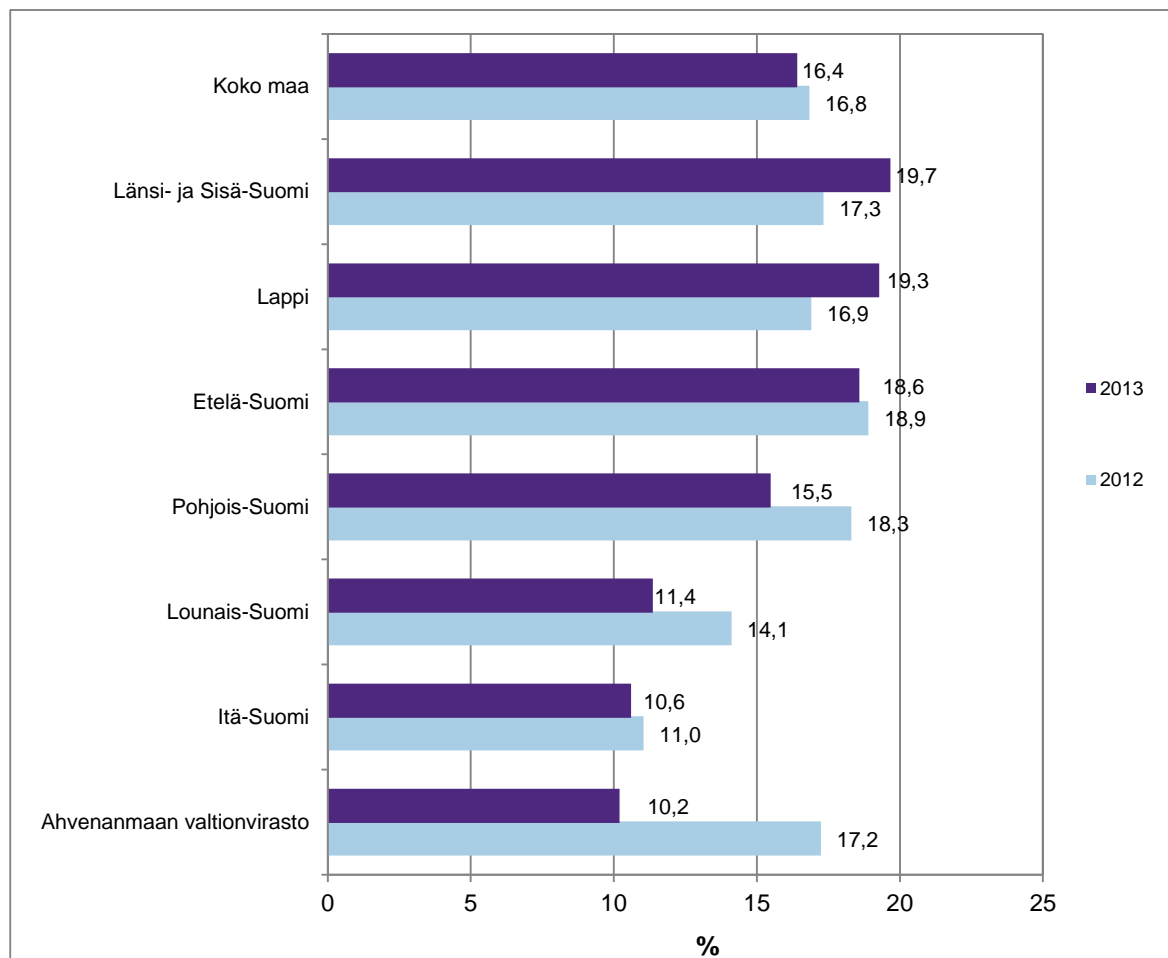
Sovitteluun ohjatuissa lähisuhdeväkivaltarikoksissa rikoksesta epäillyistä miehiä oli 1 293 (74 %) ja naisia 461 (26 %). Lähisuhdeväkivaltarikosten tekijöiksi epäiltyjen osuus oli 15 prosenttia kaikista sovitteluun ohjatuista rikoksista ja riita-asioista epäillyistä henkilöistä.

Asianomistajan roolissa lähisuhdeväkivaltarikoksissa oli 564 (32 %) miestä ja 1 174 (68 %) naista. Lähisuhdeväkivaltarikosten asianomistajien osuus oli 19 prosenttia kaikista sovitteluun ohjatuista asianomistajista. (Kuvio 4.)

Lähisuhdeväkivaltaan liittyvien rikosasioiden sovittelualoitteiden osuus kasvoi vuonna 2013 Lapin sekä Länsi- ja Sisä-Suomen aluehallintovirastojen alueilla, muilla alueilla osuus laski. (Kuvio 7.)

¹⁸ Keskeyttämisen kriteereistä tarkemmin kappaleessa Käsitteet ja määritelmät: Lähisuhdeväkivaltarikos.

Kuvio 7. Sovittelukäsittelyyn ohjattujen lähisuhdeväkivaltarikosten osuus kaikista sovittelukäsittelyyn ohjatuista rikoksista ja riita-asioista aluehallintovirastojen aluejaon mukaisesti, 2012 ja 2013, %

Parisuhdeväkivalta kansallisessa rikosuhritutkimuksessa

Sovitteluun ohjautuvat lähisuhdeväkivaltarikokset sisältävät sekä parisuhteissa, sukulaisten välisissä suhteissa että muissa vastaavissa läheisissä ihmissuhteissa ilmenneitä rikoksia. Sovittelun tilastoissa ei näitä osuuksia ole eritelty.

Suomalaisten kokeman parisuhdeväkivallan yleisyyttä vuonna 2012 tarkasteltiin Oikeuspoliittisen tutkimuslaitoksen (OPTL) kansallisessa tutkimuksessa 2012. Tutkimus oli suunnattu pysyvästi Suomessa asuville, 15–74-vuotiaille henkilöille.¹⁹

Tutkimukseen vastanneiden kokemusten mukaan kumppanin tekemää fyysistä väkivaltaa oli naisista joskus kokenut 9 prosenttia, ja miehistä 6 prosenttia. Tutkimuksen mukaan parisuhdeväkivallan tai uhkailun kokeminen on selkeästi yleisempää nuoremmissa ikäryhmissä. Yleisimmiksi syiksi väkivaltaisille tilanteille ilmoitettiin mustasukkaisuus, halu nöyryyttää toista osapuolta, riidat rahasta ja sen käytöstä sekä aggressiivinen humalatila. Miehet kertoivat naisia harvemmin tapauksista muille osapuolille ja ylipäänsä vain harvasta tapauksesta oli ilmoitettu poliisille. Parisuhdeväkivaltaa kokeneiden sosioekonomisessa asemassa oli eroja, heikommin toimeentulevat kokivat väkivaltaa ja uhkailua useammin kuin paremmin toimeentulevat. Tutkimukseen vastanneiden mukaan

¹⁹ Suomalaisten kokema parisuhdeväkivalta 2012 – Kansallisen rikosuhritutkimuksen tuloksia .

fyysistä väkivaltaa kokeneista naisista joka kuudes (17 %) hakeutui hoitoon fyysisten vammojen vuoksi, kun taas vastaavasti miehistä ei ainutkaan.

Sopimukset

Käynnistyneissä sovitteluissa (8 127) sopimukseen päästiin 84 prosentissa (6 791) rikostapauksista. Lähisuhteiden väkivallan osalta käynnistyneissä rikostapauksissa (1 388) sopimukseen päästiin 87 prosentissa (1 206) tapauksista vuoden 2013 aikana. On kuitenkin huomioitava, että kun tietojen koontia aletaan vuoden vaihteen jälkeen kerätä, on osa vuoden aikana käynnistyneistä sovitteluprosesseista vielä kesken. Sen vuoksi täsmällisiä prosenttiosuuksia ei saada. Sovittelun käynnistyminen ja sovitteluprosessin päätyminen saattavat siis ajoittua eri kalenterivuosille.

Sovitteluissa tehtiin vuoden aikana erilaisia korvaussopimuksia yhteensä 11 406 kappaletta (Liite-
taulukko 1). Näistä erilaisista korvausmuodoista rahallisia korvauksia oli 39 prosenttia ja työkorvauksia 4 prosenttia. Työkorvauksen sijaan vahinko korvattiin useimmin rahalla. Rahakorvausten ja työkorvausten yhteenlaskettu rahallinen arvo oli 1 826 226 €. Rahakorvausten arvo laski 9 prosenttia (180 659 €), mutta samaan aikaan työkorvausten rahallinen arvo nousi 29 prosenttia (23 011 €). (Taulukko 3.)

Kaikkiaan 57 prosenttia sopimuksista oli niin sanottuja aineettomia²⁰ sopimuksia. Aineettomista sopimuksista 22 prosenttia oli pelkkiä anteeksipyyntöjä, 10 prosenttia vaatimuksista luopumisia, 10 prosenttia käyttäytymissopimuksia²¹, ja omaisuuden palautuksia yksi prosentti (liitetaulukko 1). Laskennassa ovat mukana kaikki korvausmuodot niin, että esimerkiksi yksittäinen sopimus saattaa sisältää omaisuuden palauttamisen lisäksi myös anteeksipyyntöä ja vaatimuksista luopumisen. Sopimusmuodot noudattavat samanlaista jakaumaa kuin aiempina vuosina.

Sovittelun lopputulos saattaa vaikuttaa osapuolten oikeusasemaan rikosprosessin eri vaiheissa. Saavutettu sovinto tai sopimus asiassa voi olla perusteena esitutinnan rajoittamiselle, syyttämättä jättämiselle, rangaistukseen tuomitsematta jättämiselle tai rangaistuksen lieventämiselle sekä rangaistusasteikon lieventämiselle ja rangaistuslajin vaihtamiselle. Poliisi- ja syyttäväviranomaiset harakitsevat kutakin asiakokonaisuutta tapauskohtaisesti ja päättävät itsenäisesti, minkä merkityksen sovittelulle ja sovinnolle antavat rikosprosessissa.

Sovittelujen tuloksina syntyneisiin sopimuksiin kirjattujen rahakorvausten arvo oli 1,7 miljoonaa euroa vuonna 2013. Työkorvausten rahallinen arvo oli puolestaan 102 000 euroa. Sovittelussa osapuolet voivat sopia vahingonkorvausten suorittamisesta joko rahana tai työkorvauksena. Sovittelun osapuolet katsovat yleensä, että heidän itsensä tuottamat vahinkojen korvaamiseen, suhteiden korjaamiseen ja yhteisten normien noudattamiseen liittyvät ratkaisunsa ovat sitovia ja moraalisesti velvoittavia. Sopimukset toteutuvat lähes 90-prosenttisesti. Rikoksista aiheutuneiden aineellisten vahinkojen korvaamisella on uhrin tapauksesta toipumisen kannalta sekä taloudellista että psyykkistä merkitystä.²²

Myös yhteiskunta hyötyy sovittelusta. Jos konfliktin sovittelu poistaa tuomioistuinkäsittelyn tarpeen, yhteiskunnalle syntyy huomattavia säästöjä, sillä yhden rikosjutun käsittely käräjä- ja hovioikeudessa voi maksaa noin 5.000 euroa.

²⁰ Ns. aineettomien sopimusten lukumäärä oli yhteensä 5 317.

²¹ Käyttäytymissopimus voi olla esim. lupaus hoitoon hakeutumisesta, jolloin tekijäksi epäilty osallistuu väkivallan katkaisuohtelmaan tai päihdehoitoon.

²² Vesikansa, J. 2012. Rikosten uhrin sovittelussa. Pro gradu -tutkielma. Helsingin yliopisto. Valtiotieteellinen tiedekunta. Sosiaalityö.

Taulukko 3. Rikos- ja riita-asioiden sovittelussa sovittujen korvausten rahallinen arvo aluehallintovirastojen aluejaon mukaisesti 2007–2013, €

	Etelä-Suomi	Lounais-Suomi	Itä-Suomi	Länsi- ja Sisä-Suomi	Pohjois-Suomi	Lappi	Ahvenanmaa	Koko maa
Rahakorvausten yhteisarvo, €								
2007	631 355	134 662	293 986	269 299	122 962	116 112	4 723	1 573 099
2008	690 461	213 984	286 687	310 971	194 438	120 765	14 691	1 831 998
2009	660 845	240 829	273 277	271 097	174 327	128 949	12 143	1 761 467
2010	803 159	178 860	349 429	260 788	174 770	72 951	3 874	1 843 831
2011	638 408	191 995	326 143	357 772	203 855	73 626	16 938	1 808 736
2012	612 960	241 392	386 030	319 469	250 332	93 045	1 585	1 904 813
2013	671 172	289 919	247 662	268 372	165 883	75 074	6 071	1 724 154
Työkorvausten rahallinen arvo, €								
2007	22 691	7 434	23 135	26 344	16 742	6 046	440	102 832
2008	31 647	8 603	7 748	27 782	10 559	8 855	3 000	98 194
2009	51 494	5 374	15 680	12 615	21 132	10 833	0	117 128
2010	27 548	6 499	20 512	25 594	6 441	10 035	0	96 628
2011	27 465	10 479	18 062	15 396	28 160	29 609	0	129 171
2012	19 735	3 170	16 624	20 919	15 938	2 675	0	79 061
2013	33 321	8 762	10 712	23 945	18 998	6 334	0	102 072
Yhteensä, €								
2007	654 046	142 096	317 121	295 643	139 704	122 158	5 164	1 675 932
2008	722 108	222 587	294 435	338 754	204 997	129 619	17 691	1 930 192
2009	712 339	246 203	288 957	283 712	195 459	139 782	12 143	1 878 595
2010	830 707	185 359	369 941	286 382	181 211	82 986	3 874	1 940 459
2011	665 873	202 474	344 205	373 168	232 015	103 235	16 938	1 937 907
2012	632 695	244 562	402 653	340 388	266 270	95 720	1 585	1 983 874
2013	704 494	298 681	258 374	292 317	184 882	81 408	6 071	1 826 226

Aluehallintovirastojen erot

Koko maassa sovitteluun ohjattiin 35 rikoksesta tai riita-asiasta epäiltyä henkilöä tuhatta poliisin tietoon tullutta rikoslakirikoksesta epäiltyä henkilöä kohti. Lapin alueella vastaava luku oli suurin eli 51, ja Etelä-Suomessa pienin eli 29. Sovitteluun ohjattiin 2,5 rikos- ja riita-asiaa väestön tuhatta 15 vuotta täyttäneestä asukasta kohden. Suurin vastaava luku oli Lapissa (4) ja pienin Etelä-Suomessa 2,2. (Taulukko 4.)

Vuoden 2013 tulosten perusteella yhtä sovittelijaa kohden oli keskimäärin 10 sovitteluun ohjattua rikos- ja riita-asiaa. Eniten tapauksia sovittelijaa kohden oli Länsi- ja Sisä-Suomen sekä Pohjois-Suomen alueella, molemmissa 10,7. (Taulukko 4 ja kuvio 8.)

Kun verrataan alueiden välisiä suhdelukuja (taulukko 4.) eri aluehallintovirastojen alueilla, tulee huomioda, että sovitteluun ohjattujen rikos- ja riita-asioiden määriin vaikuttavat monet seikat. Alueelliset erot voivat johtua eri viranomaisten käytännöistä ja resursseista sovitteluun ohjaamisesta²³. Lisäksi sovittelualoitteiden määrään voi vaikuttaa rikollisuuden rakenteen alueelliset erot, sovitteluun soveltuvien rikosten määrä ja osapuolten halukkuus sovittaa rikoksia ja riitoja. Myös alueellisten viranomaisten välisen yhteistyön toimivuudella ja asiakkaiden tyytyväisyydellä sovittelu- palveluihin on merkitystä sovitteluun hakeutumiseen. Viimeisimmän sovittelulain toimeenpanoa koskevan tutkimuksen (livari, 2010) mukaan sovittelun keskeiset tavoitteet toteutuivat valtaosassa tapauksia, mutta yli 30 prosentilla asiakkaista oli myös kielteisiä kokemuksia sovittelusta.

²³ Sheinin, I. 2014. ja livari, J. 2010.

Taulukko 4. Aluehallintovirastojen välistä vertailua 2013

	Sovitteluun ohjatut rikos- ja riita-asiat yhteensä	Sovittelijoiden lukumäärä	Sovitteluun ohjatut rikos- ja riita-asiat suhteutettuna sovittelijoiden lukumäärään	Sovitteluun ohjatut rikos- ja riita-asiat väestön tuhatta, 15-vuotta täyttäneitä asukasta kohti *)	Sovitteluun ohjatut rikoksesta tai riita-asioista epäillyt henkilöt suhteutettuna tuhatta poliisin tietoon tullutta rikoslakirikoksen tekijäksi epäiltyä henkilöä kohti	Sovitteluun ohjatut rikokset ja riita-asiat suhteutettuna poliisin tietoon tulleisiin rikoksiin**), %	Sovitteluun ohjatut rikokset ja riita-asiat suhteutettuna selvitettyihin rikoksiin**), %
Etelä-Suomi	4 197	419	10,0	2,2	29	1,9	3,1
Lounais-Suomi	1 417	146	9,7	2,4	35	2,3	3,7
Itä-Suomi	1 622	168	9,7	3,4	43	3,6	5,1
Länsi- ja Sisä-Suomi	2 262	211	10,7	2,2	33	2,4	3,5
Pohjois-Suomi	1 427	133	10,7	3,7	50	3,4	5,2
Lappi	612	82	7,5	4,0	51	3,8	5,8
Ahvenanmaan valtionvirasto	49	16	3,1	2,0	32	2,2	3,4
Koko maa	11 586	1 175	9,9	2,5	35	2,4	3,7

*) Väestöön 31.12.2013 on poimittu alueittain kaikki 15 vuotta täyttäneet = rikosoikeudellinen vastuuikä.

**) Sisältää myös sovitteluun ohjatut riita-asiat.

Lähde: Poliisin tietoon tullut rikollisuus. SVT. Tilastokeskus

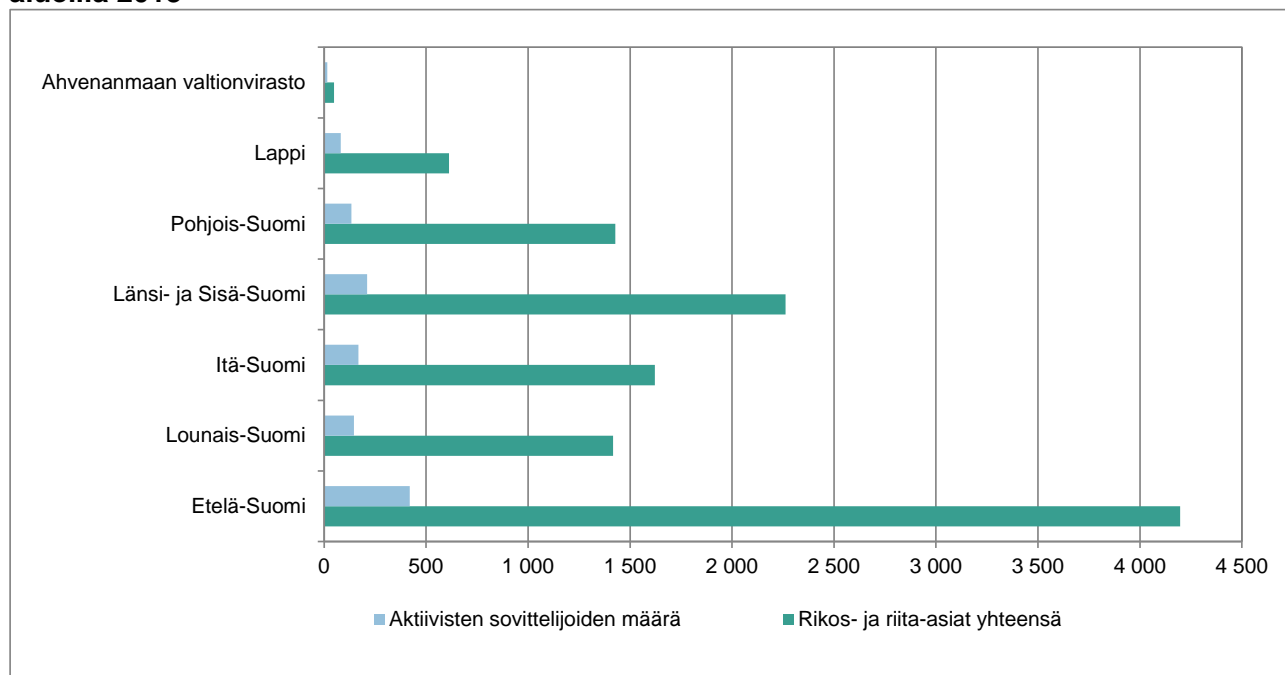
Poliisin tietoon tulleista kaikista rikoslakirikoksista ohjattiin sovitteluun 2,4 prosenttia vuonna 2013. Alueiden välillä on eroja, eniten sovitteluun ohjattiin rikoksia Lapin aluehallintoviraston alueella 3,8 prosenttia, kun taas Etelä-Suomessa sovitteluun ohjattiin vähiten eli 1,9 prosenttia. On kuitenkin huomattava, että poliisin tietoon tulleiden rikosten kokonaismäärässä on myös sellaisia rikoksia, joita ei sovitella.²⁴ Pääsääntöisesti esimerkiksi liikenne rikoksia ei sovitella, mutta näissäkin tapauksissa voidaan sovittaa rikoksen yhteydessä toiselle osapuolelle aiheutunutta vahinkoa. Esimerkiksi päihtyneenä ajoneuvon kuljettamista tai ylinopeusrikosta ei sovitella, mutta osapuolet voivat halutessaan sovittaa vaikkapa tilanteessa syntynyttä piha-aidan tai postilaatikon rikkoutumista. Näin ollen sovitteluun ohjattujen rikosasioiden suhteuttaminen poliisin tietoon tulleisiin rikoksiin antaa vain viitteellisen kuvan eikä ole sellaisenaan riittävä ilmaisemaan sovittelun kriminaalipoliittista merkitystä.

Koko maassa poliisin tietoon tulleisiin ja selvitettyihin rikoksiin suhteutettuna oli sovitteluun ohjattujen rikosten ja riita-asioiden osuus 3,7 prosenttia vuonna 2013. Lapin alueella osuus oli suurin 5,8 prosenttia, kun taas Etelä-Suomen alueella osuus oli pienin 3,1 prosenttia. (Taulukko 4.)

Sovittelualoitteet ja niistä puretut yksittäiset rikokset, lähisuhdeväkivaltarikokset ja riita-asiat esitetään aluehallintovirastojen aluejaon mukaisesti taulukossa 5.

²⁴ Poliisiin tietoon tulleet rikoslakirikokset lukumääriin sisältyy myös sellaisia rikoksia joita ei sovitella, kuten esim. talous- ja elinkeino-toimintaan liittyviä rikoksia, huumausainerikoksia tai ammattimaisia rikoksia.

Kuvio 8. Rikos- ja riita-asioiden sekä sovittelijoiden lukumäärät eri aluehallintovirastojen alueilla 2013

Taulukko 5. Sovittelualoitteet ja niistä puretut yksittäiset rikokset, lähisuhdeväkivaltarikokset ja riita-asiat aluehallintovirastojen aluejaon mukaisesti 2007–2013

		Etelä-Suomi	Lounais-Suomi	Itä-Suomi	Länsi- ja Sisä-Suomi	Pohjois-Suomi	Lappi	Ahvenanmaa	Koko maa
Sovittelualoitteet	2007	2 886	621	1 081	1 306	533	360	38	6 825
	2008	3 402	848	1 248	1 734	732	362	59	8 385
	2009	3 504	860	1 311	1 571	749	407	56	8 458
	2010	3 831	898	1 257	1 684	863	365	27	8 925
	2011	3 750	941	1 325	1 770	1 046	429	29	9 290
	2012	3 248	911	1 204	1 716	969	395	29	8 472
	2013	2 969	1 042	1 205	1 518	1 013	452	44	8 243
	2013 (%)	36,0	12,6	14,6	18,4	12,3	5,5	0,5	100
Sovittelualoitteista oli									
yksittäisiä rikoksia ¹⁾	2007	3 326	985	1 380	1 827	667	583	40	8 808
	2008	4 021	1 035	1 492	1 978	902	451	47	9 926
	2009	4 182	1 131	1 545	2 268	913	464	68	10 571
	2010	4 498	1 103	1 481	2 290	1 075	436	25	10 908
	2011	4 240	1 071	1 546	2 387	1 197	476	28	10 945
	2012	3 641	1 078	1 358	2 268	1 081	389	21	9 836
	2013	3 309	1 187	1 335	1 756	1 161	481	42	9 271
	2013 (%)	35,7	12,8	14,4	18,9	12,5	5,2	0,5	100
lähisuhdeväkivaltaan liittyviä rikoksia ²⁾	2007	419	94	50	111	51	48	2	775
	2008	498	86	101	145	69	42	9	950
	2009	493	59	112	233	74	57	5	1 033
	2010	533	87	114	218	78	32	1	1 063
	2011	824	190	172	446	257	58	3	1 950
	2012	879	185	180	492	248	83	5	2 072
	2013	780	161	172	445	221	118	5	1 902
	2013 (%)	41,0	8,5	9,0	23,4	11,6	6,2	0,3	100
riita-asioita	2007	93	13	29	23	15	13	0	186
	2008	81	28	51	40	28	13	3	244
	2009	92	33	67	42	22	14	6	276
	2010	123	50	78	32	44	13	2	342
	2011	119	44	72	70	14	25	1	345
	2012	131	48	92	79	26	19	3	398
	2013	108	69	115	61	45	13	2	413
	2013 (%)	26,2	16,7	27,8	14,8	10,9	3,1	0,5	100
Rikokset ja riita-asiat yhteensä	2007	3 838	1 092	1 459	1 961	733	644	42	9 769
	2008	4 600	1 149	1 644	2 163	999	506	59	11 120
	2009	4 767	1 223	1 724	2 543	1 009	535	79	11 880
	2010	5 154	1 240	1 673	2 540	1 197	481	28	12 313
	2011	5 183	1 305	1 790	2 903	1 468	559	32	13 240
	2012	4 651	1 311	1 630	2 839	1 355	491	29	12 306
	2013	4 197	1 417	1 622	2 262	1 427	612	49	11 586
	2013 (%)	36,2	12,2	14,0	19,5	12,3	5,3	0,4	100

1) Vuoden 2007 tiedonkoonnin ohjeistuksessa soviteltavat rikokset pyydettiin ilmoittamaan rikosnimikkeittäin. Vuonna 2008 ohjeita tarkennettiin niin, että soviteltavat rikokset pyydettiin ilmoittamaan poliisin esitutkintamateriaaliin kirjattujen rikosnimikkeiden asianumeroiden lukumäärien mukaisesti.

2) Vuoden 2008 tiedonkoonnin ohjeistuksessa tarkennettiin, että lähisuhdeväkivaltaan ei tule sisällyttää muita kuin henkeen ja terveyteen kohdistuneita rikoksia.

Taustaa

Laki rikosasioiden ja eräiden riita-asioiden sovittelusta astui voimaan 1.6.2006 (1015/2005). Lain mukaan sovittelutoiminnan yleinen johto, ohjaus ja valvonta kuuluvat sosiaali- ja terveysministeriölle. Sosiaali- ja terveysministeriön ja Terveystieteiden ja hyvinvoinnin laitoksen välisen tulossopimuksen perusteella Terveystieteiden ja hyvinvoinnin laitos vastaa rikos- ja riita-asioiden sovittelun seurannasta, tutkimuksesta ja kehittämistyön koordinaatiosta sekä tilastoviranomaisena rikos- ja riita-asioiden sovittelun tilastoinnista.

Aluehallintovirastot vastaavat sovittelupalveluiden järjestämisestä alueellaan siten, että palvelut ovat saatavilla asianmukaisesti toteutettuna. Aluehallintovirastot voivat tehdä sopimuksen palveluiden tuottamisesta joko kunnan tai julkisen tai yksityisen palveluntuottajan kanssa.

Aluehallintovirastot ohjaavat, neuvovat ja valvovat sovittelutoimistoja palveluiden tuottamisessa ja vastaavat myös sovittelutoimintaan osallistuville henkilöille tarkoitetun täydennyskoulutuksen järjestämisestä alueellisesti ja valtakunnallisesti. Lisäksi aluehallintovirastot jakavat sovittelutoimistoille valtion sovittelupalveluiden järjestämiseen myöntämän korvauksen ja valvovat määrärahan käyttöä. Määräraha on pysynyt vuodesta 2006 lähtien samana ja on vuodessa 6,3 miljoonaa euroa. Valtion varoista maksettavasta korvauksesta on säädetty laissa. Määrärahan jakoperusteena ovat aluehallintoviraston alueen asukasluku, pinta-ala ja rikollisuustilanne varainhoitovuotta edeltävää vuotta edeltäneen vuoden lopussa.²⁵

Suomessa oli vuoden 2013 lopussa kaikkiaan 20 rikosasioiden ja eräiden riita-asioiden sovittelun toimialuetta. Toimialueet ovat hyvin erilaisia maantieteelliseltä kooltaan, sekä väestö- ja rikoslakirikosmääriltään ja -lajeiltaan. Niillä alueilla, joilla asiakkaiden matkat sovittelutoimistoon ovat kohtuuttoman pitkiä, pyrkivät palvelujentuottajat viemään sovittelupalveluita lähelle asiakkaitaan.

Sovittelutoimistojen ammattihenkilöstö vastaa muun muassa sovittelualoitteiden vastaanottamisesta, sovittelun edellytysten arvioinnista, hallintopäätösten²⁶ tekemisestä, vapaaehtoissovittelijoiden koulutuksesta, valinnasta, ohjauksesta sekä yhteistyöstä eri viranomaisten kanssa.

Sovittelussa voidaan käsitellä rikoksia, joiden arvioidaan soveltuvan soviteltaviksi, kun otetaan huomioon rikoksen laatu ja tekotapa, rikoksesta epäillyn ja uhrin keskinäinen suhde sekä muut rikokseen liittyvät seikat kokonaisuutena. Riita-asia voidaan ottaa soviteltavaksi, jos sen käsittelemistä sovittelussa voidaan pitää tarkoituksenmukaisena ja, jos ainakin yksi osapuoli on luonnollinen henkilö. Muu kuin rikokseen perustuvaa vahingonkorvausvaatimusta koskeva riita-asia voidaan kuitenkin ottaa soviteltavaksi vain, jos riita sen kohde ja asiassa esitetyt vaatimukset huomioon ottaen on vähäinen. Asian käsittely ja ratkaisu poliisi- tai syyttäjäviranomaisessa taikka tuomioistuimessa eivät estä sovittelua.²⁷

Sisäisen turvallisuuden ohjelman²⁸ mukaisesti sovittelumenettelyn käyttöä nuorten rikoksen tekijöiden kohdalla lisätään. Myös muissa rikos- ja riita-asioissa sovittelun käyttöalaa voitaisiin nykyisestään laajentaa. Sovittelutoiminnan tavoitteena on eri puolilla maata asuvan väestön yhdenvertainen palveluiden saatavuus ja asiakaslähtöisten palveluiden toteutuminen. Sovittelupalveluiden järjestäjien ja sovittelutoimistojen laadukkaat palvelut ja valtakunnallisesti yhtenevät käytännöt niin sovitte- luun ohjaamisessa kuin sovittelupalveluissa, tehokas viestintä ja hyvä yhteistyö sovittelualoitteita tekevien viranomaisten sekä kolmannen sektorin järjestötoimijoiden kanssa luovat edellytyksiä tarkoituksenmukaiselle palveluihin ohjaamiselle. Sovittelupalveluita koskeva asianmukainen tieto ja eri toimijoiden hyvä yhteistyö voivat auttaa myös sosiaali- ja kouluviranomaisia, vanhempia sekä huoltajia, kun he harkitsevat sovittelualoitteen tekemistä.

²⁵ Laki rikosasioiden ja eräiden riita-asioiden sovittelusta annetun lain muuttamisesta 966/2010 (2 luku, 12§)

²⁶ Hallintopäätös on viranomaisen hallintoasiassa tekemä kirjallinen ratkaisu. Sillä perustetaan, muutetaan tai poistetaan hallintokoneiston ulkopuolisen henkilön tai oikeushenkilön oikeuksia tai velvollisuuksia. Tehdessään hallintopäätöksen sovittelua koskevassa asiassa, sovittelun vastuuhenkilö käyttää julkista valtaansa ja soveltaa lainsäädäntöä yksittäiseen konkreettiseen tapaukseen.

²⁷ Laki rikosasioiden ja eräiden riita-asioiden sovittelusta 1015/2005.

²⁸ Turvallisempi huominen. Sisäisen turvallisuuden ohjelma 2012–2015.

Valtakunnallinen tilastointi on aloitettu sovittelua koskevan lain voimaantulopäivästä (1.6.2006) alkaen. Sitä ennen toiminnan laajuudesta on tehty erillisselvityksiä.

Käsitteet ja määritelmät

Rikos- ja riita-asioiden sovittelu

Rikos- ja riita-asioiden sovittelu on maksuton palvelu, jossa rikoksesta epäilty (epäillyt) ja rikoksen uhri/asianomistaja tai riita-asian osapuolet voivat kohdata toisensa luottamuksellisesti puolueettomien sovittelijoiden välityksellä. Sovittelu on aina osapuolille vapaaehtoista. Sovittelu voi olla joko rikosprosessille rinnakkainen tai sitä täydentävä menettely.

Sovittelussa osapuolet voivat käsitellä rikos- tai riita-asiaansa, kokemuksiaan ja tunteitaan tapahtumiin liittyen. Sovittelussa osapuolet käsittelevät myös uhrille aiheutuneita henkisiä ja aineellisia haittoja ja voivat sopia niiden hyvittämisestä osapuolia itseään tyydyttävällä tavalla.

Sovittelun tarkoituksena on lieventää tai poistaa rikoksen tai riidan osapuolille aiheutuneita henkisiä ja aineellisia haittoja. Sovittelun päämääränä on vaikuttaa yhteisössä rikollisuutta hillitsevästi ja vähentävästi ja lisätä samalla yleistä sovinnollisuutta.

Sovittelijoina toimivat tehtävään koulutetut ja vaitiolovelvolliset vapaaehtoissovittelijat, jotka auttavat osapuolia neuvottelussa. Vapaaehtoiset sovittelijat toimivat puolueettomasti ja ammattihenkilöstön valvonnassa, ohjauksessa ja tuella. Sovittelijoiden tehtävä on huolehtia siitä, että sovittelun lopputulos syntyy osapuolten yhteisenä päätöksenä.

Sovittelu voidaan toteuttaa vain sellaisten osapuolten kesken, jotka ovat henkilökohtaisesti ja vapaaehtoisesti ilmaisseet suostuvansa sovitteluun ja jotka pystyvät ymmärtämään sovittelun sekä siinä tehtävien ratkaisujen merkityksen. Ennen kuin osapuolet antavat suostumuksensa sovitteluun, heille tulee selvittää heidän sovitteluun liittyvät oikeutensa ja asemansa sovittelussa. Kullakin osapuolella on oikeus peruuttaa suostumuksensa milloin tahansa sovittelun aikana.

Sovittelutoimiston ammattihenkilöstö ottaa vastaan sovittelualoitteen, hankkii osapuolten suostumuksella asiaan liittyvät asiakirjat ja arvioi kunkin rikos- tai riita-asian soveltuvuuden sovitteluun ja sovittelun edellytykset. Ammattihenkilöstö tekee valituskelpoisen, kirjallisen päätöksen sovitteluun ottamisesta ja lähettää sen tiedoksi sovittelun osapuolille sekä valitsee asiaan sovittelijat. Mikäli sovittelun edellytykset eivät täyty tai osapuolet tai toinen heistä itse peruu suostumuksen sovitteluun, asia palautuu aloitteen tehneelle oikeusviranomaiselle tai muulle sovittelualoitteen tekijälle jatkotoimenpiteitä varten. Sovittelun eteneminen voidaan myös keskeyttää osapuolten itsensä aloitteesta tai sovittelutoimiston ammattihenkilöstön päätöksellä, jos sovittelun kuluessa ilmenee, että sovittelun edellytyksiä ei ole.

Sovittelualoite

Sovittelualoitteella tarkoitetaan esimerkiksi esitutkintapöytäkirjasta ilmenevien sovitteluun ohjattujen rikosnimikkeiden tai riita-asioiden muodostamaa kokonaisuutta. Sovittelualoite tehdään lähimpään sovittelutoimistoon. Sovittelualoitteen voi tehdä rikoksen tai riidan osapuoli, poliisi, syyttäjä tai muu viranomainen, lapsen tai nuoren huoltaja tai muu laillinen edustaja. Lähisuhdeväkivaltarikoksissa aloitteen voi tehdä vain poliisi- tai syyttäväviranomainen.

Soviteltavat rikokset

Sovittelulain mukaan sovittelussa voidaan käsitellä rikoksia, joiden arvioidaan soveltuvan soviteltaviksi, kun otetaan huomioon rikoksen laatu ja tekotapa, rikoksesta epäillyn ja uhrin keskinäinen suhde sekä muut rikokseen liittyvät seikat kokonaisuutena. Arvioin soveltuvuudesta tekee sovittelutoimiston ammattihenkilöstö selvittämällä asiaa sekä saamiensa asiakirjojen perusteella että aloitteen tehneen viranomaisen ja asianosaisten kanssa keskustellen.

Soviteltavat riita-asiat

Sovittelulain (1015/2005) 1 §:n mukaan sovittelu voi kohdistua sellaisiin riita-asioihin, joissa ainakin yksi osapuoli on luonnollinen henkilö. Sovitteluun soveltuvat erilaiset ihmisten väliset riita-asiat, jos niiden sovittelua voidaan pitää tarkoituksenmukaisena. Tavallisimpia soviteltavia riita-asioita ovat esimerkiksi naapurien väliset ja lemmikkieläimistä ja niiden käyttäytymisestä aiheutuneet riidat sekä lasten ja nuorten väliset riidat ja kiusaaminen.

Toimialue

Sovittelupalveluiden järjestämisvastuu on kullakin aluehallintovirastolla sen omalla alueella. Aluehallintovirastoja on kuusi ja lisäksi Ahvenanmaan valtionvirasto. Aluehallintovirastot ovat järjestäneet alueidensa sovittelutoiminnan perustamalla sovittelun toimialueet. Koko maassa sovittelun toimialueita oli vuoden 2012 alussa yhteensä 22, vuoden 2012 lopussa toimialueita oli 19, ja vuonna 2013 alueita oli 20. Osalla palveluntuottajista on myös aluetoimistoja tai sivutoimipisteitä. Sovittelun tilastot laaditaan toimialuekohtaisesti.

Sovittelualoitteet / rikos- ja riita-asiat

Sovittelun tilastoissa sovittelualoitteet ja rikokset on tilastoitu erikseen. Tilastoinnin lähtökohta on sovittelualoite, joka voi sisältää useita eri asioita (esimerkiksi rikosasia, lähisuhdeväkivaltaan liittyvä rikosasia tai riita-asia). Eniten sovittelualoitteita tulee sovittelutoimistoihin poliisilta. Sovittelualoittealoitteessa kuvattu rikostapaus voi sisältää yhden tai useita rikosnimikkeitä, esimerkiksi vahingon, varkauden ja pahoinpitelyn, joihin yksi tai useampi tekijä on syylistynyt yhtäaikaaisesti, mutta eri kokoonpanoissa. Tästä syystä useita rikosnimikkeitä ja erilaisia epäillyn (epäiltyjen) ja asianomistajan välisiä suhteita sisältävä sovittelualoite täytyy itse sovitteluprosessin ja sopimus-toiminnan takia purkaa yksittäisiksi rikoksiksi. Vuodesta 2008 alkaen tiedon koonnin ohjeita tarkennettiin niin, että rikokset ilmoitetaan poliisin esitutkimamateriaaliin kirjattujen rikosnimikkeiden asinumeroiden mukaisesti.

Lähisuhdeväkivaltarikos

Sovittelutilastoissa lähisuhdeväkivaltarikoksiksi tilastoidaan vain henkeen ja terveyteen kohdistuvat rikokset. Tyypillisiä lähisuhteessa tapahtuvia väkivaltarikoksia ovat RL 21. luvun tarkoittamat pahoinpitelyrikokset. Lähisuhdeväkivaltarikoksen osapuolina voivat olla aviopuolisot, avopuolisot, kihlaparit, eronneet tai eroamassa olevat pariskunnat sekä nykyiset että entiset seurustelukumppanit. Osapuolina voivat olla myös perheenjäsenet, lähisukulaiset ja vastaavien läheisten ihmissuhteiden osapuolet. Lähisuhdeväkivaltatapaukset dokumentoidaan sovittelutoimistoissa poliisin kirjaamien rikosnimikkeiden mukaisesti.

Lähisuhdeväkivallan sovittelun edellytysten arviointiin kiinnitetään erityistä huomiota, sillä tällaisissa rikoksissa saattaa olla esimerkiksi suurempi riski, että uhria painostetaan sovitteluun. Lähisuhdeväkivallan sovittelun edellytyksiä arvioidessa on otettava huomioon myös Euroopan parlamentin ja neuvoston uhridirektiivin asettamat säädökset²⁹.

Edellytysten arvioinnissa kiinnitetään huomio muun muassa osapuolten sovittelumotiiveihin, aikaisempiin väkivaltakokemuksiin, uhrin voimavaroihin ja siihen myöntääkö epäilty väkivallan. Lisäksi arvioinnissa kuullaan erikseen molempien osapuolten kertomukset tapahtumista, väkivallan toistuvuudesta ja siitä pitääkö epäilty väkivaltaa hyväksyttävänä konfliktien ratkaisupyrkimyksenä. Myös osapuolten odotukset suhteen jatkamisesta ja mahdollinen motivaatio jatkotyöskentelyyn otetaan huomioon.

²⁹ Euroopan neuvoston ja komission uhridirektiivi 24.10.2012.

Lähisuhdeväkivallan sovittelu tulee keskeyttää muun muassa silloin, jos toinen osapuoli peruuttaa suostumuksensa tai käy ilmi, että suostumus ei ole vapaaehtoinen tai hän ei ymmärrä sovittelun tai siinä tehtävien ratkaisujen merkitystä. Sovittelu tulee keskeyttää myös, jos sovittelun aikana ilmenee painostusta, uhkailua tai vallankäyttöä tai jos rikoksesta epäilty ei myönnä tapahtumia. Sovittelu tulee keskeyttää myös silloin, jos käy ilmi, että väkivalta on toistuvaa tai uhri pelkää eikä uskalla esittää näkemyksiään tai puolustaa etujaan sovittelussa.

Vain syyttäjällä tai poliisilla on sovittelulain³⁰ 13 §:n mukaan oikeus lähettää lähisuhdeväkivaltaan liittyvä rikosasia sovitteluun. Pääministeri Jyrki Kataisen hallitusohjelman ja hallituksen tasa-arvo-ohjelman mukaisesti sovittelun käyttöä tulee rajata lähisuhdeväkivaltarikoksissa. Sovittelutoimiston ammattihenkilöstön tulee arvioida lähisuhdeväkivaltarikosten soveltuvuus sovitteluun erityisen huolellisesti ja rajata ulkopuolelle ne aloitteet, joissa sovittelun edellytykset eivät täyty. Lähisuhdeväkivallan sovittelu toteutetaan tutkitun ja koetellun tiedon perusteella laaditun hyvän käytännön mukaisesti, valtakunnallisesti yhtenevällä tavalla³¹. Lähisuhdeväkivaltaa sovittelevat vain valintakriteerein valitut, laajan erityiskoulutuksen käyneet sovittelijat, jotka toimivat sovittelun ammattihenkilöstön ohjauksessa, valvonnassa ja heidän tuellaan.

Rikoslain 21 luvun 5 §:ssä tarkoitettu perusmuotoinen pahoinpitely on virallisen syytteen alainen rikos. Lievän pahoinpitelyn osalta virallisen syytteen alaisia ovat muun muassa tekijään lähisuhteessa oleviin henkilöihin kohdistuvat teot. Tällaisia henkilöitä ovat tekijän aviopuoliso tai entinen aviopuoliso, sisarus tai sukulainen suoraan ylenevässä tai alenevassa polvessa, henkilö, joka asuu tai on asunut tekijän kanssa yhteistaloudessa tai on tai on ollut muuten näihin rinnastettavan suhteen takia tekijälle läheinen.

Sopimukset

Sopimukset laaditaan kunkin epäillyn ja asianomistajan kanssa erikseen, jotta voidaan ottaa huomioon asianomistajien erilaiset intressit korvausratkaisuissa. Osapuolet päättävät itse sovinnon sisällöstä.

Tilastoinnissa sovittelusopimukset merkitään siten, että yksi rikos voi johtaa korkeintaan yhteen sopimukseen. Tilastoinnissa vaihtoehtoina ovat joko syntyneet sopimukset, syntyneet osasopimukset tai sopimusta ei syntynyt. Osasopimus tarkoittaa sitä, että rikoksista on päästy sovintoon osittain tai osa sovitteluun osallistuneista on päässyt sopimukseen.

Sopimusten korvausmuodot

Yhdestä rikoksesta tehtyyn sopimukseen voi sisältyä erilaisia hyvitys- tai korvausmuotoja osapuolten tahdon ja tarpeiden mukaan. Tilastoinnissa mukaan otetaan kaikki sopimusmuodot. Esimerkiksi sopimuksessa tavaran palauttaminen ja käyttäytymissopimus saattavat edellyttää toisiaan. Kahdesta tekijästä toinen suorittaa rahakorvauksen, ja toinen hyvittää tekonsa tekemällä työtä.

Lähteet ja kirjallisuus

Danielsson, P., Salmi V. & Sirén R. 2014. Suomalaiset väkivallan ja omaisuusrikosten kohteena 2013 – Kansallisen rikosuhritutkimuksen tuloksia. Verkkokatsauksia 37. Oikeuspoliittinen tutkimuslaitos. Helsinki.

[http://www.optula.om.fi/material/attachments/optula/julkaisut/verkkokatsauksia-sarja/v3hwqnK6J/verkko37_Danielsson_Salmi_Siren_2014.pdf]

Danielsson, P. & Salmi V. 2013. Suomalaisten kokema parisuhdeväkivalta 2012 – Kansallisen rikosuhritutkimuksen tuloksia. Verkkokatsauksia 34. Oikeuspoliittinen tutkimuslaitos. Helsinki

³⁰ Laki rikosasioiden ja eräiden riita-asioiden sovittelusta 1015/2005.

³¹ Hyvä käytäntö: Lähisuhdeväkivallan sovittelussa käsitellään tapahtunutta rikosta sekä väkivallatonta tulevaisuutta.

[http://www.optula.om.fi/material/attachments/optula/julkaisut/verkkokatsauksia-sarja/EQaFYce0V/34_parisuhdevakivalta.pdf]

Elonheimo, H. 2010. Nuorisorikollisuuden esiintyvyys, taustatekijät ja sovittelu. Turun yliopiston julkaisuja C 299. Turun Yliopisto, oikeustieteellinen tiedekunta.
[<http://www.doria.fi/bitstream/handle/10024/59505/AnnalesC299Elonheimo.pdf?sequence=1>]

Euroopan neuvoston ja komission uhridirektiivi 24.10.2012. [http://eur-lex.europa.eu/legal-content/FI/TXT/?uri=uriserv:OJ.L_.2012.315.01.0074.01.FIN]

Flinck, A. 2013. Rakennamme sovintoa. Opas rikosten ja riitojen sovitteluun. Opas 23. Terveiden ja hyvinvoinnin laitos. Helsinki. [<http://urn.fi/URN:ISBN:978-952-245-623-6>]

Hallitusohjelma. Pääministeri Jyrki Kataisen hallitusohjelma 2012–2015.
[<http://valtioneuvosto.fi/hallitus/hallitusohjelma/fi.jsp>]

Hyvä käytäntö: Lähisuhdeväkivallan sovittelussa käsitellään tapahtunutta rikosta sekä väkivallaton-ta tulevaisuutta. [<http://www.sosiaaliportti.fi>]

Iivari, J. 2010. Oikeutta oikeuden varjossa. Rikossovittelulain täytäntöönpanon arviointitutkimus. Raportti 5/2010. Terveiden ja hyvinvoinnin laitos, Helsinki.
[<http://www.thl.fi/thl-client/pdfs/35c0e944-54ee-45b2-9c51-9e3f732ecd88>]

Kunnas, M. 2014. Sovittelutoimiston sekä poliisilaitoksen välinen moniammatillinen yhteistyö ja sen kehittäminen Pirkanmaalla.
[http://www.theseus.fi/bitstream/handle/10024/77428/Kunnas_Maiju.pdf?sequence=1]

Laki rikosasioiden ja eräiden riita-asioiden sovittelusta 1015/2005.
[<http://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2005/20051015>]

Lastensuojelulain kokonaisuudistustyöryhmän muistio. 2006. Sosiaali- ja terveysministeriön selvi-tyksiä 2006:25, Helsinki.
[<http://pre20090115.stm.fi/hl1147768355553/passthru.pdf>]

Lähisuhdeväkivallan sovittelijoiden koulutusohjelma.
[<https://wiki.innokyla.fi/innowiki/pages/viewpage.action?pageId=6488607>]

Poliisihallituksen ohje rikosten sovittelusta 2014–2018.
[http://www.thl.fi/attachments/sovittelu/Poliisihallituksen_ohje_sovittelusta_uusi.pdf]

Poliisin tietoon tullut rikollisuus. Tilastokeskus.
[<http://www.findikaattori.fi/fi/11>]

Rikoslaki 441/2011.
[<http://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/1889/18890039001>]

Sheinin, I. 2014. Hur påverkar medling i en våld i en nära relation åtalsprövningen? En kvalitativ undersökning av skälighetsprincipens verkliga tillämpning. Pro gradu -avhandling. Helsingfors Uni-versitet. Juridiska fakulteten.

Turvallisempi huominen. Sisäisen turvallisuuden ohjelma 2012–2015. Sisäasianministeri. 26/2012.
[http://www.intermin.fi/download/35099_262012_STO_III_fi.pdf]

Vesikansa, J. 2012. Rikosten uhrin sovittelussa. Pro gradu -tutkielma. Helsingin yliopisto. Valtiotie-teellinen tiedekunta. Sosiaalityö.

Liitteet

Rikos- ja riita-asioiden sovittelukäsittelyn prosessikaavio

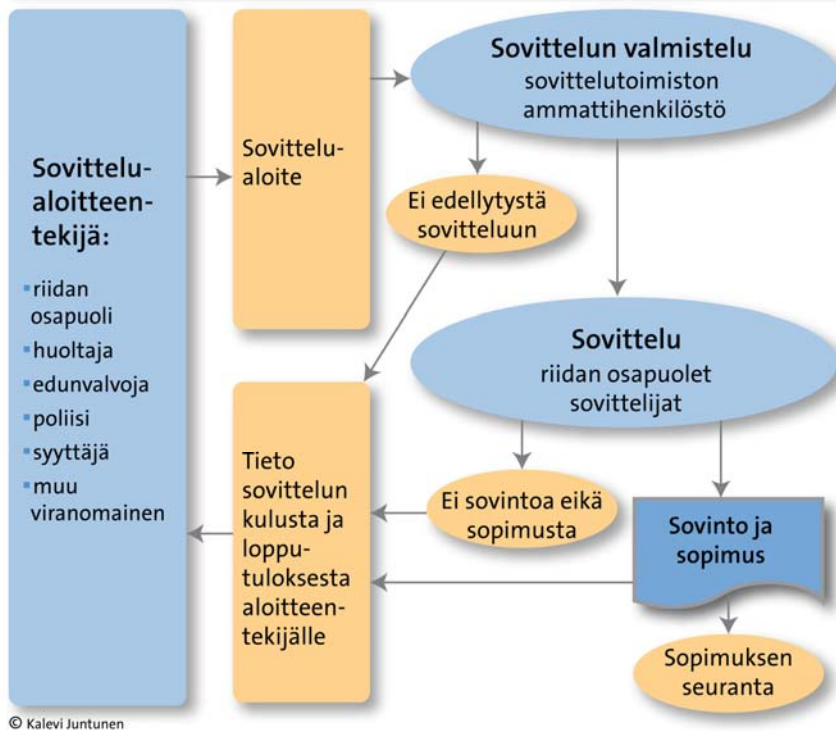
Liitetaulukko 1. Rikos- ja riita-asioiden sovittelu koko maassa ja aluehallintovirastojen aluejaon mukaisesti 2012–2013

Kyselylomake

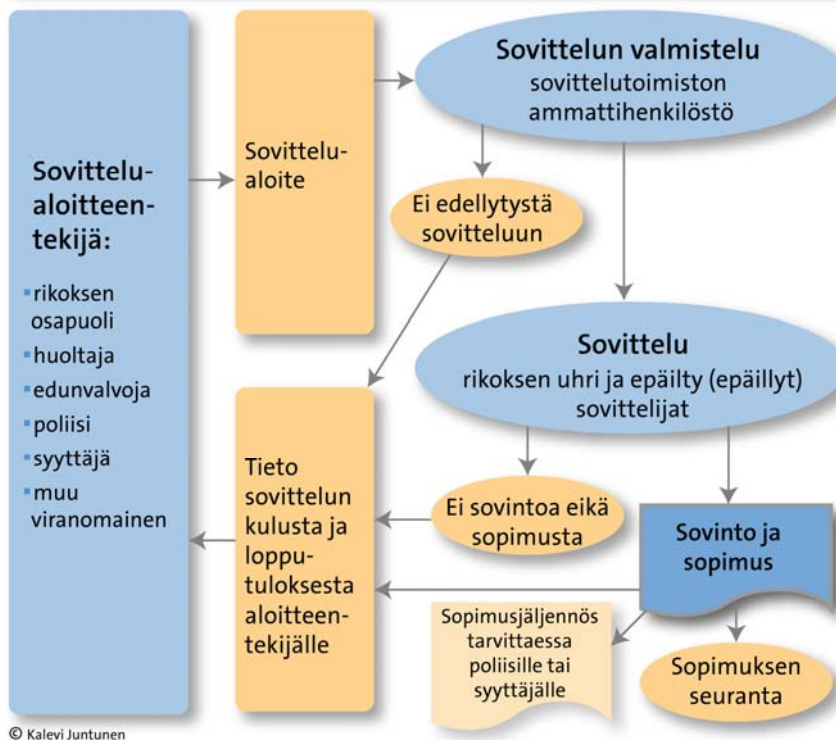
Laatuseloste

Liite: Rikos- ja riita-asioiden sovittelukäsittelyn prosessikaavio

Sovitteluprosessi riita-asiassa

Sovitteluprosessi rikosasiassa

Liitetaulukko 1. Rikos- ja riita-asioiden sovittelu koko maassa ja aluehallintovirastojen aluejaon mukaisesti 2012–2013

	Koko maa			Etelä-Suomi			Lounais-Suomi			Itä-Suomi			Länsi- ja Sisä-Suomi			Pohjois-Suomi			Lappi			Ahvenanmaan valtionvirasto		
	2012	2013		2012	2013		2012	2013		2012	2013		2012	2013		2012	2013		2012	2013		2012	2013	
	lkm	lkm	%	lkm	lkm	%	lkm	lkm	%	lkm	lkm	%	lkm	lkm	%	lkm	lkm	%	lkm	lkm	%	lkm	lkm	%
Vuoden aikana sovittelutoimistoon tulleet sovittelualoitteet	8 472	8 243		3 248	2 969		911	1 042		1 204	1 205		1 716	1 518		969	1 013		395	452		29	44	

Sovittelualoitteista puretut rikos- ja riita-asiat

Sovittelualoitteista puretut rikosasiat	9 836	9 271	80	3 641	3 309	79	1 078	1 187	84	1 358	1 335	82	2 268	1 756	78	1 081	1 161	81	389	481	79	21	42	86
Sovittelualoitteista puretut lähisuhdeväkivaltaan liittyvät rikosasiat	2 072	1 902	16	879	780	19	185	161	11	180	172	11	492	445	20	248	221	15	83	118	19	5	5	10
Sovitteluasiasta puretut riita-asiat	398	413	4	131	108	3	48	69	5	92	115	7	79	61	3	26	45	3	19	13	2	3	2	4
Sovittelualoitteista puretut rikos- ja riita-asiat yhteensä	12 306	11 586	100	4 651	4 197	100	1 311	1 417	100	1 630	1 622	100	2 839	2 262	100	1 355	1 427	100	491	612	100	29	49	100

Sovittelutoimistossa vuoden aikana käynnistyneet sovitteluprosessit⁽¹⁾

Käynnistyneet rikosasioiden sovitteluprosessit (lkm)	6 619	6 739	73	2 367	2 343	71	691	853	72	1 130	1 109	83	1 427	1 179	67	706	848	73	281	374	78	17	33	79
Käynnistyneet lähisuhdeväkivaltaan liittyvien rikosasioiden sovitteluprosessit (lkm)	1 338	1 388	73	578	628	81	128	123	76	134	145	84	297	240	54	144	166	75	54	82	69	3	4	80
Käynnistyneet rikosasioiden ja lähisuhde- väkivaltaan liittyvien rikosasioiden sovitteluprosessit yhteensä (lkm)	7 957	8 127	73	2 945	2 971	73	819	976	72	1 264	1 254	83	1 724	1 419	64	850	1 014	73	335	456	76	20	37	79

(1) Käynnistyneet rikosasiat on suhteutettu vuoden aikana sovittelutoimistoon tulleisiin rikosasioihin (esim. Koko maa N=9271 vuonna 2013)

Käynnistyneet lähisuhdeväkivaltarikokset on suhteutettu vuoden aikana sovittelutoimistoon tulleisiin lähisuhdeväkivaltarikoksiin (esim. Koko maa N=1902 vuonna 2013)

Sovittelutoimistossa vuoden aikana keskeytyneet sovitteluprosessit⁽²⁾

Keskeytyneet rikosasiain sovitteluprosessit (lkm)	849	849	13	239	257	11	93	73	9	135	139	13	247	226	19	100	87	10	35	62	17	0	5	15
Keskeytyneet lähisuhdeväkivaltaan liittyvien rikosasioiden sovitteluprosessit (lkm)	161	179	13	55	63	10	7	6	5	28	19	13	36	62	26	27	17	10	8	11	13	0	1	25
Keskeytyneet rikosasioiden ja lähisuhdeväkivaltaan liittyvien rikosasioiden sovitteluprosessit (lkm)	1 010	1 028	13	294	320	11	100	79	8	163	158	13	283	288	20	127	104	10	43	73	16	0	6	16

(2) Keskeytyneet rikosasioiden sovittelu on suhteutettu vuoden aikana käynnistettyihin rikosasioiden sovitteluihin (esim. Koko maa N=6739 vuonna 2013).

Keskeytyneet lähisuhdeväkivaltarikosten sovittelu on suhteutettu vuoden aikana käynnistettyihin lähisuhdeväkivaltarikosten sovitteluihin (esim. Koko maa N=1388 vuonna 2013).

Liitetaulukko 1. Rikos- ja riita-asioiden sovittelu koko maassa ja aluehallintovirastojen aluejaon mukaisesti 2012–2013

	Koko maa			Etelä-Suomi			Lounais-Suomi			Itä-Suomi			Länsi- ja Sisä-Suomi			Pohjois-Suomi			Lappi			Ahvenanmaan valtionvirasto		
	2012	2013		2012	2013		2012	2013		2012	2013		2012	2013		2012	2013		2012	2013		2012	2013	
	lkm	lkm	%	lkm	lkm	%	lkm	lkm	%	lkm	lkm	%	lkm	lkm	%	lkm	lkm	%	lkm	lkm	%	lkm	lkm	%

Sopimukset ⁽³⁾

Rikosasioiden sovittelussa vuoden aikana syntyneet sopimukset (lkm)	5 495	5 514	82	2 023	1 966	84	642	757	89	831	797	72	1 144	988	84	596	708	83	246	273	73	13	25	76
Rikosasioiden sovittelussa vuoden aikana syntyneet osasopimukset (lkm)	53	71	1	34	36	2	2	10	1	3	5	0,5	8	5	0,4	3	8	1	3	7	2	0	0	-
Lähisuhdeväkivaltaan liittyvien rikosasioiden sovittelussa vuoden aikana syntyneet sopimukset (lkm)	1 133	1 206	87	519	561	89	124	108	88	93	111	77	234	206	86	115	148	89	45	68	83	3	4	100
Rikosten sovittelussa vuoden aikana syntyneet kaikki sopimukset yhteensä (lkm)	6 681	6 791	84	2 576	2 563	86	768	875	90	927	913	73	1 386	1 199	84	714	864	85	294	348	76	16	29	78
Riita-asioiden sovittelussa vuoden aikana syntyneet sopimukset (lkm)	144	159	38	39	38	35	15	19	28	43	53	46	28	25	41	8	17	38	9	7	54	2	0	-

(3) Rikosasioiden sovittelussa vuoden aikana syntyneet sopimukset on suhteutettu vuoden aikana käynnistettyihin rikosasioiden sovitteluihin (esim. Koko maa N=6739 vuonna 2013).

Lähisuhdeväkivaltarikosten sovittelussa vuoden aikana syntyneet sopimukset on suhteutettu vuoden aikana käynnistettyihin lähisuhdeväkivaltarikosten sovitteluihin (esim. Koko maa N=1388 vuonna 2013).

Riitatapausten sovittelussa vuoden aikana syntyneet sopimukset on suhteutettu vuoden aikana sovittelutoimistoon tulleisiin, jutuista purettujen riita-asioiden määrään (esim. Koko maa N=413 vuonna 2013).

Käynnistyneissä sovitteluissa ei päästy sopimukseen ⁽⁴⁾

Rikosasioiden sovittelussa ei päästy sopimukseen (lkm)	519	482	7	222	195	8	70	80	9	101	103	9	99	39	3	8	36	4	17	25	7	2	4	12
Riita-asioiden sovittelussa ei päästy sopimukseen (lkm)	55	39	9	34	10	9	5	15	22	8	7	6	7	3	5	1	2	4	0	2	15	0	0	-
Lähisuhdeväkivaltaan liittyvien rikosasioiden sovittelussa ei päästy sopimukseen (lkm)	79	57	4	42	18	3	4	13	11	5	7	5	25	17	7	1	0	-	2	2	2	0	0	-

(4) Rikosasioiden sovittelussa ei päästy sopimukseen tapaukset on suhteutettu vuoden aikana käynnistettyihin rikosasioiden sovitteluprosesseihin (esim. Koko maa N=6739 vuonna 2013).

Riita-asioiden sovittelussa ei päästy sopimukseen tapaukset on suhteutettu vuoden aikana toimistoihin tulleisiin riita-asioihin (esim. Koko maa N=413 vuonna 2013).

Lähisuhdeväkivallan sovittelussa ei päästy sopimukseen tapaukset on suhteutettu vuoden aikana käynnistettyihin lähisuhdeväkivaltaan liittyvien rikosten sovitteluprosesseihin (esim. Koko maa N=1388 vuonna 2013).

Liitetaulukko 1. Rikos- ja riita-asioiden sovittelu koko maassa ja aluehallintovirastojen aluejaon mukaisesti 2012–2013

	Koko maa			Etelä-Suomi			Lounais-Suomi			Itä-Suomi			Länsi- ja Sisä-Suomi			Pohjois-Suomi			Lappi			Ahvenanmaan valtionvirasto		
	2012	2013		2012	2013		2012	2013		2012	2013		2012	2013		2012	2013		2012	2013		2012	2013	
	lkm	lkm	%	lkm	lkm	%	lkm	lkm	%	lkm	lkm	%	lkm	lkm	%	lkm	lkm	%	lkm	lkm	%	lkm	lkm	%

Aloitteen tekijät rikosasioissa

poliisi	7 857	7 645	83	2 815	2 733	81	819	968	81	1 255	1 194	89	1 696	1 457	84	916	983	84	336	276	88	20	34	77
syyttäjä	1 380	1 153	13	500	463	14	227	198	17	70	104	8	404	208	12	133	139	12	45	33	11	1	8	18
asianosainen	119	96	1	46	43	1	2	12	1	22	12	1	34	17	1	12	9	1	3	2	1	0	1	2
asianosainen, uhri	46	40	0,4	14	23	1	1	2	0,2	12	4	0,3	12	8	0,5	6	2	0,2	1	0	-	0	1	2
asianosainen, tekijä	75	50	1	32	13	0,4	1	10	1	10	8	1	24	10	1	6	7	1	2	2	1	0	0	-
sosiaaliviranomainen	267	103	1	215	82	2	13	2	0,2	0	0	-	39	17	1	0	2	0,2	0	0	-	0	0	-
vanhempi/huoltaja	10	8	0,1	1	1	0,0	4	3	0,3	0	0	-	4	4	0,2	1	0	-	0	0	-	0	0	-
edunvalvoja	0	0	-	0	0	-	0	0	-	0	0	-	0	0	-	0	0	-	0	0	-	0	0	-
muu taho	85	81	1	25	11	0,3	13	4	0,3	11	22	2	11	16	1	20	28	2	5	0	-	0	0	-
Rikostapausten sovitteluun liittyvät aloitteet yhteensä	9 718	9 176	100	3 602	3 369	100	1 078	1 199	100	1 358	1 344	100	2 188	1 737	100	1 082	1 170	100	389	313	100	21	44	100

Aloitteen tekijät lähisuhdeväkivaltaan liittyvissä rikosasioissa

poliisi	1 684	1 587	83	673	614	79	135	136	84	168	161	94	411	379	85	230	196	89	63	98	83	4	3	60
syyttäjä	383	315	17	199	166	21	50	25	16	12	11	6	83	66	15	18	25	11	20	20	17	1	2	40
Lähisuhdeväkivaltarikoksiin liittyvät aloitteet yhteensä	2 067	1 902	100	872	780	100	185	161	100	180	172	100	494	445	100	248	221	100	83	118	100	5	5	100

Aloitteen tekijät riita-asioissa

yksityinen henkilö	256	241	58	81	71	66	24	24	35	62	72	63	62	36	59	12	29	64	12	7	54	3	2	100
muu taho	133	172	42	50	37	34	24	45	65	30	43	37	9	25	41	13	16	36	7	6	46	0	0	-
Riita-asiassa aloitteen tekijät yhteensä	389	413	100	131	108	100	48	69	100	92	115	100	71	61	100	25	45	100	19	13	100	3	2	100

Liitetaulukko 1. Rikos- ja riita-asioiden sovittelu koko maassa ja aluehallintovirastojen aluejaon mukaisesti 2012–2013

	Koko maa			Etelä-Suomi			Lounais-Suomi			Itä-Suomi			Länsi- ja Sisä-Suomi			Pohjois-Suomi			Lappi			Ahvenanmaan valtionvirasto		
	2012	2013		2012	2013		2012	2013		2012	2013		2012	2013		2012	2013		2012	2013		2012	2013	
	lkm	lkm	%	lkm	lkm	%	lkm	lkm	%	lkm	lkm	%	lkm	lkm	%	lkm	lkm	%	lkm	lkm	%	lkm	lkm	%

Sovitteluun ohjatut rikosasiat purettuna rikosnimikkeisiin

lievä pahoinpity	810	760	8	265	280	8	105	94	8	158	119	9	177	144	8	77	82	7	27	39	8	1	2	5
pahoinpity, sekä yritys ⁽⁵⁾	3 512	3 304	35	1 259	1 207	36	379	357	30	434	410	30	886	794	41	412	362	31	135	156	32	7	18	42
törkeä pahoinpity, sekä yritys ⁽⁵⁾	59	59	1	14	22	1	8	2	0,2	15	12	1	14	14	1	2	5	0,4	4	4	1	2	0	0
ryöstö, kiristys sekä yritykset ⁽⁶⁾	33	38	0,4	18	14	0,4	6	3	0,3	1	2	0,1	3	18	1	4	0	-	1	1	0,2	0	0	-
varkaus sekä yritykset	877	843	9	315	247	7	91	95	8	151	115	8	179	192	10	97	140	12	44	53	11	0	1	2
petos/kavallus sekä yritykset ⁽⁵⁾	537	550	6	211	180	5	49	104	9	67	80	6	107	82	4	65	74	6	38	27	6	0	3	7
vahingonteko sekä yritykset ⁽⁵⁾	1 664	1 730	18	634	607	18	193	218	18	243	277	20	331	280	15	192	241	21	67	104	22	4	3	7
luvaton käyttö sekä yritykset ⁽⁵⁾	70	71	1	28	29	1	6	12	1	10	9	1	18	7	0,4	7	9	1	1	4	1	0	1	2
kotirauhan rikkominen, julkisrauhan rikkominen sekä yritykset ⁽⁷⁾	397	389	4	117	119	4	52	75	6	58	46	3	97	80	4	53	51	4	17	15	3	3	3	7
laiton uhkaus, pakottaminen ⁽⁸⁾	706	687	7	270	223	7	88	96	8	76	101	7	174	145	8	69	83	7	25	34	7	4	5	12
kunnianloukkaus	412	449	5	125	132	4	45	72	6	75	80	6	88	77	4	63	64	6	11	20	4	5	4	9
muu rikos	586	607	6	279	282	8	36	59	5	64	108	8	147	81	4	40	50	4	18	24	5	2	3	7
Sovitteluun ohjatut rikostapaukset purettuna rikosnimikkeittäin yhteensä	9 663	9 487	100	3 535	3 342	100	1 058	1 187	100	1 352	1 359	100	2 221	1 914	100	1 081	1 161	100	388	481	100	28	43	100

Sovitteluun ohjatut lähisuhdeväkivaltarikokset purettuna rikosnimikkeisiin

lähisuhteessa tapahtunut lievä pahoinpity	581	542	29	241	221	29	64	48	30	61	47	27	126	114	26	70	64	29	17	48	41	2	0	-
lähisuhteessa tapahtunut pahoinpity sekä yritys ⁽⁵⁾	1 466	1 329	70	633	543	71	118	113	70	113	120	70	357	326	73	178	157	71	64	66	56	3	4	100
lähisuhteessa tapahtunut törkeä pahoinpity sekä yritys ⁽⁵⁾	10	16	1	2	3	0,4	0	0	-	5	4	2	2	5	1	0	0	-	1	4	3	0	0	-
lähisuhteessa tapahtunut seksuaalirikos sekä yritys ⁽⁹⁾	13	1	0,1	7	0	-	3	0	-	1	1	1	2	0	-	0	0	-	0	0	-	0	0	-
Sovitteluun ohjautuneet lähisuhdeväkivalta-tapaukset purettuna rikosnimikkeisiin yhteensä	2 070	1 888	100	883	767	100	185	161	100	180	172	100	487	445	100	248	221	100	82	118	100	5	4	100
Väkivaltarikokset yhteensä ⁽¹⁰⁾	6 484	6 049	51	2 439	2 290	54	683	617	44	788	715	43	1 567	1 415	58	743	670	47	249	318	52	15	24	49

(5) Vuodesta 2012 alkaen on tiedonkeruulomakkeelle tehty lisäys "sekä yritys"/"yritykset".

(6) Vuodesta 2012 alkaen on tiedonkeruulomakkeelle tehty lisäys "kiristys ja yritykset".

(7) Vuodesta 2012 alkaen on tiedonkeruulomakkeelle tehty lisäys "julkisrauhan rikkominen sekä yritykset".

(8) Vuodesta 2012 alkaen on tiedonkeruulomakkeelle tehty lisäys "pakottaminen sekä yritykset".

(9) Vuodesta 2012 alkaen on tiedonkeruulomakkeelle tehty muutos; kohtaan sisältyy myös seksuaalirikoksen yrittämiset, lisäksi määritelmä "väkivaltainen" on poistettu.

(10) Väkivaltarikoksiin sisältyy lievä pahoinpity, pahoinpity, törkeä pahoinpity, seksuaalirikos ja ryöstö, kiristykset (ml. yritykset). Väkivaltarikokset on suhteutettu kaikkiin rikosnimikkeisiin ja riita-asioihin (esim. Koko maa N=9487+1888+413 vuonna 2013)

Liitetaulukko 1. Rikos- ja riita-asioiden sovittelu koko maassa ja aluehallintovirastojen aluejaon mukaisesti 2012–2013

	Koko maa			Etelä-Suomi			Lounais-Suomi			Itä-Suomi			Länsi- ja Sisä-Suomi			Pohjois-Suomi			Lappi			Ahvenanmaan valtionvirasto		
	2012	2013		2012	2013		2012	2013		2012	2013		2012	2013		2012	2013		2012	2013		2012	2013	
	lkm	lkm	%	lkm	lkm	%	lkm	lkm	%	lkm	lkm	%	lkm	lkm	%	lkm	lkm	%	lkm	lkm	%	lkm	lkm	%

Rikosasian ja/tai lähisuhdeväkivaltaan liittyvän rikosasian jako syyteoikeusjärjestelmän mukaan (lkm)

Rikosasia: asianomistajarikos (AOR)	4 218	4 212	45	1 657	1 411	43	492	599	50	655	693	52	850	772	43	381	468	41	171	249	52	12	20	49
Rikosasia: virallisen syytteen alainen rikos (VSR)	5 531	5 098	55	2 009	1 899	57	586	588	50	703	642	48	1 340	1 041	57	666	675	59	218	232	48	9	21	51
Yhteensä			100			100			100			100			100			100			100			100
Lähisuhdeväkivaltaan liittyvä rikosasia: asianomistajarikos (AOR)	101	18	1	66	0	-	1	0	0	0	0	-	0	0	-	34	18	8	0	0	-	0	0	-
Lähisuhdeväkivaltaan liittyvä rikosasia: virallisen syytteen alainen rikos (VSR)	2 007	1 898	99	821	780	100	184	161	100	180	172	100	486	441	100	248	221	92	83	118	100	5	5	100
Yhteensä			100			100			100			100			100			100			100			100

Sovittelijoiden lukumäärä

Aktiivisten sovittelijoiden määrä	1 279	1 175	-	512	419	-	153	146	-	164	168	-	213	211	-	114	133	-	105	82	-	18	16	-
Reservissä olevien sovittelijoiden määrä	213	105	-	73	30	-	17	7	-	19	27	-	17	28	-	58	3	-	23	10	-	6	0	-

Liitetaulukko 1. Rikos- ja riita-asioiden sovittelu koko maassa ja aluehallintovirastojen aluejaon mukaisesti 2012–2013

	Koko maa			Etelä-Suomi			Lounais-Suomi			Itä-Suomi			Länsi- ja Sisä-Suomi			Pohjois-Suomi			Lappi			Ahvenanmaan valtionvirasto		
	2012	2013		2012	2013		2012	2013		2012	2013		2012	2013		2012	2013		2012	2013		2012	2013	
	lkm	lkm	%	lkm	lkm	%	lkm	lkm	%	lkm	lkm	%	lkm	lkm	%	lkm	lkm	%	lkm	lkm	%	lkm	lkm	%

Asian osapuolet riita-, rikos- ja lähisuhdeväkivaltarikoksiin liittyvissä asioissa

Tekijäksi epäiltyjä miehiä	9 206	9 092	78	3 617	3 297	77	987	1 105	76	1 281	1 257	82	1 893	1 754	79	1 054	1 140	79	343	488	80	31	51	84
joista lähisuhdeväkivaltarikoksesta epäiltyjä miehiä	1 371	1 293	11	585	511	12	126	107	7	140	137	9	280	313	14	177	151	11	59	71	12	4	3	5
Tekijäksi epäiltyjä naisia	2 788	2 538	22	1 158	1 010	23	275	350	24	338	273	18	592	475	21	295	298	21	124	122	20	6	10	16
joista lähisuhdeväkivaltarikoksesta epäiltyjä naisia	466	461	4	206	193	4	36	39	3	37	33	2	103	108	5	62	53	4	20	33	5	2	2	3
Tekijäksi epäiltyjä yhteensä	11 994	11 630	100	4 775	4 307	100	1 262	1 455	100	1 619	1 530	100	2 485	2 229	100	1 349	1 438	100	467	610	100	37	61	100
Asianomistajina miehiä	5 380	5 432	59	2 066	1 956	57	678	723	62	728	731	62	1 076	1 040	58	594	626	60	217	314	60	21	42	70
joista lähisuhdeväkivaltarikoksissa asianomistajina miehiä	534	564	6	244	208	6	53	42	4	40	61	5	107	158	9	61	56	5	26	37	7	3	2	3
Asianomistajina naisia	3 885	3 771	41	1 589	1 457	43	384	452	38	525	449	38	772	765	42	438	422	40	163	208	40	14	18	30
joista lähisuhdeväkivaltarikoksissa asianomistajina naisia	1 313	1 174	13	570	480	14	109	78	7	124	112	9	275	290	16	181	141	13	51	70	13	3	3	5
Asianomistajia yhteensä	9 265	9 203	100	3 655	3 413	100	1 062	1 175	100	1 253	1 180	100	1 848	1 805	100	1 032	1 048	100	380	522	100	35	60	100
Asianomistajana oikeushenkilö ⁽¹¹⁾	1 238	1 194	11	501	448	12	111	150	11	188	137	10	260	221	11	137	172	14	41	66	11	0	0	-
Riita-asian osapuolet ⁽¹²⁾	1 090	1 020		336	268		117	155		289	240		204	179		67	144		68	34		9	0	

(11) Tyypillisimpiä oikeushenkilöitä sovittelutapauksissa ovat taloyhtiöt, vakuutusyhtiö tai muu vastaava. Asianomistajana oikeushenkilö lukumäärä on suhteutettu asianomistajat yhteensä lukumäärään (N=9203+1194).

(12) Riita-asian sovittelun osapuolet yhteensä.

Tekijäksi epäillyn ikä tekoetkellä rikos-, lähisuhdeväkivaltarikos- ja riita-asioissa (lkm)

alle 15 vuotta	1 516	1 499	13	790	617	14	146	202	14	128	104	7	244	251	11	173	272	18	33	53	9	2	0	-
15–17 vuotta	2 053	1 878	16	855	742	17	225	233	16	258	222	15	437	350	15	232	255	17	41	75	13	5	1	2
18–20 vuotta	1 536	1 423	12	565	513	12	185	188	13	221	202	13	329	253	11	160	173	11	73	85	15	3	9	18
21–29 vuotta	2 475	2 417	21	905	801	18	256	295	20	337	352	23	539	513	22	295	302	20	130	133	23	13	21	42
30–39 vuotta	1 773	1 756	15	711	653	15	177	191	13	235	227	15	392	409	18	182	188	12	69	81	14	7	7	14
40–49 vuotta	1 539	1 350	11	615	530	12	163	160	11	196	179	12	319	260	11	170	138	9	71	77	13	5	6	12
50–59 vuotta	896	907	8	309	330	8	89	104	7	153	128	8	213	167	7	93	120	8	38	52	9	1	6	12
60–64 vuotta	248	243	2	79	72	2	29	42	3	48	44	3	44	42	2	28	32	2	19	11	2	1	0	-
65 vuotta tai vanhempi	269	316	3	85	120	3	35	45	3	41	58	4	67	41	2	32	34	2	9	18	3	0	0	-
Tekijäksi epäillyn tekoetken iän mukaan, yhteensä	12 305	11 789	100	4 914	4 378	100	1 305	1 460	100	1 617	1 516	100	2 584	2 286	100	1 365	1 514	100	483	585	100	37	50	100

Liitetaulukko 1. Rikos- ja riita-asioiden sovittelu koko maassa ja aluehallintovirastojen aluejaon mukaisesti 2012–2013

	Koko maa			Etelä-Suomi			Lounais-Suomi			Itä-Suomi			Länsi- ja Sisä-Suomi			Pohjois-Suomi			Lappi			Ahvenanmaan valtionvirasto		
	2012	2013		2012	2013		2012	2013		2012	2013		2012	2013		2012	2013		2012	2013		2012	2013	
	lkm	lkm	%	lkm	lkm	%	lkm	lkm	%	lkm	lkm	%	lkm	lkm	%	lkm	lkm	%	lkm	lkm	%	lkm	lkm	%

Asianomistajan ikä tapahtumahetkellä rikos-, lähisuhdeväkivaltarikos- ja riita-asioissa (lkm)

alle 15 vuotta	725	685	7	305	289	8	108	114	10	67	54	4	130	114	6	90	84	7	24	30	6	1	0	-
15–17 vuotta	726	696	7	301	266	8	107	101	9	86	90	7	148	120	7	68	89	8	15	29	5	1	1	2
18–20 vuotta	1 106	1 037	11	428	397	11	128	109	9	152	151	12	228	187	10	111	117	10	55	67	12	4	9	19
21–29 vuotta	2 126	2 056	22	823	726	21	209	251	21	284	260	20	460	434	24	232	265	24	109	105	19	9	15	32
30–39 vuotta	1 701	1 648	17	666	639	18	170	182	15	220	221	17	358	353	19	206	149	13	72	95	18	9	9	19
40–49 vuotta	1 683	1 572	17	695	618	17	167	172	15	214	199	15	360	281	16	169	191	17	72	104	19	6	7	15
50–59 vuotta	1 002	1 079	11	357	376	11	106	145	12	168	166	13	197	182	10	117	141	13	52	66	12	5	3	6
60–64 vuotta	324	308	3	113	90	3	56	38	3	61	63	5	45	60	3	38	40	4	11	15	3	0	2	4
65 vuotta tai vanhempi	369	433	5	133	133	4	59	63	5	45	81	6	81	81	4	35	46	4	16	28	5	0	1	2
Asianomistajat tekohetken iän mukaan, yhteensä	9 762	9 514	100	3 821	3 534	100	1 110	1 175	100	1 297	1 285	100	2 007	1 812	100	1 066	1 122	100	426	539	100	35	47	100

Liitetaulukko 1. Rikos- ja riita-asioiden sovittelu koko maassa ja aluehallintovirastojen aluejaon mukaisesti 2012–2013

	Koko maa			Etelä-Suomi			Lounais-Suomi			Itä-Suomi			Länsi- ja Sisä-Suomi			Pohjois-Suomi			Lappi			Ahvenanmaan valtionvirasto		
	2012	2013		2012	2013		2012	2013		2012	2013		2012	2013		2012	2013		2012	2013		2012	2013	
	lkm	lkm	%	lkm	lkm	%	lkm	lkm	%	lkm	lkm	%	lkm	lkm	%	lkm	lkm	%	lkm	lkm	%	lkm	lkm	%

Rikos-, lähisuhdeväkivaltarikos- ja riita-asioissa syntyneiden sopimusten korvausmuodot

Rahakorvaukset (lkm)	3 605	3 623	39	1 308	1 348	46	425	515	36	653	539	41	627	582	34	427	428	30	156	202	38	9	9	24
Työkorvaukset (lkm)	348	418	4	91	130	4	33	67	5	57	65	5	110	40	2	45	83	6	12	33	6	0	0	-
Omaisuuuden palauttamiset (lkm)	39	69	1	13	26	1	6	8	1	5	7	1	6	21	1	3	2	0	6	4	1	0	1	3
Käyttäytymissopimukset (lkm)	887	924	10	332	339	11	70	98	7	125	120	9	93	99	6	195	181	13	69	83	16	3	4	11
Anteeksipyyntö (lkm)	3 206	3 350	36	1 177	873	30	548	611	43	280	356	27	586	688	40	425	636	45	181	165	31	9	21	57
<i>joista pelkkä anteeksipyyntö, ei muita korvauksia (lkm)</i>	<i>2 392</i>	<i>2 048</i>	<i>22</i>	<i>1 170</i>	<i>838</i>	<i>28</i>	<i>270</i>	<i>242</i>	<i>17</i>	<i>202</i>	<i>153</i>	<i>12</i>	<i>540</i>	<i>480</i>	<i>28</i>	<i>151</i>	<i>212</i>	<i>15</i>	<i>56</i>	<i>112</i>	<i>21</i>	<i>3</i>	<i>11</i>	<i>30</i>
Ei vaatimuksia / vaatimuksista luopumiset (lkm)	1 154	974	10	375	243	8	132	116	8	198	218	17	316	277	16	87	78	6	33	40	8	13	2	5
Rikos-, lähisuhdeväkivaltarikos- ja riita-asioiden sovittelusopimusten korvausmuodot yhteensä	9 239	9 358	100	3 296	2 959	100	1 214	1 415	100	1 318	1 305	100	1 738	1 707	100	1 182	1 408	100	457	527	100	34	37	100
Rahakorvausten arvo, €	1 904 813	1 724 154	94	612 960	671 172	95	241 392	289 919	97	386 030	247 662	96	319 469	268 372	92	250 332	165 883	90	93 045	75 074	92	1 585	6 071	100
Työkorvausten arvo, €	79 061	102 072	6	19 735	33 321	5	3 170	8 762	3	16 624	10 712	4	20 919	23 945	8	15 938	18 998	10	2 675	6 334	8	0	0	-
Korvausten arvo yhteensä, €	1 983 874	1 826 226	100	632 695	704 494	100	244 562	298 681	100	402 654	258 374	100	340 388	292 317	100	266 270	184 882	100	95 720	81 408	100	1 585	6 071	100

Taulukossa käytetyt symbolit

- Ei yhtään

.. Tietoa ei ole saatu tai se on liian epävarma esitettäväksi

Tietojen antaminen vuoden 2013 rikos- ja riita-asioiden sovittelun tilastointia varten

Ohessa seuraa Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen vuosittaiseen tilastoon tarkoitettujen muuttujien tiedonkoontilomake. Vuotuiseen perustiedonkoontilomakkeeseen tuotetaan ns. summaarista tietoa.

Tilastotietojen keruu toteutetaan internetkyselynä. Sähköinen tilastolomake löytyy osoitteesta:
<http://www.thl.fi/fi/tilastot/rikossovittelulomake>

Katso tarkemmin kysymykset ja ohjeet.

Tietojen toimittaminen 28.2.2014 mennessä

Lisätietoja:

Suunnittelija Tuula Kuoppala, puh. 029 524 7234

Sähköposti: etunimi.sukunimi@thl.fi

.

Lomake: Rikos- ja riita-asioiden sovittelutilaston tiedonkeruu 2013

1. Aluehallintovirasto (AVI)

4. Sovittelutoimiston nimi ja sijaintikunta

6. Sovittelutoimiston henkilöstö

60. Vastuuhenkilö/johtaja (kaikkien ao. henkilöiden nimet)

61. Sovittelun ohjaajat (kokopäivätoimiset) - lkm

62. Sovittelun ohjaajat (osa-aikaiset) lkm

63. Muu henkilöstö (kanslia- vahtimestari jne., myös osa-aikaiset) lkm

64. Aktiivisten sovittelijoiden määrä

(Vuoden aikana sovitelleiden lukumäärä)

65. Reservissä olevien sovittelijoiden määrä

Reservissä olevilla tarkoitetaan joko äitiys- tai vanhempainlomalla, opintovapaalla, vuorotteluvapaalla tai pitemmällä sairauslomalla olevia sovittelijoita (lkm).

11. Vuoden aikana toimistoon tulleet sovittelualoitteet (lkm)

Sovittelualoitteella tarkoitetaan esim. esitutkintapöytäkirjasta ilmenevien sovitteltavien rikosnimikkeiden muodostamaa kokonaisuutta. Sovittelualoite voi sisältää yhden tai useamman rikos- tai riita-asian. Riita-asia voi sisältää yhden tai useamman riitakysymyksen. Mikäli rikosasiat ovat eri tutkintailmoituksissa tai pöytäkirjoissa, niin kukin aloite merkitään omaksi aloitteekseen. Aloite voi olla myös suullinen.

Rikosasia soveltuu sovitteltavaksi silloin, kun siinä on uhri (asianomistaja) ja vähintään yksi rikoksesta epäilty. Riita-asia soveltuu sovitteltavaksi, jos siihen liittyy vähintään kaksi osapuolta (riidan osapuolet) ja joista vähintään toinen on luonnollinen henkilö ja kyseessä on taloudellisessa merkityksessä vähäinen riita-asia.

Sovittelualoitteen voivat tehdä asianosaiset, poliisi- tai syyttäväviranomainen tai muu viranomainen. Jos rikoksesta epäilty tai rikoksen uhri on alaikäinen, myös hänen huoltajallaan tai muulla laillisella edustajallaan on oikeus tehdä aloite sovitteluun ryhtymisestä. Vajaavaltaiseksi julistettua täysi-ikäistä henkilöä koskevassa asiassa aloitteen sovittelusta voi tehdä myös hänen edunvalvojansa.

Sovittelun yleiset edellytykset: Laki rikosasioiden ja eräiden riita-asioiden sovittelusta 1 luku, 1 § – 3 §.

111. Pura sovittelualoitteista rikosasioiden määrät (lkm)

Rikosasiat ilmoitetaan poliisin esitutkintamateriaaliin kirjattujen rikosnimikkeiden asianumeroiden lukumäärän mukaisesti. Sovittelulain mukaan sovittella voidaan rikosasiaa, johon liittyy rikoksen uhri ja rikoksesta epäilty.

Riita-asiat ilmoitetaan kohdassa 112 (ei kohdassa 111).

Lähisuhdeväkivaltaan liittyvät rikosasiat ilmoitetaan kohdassa 113 (ei kohdassa 111).

112. Pura sovittelualoitteista riita-asioiden määrät (lkm)

Riita-asia voi sisältää yhden tai useamman riitakysymyksen. Sovittelulain mukaan sovittella voidaan riita-asiaa, jossa on vähintään kaksi osapuolta ja joista ainakin yksi osapuoli on luonnollinen henkilö.

113. Pura sovittelualoitteista lähisuhdeväkivaltaan liittyvien rikosasioiden määrät (lkm)

Lähisuhdeväkivalta (fyysinen väkivalta, kuten lievä pahoinpitely, pahoinpitely, törkeä pahoinpitely tai seksuaalirikos) on tapahtunut perheenjäsenten tai laajemmin lähisuhteessa eläneiden kesken, jolloin osapuolina ovat aviopuolisot, avopuolisot, perheenjäsenet, kihlaparit, eronneet ja eroamassa olevat pariskunnat ja nykyiset tai entiset seurusteluparit (RL 21 luku 16 §).

Tilastoon ilmoitettaviin lähisuhdeväkivaltarikoksiin ei voi sisältyä muita kuin henkeen ja terveyteen kohdistuneita rikoksia. Tyypillisimmillään niitä ovat lievät pahoinpitelyt, pahoinpitelyt ja törkeät pahoinpitelyt (RL 21 luku). Jos kysymykseen tulee seksuaalirikos, jossa on käytetty väkivaltaa, tulee nämä sisällyttää lähisuhdeväkivaltarikoksiin (RL 20 luku). Lähisuhdeväkivaltarikokseksi ei merkitä edellä mainittujen henkilöiden välillä tapahtunutta kunnianloukkausta, kotirauhan rikkomista tai esimerkiksi laitonta uhkaamista, vaan ne merkitään kohtaan 17. Huomioi edellä oleva lähisuhdeväkivallan määritelmä myös muissa, lähisuhdeväkivaltaan liittyvissä kysymyskohdissa. (Kts. rikosasioiden erittely lähisuhdeväkivallan osalta kohta 18.)

13. Sovittelualoitteen tekijä rikosasioissa, riita-asioissa ja lähisuhdeväkivaltaan liittyvissä rikosasioissa (lkm)

Sovittelualoitteen voivat tehdä asian osapuolet, poliisi- tai syyttäjäviranomainen tai muu viranomainen. Jos rikoksesta epäilty tai rikoksen uhri on alaikäinen, myös hänen huoltajallaan tai muulla laillisella edustajallaan on oikeus tehdä aloite sovitteluun ryhtymisestä. Vajaavaltaiseksi julistettua täysi-ikäistä henkilöä koskevassa asiassa voi aloitteen sovittelusta tehdä myös hänen edunvalvojansa.

Tässä tarkoitetaan niitä rikos- ja lähisuhdeväkivaltaan liittyviä yksittäisiä rikoksia, jotka edellä on purettu sovittelualoitteista. Tarkista, että lukumäärät ovat samat kuin kysymyskohdissa 111., 112. ja 113.

Rikosasiassa aloite tuli (lkm)

- 131. poliisilta
- 132. syyttäjältä
- 133. asianosaisilta
- joista
 - 1331. asianomistajalta
 - 1332. rikoksesta epäillyltä
- 134. sosiaaliviranomaisilta
- 135. vanhemmalta/huoltajalta
- 136. edunvalvojalta
- 137. muualta

Riita-asiassa aloite tuli (lkm)

- 138. yksityiseltä henkilöltä
- 139. muualta

Lähisuhdeväkivaltaan liittyvässä rikosasiassa aloite tuli (lkm)

- 140. poliisilta
- 141. syyttäjältä

14. Sovittelutoimistossa ...

14.1. vuoden aikana käynnistyneet rikosasioiden sovitteluprosessit yhteensä (lkm)

Sovitteluprosessi on käynnistynyt, kun osapuolet ovat suostuneet sovitteluun, päätös sovittelun aloittamisesta on tehty, ja asia on lähetetty sovittelijoille. Epäselvissä tilanteissa toimiston vastuuhenkilö ratkaisee, onko sovitteluprosessi käynnistynyt. Pelkkä sovittelualoitteen toimistoon tuleminen ei riitä merkitsemään sovitteluprosessin käynnistymistä. Huom! Toimistoon tulleen rikosasian sovitteluprosessi ei välttämättä käynnisty saman vuoden aikana (vrt. kysymys 111.)

14.2. vuoden aikana käynnistyneet lähisuhdeväkivaltarikoksiin liittyvät sovitteluprosessit yhteensä (lkm)

Sovitteluprosessi on käynnistynyt, kun osapuolet ovat suostuneet sovitteluun, päätös sovittelun aloittamisesta on tehty, ja asia on lähetetty sovittelijoille. Epäselvissä tilanteissa toimiston vastuuhenkilö ratkaisee, onko sovitteluprosessi käynnistynyt. Pelkkä sovittelualoitteen toimistoon tuleminen ei riitä merkitsemään sovitteluprosessin käynnistymistä. Huom! Toimistoon tulleen lähisuhdeväkivaltaan liittyvän rikosasian sovitteluprosessi ei välttämättä käynnisty saman vuoden aikana (vrt. kysymys 113.)

14.3 vuoden aikana keskeytyneet rikosasioiden sovitteluprosessit yhteensä (lkm)

Rikosasioiden sovitteluprosessin aloittamisesta on tehty myönteinen päätös ja sovittelumenettely (prosessi) on käynnistetty, mutta se keskeytyy sovittelulain 19 § mukaan.

19§ Sovittelun keskeyttäminen:

Sovittelutoimiston on keskeytettävä sovittelu välittömästi, jos osapuoli peruuttaa suostumuksensa tai jos on syytä epäillä, ettei suostumus ole vapaaehtoinen. Sovittelu on keskeytettävä myös, jos on perusteltua syytä epäillä, ettei sovittelun osapuoli kykene ymmärtämään sovittelun ja siinä tehtävien ratkaisujen merkitystä, tai jos sovittelun jatkaminen on selvästi vastoin alaikäisen osapuolen etua.

Sovittelutoimisto voi keskeyttää sovittelun, jos osoittautuu, että muusta kuin 1 momentissa tarkoitetusta syystä sovittelun onnistumiselle ei ole edellytyksiä.

Lukumäärään ei lasketa mukaan niitä sovitteluja, joissa ei päästä sovittelun osapuolia tyydyttävään sovintoon. Ne tulevat huomioiduksi kohdassa 264. ei sopimusta, vaikka eivät olekaan suoraan verrannollisia.

14.4 vuoden aikana lähisuhdeväkivaltarikoksiin liittyvät keskeytyneet sovitteluprosessit yhteensä (lkm)

Lähisuhdeväkivaltaan liittyvän rikosasian sovittelukäsittelystä on tehty myönteinen päätös ja sovitteluprosessi on käynnistynyt, mutta se keskeytyy sovittelulain 19 § mukaisesti:

Sovittelutoimiston on keskeytettävä sovittelu välittömästi, jos sovittelun osapuoli peruuttaa suostumuksensa tai, jos on syytä epäillä, ettei suostumus ole vapaaehtoinen. Sovittelutoimisto voi myös keskeyttää sovittelun, jos osoittautuu, että muusta kuin 1 momentissa tarkoitetusta syystä sovittelun onnistumiselle ei ole edellytyksiä.

Lukumäärään ei lasketa mukaan niitä sovitteluprosesseja, joissa ei päästä sovittelun osapuolia tyydyttävään sovintoon, vaan ne tulevat huomioiduksi kohdassa 266. ei sopimusta, vaikka eivät olekaan suoraan verrannollisia.

15. Rikosasian ja/tai lähisuhdeväkivaltaan liittyvän rikosasian jako syyteoikeusjärjestelmän mukaan (lkm)

Merkitään edellä mainittujen rikosasioiden lukumäärät yhteensä. Huomio ja vertaa lukumääriä kysymyskohdissa 111. ja 113. annettuihin lukumääriin.

151. Rikosasia: asianomistajarikos (AOR)

152. Rikosasia: virallisen syytteen alainen rikos (VSR)

153. Lähisuhdeväkivaltaan liittyvä rikosasia: asianomistajarikos (AOR)

154. Lähisuhdeväkivaltaan liittyvä rikosasia: virallisen syytteen alainen rikos (VSR)

16. Asian osapuolet riita-, rikos- ja lähisuhdeväkivaltaan liittyvissä asioissa

Mukaan luetaan tekijöiksi epäiltyjen henkilöiden ja asianomistajien - miesten ja naisten - lukumäärät yhteensä. Esimerkki: Kaksi henkilöä tappelee keskenään, molemmat ovat sekä tekijän että uhrin roolissa. Tilastoidaan kaksi asianomistajaa ja kaksi rikoksesta epäiltyä.

Tässä annetut lukumäärät eivät välttämättä täsmää kysymyskohtien 20 ja 21 kanssa, jos tarkan iän saaminen ei ole ollut mahdollista.

161. Rikoksesta epäiltyjä

Miehiä____ -> joista lähisuhdeväkivaltarikoksesta epäiltyjä miehiä____

Naisia____ -> joista lähisuhdeväkivaltarikoksesta epäiltyjä naisia____

162. Asianomistajia

Miehiä____ -> joista lähisuhdeväkivaltarikoksen asianomistajina miehiä____

Naisia____ -> joista lähisuhdeväkivaltarikoksesta asianomistajina naisia____

163. Asianomistajana oikeushenkilö (lkm)

Oikeushenkilöä edustaneen sukupuolta ei kirjata.

Jos toinen osapuoli on kaupunki, jonka sisällä on monta yksikköä, voidaan kaikki eri yksiköt laskea omiksi oikeushenkilöikseen (Espoon kaupunki/Päiväkehrän koulu tai Espoon kaupunki/Matinkylän koulu). Tai, jos rakennusvirasto on ollut vuoden aikana viidessä tapauksessa asianomistajana, niin se myös ilmoitetaan oikeushenkilönä viisi kertaa tilastossa.

164. Riita-asian osapuoli

Merkitään riita-asian osapuolet yhteensä.

164.1 Anna esimerkkejä sovittelukäsittelyyn tuoduista riita-asioista.

Tietoa pyydetään ainoastaan tilastontekijöille lisätietona. Tietoa ei julkaista tilastoraportissa, mutta joitakin esimerkkejä saatetaan esittää tilastoraportissa.

17. Sovitteluun ohjatut rikosasiat purettuna rikosnimikkeisiin (lkm)

Merkitse ao. kohtiin rikosnimikkeiden lukumäärät. Huomioi rikosasian määritelmä kysymyskohdassa 11.

Vertaa kokonaislukumäärää kysymyskohdassa 111. annettuihin lukumääriin.

Huomaa, että RL 24 luvun kotirauhan rikkominen etc. ja kunnianloukkaus etc. on eroteltu myös edellä omiksi nimikkeikseen:

171. lievä pahoinpitely

- 21 luku pykälä: 7 § Lievä pahoinpitely

172. pahoinpitely, sekä yritys,

- 21 luku pykälä: 5 § Pahoinpitely

173. törkeä pahoinpitely, sekä yritys

- 21 luku pykälä: 6 § Törkeä pahoinpitely

174. ryöstö, kiristys sekä yritykset

- 31 LUKU pykälät: 1 § Ryöstö, 2 § Törkeä ryöstö, 3 § Kiristys, 4 § Törkeä kiristys

175. varkaus sekä yritykset

- 28 LUKU pykälät: 1 § Varkaus, 2 § Törkeä varkaus, 3 § Näpistys, 9 a § Moottorikulkuneuvon käyttövarkaus, 9 b § Törkeä moottorikulkuneuvon käyttövarkaus, 9 c § Lievä moottorikulkuneuvon käyttövarkaus, 10 § Luvaton pyynti, 11 § Hallinnan loukkaus, 12 § Vakuusoikeuden loukkaus

- 32 LUKU pykälät: 1 § Kätkemisrikos, 2 § Törkeä kätkemisrikos, 3 § Ammattimainen kätkemisrikos, 4 § Tuottamuksellinen kätkemisrikos, 5 § Kätkemisrikkomus

176. Petos/kavallus sekä yritykset

- 28 LUKU pykälät: 4 § Kavallus, 5 § Törkeä kavallus, 6 § Lievä kavallus

- 36 LUKU pykälät: 1 § Petos, 2 § Törkeä petos, 3 § Lievä petos, 4 § Vakuutuspetos, 5 § Luottamusaseman väärinkäyttö, 6 § Kiskonta, 7 § Törkeä kiskonta

- 37 LUKU pykälät: 8 § Maksuvälinepetos, 9 § Törkeä maksuvälinepetos, 10 § Lievä maksuvälinepetos, 11 § Maksuvälinepetoksen valmistelu

177. vahingonteko, sekä yritykset

- 35 LUKU Vahingonteosta: 1 § Vahingonteko, 2 § Törkeä vahingonteko, 3 § Lievä vahingonteko

178. luvaton käyttö, sekä yritykset

- 28 LUKU pykälät: 7 § Luvaton käyttö, 8 § Törkeä luvaton käyttö, 9 § Lievä luvaton käyttö

179. kotirauhan rikkominen, julkisrauhan rikkominen, sekä yritykset

- 24 LUKU pykälät: 1 § Kotirauhan rikkominen, 2 § Törkeä kotirauhan rikkominen, 3 § Julkisrauhan rikkominen, 4 § Törkeä julkisrauhan rikkominen, 5 § Salakuuntelu, 6 § Salakatselu, 7 § Salakuuntelun ja salakatselun valmistelu, 8 § Yksityiselämää loukkaava tiedon levittäminen

1710. laiton uhkaus, pakottaminen

- 25 LUKU pykälät: 1 § Vapaudenriisto, 2 § Törkeä vapaudenriisto, 6 § Tuottamuksellinen vapaudenriisto, 7 § Laiton uhkaus, 8 § Pakottaminen

1711. kunnianloukkaus

- 24 LUKU pykälät: 9 § Kunnianloukkaus, 10 § Törkeä kunnianloukkaus

1712. muu rikos

Tämä on niin sanottu kaatoluokka, johon kirjataan edellisiin kategorisoimattomat nimikkeet

Esimerkkitapauksia muu asia luokassa:

Kerro esimerkkejä muu asia –luokkaan kuuluvista sovitelluista rikosasioista (luettelo).

18. Sovitteluun ohjatut lähisuhdeväkivaltaan liittyvät asiat purettuna rikosnimikkeisiin (lkm)

Merkitse ao. kohtiin asioiden lukumäärät. Vertaa kokonaislukumäärää kysymyskohdassa 113. annettuihin lukumääriin. Katso tilastoinnissa käytetty lähisuhdeväkivallan määritelmä kohdassa 113.

181. Lähisuhteessa tapahtunut lievä pahoinpitely

- 21 luku pykälä: 7 § Lievä pahoinpitely

182. Lähisuhteessa tapahtunut pahoinpitely, sekä yritys

- 21 luku pykälä: 5 § Pahoinpitely

183. Lähisuhteessa tapahtunut törkeä pahoinpitely, sekä yritys

- 21 luku pykälä: 6 § Törkeä pahoinpitely

184. Lähisuhteessa tapahtunut seksuaalirikos, sekä yritys

Rikoslain 20 luvussa mainitut teot ovat vakavuudeltaan hyvinkin rankkoja, mutta sovitteluun voidaan kuitenkin ohjata vain ne lievimmät teot. Esimerkkinä sovitteluun tulleesta teosta on lapsen seksuaalinen hyväksikäyttö tilanteessa, jossa rikoksesta epäilty (17 v) ja asianomistaja (15 v) ovat olleet teon hetkellä seurustelusuhteessa.

20. Tekijäksi epäillyn ikä tekohetkellä rikos-, lähisuhdeväkivalta- ja riita-asioissa (lkm)

Merkitään asiakohtaan lukumäärät yhteensä. Esimerkki: Kaksi henkilöä tappelee keskenään, molemmat ovat sekä rikoksesta epäillyn että asianomistajan roolissa. Esimerkkitalanteessa tilastoidaan kaksi asianomistajaa ja kaksi rikoksesta epäiltyä. Lukumäärä ei välttämättä täsmää kysymyksen 16 kohdalla, tarkan iän saaminen ei ole aina mahdollista.

201. alle 15-vuotta

202. 15 – 17 – vuotta

203. 18 - 20 – vuotta

204. 21 – 29 – vuotta

205. 30 – 39 – vuotta

206. 40 – 49 – vuotta

207. 50 – 59 – vuotta

208. 60 – 64– vuotta

209. 65 – vuotta tai vanhempi

21. Asianomistajan ikä tapahtumahetkellä rikos-, lähisuhdeväkivalta- ja riita-asioissa (lkm)

Asianomistaja on luonnollinen tai juridinen henkilö, jonka oikeutta tai etua rikos on loukannut tai, johon rikos on kohdistunut. Merkitään asiakohtaan lukumäärät yhteensä. Esimerkki: Kaksi henkilöä tappelee keskenään, molemmat ovat sekä rikoksesta epäillyn että asianomistajan roolissa. Tilastoidaan kaksi asianomistajaa ja kaksi rikoksesta epäiltyä. Lukumäärä ei välttämättä täsmää kysymyksen 16 kohdalla, tarkan iän saaminen ei ole aina mahdollista. Juridisen henkilön ikää ei voi kirjata.

211. alle 15-vuotta

212. 15-17 – vuotta

213. 18 - 20 – vuotta

214. 21 – 29 – vuotta

215. 30 – 39 – vuotta

216. 40 – 49 – vuotta

217. 50 – 59 – vuotta

218. 60 – 64– vuotta

219. 65 – vuotta tai vanhempi

26. Sovittelun tulokset, vuositilastomerkintöjen mukaan

Yksi rikosasia voi johtaa korkeintaan yhteen sopimuslajiin. Sopimuslajin vaihtoehtoina ovat joko syntyneet sopimukset (261.), syntyneet osasopimukset (262.) tai sopimusta ei syntynyt (264.)

261. Rikosasioissa vuoden aikana syntyneet sopimukset, vuositilastomerkintöjen mukaan

Rikosasiain sovittelussa on päästy sovintoon. Merkitään sovitelluissa rikosasioissa syntyneiden sopimusten lukumäärä.

262. Rikosasioissa vuoden aikana syntyneet osasopimukset, vuositilastomerkintöjen mukaan

Rikosasiain sovittelussa on päästy sovintoon osittain tai osa sovitteluun osallistuneista on päässyt sopimukseen. Merkitään sovitelluissa rikosasioissa syntyneiden, 262 kohdan määritelmän mukaisten sopimusten lukumäärä.

263. Riita-asioissa vuoden aikana syntyneet sopimukset ja osasopimukset, vuositilastomerkintöjen mukaan

Merkitään sovitelluissa riita-asioissa syntyneiden sopimusten sekä osasopimusten (ts. sovittelussa on päästy osittain sopimukseen) lukumäärä.

264. Rikos- ja riita-asioissa ei sopimusta, vuositilastomerkintöjen mukaan

Merkitään lukumäärä niiltä osin, kun sopimusta ei ole syntynyt. Esimerkiksi sovitteluneuvottelu on käynnistynyt, mutta sopimusta ei syntynyt.

Tässä ei ilmoiteta niitä asioista, joiden sovittelu on vielä kesken.

Tässä ei ilmoiteta niitä asioita, joiden sovittelu on keskeytynyt. Keskeytyneet rikosasiain sovittelut ilmoitetaan kohdassa 14.3.

264.1. Rikosasiassa ei sopimusta (lkm)

264.2. Riita-asiasa ei sopimusta (lkm)

265. Lähisuhdeväkivaltaan liittyvien rikosasioiden sovittelussa vuoden aikana syntyneet sopimukset, vuositilastomerkintöjen mukaan

Merkitään sovitelluissa lähisuhdeväkivaltaan liittyvissä rikosasioissa syntyneiden sopimusten lukumäärä.

266. Lähisuhdeväkivaltaan liittyvien rikosasioiden sovittelussa ei syntynyt sopimusta, vuositilastomerkintöjen mukaan

Merkitään lukumäärä niiltä osin, kun sopimusta ei ole syntynyt. Esimerkiksi sovitteluneuvottelu on käynnistynyt, mutta sovittelussa ei päästy osapuolten väliseen sopimukseen (sopimusta ei syntynyt).

Tässä ei ilmoiteta niitä asioista, joiden sovittelu on vielä kesken.

Tässä ei ilmoiteta niitä asioita, joiden sovittelu on keskeytynyt. Keskeytyneet lähisuhdeväkivaltaan liittyvät sovittelut ilmoitetaan kohdassa 14.4.

27. Sovittelujen tuloksissa sopimuksiin kirjatut korvaus- ja hyvitysmuodot riita- rikos ja lähisuhdeväkivaltaan liittyvissä asioissa

Yksi sopimus voi pitää sisällään monia erilaisia hyvityksen muotoja. Esimerkiksi henkilö palauttaa osan varastamistaan tavaroista ja suorittaa loput kateisiin jääneet tavarat rahakorvauksena.

Tämän lisäksi sovinto saattaa sisältää myös anteeksipyyntöä. Merkitään tällöin kutakin hyvitysmuotoa 1 kpl. Tai sopimuksessa tavarat palauttaminen ja käyttäytymissopimus saattavat edellyttää toisiaan (tulee kaksi merkintää). Kahdesta tekijästä toinen suorittaa rahakorvauksen, ja toinen korvaa tekemällä työtä (tulee kaksi merkintää).

Sopimuksen muoto merkitään aina sen mukaisesti, mitä asianomistaja ja kyseinen epäilty ovat sopineet. Vaikka sopimus sisältäisi jonkun toisen epäillyn kohdalla vaikkapa työtä, ei sitä merkitä sen epäillyn kohdalle, joka ei työnä ole asiaa sopinut hyvittävänsä.

271. Rahakorvaukset lukumäärä (lkm)

272. Rahakorvausten yhteisarvo (€)

Rahakorvausten yhteisarvoon ei sisällytetä työkorvauksen rahallista arvoa.

273. Työkorvaukset, lukumäärä (lkm)

274. Työkorvausten rahallinen arvo yhteensä (€)

Työkorvauksen rahallinen arvo voi olla esim. tehtäväksi sovittujen työtuntien rahallinen arvo.

275. Omaisuuden palauttamiset, lukumäärä (lkm)

276. Käyttäytymissopimukset, lukumäärä (lkm)

Esimerkiksi osapuoli sitoutuu käynteihin jatkopalveluissa (A-klinikka, perheterapia, Lyömätön linja/Jussityö yms.) tai, että tekijäksi epäilty lupaa, ettei enää soita asianomistajalle päihtyneenä.

277. Anteeksipyyntö, lukumäärä (lkm)

Anteeksipyyntö kirjataan niissäkin tapauksissa, joissa sopimukseen liittyy muitakin korvausmuotoja, esim. raha- tai työkorvaus.

277.1 Anteeksipyyntö, lukumäärä (lkm)

Puhdas anteeksipyyntö, johon ei sisälly muita korvausmuotoja

278. Ei vaatimuksia / vaatimuksista luopumiset, lukumäärä (lkm)

Rikos- ja riita-asioiden sovittelu

Laatuseloste (SVT)

Tilastotietojen relevanssi

Rikosasioiden sovittelu on vapaaehtoinen, puolueeton ja maksuton yhteiskunnallinen palvelu, jossa rikoksen uhri ja epäilty (epäilty) saavat mahdollisuuden käsitellä tapahtunutta rikos- tai riita-asiaa puolueettomien sovittelijoiden läsnä ollessa. Vapaaehtoiset sovittelijat auttavat osapuolia neuvottelussa. Sovittelussa osapuolet voivat käsitellä asianomistajalle/uhriin aiheutuneita henkisiä ja aineellisia haittoja ja sopia niiden hyvittämisestä. Rikosasioiden lisäksi sovittelussa voidaan käsitellä myös pienehköjä riita-asioita.

Laki rikosasioiden ja eräiden riita-asioiden sovittelusta¹ astui voimaan 1.1.2006. Ennen lain voimaantuloa sovittelupalvelun järjestäminen oli kunnille vapaaehtoista.

Sovittelutoiminnan yleinen johto, ohjaus, ja valvonta kuuluvat sosiaali- ja terveysministeriölle (STM). Valtioneuvoston kolmeksi vuodeksi kerrallaan asettama rikosasioiden sovittelun neuvottelukunta ohjaa, seuraa, linjaa ja edistää valtakunnallista ja kansainvälistä toimintaa ja kehittämistä².

Aluehallintovirastot (AVI) vastaavat kukin omalla toimialueellaan palvelujen järjestämisestä koko maahan sekä ohjaavat, neuvovat ja valvovat sovittelun palveluntuottajia. Aluehallintovirastot vastaavat myös sovittelutoimintaan osallistuville tarkoitetun täydennyskoulutuksen järjestämisestä, jakavat valtion sovittelupalveluiden järjestämiseen myöntämän korvauksen ja valvovat sen käyttöä. Sovittelupalvelut tuotetaan toimeksiantosopimusten perusteella.

Terveyden ja hyvinvoinnin laitos (THL) kokoaa rikos- ja riita-asioiden sovittelua koskevaa tilastotietoa, seuraa ja tutkii sovittelutoimintaa sekä koordinoi sen kehittämistä. Vuotuisen tilastotiedon koonti on viime kädessä osa sovittelulain seurantajärjestelmää, jonka tarpeellisuutta Eduskunnan lakivaliokunta painotti lausuessaan mietinnössään (LaVM 13/2005) seuraavasti: ”nyt säädettävän lain soveltamista seurataan tarkoin ja tämän seurannan perusteella tehdään mahdolliset tarvittavat muutosehdotukset”.

Tilastotiedonkeruusta on erikseen sovittu rikosasioiden sovittelun neuvottelukunnassa. Tiedonkeruutehtävä liittyy sovitteluasetuksessa (Valtioneuvoston asetus 267/2006) 1 §:ssä säädettyyn rikosasiain sovittelun neuvottelukunnan tehtäviin, kohta 1) seurata ja arvioida kehitystä ja tutkimusta sekä tehdä kehittämissuhteita ja kohta 3) seurata ja edistää lain yhdenmukaisten soveltamiskäytäntöjen toteutumista.

Tilaston tiedot kerätään sähköisellä kyselylomakkeella vuosittain kaikilta sovittelun toimialueilta³.

Tilastolomake löytyy osoitteesta tilaston tiedonkeruu sivulta osoitteesta www.thl.fi/tilastot/rikossovittelu.

¹ Laki rikosasioiden ja eräiden riita-asioiden sovittelusta [<http://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2005/20051015>]

² Neuvottelukunnan tehtävistä säädetään asetuksella (267/2006, 1805/2009, 1252/2010).

³ Toimialue: Aluehallintovirastot ovat organisoineet alueidensa sovittelutoiminnan perustamalla sovittelun toimialueet. Koko maassa toimialueita on kaikkiaan 20 (31.12.2013), joista osa on perustanut myös alue- tai sivutoimipisteitä. Tiedot sovittelun tilastoa varten pyydetään toimialuekohtaisesti ja raportoidaan aluehallintovirastojen aluejaon mukaisesti.

Rikos- ja riita-asioiden sovittelutilasto sisältää tietoja sovittelutoimistoihin tuotujen sovittelualoitteiden ja niistä purettujen rikoslakirikosten, lähisuhdeväkivaltaan liittyvien rikosten sekä riita-asioiden lukumäärästä. Rikoslakirikokset, samoin kuin lähisuhdeväkivaltaan liittyvät rikokset saadaan eriteltynä rikosnimikkeittäin sekä sen mukaan, mikä taho on tehnyt rikoksesta aloitteen sovittelutoimistoon. Sovitteluun tuodut riita-asiat tilastoidaan ainoastaan yhtenä summatietona.

Rikosten ja riita-asioiden osapuolista kerätään tiedot lukumäärinä, ikäryhmittäin ja asianosaisten sukupuolen mukaan. Tiedot saadaan myös tilastovuoden aikana käynnistyneistä sekä keskeytyneistä rikossovitteluprosesseista. Samoin saadaan lukumäärätieto niistä sovitteluista, joissa asianosaiset pääsevät sopimukseen vahinkojen korvausmuodoista ja korvauksiin käytettävistä rahamääristä (euroina) ja työkorvausten rahallisesta arvosta kokonaisuutena.

Tiedot saadaan kaikilta rikos- ja riita-asioiden sovittelun toimialueelta erikseen. Toimialueita oli 20 vuonna 2013.

Rikos- ja riita-asioiden sovittelu -tilaston tuloksia verrataan tilastoraportissa Tilastokeskuksen Poliisin tietoon tulleisiin, poliisin selvittämiin ja rikoslakirikoksista epäiltyihin henkilöihin. Sovitteluun ohjatut rikokset on tilastoraportissa suhteutettu poliisin tietoon tulleisiin rikoslakirikoksiin sekä selvitettyihin rikoksiin.⁴

THL kerää tilastotiedot rikos- ja riita-asioiden sovittelutilastoa varten ja toimittaa ja julkaisee tilastoraportin kerran vuodessa. Raportissa käytetyt käsitteet ja määritelmät on kuvattu tilastoraportin tekstiosassa sekä kyselylomakkeella.

Raportti on tarkoitettu hallintoviranomaisille, sovittelun palveluntuottajille, kansalaisjärjestöille ja muille yhteistyötahoille, tutkijoille, opiskelijoille ja heille, joilla on tarve saada tilastotietoja rikos- ja riita-asioiden sovittelusta.

Tilastotutkimuksen menetelmäkuvaus

Tiedot kerätään vuosittain kaikilta 20:ltä rikos- ja riita-asioiden sovittelun toimialueelta koko maata kattavasti. Sovittelutoimistoille lähetetään vuosittain joulukuussa tietopyyntö, ja tiedot pyydetään palauttamaan määräaikaan, helmikuun loppuun mennessä.

Sovittelutoimistot toimittavat tiedot sähköisellä vastauslomakkeella THL:n pyytämän tietuekuvauksen mukaisesti. Niille, jotka eivät vastaa määräaikaan mennessä, lähetään huomautus. Tilasto laaditaan vasta, kun tarvittavat tiedot on saatu kaikilta sovittelutoimistoilta. Tilaston kattavuus on 100 prosenttia.

Tietojen oikeellisuus ja tarkkuus

Rikos- ja riita-asioiden sovittelutilasto sisältää summatietoa, joten sen eri osioiden ristiintaulukoiminen ei ole mahdollista. Yksittäisen rikoksen sovitteluprosessia ei voida tilastoinnissa selvittää. Tilastoihin liittyy joitakin epävarmuustekijöitä. Esimerkiksi sovitteluun tulneiden rikosten purkamisessa nimikkeisiin, tapausten lähettäjätahon kirjaamisessa ja osapuolten iän rekisteröimisessä on joissakin kohdissa tietovajeita. Tilaston oikeellisuus riippuu sovittelutoimistojen antamien tietojen oikeellisuudesta.

⁴ Kuvio 7. Poliisin tietoon tulleet rikoslakirikosten tekijät sekä sovittelukäsittelyyn ohjatut, tekijöiksi epäillyt ikäryhmittäin 2013, %
Taulukko 4. Aluehallintovirastojen välistä vertailua 2013

THL:ssä ei tehdä varsinaisia aineistotarkistuksia, mutta mikäli aineistossa havaitaan selviä epäloogisuuksia tai muita virheitä, niiden taustat tarkistetaan tiedonantajalta ja korjataan tarvittaessa. Näin ollen myös vuosittaiset aikasarjatiedot muuttuvat ja päivittyvät korjausten myötä.

Julkaistujen tietojen ajantasaisuus ja oikea-aikaisuus

Rikos- ja riita-asioiden sovittelutilasto on THL:n kerran vuodessa tuottama tilasto. Vuosittaiset tilastotiedot julkaistaan noin puolen vuoden kuluttua tiedonkeruusta, kesäkuussa.

Tietojen saatavuus ja läpinäkyvyys/selkeys

Tilastoraportit julkaistaan THL:n verkkosivuilla osoitteessa www.thl.fi/tilastot/rikossovittelu ja sovittelun verkkosivuilla osoitteissa www.thl.fi/sovittelu, www.thl.fi/medling ja www.thl.fi/mediation

Tilastoraportissa on kuvattu keskeiset tulokset ja selitetty käytetyt käsitteet ja määritelmät.

Tilastojen vertailukelpoisuus

Terveyden ja hyvinvoinnin laitos (Stakes 31.12.2008 asti) on kerännyt tietoa ja toimittanut rikos- ja riita-asioiden sovittelun tilastoraporttia sovittelulain (1015/2005) voimaan astumisesta 1.6.2006, alkaen. Tästä ajankohdasta lähtien on saatu vertailukelpoista tietoa sovittelutoimistoon tuotujen aloitteiden ja niistä purettujen rikosten ja riita-asioiden lukumääristä, rikosnimikkeistä, sovittelun piirissä olleiden henkilöiden lukumääristä, ikä- ja sukupuolijakaumista sekä rikosten ja riitojen sovitteluun liittyvistä hyvitysmuodoista ja korvausten rahallisista arvoista.

Tilastolomakkeen sisältö uudistui osittain vuodesta 2012 alkaen, mutta aikasarjatieto pystyttiin kuitenkin säilyttämään.

Selkeys ja eheys/yhtenäisyys

Tilastoraportti sisältää koko maan kattavat tiedot rikos- ja riita-asioiden sovitteluun tuoduista rikos- ja riita-asioista.

Medling i brott- och tvistemål 2013

18.6.2014

Sammanlagt hänvisades 11 586 brott- och tvistemål till medling. Antalet brottsrelaterade initiativ uppgick till 11 173 och antalet tvistemålsrelaterade initiativ till 413. Antalet brott- och tvistemål som hänvisades till medling minskade med 6 procent från år 2012.

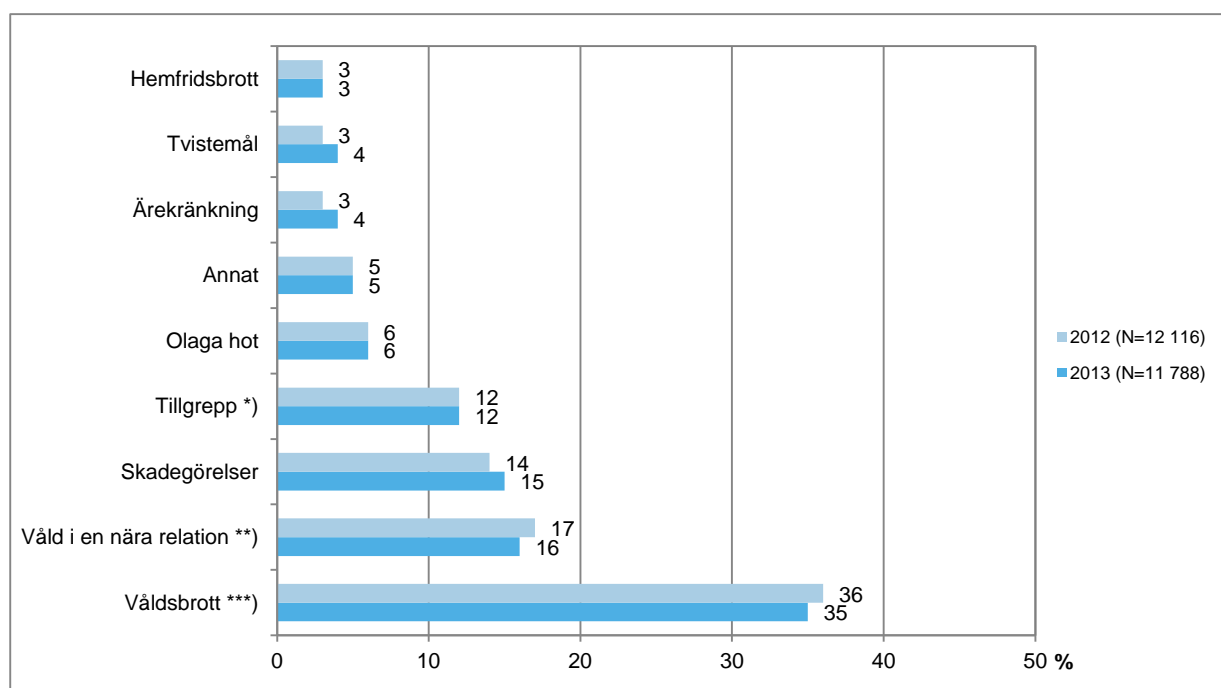
Av alla brott- och tvistemål som hänvisades till medling var hälften våldsbrott. Andelen våldsbrott av de fall som hänvisades till medling minskade med 2 procentenheter från året innan. Däremot ökade andelen tvistemål, skadegörelser och ärekränkningar med sammanlagt 3 procentenheter. Också antalet sådana ärenden ökade.

Cirka 1 900 brott mot liv eller hälsa i nära relationer hänvisades till medling i brott- och tvistemål år 2013. Antalet brott i nära relationer som hänvisades till medling minskade med 8 procent från året innan.

Medling inleddes i 73 procent av de brottmål som hänvisades till medling. Av de inledda medlingarna i brottmål avbröts 13 procent.

Av de brottsmisstänkta var 41 procent yngre än 21 år. Andelen initiativ till medling som gäller personer under 21 år har minskat med 8 procentenheter från år 2007, då procentenheten var 49. Andelen brottsmisstänkta som var yngre än 15 år var 13 procent.

Diagram 1. Andelar brott och tvistemål som hänvisades till behandling genom medling åren 2012 och 2013, %

*) Tillgrepp omfattar stöldbrott, bedrägeri, förskingring och olovligt brukande.

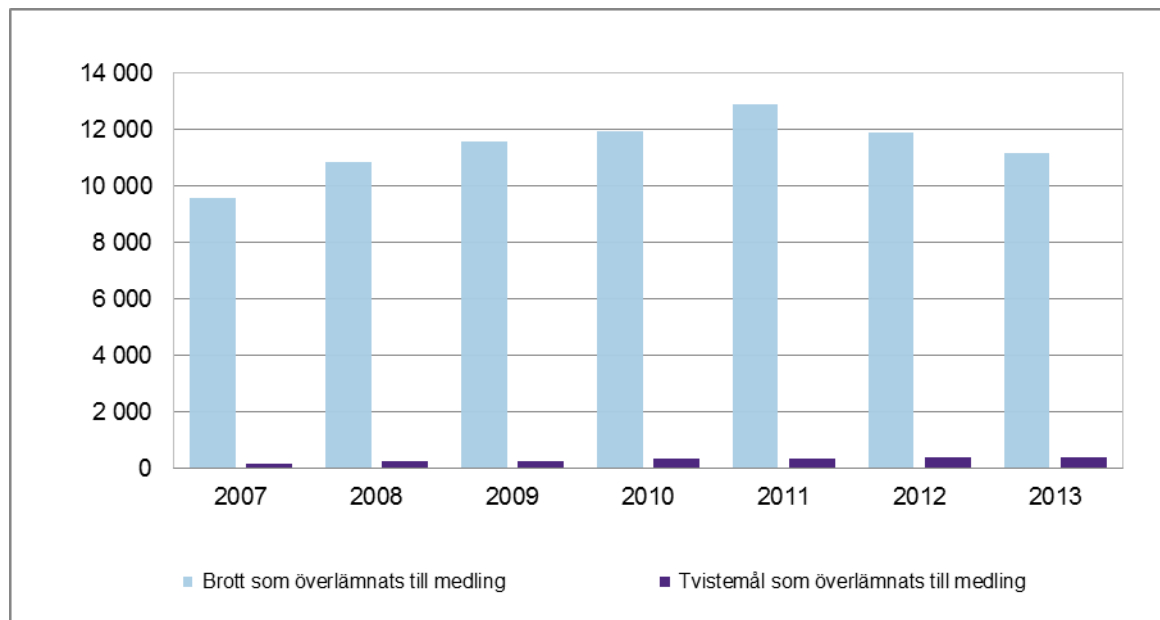
**) De våldsbrott i nära relationer som meddelas för statistiken omfattar endast brott mot liv och hälsa, inte till exempel ärekränkningar i nära relationer.

***) Våldsbrotten omfattar lindrig misshandel, misshandel, grov misshandel och rån. Våldsbrotten i nära relationer presenteras särskilt i diagrammet.

Brott och tvistemål som hänvisades till medling

Det sammanlagda antalet brott och tvistemål som hänvisades till medling minskade med 6 procent år 2013. Från år 2011 till år 2013 har antalet fall minskat med sammanlagt 12,5 procent, vilket är 1 654 fall. Antalet fall ökade 2007–2011 men vände nedåt efter år 2011, då uppgången fortfarande låg på 7,5 procent. Sedan medlingslagen¹ trätt i kraft nåddes det högsta antalet fall år 2011, då sammanlagt 13 240 brott- och tvistemål hänvisades till medling (diagram 2).

Diagram 2. Brott- och tvistemål som hänvisades till medling 2007–2013

Enligt de uppgifter som publicerats av Statistikcentralen minskade antalet brott som kommit till polisens kännedom år 2012² med 7 procent (32 000). År 2013 minskade antalet fall med 0,1 procent (500). Nedgången på 7 procent i antalet fall som kommit till polisens kännedom år 2012 kan påverka antalet initiativ som hänvisades till medling ännu under år 2013, men den förklarar inte helt och hållet nedgången i antalet initiativ till medling.

Omorganiseringen av verksamhetsområdena för medlingstjänster för brott- och tvistemål och de ändringar som denna medförde under åren 2012 och 2013 kan också ha påverkat medlingsverksamheten. Antalet initiativ kan också påverkas av att brott som polisen utrett inte lämpar sig för medling och av att polisen och åklagarna har olika praxis i hänvisningen till medling. Det är också möjligt att myndigheternas alternativ att begränsa en förundersökning och hänvisa till skriftligt förfarande kan ha påverkat nedgången i antalet initiativ. I bedömningen av det behandlade ärendets lämplighet för medling ska polisen eller åklagarmyndigheten informera den brottsmisstänkte och brottsoffret om medlingsmöjligheten och hänvisa dem till medling. Polisen kan informera om möjligheten till medling även i de fall där polisen själv inte hänvisar ärendet till medling, till exempel på grund av dess allvar.³

År 2013 överlämnades 11 173 brottsfall och därtill 413 tvistemål till medling. Antalet och andelen tvistemål som överlämnats till medling har ökat i jämn takt sedan medlingslagen trädde i kraft. Andelen tvistemål av alla medlingsärenden låg på 3,6 procent år 2013. De vanligaste tvistemål som kan vara föremål för medling är bråk mellan grannar och arvingar, liksom bråk som gäller husdjur och deras beteende. Också bråk mellan barn och ungdomar samt mobbningsfall överfördes till medling. (Diagram 1, tabell 1.)

¹ Lagen om medling vid brott och i vissa tvister 1015/2005.

² Brottslighet som kommit till polisens kännedom. Statistikcentralen.

³ Polisstyrelsens anvisning om medling i brott 2014–2018 och Kunnas Majju: Sovittelutoimiston sekä poliisilaitoksen välinen moniammatillinen yhteistyö ja sen kehittäminen Pirkanmaalla. 2014.

Av de brott- och tvistemål som hänvisades till medling år 2013 var cirka hälften (51 %) våldsbrott⁴. Andelen fall av grov misshandel⁵ av samtliga brott- och tvistemål som hänvisades till medling låg på knappt en procent (0,6 %). Våldsbrott i nära relationer⁶ utgjorde 16 procent av alla brott och tvistemål som hänvisades till medling år 2013 (diagram 1). De näst största grupperna av de brott som hänvisades till medling utgjordes av skadegörelser (15 %) och tillgrepp (12 %). Andelen övriga brottsfall som inte specificerats närmare låg på 5 procent. I kategorin Annat brott registreras brottsfall som inte omfattas av de andra brottsbeteckningar som anges på frågeformuläret. De vanligaste exemplen på kategorin Andra brott är underlåtelse att vakta djur, vållande av personskada, motstånd mot person som upprätthåller ordningen och brott mot kommunikationshemlighet.

Tabell 1. Brott och tvistemål som hänvisades till medling 2006–2013

	*) 1.6– 31.12.2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2013, %- andelar
Våld	1 719	4 450	5 277	5 634	5 738	6 841	6 484	6 049	51,3
<i>varav andelen för våld i nära relationer</i>	305	775	940	1 017	1 058	1 929	2 070	1 888	16,0
Olaga hot	122	408	594	641	736	724	706	687	5,8
Tillgrepp	527	1 478	1 507	1 655	1 670	1 614	1 484	1 464	12,4
Skadegörelse	723	1 983	2 086	2 060	2 078	1 819	1 664	1 730	14,7
Hemfridsbrott	154	421	384	450	440	433	397	389	3,3
Ärekränkning	184	353	368	429	483	474	412	449	3,8
Annat	282	736	789	882	947	831	586	607	5,1
Tvistemål	38	186	244	276	342	345	398	413	3,5
Sammanlagt	3 749	10 015	11 249	12 027	12 434	13 081	12 131	11 788	100

*) Den nationella statistikföringen inleddes när lagen om medling trädde i kraft 1.6.2006.

Enligt den nationella brottsundersökningen har 7 procent av finländarna i åldern 15–74 under år 2013 utsatts för dask eller allvarigare våld. Hot hade riktats mot 10 procent. Erfarenheterna av hot och våld låg på samma nivå som under föregående år. Våldserfarenheter var lika vanliga bland kvinnor som bland män. Kvinnorna upplevde oftast våld i sitt arbete och i hemmet, medan män upplevde våld på offentliga platser, restauranger och i hemmet. Av finländarna hade 4 procent utsatts för våld som orsakade en skada. Av dessa uppgav 17 procent att det våld som de utsatts för kommit till polisens kännedom.⁷

Vad gäller de procentuella andelarna för brott- och tvistemål som hänvisades till medling kunde ändringar urskiljas jämfört med motsvarande siffror för år 2012. Uppgången i antalet våldsbrott i nära relationer som hänvisades till medling år 2012 förklaras av en ändring i strafflagen, som ändrade fall av lindrig misshandel i nära relationer till brott som hör under allmänt åtal⁸. Andelen våldsbrott som hänvisades till medling år 2012 av alla brott- och tvistemål som hänvisades till medling sjönk med 2 procentenheter från året innan. Nedgången i antalet fall har förmodligen ett samband med nedgången i det antal brott som hänvisades till medling i hela landet. Antalet våldsfall minskade med 435 fall år 2013. Av dessa var 182 våldsbrott i nära relationer. Däremot ökade såväl de procentuella andelarna för initiativ till medling som antalet mål vad gäller tvister, ärekränkningar och skadegörelser. (Diagram 1, tabell 1.) Ändringarna i antalen är till denna del förenliga med regeringsprogrammet, enligt vilket användningen av medling ska ökas i olika brott- och tvistemål, men däremot begränsas i medlingen i våldsbrott i nära relationer.⁹

⁴ Inklusive våldsbrott i nära relationer som hänvisats till medling.

⁵ Inklusive fall av grov misshandel i nära relationer som hänvisats till medling.

⁶ I statistiken utgörs de brott i nära relationer som hänvisats till medling av våldsbrott, såsom misshandel.

⁷ Suomalaiset väkivallan ja omaisuusrikosten kohteena 2013 – Kansallisen rikosuhritutkimuksen tuloksia.

⁸ Strafflagen 441/2011 (21 kap. 16 §)

⁹ Regeringsprogrammet. Statsminister Jyrki Katainens regeringsprogram 2012–2015.

Inledande av medling

Medling inleddes i cirka 73 procent av de brottsrelaterade initiativ som togs emot av medlingsbyråerna. Jämfört med det föregående året 2012, då andelen inledda medlingar låg på 67 procent, ökade antalet inledda medlingar med 6 procentenheter år 2013.

Enligt medlingslagen¹⁰ ska förutsättningarna för medling för varje brott- och tvistemål bedömas och säkerställas vid medlingsbyrån innan medlingsprocessen inleds. Därtill ska ett skriftligt överklagbart beslut om brottets eller tvistemålets lämplighet för medling upprättas. En av förutsättningarna för att inleda medling är att parterna personligen och frivilligt uttryckt samtycke till medlingen och kan förstå betydelsen av medlingen och de avgöranden som träffas under den. I situationer där medlingsparterna inte nås eller en part inte längre vill delta i medling, kan inte medling inledas. Parterna kan också återkalla sitt samtycke i vilken fas av medlingen som helst. Detta innebär att parterna kan återkalla sitt samtycke innan medlingsbyrån fattat ett beslut om att inleda medling.

Om en minderårig ska delta i medling är en ytterligare förutsättning att hans eller hennes vårdnadshavare eller andra lagliga företrädare samtycker till detta.

Avbrott av medling

Andelen avbrutna medlingar i brottmål låg på 13 procent, vilket ligger i linje med siffrorna för föregående år. (Tabellbilaga 1.) Enligt medlingslagen ska medlingsbyrån omedelbart avbryta medlingen om en part återkallar sitt samtycke eller om det finns skäl att misstänka att samtycket inte varit frivilligt. Medlingen ska också avbrytas om det finns motiverade skäl att misstänka att en part inte kan förstå betydelsen av medlingen eller de avgöranden som träffas under den eller om fortsatt medling uppenbart strider mot en minderårig parts intresse. Medlingsbyrån kan avbryta medlingen också av andra orsaker, om det inte finns förutsättningar för att medlingen ska lyckas. Vad gäller våldsbrott i nära relationer finns det därtill särskilda orsaker för att avbryta medlingen (se närmare i kapitlet Begrepp och definitioner).

Sammanlagt 1 175 medlare med lämplig utbildning för uppgiften medlade i brott och tvistemål under år 2013. Detta är 104 medlare färre än under föregående år. Därtill fanns det 105 medlare i reserv¹¹. I snitt 9,9 brott- och tvistemål har hänvisats till medling per medlare (tabell 2).

Tabell 2. Brott- och tvistemål som hänvisades till medling per medlare 2007–2013

	Antal medlare	Brott- och tvistemål som överlämnats till medling totalt	Brott- och tvistemål som överlämnats till medling i relation till antalet medlare
2007	1 130	9 769	8,6
2008	1 232	11 120	9,0
2009	1 234	11 880	9,6
2010	1 211	12 313	10,2
2011	1 284	13 240	10,3
2012	1 279	12 306	9,6
2013	1 175	11 586	9,9

¹⁰ Lagen om medling vid brott och i vissa tvister 1015/2005.

¹¹ Med medlare i reserv avses medlare som är på moderskaps- eller föräldraledighet, studieledighet, alterneringsledighet eller på längre sjukledighet.

Överlämnande av brott- och tvistemål till medling

Merparten av brotten, 83 procent, överlämnades till medling av polisen. Åklagarna överlämnade cirka 13 procent av brottsfallen. Polisens andel av initiativen i brottmål ökade med 2 procentenheter. De initiativ som togs av åklagarna minskade med 1 procentenhet. Endast 1 procent (103) av initiativen togs av socialmyndigheterna. De initiativ som togs av socialmyndigheterna minskade med 2 procentenheter från föregående år. I tvistemålen togs initiativet i 58 procent av fallen av en privatperson och i 42 procent av fallen av en juridisk person¹².

Enligt 24 § i barnskyddslagen ska det organ som ansvarar för socialvården vid behov hänvisa barnet till medling. Enligt promemorian av arbetsgruppen för totalreform av barnskyddslagen är medling i brottmål, särskilt med tanke på barnskyddet, en betydelsefull metod för att ingripa i brott som begåtts av ungdomar, förebygga nya brott av ungdomar och för att fostra barn och ungdomar till ansvar.¹³

Enligt 13 § i medlingslagen¹⁴ har också vårdnadshavare eller andra lagliga företrädare rätt att ta initiativ till medling om den misstänkte eller offret är minderårig. Föräldrarna tog dock endast 8 initiativ till medling, vilket utgjorde 0,1 procent av alla initiativ.

År 2013 var 55 procent av de brott som hänvisades till medling brott som hör under allmänt åtal, medan andelen målsägandebrott låg på 45 procent. Andelen målsägandebrott minskade med 2 procentenheter från året innan. Totalt 413 tvistemål överlämnades till medling, vilket är nästan 4 procent av samtliga fall som överlämnades till medling.

Under år 2013 hänvisades totalt 11 789 misstänkta gärningsmän i olika åldrar och 9 514 målsäganden till medling. De sammanlagda siffrorna omfattar även fall där samma person var både misstänkt gärningsman och målsägande.¹⁵ En jämförelse av medlingsparterna per tusen personer i befolkningen i motsvarande ålder visar att medlingens andel bland unga brottsmisstänkta är betydande. (Diagram 3).

Indelat enligt kön var 9 092 (78 %) av de misstänkta gärningsmännen män och 2 538 (22 %) kvinnor. Av målsägandena var 5 432 (59 %) män och 3 771 (41 %) kvinnor (diagram 4). Männens andel bland såväl de misstänkta gärningsmännen som målsägandena ökade med 1 procentenhet från året innan.

Sammanlagt 1 194 juridiska personer hänvisades till medling i egenskap av målsäganden. Jämfört med antalet målsäganden (män/kvinnor), låg andelen juridiska personer på 11 procent av alla målsäganden år 2013. (Tabellbilaga 1.)

¹² Typiska juridiska personer i medlingsfall utgörs av husbolag, försäkringsbolag eller motsvarande.

¹³ Promemoria av arbetsgruppen för en totalrevidering av barnskyddslagen, Social- och hälsovårdsministeriets rapporter 2006:25

¹⁴ Lagen om medling vid brott och i vissa tvister 1015/2005.

¹⁵ Siffrorna inkluderar även parterna i medling i tvistemål.

Diagram 3. Misstänka gärningsmän och målsäganden i brott- och tvistemål som hänvisats till medling per tusen personer i befolkningen i motsvarande ålder år 2013

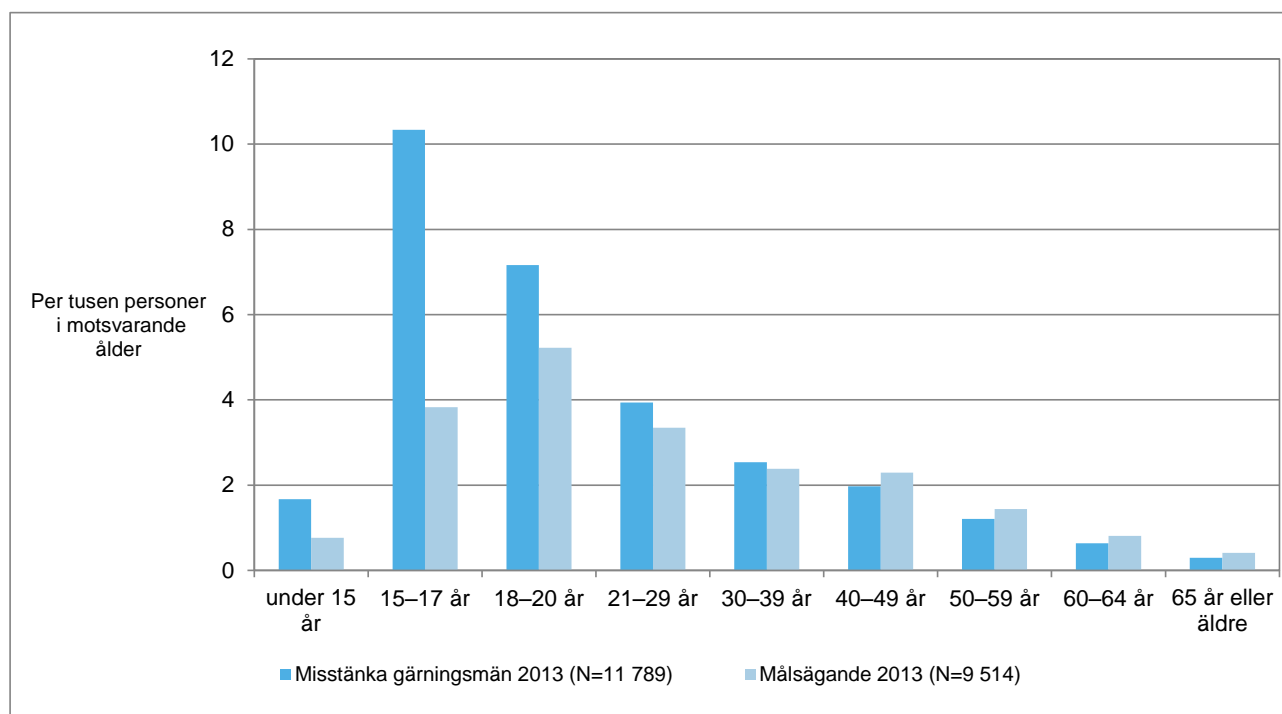
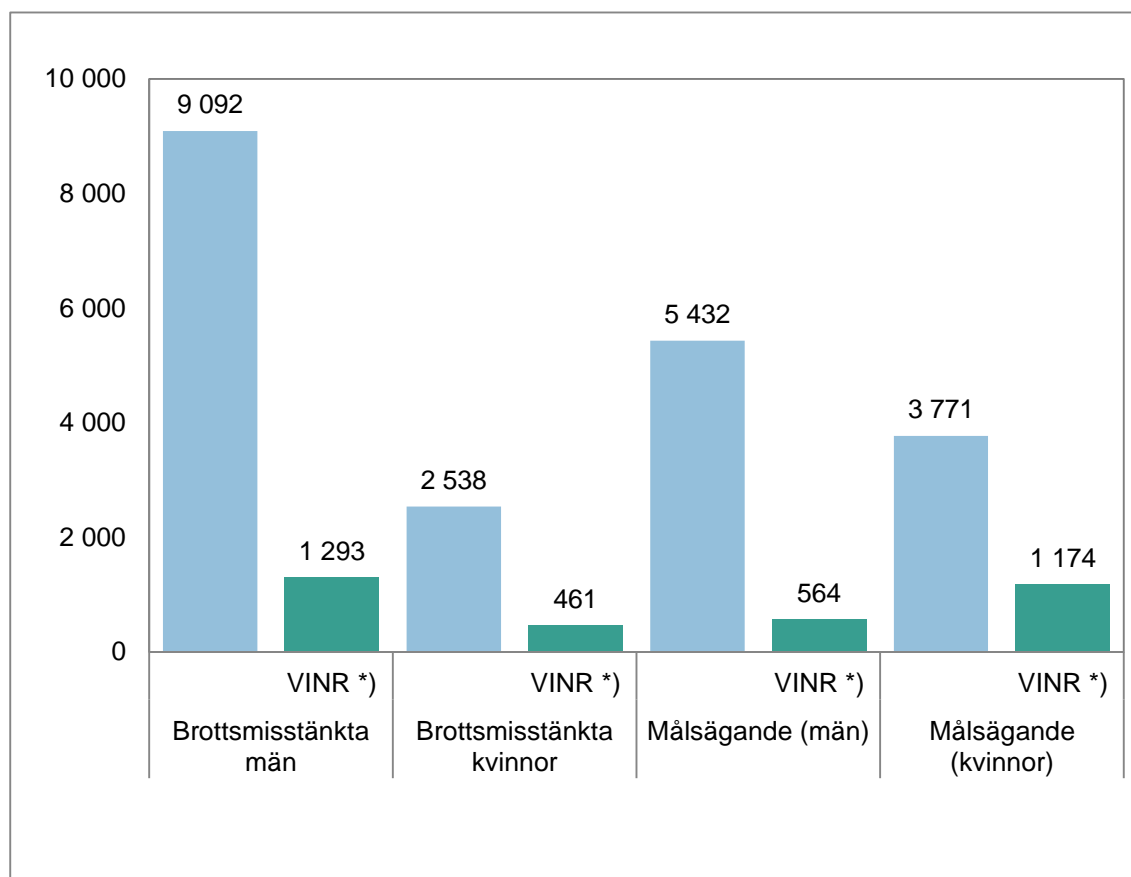

Diagram 4. Brottsmisstänkta och målsäganden som hänvisats till medling enligt kön år 2013

*) VINR = andelen brott i nära relationer

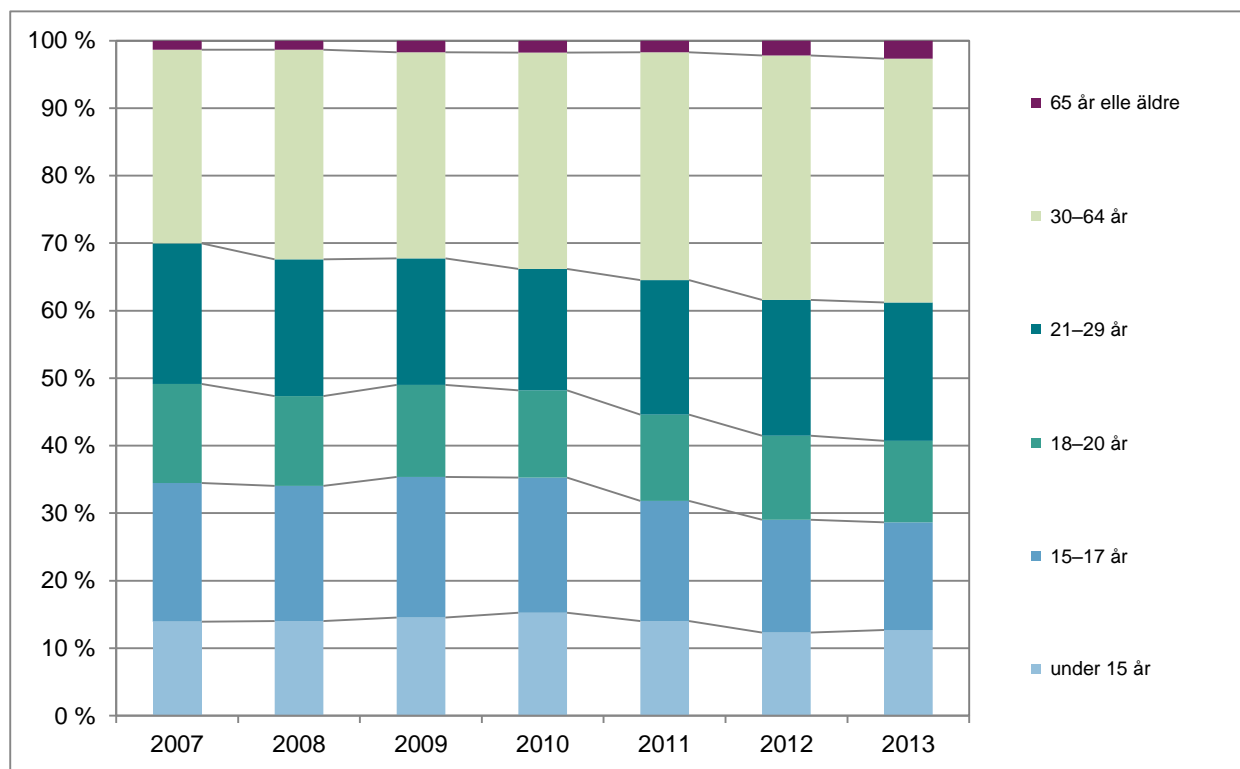
Olika åldersgrupper i medlingen

Sammanlagt 4 800 brottsmisstänkta under 21 år hänvisades till medling år 2013. Andelen unga personer under 21 år som hänvisats till medling av de brottsmisstänkta har sjunkit med 8 procentenheter från år 2007 (49 %) till år 2013 (41 %).

År 2014 hänvisades 1 499 misstänkta gärningsmän under 15 år till medling, vilket är cirka 13 procent av alla misstänkta gärningsmän som hänvisats till medling. År 2013 låg andelen 15–17-åringar på 16 procent, medan andelen 18–20-åringar låg på 20 procent. (diagram 5).

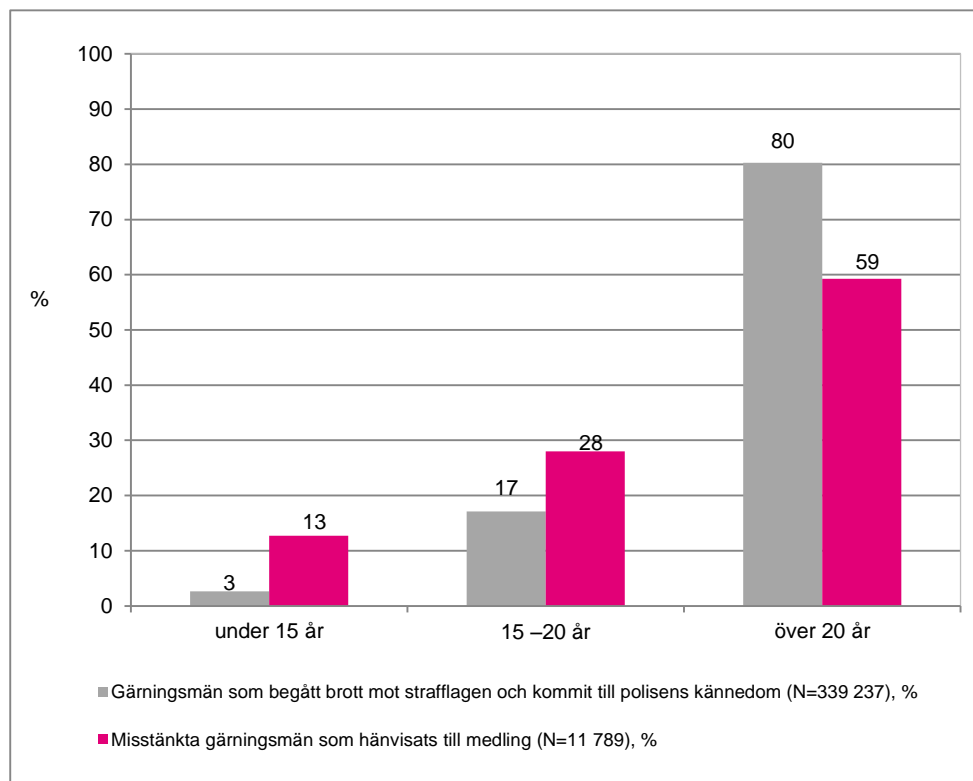
Även om andelen personer under 21 år minskat i de brott- och tvistemål som hänvisats till medling, är medling fortfarande utbrett bland ett stort antal unga brottsmisstänkta i relation till de brott enligt strafflagen som kommit till polisens kännedom. Andelen personer under 21 år som deltar i medling är avsevärd jämfört med antalet ungdomar som misstänks för ett brott enligt strafflagen. Antalet personer under 15 år som hänvisats till medling är nästan fyrfaldigt jämfört med siffrorna för den aktuella åldersgruppen i polisens nationella brottsstatistik. Andelen 15–20-åringar som deltog i medling var också relativt sett högre (28 %) än andelen personer i den berörda åldersgruppen bland gärningsmännen i de brott enligt strafflagen¹⁶ som kommit till polisens kännedom (17 %). (Diagram 6.)

Diagram 5. Misstänkta gärningsmän enligt åldersgrupp i brott och tvistemål som överlämnats till medling 2007–2013

¹⁶ Med strafflagsbrott avses en gärning eller försummelse som är straffbelagd enligt lag.

Diagram 6. Gärningsmän som begått ett brott enligt strafflagen och som kommit till polisens kännedom samt misstänkta gärningsmän som hänvisats till medling enligt åldersgrupp 2013, %

Källa: Brottslighet som kommit till polisens kännedom 2013. FOS. Statistikcentralen.

Medling i brottmål har konstaterats vara en fungerande metod för att förebygga nya brott av ungdomarna och fostra barn och ungdomar till ansvar.¹⁷ Genom att hänvisa barn och ungdomar till medling främjar man att barn eller ungdomar som misstänks för ett brott eller som är parter i en tvist får möjlighet att möta offret eller den part som kränkts, höra om den skada som händelsen orsakat och ta ansvar för sina gärningar. Till följd av medlingens pedagogiska och socialiserande uppgift rekommenderas medling i synnerhet då de brottsmisstänkta är unga, barn under 15 år eller förstagångsförbrytare eller när det är fråga om ett målsägandebrott. Att följderna av gärningarna konkretiseras och att man får träffa den part som lidit skada kan vara ett effektivt sätt att förebygga att ungdomar begår nya brott, bryter mot samhällets normer eller kränker andra människor. Vad gäller barn och ungdomar som befinner sig i en ställning som brottsoffer eller kränkt part är det möjligt att medlingen klargör situationen och ger svar på till exempel varför man blivit offer, kränkt eller mobbats. Typiska brott- och tvistemål som gäller barn och ungdomar och hänvisas till medling utgörs av skadegörelser, stölder och mobbning.

Enligt medlingslagen får ett brott- eller tvistemål som gäller en minderårig inte överlämnas till medling, om offret är i särskilt behov av skydd med beaktande av brottets eller tvistens art. Barnet ska också förstå medlingen och betydelsen av de avgöranden som träffas i den. Bedömningen av huruvida kriterierna för medling uppfylls görs också i dessa fall av yrkesutbildade personer vid medlingsbyrån, vilka också utreder ett eventuellt behov av intressebevakare vid medling som omfattar barn. Om en av parterna i medlingen är minderårig, ska medlingen ordnas på så sätt att han eller hon har möjlighet till stöd av en vårdnadshavare eller en annan laglig företrädare. Om det handlar om ett våldsbrott som begåtts av de egna föräldrarna mot ett barn eller en ungdom, ansöker vanligen undersökningsledaren eller socialmyndigheten om en intressebevakare för barnet eller ungdomen. I regel ska en vårdnadshavare till eller intressebevakare för en minderårig delta i medlingen och underteckna de avtal som gäller den minderårige.

¹⁷ Betänkande av arbetsgruppen för en totalreform av barnskyddslagen SHM, 2006, 90–91

Att barn och ungdomar hörs och blir hörda, oberoende av om de är misstänkta eller offer, är av största vikt vid medlingen, så att barnen och ungdomarna får möjlighet att behandla det som inträffat på ett förtroligt sätt. På så sätt säkerställs det också att barnen och ungdomarna är aktivt delaktiga i skötseln av det egna ärendet.

Medling i våld i nära relationer

Antalet våldsbrott i nära relationer (1 902) som hänvisades till medling minskade med 8 procent från år 2012, då antalet uppgick till 2 072. I medlingsstatistiken statistikförs brott mot liv och hälsa som våldsbrott i nära relationer. Misshandel och lindrig misshandel är de vanligaste brotten i nära relationer som hänvisas till medling. Av de fall av våld i nära relationer som hänvisades till medling inleddes medling i 1 388 (73 %) föreslagna fall år 2013. Parterna i våldsbrott i nära relationer kan vara äkta makar, sambopar, familjemedlemmar, nära släktingar, förlovade par, frånskilda par eller par som håller på att skilja sig samt par som har eller haft en stadig relation. I våldsbrott i nära relationer kan parterna också utgöras av andra familjemedlemmar, nära släktingar och parter i motsvarande nära relationer.

Det bedöms särskilt noggrant om kriterierna för medling uppfylls då det övervägs om våld i nära relationer lämpar sig för medling. Av de inledda medlingarna i våldsbrott i nära relationer (1 388) avbröts 13 procent (179). Detta innebär att den yrkesutbildade personalen vid medlingsbyråerna i 514 fall bedömde att förutsättningarna för medling inte uppfylldes.¹⁸ År 2013 nåddes ett avtal i 87 procent av fallen (1 206) vid medlingar som gällde våld i nära relationer.

Av de initiativ till medling som gäller våld i nära relationer och hänvisades till medling var 70 procent fall av misshandel (inklusive försök) och 29 procent fall av lindrig misshandel under år 2013. Av initiativen till medling gällde 16 grov misshandel eller försök till grov misshandel i nära relationer. Ett fall av sexualbrott (inklusive försök) överlämnades till medling.

De brottmål som inkommit till medlingsbyrån registreras i statistikföringen enligt de brottsbeteckningar som använts i polisens förundersökningsmaterial eller i undersökningsanmälan. Om ett initiativ till medling enbart gäller ett sexualbrott fattas ett beslut om att inte inleda medling. Endast på särskilda grunder, till exempel om offret så önskar, är det möjligt att föra ärendet vidare via separata möten till gemensamma möten. (Tabellbilaga 1.)

I och med att lindriga våldsbrott som begåtts i nära relationer ändrades till brott som hör under allmänt åtal i samband med ändringen av strafflagen år 2011 så gott som fördubblades det antal våldsbrott i nära relationer som hänvisades till medling. Ändringen av strafflagen innebar att förundersökning inleddes i dessa fall, även om offret inte framför straffanspråk. Också efter lagändringen kan myndigheterna hänvisa brott till medling, om de anser att fallet lämpar sig för medling och parterna vill att medling ordnas i ärendet.

Endast polisen eller åklagarna kan hänvisa brott i nära relationer till medling. Polisen hänvisade den största delen (83 %) av våldsbrotten i nära relationer till medling. Knappt en femtedel (17 %) av fallen överlämnades till medling via åklagaren. (Tabellbilaga 1.)

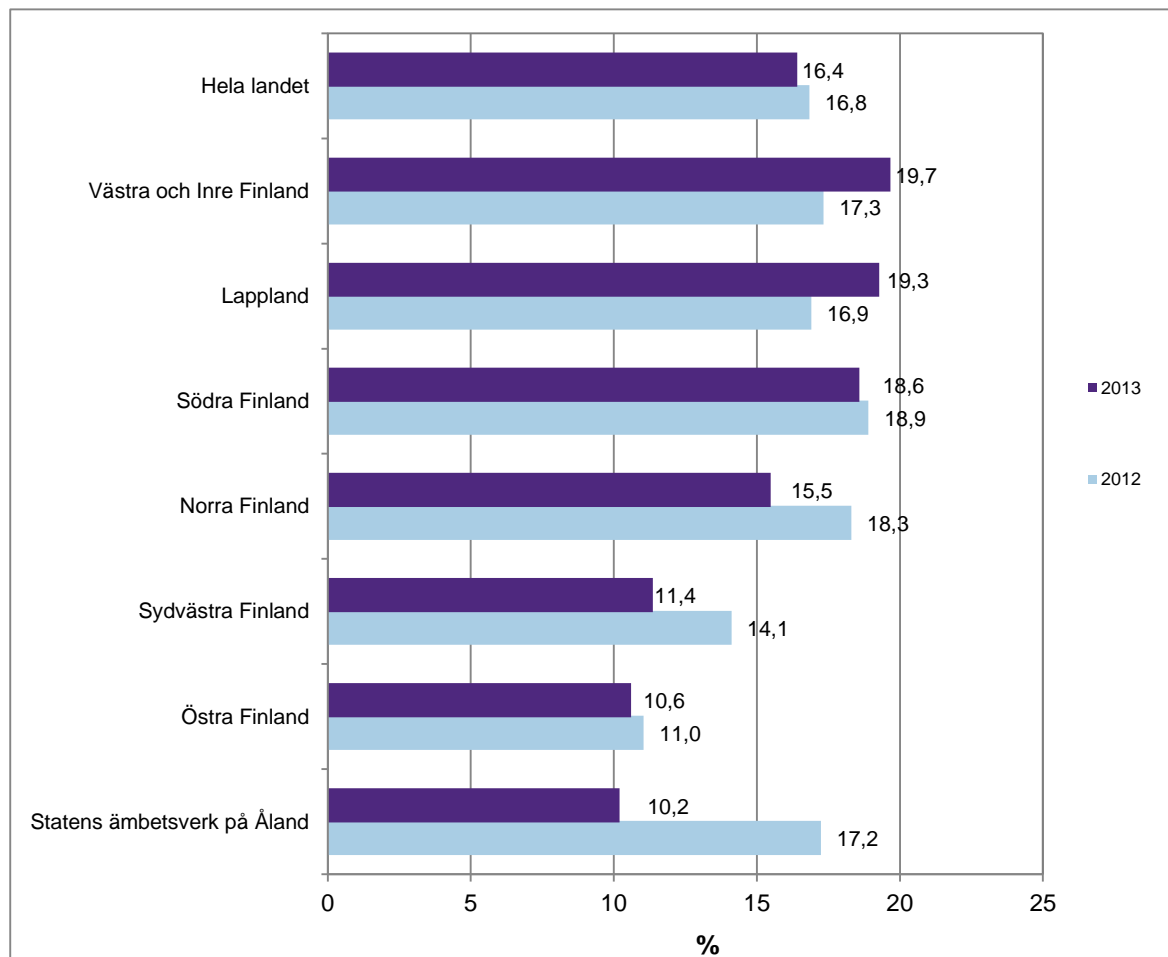
I de våldsbrott i nära relationer som hänvisades till medling var 1 293 (74 %) av de brottsmisstänkta män och 461 (26 %) kvinnor. Andelen misstänkta för våldsbrott i nära relationer låg på 15 procent av alla brottsmisstänkta och parter i tvistemål vilka hänvisades till medling.

I våldsbrotten i nära relationer befann sig 564 (32 %) män och 1 174 (68 %) kvinnor i en ställning som målsägande. Andelen målsäganden i våldsbrott i nära relationer av alla målsägande som hänvisades till medling låg på 19 procent. (Diagram 4.)

¹⁸ Kapitlen Begrepp och definitioner redogör närmare för kriterierna för avbrott: Våldsbrott i nära relationer.

Andelen initiativ till medling i brottmål som gäller våld i nära relationer ökade år 2013 inom områdena för regionförvaltningsverken i Lappland och Västra och Inre Finland. Inom övriga områden sjönk andelen. (Diagram 7.)

Diagram 7. Andelen våldsbrott i nära relationer av de brott och tvistemål som överlämnats till medling enligt regionförvaltningsverkens regionindelning, 2012 och 2013, %

Våld i parrelationer i den nationella brottsofferundersökningen

De våldsbrott i nära relationer som hänvisas till medling omfattar brott som begåtts i parrelationer, mellan släktingar eller mellan personer i motsvarande nära relationer. Dessa andelar har inte specificerats i medlingsstatistiken.

Utbredningen av våld i parrelationer bland finländare år 2012 granskades i en nationell studie från år 2012 av Rättspolitiska forskningsinstitutet. Studien var riktad till personer i åldern 15–74 som bor stadigvarande i Finland.¹⁹

Av studiens respondenter hade 9 procent av kvinnorna och 6 procent av männen någon gång varit offer för fysiskt våld som utövats av partnern. Enligt studien är det klart vanligare att de lägre åldersgrupperna utsätts för våld eller hot i parrelationen. Det uppgavs att de vanligaste orsakerna till de våldsamma situationerna var svartsjuka, en vilja att förödmjuka partnern, bråk om pengar och dess användning samt ett aggressivt berusningstillstånd. Männen berättade mindre sällan än kvinnorna om fallen till övriga parter och överhuvudtaget har endast få fall polisanmälts. Det fanns skillnader i den socioekonomiska ställningen för personer som upplevt våld i parrelationen. Lågin-

¹⁹ Suomalaisen kokema parisuhdeväkivalta 2012 – Kansallisen rikosuhritutkimuksen tuloksia.

komsttagare utsattes för våld och hot oftare än höginkomsttagare. Av studiens respondenter uppsökte var sjätte (17 %) kvinna som utsatts för fysiskt våld vård för de fysiska skadorna. Inte en enda man uppsökte vård för motsvarande orsak.

Avtal

I de påbörjade medlingarna (8 127) nåddes ett avtal i 84 procent (6 791) av brottsfallen. I fråga om våldsbrott i nära relationer nåddes ett avtal i 87 procent (1 206) av de påbörjade brottsfallen (1 388) år 2013. Det ska dock beaktas att en del av de medlingsprocesser som inletts under året fortfarande pågår när datainsamlingen påbörjas efter årsskiftet. Därför är det inte möjligt att redogöra för exakta procentuella andelar. Med andra ord är det möjligt att medlingen inleds och avslutas under olika kalenderår.

Under året ingicks sammanlagt 11 406 olika ersättningsavtal genom medling (Tabellbilaga 1). Av dessa olika ersättningsformer var 39 procent penningersättningar och 4 procent arbetsersättningar. I stället för arbetsersättning ersattes skadan oftare med pengar. Det sammanräknade värdet på penningersättningarna och arbetsersättningarna uppgick till 1 826 226 euro. Penningersättningarnas värde sjönk med 9 procent (180 659 euro), men samtidigt ökade penningvärdet på arbetsersättningarna med 29 procent (23 011 euro). (Tabell 3.)

Sammanlagt 57 procent av avtalen var så kallade immateriella²⁰ avtal. Av de immateriella avtalen utgjordes 22 procent av enbart en begäran om ursäkt, 10 procent av ett krav på avstående från yrkanden, 10 procent av beteendeavtal²¹ och 1 procent av återbördande av egendom (tabellbilaga 1). I kalkylen ingår alla ersättningsformer på så sätt att till exempel ett enskilt avtal kan innehålla återbördande av egendom och därtill en ursäkt och avstående från yrkanden. Fördelningen mellan de olika typerna av avtal är mer eller mindre samma som under tidigare år.

Slutresultatet av medlingen kan påverka parternas rättsliga ställning i de olika faserna av straffprocessen. Den förlikning som nåtts eller det avtal som ingåtts i ärendet kan vara en grund för att begränsa förundersökningen, lägga ned åtalet, avstå från att döma ut ett straff eller lindra ett straff samt för att lindra straffskalan och ändra straffarten. Polis- och åklagarmyndigheterna prövar varje ärendehelhet från fall till fall och beslutar självständigt om medlingens och förlikningens betydelse för straffprocessen.

Värdet på de penningersättningar som skrivits in i de avtal som uppkommit till följd av medlingarna uppgick till 1,7 miljoner euro år 2013. Penningvärdet på arbetsersättningarna uppgick å sin sida till 102 000 euro. Vid medling kan parterna komma överens om att skadeståndet ska betalas antingen i kontanter eller som en arbetsersättning. Medlingsparterna anser i allmänhet att de avgöranden som gäller ersättning av de skador som de själva vållat, reparation av relationerna och iakttagande av gemensamma normer är bindande och moraliskt förpliktigande. Avtalen iakttas till nästan 90 procent. Ersättning av immateriella skador av brottet har såväl en ekonomisk som en psykisk betydelse för offrets återhämtning.²²

Också samhället drar nytta av medling. Om medlingen i en konflikt undanröjer behovet av domstolsbehandling, uppstår avsevärda besparingar för samhället, eftersom behandlingen av ett brottmål i tings- och hovrätten kan kosta cirka 5 000 euro.

²⁰ Det sammanlagda antalet så kallade immateriella avtal uppgick till 5 317.

²¹ Ett beteendeavtal kan till exempel vara ett löfte om att uppsöka vård, då den misstänkta gärningsmannen deltar i ett program för att bryta det våldsamma beteendet eller i missbrukarvård.

²² Vesikansa, J. 2012. Rikosten uhrin sovittelussa. Pro gradu-avhandling. Helsingin universitet. Statsvetenskapliga fakulteten. Socialarbete.

Tabell 3. Penningvärdet för de överenskomna ersättningarna vid medling i brott- och tvistemål enligt regionförvaltningsverkens regionindelning 2007–2013, €

	Södra Finland	Sydvästra Finland	Östra Finland	Västra och Inre Finland	Norra Finland	Lapland	Statens ämbetsverk på Åland	Hela landet
Penningersättningarnas totala värde, €								
2007	631 355	134 662	293 986	269 299	122 962	116 112	4 723	1 573 099
2008	690 461	213 984	286 687	310 971	194 438	120 765	14 691	1 831 998
2009	660 845	240 829	273 277	271 097	174 327	128 949	12 143	1 761 467
2010	803 159	178 860	349 429	260 788	174 770	72 951	3 874	1 843 831
2011	638 408	191 995	326 143	357 772	203 855	73 626	16 938	1 808 736
2012	612 960	241 392	386 030	319 469	250 332	93 045	1 585	1 904 813
2013	671 172	289 919	247 662	268 372	165 883	75 074	6 071	1 724 154
Arbetsersättningarnas penningvärde, €								
2007	22 691	7 434	23 135	26 344	16 742	6 046	440	102 832
2008	31 647	8 603	7 748	27 782	10 559	8 855	3 000	98 194
2009	51 494	5 374	15 680	12 615	21 132	10 833	0	117 128
2010	27 548	6 499	20 512	25 594	6 441	10 035	0	96 628
2011	27 465	10 479	18 062	15 396	28 160	29 609	0	129 171
2012	19 735	3 170	16 624	20 919	15 938	2 675	0	79 061
2013	33 321	8 762	10 712	23 945	18 998	6 334	0	102 072
Totalt, €								
2007	654 046	142 096	317 121	295 643	139 704	122 158	5 164	1 675 932
2008	722 108	222 587	294 435	338 754	204 997	129 619	17 691	1 930 192
2009	712 339	246 203	288 957	283 712	195 459	139 782	12 143	1 878 595
2010	830 707	185 359	369 941	286 382	181 211	82 986	3 874	1 940 459
2011	665 873	202 474	344 205	373 168	232 015	103 235	16 938	1 937 907
2012	632 695	244 562	402 653	340 388	266 270	95 720	1 585	1 983 874
2013	704 494	298 681	258 374	292 317	184 882	81 408	6 071	1 826 226

Skillnader mellan regionförvaltningsverken

Till medling hänvisades 35 brottsmisstänkta eller parter i tvistemål per tusen misstänkta för ett brott enligt strafflagen vilka kommit till polisens kännedom. Inom området för Lapland var motsvarande siffra högst, dvs. 51, och minst, dvs. 29, i Södra Finland. Till medling hänvisades 2,5 brott- och tvistemål per tusen personer av befolkningen som fyllt 15 år. Lapland hade den högsta motsvarande siffran (4) och Södra Finland den lägsta (2,2). (Tabell 4.)

Utifrån resultaten för år 2013 hänvisades i snitt 10 brott- och tvistemål till medling per medlare. Flest fall per medlare hade medlarna inom områdena för Västra och Inre Finland och Norra Finland, 10,7 i bägge områden. (Tabell 4 och diagram 8.)

I jämförelsen av relationstalen i de olika regionförvaltningarnas områden (tabell 4) ska det beaktas att många faktorer påverkar de brott- och tvistemål som hänvisats till medling. De regionala skillnaderna kan bero på de olika myndigheternas praxis och resurser vad gäller hänvisning till medling²³. Därtill kan regionala skillnader i strukturen på brottsligheten, antalet brott som lämpar sig för medling och parternas vilja att delta i medling i brott och tvister påverka antalet initiativ till medling. Också smidigheten i samarbetet mellan de regionala myndigheterna och klienternas tillfredsställelse med medlingstjänsterna påverkar anlitandet av medling. Enligt den senaste studien om verkställandet av medlingslagen (livari, 2010) uppfylldes de centrala målen för medling i den största delen av fallen, men över 30 procent av klienterna hade också negativa erfarenheter av medlingen.

²³ Sheinin, I. 2014. och livari, J. 2010.

Tabell 4. Jämförelse mellan regionförvaltningsverken år 2013

	Brott- och tvistemål som överlämnats till medling totalt	Antal medlare	Brott- och tvistemål som överlämnats till medling i relation till antalet medlare	Brott- och tvistemål som överlämnats till medling per tusen invånare av befolkningen över 15 år *)	Personer som är misstänkta för ett brott eller tvistemål och som har hänvisats till medling per tusen personer som misstänks för brott enligt strafflagen som har kommit till polisens kännedom **)	Brott som överlämnats till medling i förhållande till brott som kommit till polisens kännedom **), %
Södra Finland	4 651	512	9,1	2,5	32,4	2,0
Sydvästra Finland	1 311	153	8,6	2,2	29,4	2,1
Östra Finland	1 630	164	9,9	3,4	44,5	3,3
Västra och Inre Finland	2 839	213	13,3	2,8	36,1	2,9
Norra Finland	1 355	114	11,9	3,5	44,7	3,3
Lappland	491	105	4,7	3,2	45,5	3,0
Statens ämbetsverk på Åland	29	18	1,6	1,2	22,2	1,2
Hela landet	12 306	1 279	9,6	2,7	35,5	2,4

*) I befolkningen 31.12.2013 har man enligt område inkluderat alla personer som fyllt 15 år = åldern för straffrättsligt ansvar.

**) Omfattar också tvistemål som hänvisats till medling.

Källa: Brottslighet som kommit till polisens kännedom. FOS. Statistikcentralen

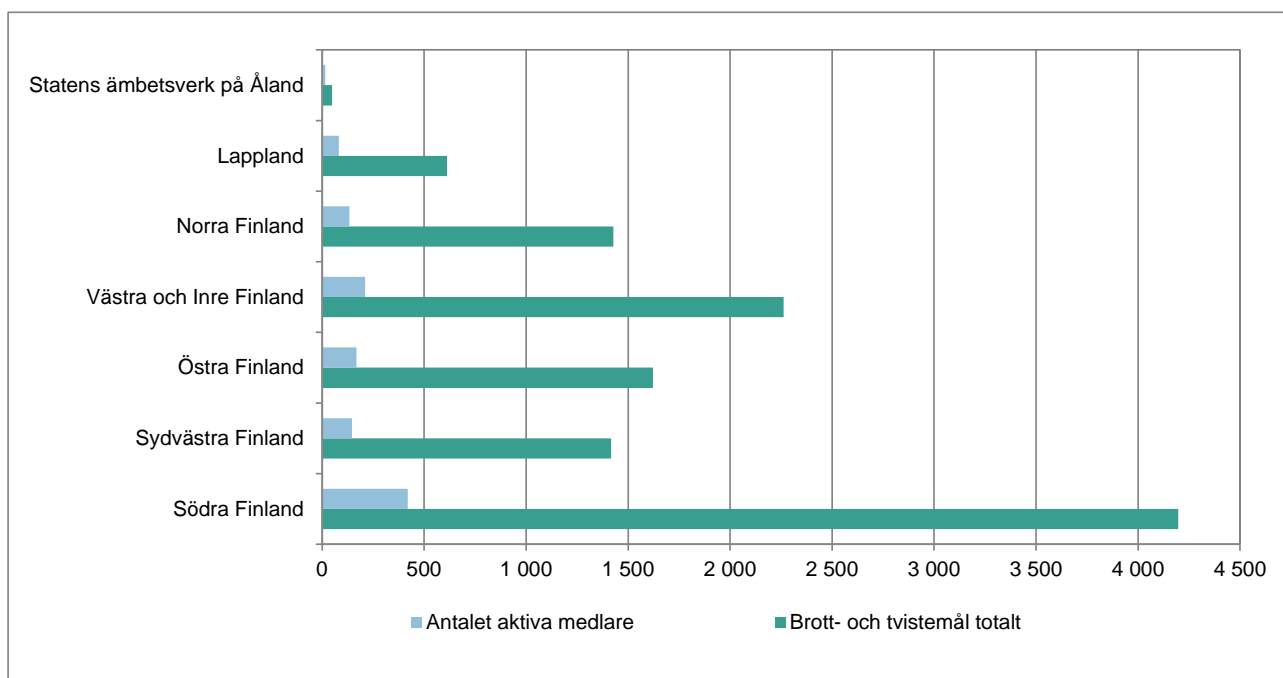
Av alla brott enligt strafflagen som kommit till polisens kännedom hänvisades 2,4 procent till medling år 2013. Det finns skillnader mellan regionerna. Flest brott, 3,8 procent, hänvisades till medling i området för regionförvaltningsverket i Lappland, medan minst brott, 1,9 procent, hänvisades till medling i Södra Finland. Det ska dock beaktas att det totala antalet brott som kommit till polisens kännedom även innefattar brott som inte blir föremål för medling.²⁴ I regel ordnas inte medling i till exempel trafikförseelser, men också i sådana fall är det möjligt att medla om den skada som brottet orsakat den andra parten. Medling ordnas inte i ärenden som gäller till exempel rattfylleri eller fortkörning, men parterna kan om de så önskar medla om till exempel ett gårdsstaket eller en postlåda som skadats i situationen. Att ställa antalet brottmål som överlämnats till medling i relation till de brott som kommit till polisens kännedom ger därför endast en riktgivande bild och är inte i sig tillräckligt för att uttrycka medlingens kriminalpolitiska betydelse.

Av de brott som kommit till polisens kännedom och utretts i hela landet hänvisades 3,7 procent av brott- och tvistemålen till medling år 2013. Andelen var högst, 5,8 procent, inom området för Lappland och lägst, 3,1 procent, inom området för Södra Finland. (Tabell 4.)

Initiativen till medling och indelningen av dessa i enskilda brott, våldsbrott i nära relationer och tvistemål visas enligt regionförvaltningsverkens regionindelning i tabell 5.

²⁴ I antalet brott enligt strafflagen som kommit till polisens kännedom ingår även brott som inte blir föremål för medling, till exempel brott som gäller ekonomisk verksamhet och näringsverksamhet, narkotikabrott eller brott med koppling till yrkesbrottslighet.

Diagram 8. Antal brott- och tvistemål och medlare inom områdena för de olika regionförvaltningsverken år 2013

Tabell 5. Initiativ till medling och indelning av dessa i enskilda brott, våldsbrott i nära relationer och tvistemål enligt regionförvaltningsverkens regionindelning 2007–2013

		Södra Finland	Sydvästra Finland	Östra Finland	Västra och Inre Finland	Norra Finland	Lappland	Statens ämbetsverk på Åland	Hela landet
Medlingsbara ärenden	2007	2 886	621	1 081	1 306	533	360	38	6 825
	2008	3 402	848	1 248	1 734	732	362	59	8 385
	2009	3 504	860	1 311	1 571	749	407	56	8 458
	2010	3 831	898	1 257	1 684	863	365	27	8 925
	2011	3 750	941	1 325	1 770	1 046	429	29	9 290
	2012	3 248	911	1 204	1 716	969	395	29	8 472
	2013	2 969	1 042	1 205	1 518	1 013	452	44	8 243
	2013 (%)	36,0	12,6	14,6	18,4	12,3	5,5	0,5	100
De medlingsbara ärendena bestod av									
enskilda brott ¹⁾	2007	3 326	985	1 380	1 827	667	583	40	8 808
	2008	4 021	1 035	1 492	1 978	902	451	47	9 926
	2009	4 182	1 131	1 545	2 268	913	464	68	10 571
	2010	4 498	1 103	1 481	2 290	1 075	436	25	10 908
	2011	4 240	1 071	1 546	2 387	1 197	476	28	10 945
	2012	3 641	1 078	1 358	2 268	1 081	389	21	9 836
	2013	3 309	1 187	1 335	1 756	1 161	481	42	9 271
	2013 (%)	35,7	12,8	14,4	18,9	12,5	5,2	0,5	100
våldsbrott i nära relationer ²⁾	2007	419	94	50	111	51	48	2	775
	2008	498	86	101	145	69	42	9	950
	2009	493	59	112	233	74	57	5	1 033
	2010	533	87	114	218	78	32	1	1 063
	2011	824	190	172	446	257	58	3	1 950
	2012	879	185	180	492	248	83	5	2 072
	2013	780	161	172	445	221	118	5	1 902
	2013 (%)	41,0	8,5	9,0	23,4	11,6	6,2	0,3	100
tvistemål	2007	93	13	29	23	15	13	0	186
	2008	81	28	51	40	28	13	3	244
	2009	92	33	67	42	22	14	6	276
	2010	123	50	78	32	44	13	2	342
	2011	119	44	72	70	14	25	1	345
	2012	131	48	92	79	26	19	3	398
	2013	108	69	115	61	45	13	2	413
	2013 (%)	26,2	16,7	27,8	14,8	10,9	3,1	0,5	100
Brott och tvistemål totalt	2007	3 838	1 092	1 459	1 961	733	644	42	9 769
	2008	4 600	1 149	1 644	2 163	999	506	59	11 120
	2009	4 767	1 223	1 724	2 543	1 009	535	79	11 880
	2010	5 154	1 240	1 673	2 540	1 197	481	28	12 313
	2011	5 183	1 305	1 790	2 903	1 468	559	32	13 240
	2012	4 651	1 311	1 630	2 839	1 355	491	29	12 306
	2013	4 197	1 417	1 622	2 262	1 427	612	49	11 586
	2013 (%)	36,2	12,2	14,0	19,5	12,3	5,3	0,4	100

1) Enligt anvisningarna för datainsamlingen år 2007 skulle de brott som är medlingsbara anges indelade enligt brottsbeteckning. År 2008 preciserades anvisningarna, så att brott som är medlingsbara ska anges enligt antalet ärendenummer för de brottsbeteckningar som registrerats i polisens förundersökningsmaterial.

2) I anvisningarna för datainsamlingen år 2008 preciserades det att våld i nära relationer inte ska inbegripa andra brott än sådana som riktar sig mot liv och hälsa.

Bakgrundsfakta

Lagen om medling vid brott och i vissa tvister (1015/2005) trädde i kraft den 1 juni 2006. Enligt lagen ansvarar Social- och hälsovårdsministeriet för den allmänna ledningen, styrningen och övervakningen av medlingsverksamheten. Med stöd av ett resultatavtal mellan social- och hälsovårdsministeriet och Institutet för hälsa och välfärd ansvarar Institutet för hälsa och välfärd för uppföljningen, forskningen och samordningen av utvecklingsarbetet vad gäller medlingen i brott- och tvistemål samt i egenskap av statistikmyndighet för statistikföringen av medlingen i brott- och tvistemål.

Regionförvaltningsverken ansvarar för att ordna medlingstjänster inom sina områden på så sätt att det finns tillgång till tjänster som tillhandahålls på behörigt sätt. Regionförvaltningsverken kan ingå ett avtal om produktion av tjänsterna med antingen en kommunal eller en offentlig eller privat tjänsteleverantör.

Regionförvaltningsverken styr och övervakar medlingsbyråerna och ger dem råd om produktionen av tjänsterna. Därtill ansvarar de för att fortbildning för personer som deltar i medlingsverksamheten ordnas regionalt och nationellt. Dessutom fördelar regionförvaltningsverken den ersättning för organisering av medlingstjänster som beviljats av staten till medlingsbyråerna och övervakar användningen av anslaget. Anslaget har legat på samma nivå sedan år 2006 och uppgår till 6,3 miljoner euro om året. Lagstiftningen innehåller bestämmelser om den ersättning som utbetalas ur statliga medel. Grunden för fördelningen av anslaget utgörs av invånarantalet i regionförvaltningsverkets område, områdets areal och dess brottslighet vid utgången av året innan det år som föregått finansåret.²⁵

I slutet av år 2013 fanns det sammanlagt 20 verksamhetsområden för medling vid brott och vissa tvistemål i Finland. Verksamhetsområdena är mycket olika vad gäller geografisk storlek, befolkningens mängd och antal brott enligt strafflagen. I de områden där klienternas avstånd till medlingsbyrå är oskäligt långa strävar serviceproducenterna efter att föra medlingstjänsterna nära sina klienter.

Den yrkesutbildade personalen vid medlingsbyråerna ansvarar bland annat för att bedöma förutsättningarna för medling, fatta förvaltningsbeslut²⁶, utbilda, välja och handleda frivilliga medlare samt för samarbetet med olika myndigheter.

Medling kan användas för att behandla brott som bedöms vara lämpliga för medling med beaktande av brottets art och tillvägagångssättet, förhållandet mellan den misstänkte och brottsoffret samt övriga omständigheter som helhet. Tvister kan behandlas vid medling, om medling kan anses vara en ändamålsenlig åtgärd och om åtminstone en av parterna är en fysisk person. Andra tvister än de som gäller krav på skadestånd för brott kan emellertid bli föremål för medling endast om tvisten med beaktande av föremålet för den och yrkandena i ärendet är ringa. Behandling eller avgörande av ärendet vid en polis- eller åklagarmyndighet eller en domstol utgör inget hinder för medling.²⁷

I enlighet med programmet för den inre säkerheten²⁸ ökas användningen av medlingsförfarandet bland unga gärningsmän. Användningsområdet för medling kunde utökas även inom andra brott- och tvistemål. Målet för medlingsverksamheten är en jämlik tillgång till tjänster för befolkningen runt om i landet och tillhandahållande av kundorienterade tjänster. Förutsättningar för att hänvisa klienterna till tjänsterna på ett ändamålsenligt sätt skapas av att de som ordnar medlingstjänster och medlingsbyråerna tillhandahåller högklassiga tjänster och har en nationellt enhetlig praxis, såväl i hänvisningen till medling som i medlingstjänsterna, kommunicerar på ett effektivt sätt och för

²⁵ Lagen om ändring av lagen om medling vid brott och i vissa tvister 966/2010 (2 kap. 12 §)

²⁶ Ett förvaltningsbeslut är ett skriftligt beslut som fattats av en myndighet i ett förvaltningsärende. Med ett sådant beslut fastställs, ändras eller undanröjs rättigheter eller skyldigheter för en person som står utanför förvaltningsmaskineriet eller en juridisk person. När ett förvaltningsbeslut fattas i ett ärende som gäller medling utövar den person som ansvarar för medlingen sin offentliga makt och tillämpar lagstiftningen på ett enskilt konkret fall.

²⁷ Lagen om medling vid brott och i vissa tvister 1015/2005.

²⁸ En tryggare morgondag. Programmet för den inre säkerheten 2012–2015.

ett bra samarbete med dem som tar initiativ till medling och aktörerna inom organisationsverksamheten från den tredje sektorn. Behörig kunskap om medlingstjänster och ett bra samarbete mellan de olika aktörerna kan hjälpa också social- och skolmyndigheter, föräldrar och vårdnadshavare då de överväger att ta initiativ till medling.

Den nationella statistikföringen påbörjades samma dag som lagen om medling trädde i kraft (1.6.2006). Före det hade omfattningen av verksamheten utretts genom särskilda utredningar.

Begrepp och definitioner

Medling i brott- och tvistemål

Medling i brott- och tvistemål är en avgiftsfri tjänst där den brottsmisstänkte (de brottsmisstänkta) och brottsoffret/målsäganden eller parterna i ett tvistemål kan träffas i förtrolighet med hjälp av opartiska medlare. Medling är alltid frivilligt för parterna. Medlingen kan vara antingen ett parallellt eller ett kompletterande förfarande till straffprocessen.

Under medlingen kan parterna behandla sitt brott- eller tvistemål samt sina upplevelser och känslor i anknytning till händelserna. Vid medlingen behandlar parterna även de psykiska och materiella skador som orsakats offren och kan avtala om en kompensation för dessa på ett sätt som tillfredsställer parterna själva.

Syftet med medlingen är att lindra eller undanröja de psykiska och materiella skador som parterna i brottet eller tvisten orsakats. Målet med medlingen är att tygla och minska brottsligheten i samhället och att samtidigt öka den allmänna försonligheten.

Som medlare fungerar frivilliga medlare som genomgått utbildning för uppgiften och som har tystnadsplikt. De hjälper parterna vid förhandlingen. De frivilliga medlarna verkar neutralt och under tillsyn och styrning av yrkesutbildad personal och med stöd av denna. Medlarna ska se till att ett slutresultat av medlingen är ett gemensamt beslut av parterna.

Medling kan endast genomföras mellan sådana parter som personligen och frivilligt uttryckt sitt samtycke till medling och kan förstå betydelsen av medlingen och de avgöranden som träffas i den. Innan parterna ger sitt samtycke till medlingen ska deras rättigheter och ställning vid medlingen klargöras för dem. Vardera parten har rätt att när som helst under medlingen återta sitt samtycke.

Den yrkesutbildade personalen vid medlingsbyrån tar emot initiativet till medling, skaffar med parternas samtycke de handlingar som anknyter till ärendet och bedömer huruvida respektive brott- eller tvistemål lämpar sig för medling samt förutsättningarna för medling. Den yrkesutbildade personalen fattar ett överklagbart, skriftligt beslut om att inleda medling och skickar det för kännedom till parterna i medlingen samt väljer medlare i ärendet. Om förutsättningarna för medling inte uppfylls eller om parterna eller en av dem själv återkallar sitt samtycke återlämnas ärendet till den myndighet som tagit initiativet eller till en annan aktör som tagit initiativ till medlingen för fortsatta åtgärder. Medlingen kan även avbrytas på initiativ av parterna själva eller genom ett beslut av den yrkesutbildade personalen vid medlingsbyrån, om det under medlingens gång framgår att det inte finns förutsättningar för medling.

Initiativ till medling

Med initiativ tillmedling avses till exempel den helhet som utgörs av de brottsbeteckningar eller tvistemål som framgår av till exempel förundersökningsprotokollet. Initiativet till medling lämnas till den närmaste medlingsbyrån. Ett initiativ till medling kan tas av en part i ett brott eller tvistemål, polisen, åklagaren eller en annan myndighet, ett barns eller en ung persons vårdnadshavare eller en annan laglig företrädare. I fråga om fall av våld i nära relationer kan initiativ tas enbart av polis- eller åklagarmyndigheten.

Medlingsbara brott

Enligt medlingslagen kan medling användas för att behandla brott som bedöms vara lämpliga för medling med beaktande av brottets art och tillvägagångssättet, förhållandet mellan den misstänkte och brottsoffret samt övriga omständigheter som helhet. Bedömningen av lämpligheten görs av den yrkesutbildade personalen vid medlingsbyrån genom att utreda ärendet såväl utifrån de mottagna dokumenten och genom att diskutera med den myndighet som har tagit initiativet och parterna.

Medlingsbara tvistemål

Enligt 1 § i medlingslagen (1015/2005) kan medling tillämpas i sådana tvister där åtminstone en part är en fysisk person. Medling är lämpligt vid olika tvistemål mellan människor, om medlingen kan betraktas som ändamålsenlig. Exempel på de vanligaste medlingsbara tvistemålen är tvister mellan grannar, tvister som orsakats av husdjur och deras beteende samt bråk och mobbning mellan barn och ungdomar.

Verksamhetsområde

Varje regionförvaltningsverk ansvarar för att ordna medlingstjänster inom det egna området. Antalet regionförvaltningsverk uppgår till sex. Därtill finns Statens ämbetsverk på Åland. Regionförvaltningsverken har organiserat medlingsverksamheten inom sina områden genom att upprätta verksamhetsområden för medling. I början av år 2012 fanns det totalt 22 verksamhetsområden för medling i hela landet, medan antalet verksamhetsområden uppgick till 19 i slutet av år 2012. År 2013 uppgick antalet områden till 20. En del av serviceproducenterna har även regionala byråer eller filialer. Statistiken över medlingen upprättas enligt verksamhetsområde.

Initiativ till medling/brott- och tvistemål

I medlingsstatistiken har initiativ till medling och brott statistikförts separat. Statistikföringen utgår från ett initiativ till medling, som kan inkludera flera ärenden (brottmål, brottmål som gäller våld i en nära relation eller tvistemål). Polisen lämnar in flest initiativ till medling till medlingsbyråerna. Ett initiativ till medling kan innehålla en eller flera brottsbeteckningar, till exempel skadegörelse, stöld och misshandel, som en eller flera gärningsmän gjort sig skyldig/skyldiga till samtidigt men i olika sammansättningar. Därför måste ett initiativ till medling som innehåller flera brottsbeteckningar och olika relationer mellan den brottsmisstänkte (de brottsmisstänkta) och målsäganden på grund av själva medlingsprocessen och avtalsverksamheten delas in i enskilda brott. Från och med år 2008 preciserades anvisningarna för datainsamlingen på så sätt att brotten anges enligt de ärendenummer för brottsbeteckningarna som registrerats i polisens förundersökningsmaterial.

Våldsbrott i nära relationer

I medlingsstatistiken statistikförs endast brott mot liv och hälsa som våldsbrott i nära relationer. Typiska våldsbrott i nära relationer är sådana misshandelsbrott som avses i 21 kap. i strafflagen. Parterna i våldsbrott i nära relationer kan vara äkta makar, sambopar, familjemedlemmar, nära släktingar, förlovade par, frånskilda par eller par som håller på att skilja sig samt par som har eller har haft ett stadigt förhållande. I våldsbrott i nära relationer kan parterna också utgöras av familjemedlemmar, nära släktingar och parter i motsvarande nära relationer. Vid medlingsbyråerna dokumenteras fall av våld i nära relationer enligt de brottsbeteckningar som polisen registrerat.

Särskild uppmärksamhet riktas mot bedömningen av förutsättningarna för medling som gäller våld i nära relationer, eftersom sådana brott kan vara förknippade med en högre risk att till exempel påtryckningar utövats för att offret ska delta i medling. När förutsättningarna för medling som gäller

våld i nära relationer bedöms ska också bestämmelserna i Europaparlamentets och rådets direktiv²⁹ beaktas.

I bedömningen av förutsättningarna riktas uppmärksamhet bland annat mot parternas medlingsmotiv, tidigare erfarenheter av våld, offrets resurser och huruvida den misstänkte erkänner våldet. I bedömningen hör man därtill separat bägge parter berättelser om händelserna, våldets frekvens och huruvida den misstänkte anser att våld är en godtagbar metod för att lösa konflikter. Också parternas förhoppningar om en eventuell fortsättning av relationen och eventuella motivation till fortsatt arbete beaktas.

Medling som gäller våld i nära relationer ska avbrytas bland annat då en part återkallar sitt samtycke eller om det kommer fram att samtycket inte är frivilligt eller om personen inte förstår betydelsen av medlingen eller de avgöranden som träffas i den. Medlingen ska också avbrytas om det under medlingen kommer fram att påtryckning utövats, hot framförts eller våld använts eller om den brottsmisstänkte inte erkänner händelserna. Medlingen ska också avbrytas om det kommer fram att våldet upprepas eller om offret är rädd för att och inte vågar framföra sina synpunkter eller försvara sina intressen vid medlingen.

Enligt 13 § i medlingslagen³⁰ har endast åklagare eller polisen rätt att överlämna ett brottmål som gäller våld i nära relationer till medling. I enlighet med Jyrki Katainens regeringsprogram och regeringens jämställdhetsprogram ska användningen av medling begränsas i våldsbrott i nära relationer. Den yrkesutbildade personalen vid medlingsbyråerna ska göra en särskilt omsorgsfull bedömning av huruvida ett våldsbrott i en nära relation lämpar sig för medling och gallra bort de initiativ där förutsättningarna för medling inte uppfylls. Medling i våld i nära relationer genomförs i enlighet med god praxis som utarbetats utifrån evidensbaserad och beprövad information samt på ett enhetligt sätt i hela landet³¹. Medlarna i fall som gäller våld i nära relationer ska uppfylla urvalskriterierna och ha en omfattande specialutbildning, och deras arbete ska ledas och övervakas av yrkesutbildade personer inom medling, som även fungerar som stöd för medlarna.

Den grundläggande formen av misshandel enligt 21 kap. 5 § i strafflagen är ett brott som hör under allmänt åtal. Vad gäller lindrig misshandel hör bland annat gärningar som riktar sig mot personer som gärningsmannen har en nära relation till under allmänt åtal. Med sådana personer avses gärningsmannens make/maka eller före detta make/maka, syskon eller släkting i rakt upp- eller nedstigande led, en person som bor eller har bott med gärningsmannen i ett gemensamt hushåll eller som på grund av en relation som är jämförbar med dessa annars är eller varit närstående till gärningsmannen.

Avtal

Separata avtal utarbetas för varje misstänkt och målsägande, för att beakta målsägandenas olika intressen i ersättningslösningarna. Parterna fattar själva beslut om innehållet i förlikningen.

I statistikföringen antecknas medlingsavtalen på ett sådant sätt att ett brott kan leda till högst ett avtal. Alternativen i statistikföringen är avtal som ingåtts, delavtal som ingåtts eller inget avtal. Ett delavtal innebär att man delvis nått förlikning i brotten eller att vissa av deltagarna i medlingen ingått ett avtal.

Ersättningsformer i avtalen

Ett avtal om ett brott kan innehålla olika kompensations- och ersättningsformer beroende på parternas vilja och behov. I statistiken inkluderas samtliga avtalsformer. I ett avtal kan till exempel återbördande av ägodelar och beteendebetal en förutsättning för varandra. Av två gärningsmän kan den ena betala en penningersättning och den andra utföra ersättningen i form av arbete.

²⁹ Europaparlamentets och rådets direktiv, 2012/29/EU, 25.10.2012.

³⁰ Lagen om medling vid brott och i vissa tvister 1015/2005.

³¹ God praxis: I medling som gäller våld i nära relationer behandlas det brott som ägt rum och en våldsfri framtid.

Källor och litteratur

Danielsson, P., Salmi V. & Sirén R. 2014. Suomalaiset väkivallan ja omaisuusrikosten kohteena 2013 – Kansallisen rikosuhritutkimuksen tuloksia. Webböversikter 37. Rättspolitiska forskningsinstitutet. Helsingfors.

[http://www.optula.om.fi/material/attachments/optula/julkaisut/verkkokatsauksia-sarja/v3hwqnK6J/verkko37_Danielsson_Salmi_Siren_2014.pdf]

Danielsson, P. & Salmi V. 2013. Suomalaisten kokema parisuhdeväkivalta 2012 – Kansallisen rikosuhritutkimuksen tuloksia. Webböversikter 34. Rättspolitiska forskningsinstitutet. Helsingfors

[http://www.optula.om.fi/material/attachments/optula/julkaisut/verkkokatsauksia-sarja/EQaFYce0V/34_parisuhdevakivalta.pdf]

Elonheimo, H. 2010. Nuorisorikollisuuden esiintyvyys, taustatekijät ja sovittelu. Åbo universitets publikationer C 299. Åbo universitet, juridiska fakulteten.

[<http://www.doria.fi/bitstream/handle/10024/59505/AnnalesC299Elonheimo.pdf?sequence=1>]

Europaparlamentets och rådets direktiv, 2012/29/EU, 25.10.2012. [<http://eur-lex.europa.eu/legal-content/SV/TXT/HTML/?uri=CELEX:32012L0029&from=sv>]

Flinck, A. 2013. Rakennamme sovintoa. Opas rikosten ja riitojen sovitteluun. Handbok 23. Institutet för hälsa och välfärd. Helsingfors. [<http://urn.fi/URN:ISBN:978-952-245-623-6>]

Regeringsprogrammet. Statsminister Jyrki Katainens regeringsprogram 2012–2015.

[<http://valtioneuvosto.fi/hallitus/hallitusohjelma/sv.jsp>]

God praxis: I medling som gäller våld i nära relationer behandlas det brott som ägt rum och en våldsfri framtid. [<http://www.sosiaaliporrti.fi>]

livari, J. 2010. Rättvisa i rättens skugga. Utvärderingsundersökning om verkställandet av lagen om medling vid brott och i vissa tvister. Rapport 5/2010. Institutet för hälsa och välfärd, Helsingfors

[<http://www.thl.fi/thl-client/pdfs/35c0e944-54ee-45b2-9c51-9e3f732ecd88>]

Kunnas, M. 2014. Sovittelutoimiston sekä poliisilaitoksen välinen moniammatillinen yhteistyö ja sen kehittäminen Pirkanmaalla.

[http://www.theseus.fi/bitstream/handle/10024/77428/Kunnas_Maiju.pdf?sequence=1]

Lagen om medling vid brott och i vissa tvister 1015/2005.

[<http://www.finlex.fi/sv/laki/ajantasa/2005/20051015>]

Promemoria av arbetsgruppen för en totalrevision av barnskyddslagen. 2006. Social- och hälsovårdsministeriets rapporter 2006:25, Helsingfors.

[<http://pre20090115.stm.fi/hl1147768355553/passthru.pdf>]

Lähisuhdeväkivallan sovittelijoiden koulutusohjelma.

[<https://wiki.innokyla.fi/innowiki/pages/viewpage.action?pageId=6488607>]

Polisstyrelsens anvisning om medling i brott 2014–2018:

[http://www.thl.fi/attachments/sovittelu/Polisihallituksen_ohje_sovittelusta_uusi.pdf]

Brottslighet som kommit till polisens kännedom. Statistikcentralen.

[<http://www.findikaattori.fi/fi/11>]

Strafflagen 441/2011.

[<http://www.finlex.fi/sv/laki/ajantasa/1889/18890039001>]

Sheinin, I. 2014. Hur påverkar medling i våld i en nära relation åtalsprövningen? En kvalitativ undersökning av skälighetsprincipens verkliga tillämpning. Pro gradu-avhandling. Helsingfors Universitet. Juridiska fakulteten.

En tryggare morgondag. Programmet för den inre säkerheten 2012–2015. Inrikesministeriet. 26/2012. [<http://www.intermin.fi/publikation/322012?docID=35894>]

Vesikansa, J. 2012. Rikosten uhrin sovittelussa. Pro gradu-avhandling. Helsingin universitet. Statsvetenskapliga fakulteten. Socialarbete.

Bilagor

Processschema över medling i brott- och tvistemål

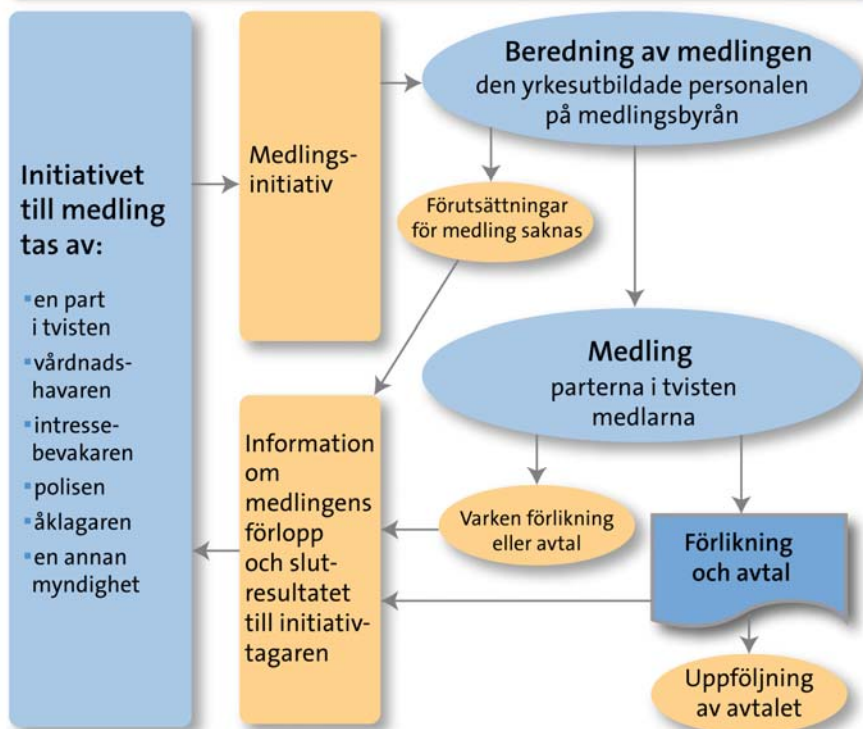
Tabellbilaga 1. Medling i brott- och tvistemål i hela landet och enligt regionförvaltningsverkens regionindelning 2012–2013

Frågeformulär

Kvalitetsbeskrivning

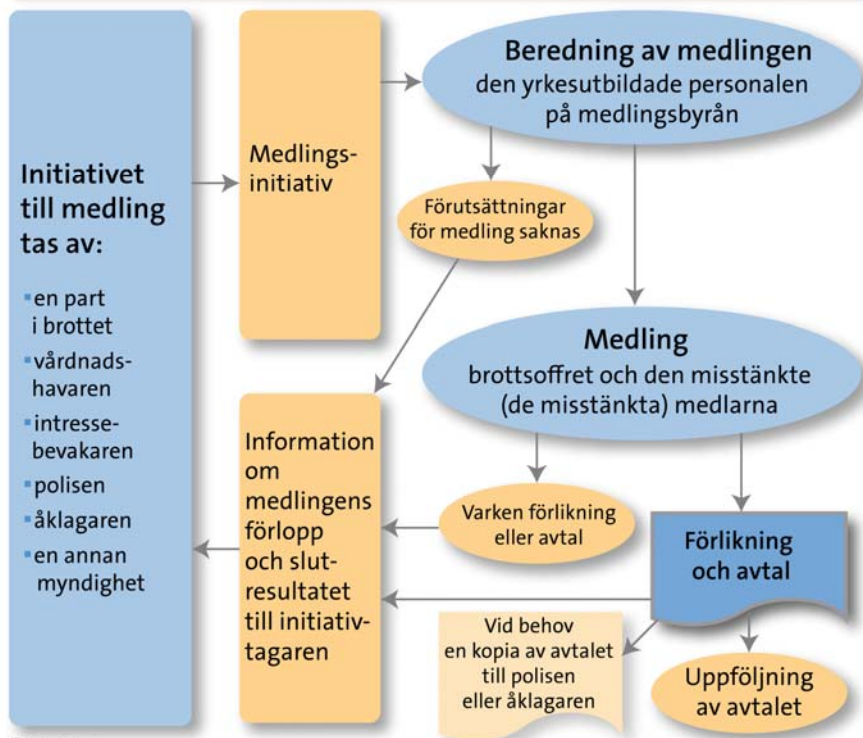
Bilaga: Processschema över medling i brott- och tvistemål

Medlingsprocessen i ett tvistemål

© Kalevi Juntunen

Medlingsprocessen i ett brottmål

© Kalevi Juntunen

Tabellbilaga 1. Medling i brott- och tvistemål i hela landet och enligt regionförvaltningsverkens reg-ionindelning 2012–2013

	Hela landet			Södra Finland			Sydvästra Finland			Östra Finland			Västra och Inre Finland			Norra Finland			Lappland			Statens ämbetsverk på Åland		
	2012	2013		2012	2013		2012	2013		2012	2013		2012	2013		2012	2013		2012	2013		2012	2013	
	antal	antal	%	antal	antal	%	antal	antal	%	antal	antal	%	antal	antal	%	antal	antal	%	antal	antal	%	antal	antal	%
Initiativ till medling som byrån mottagit under året	8 472	8 243		3 248	2 969		911	1 042		1 204	1 205		1 716	1 518		969	1 013		395	452		29	44	

Initiativen till medling indelade i brott- och tvistemål

Antalet brottmål i initiativen	9 836	9 271	80	3 641	3 309	79	1 078	1 187	84	1 358	1 335	82	2 268	1 756	78	1 081	1 161	81	389	481	79	21	42	86
Initiativen till medling indelade i brottmål som gäller våld i nära relationer	2 072	1 902	16	879	780	19	185	161	11	180	172	11	492	445	20	248	221	15	83	118	19	5	5	10
Antalet tvistemål i initiativen	398	413	4	131	108	3	48	69	5	92	115	7	79	61	3	26	45	3	19	13	2	3	2	4
Antal tvistemål, brotts och fall av våld i nära relation i initiativen, sammanlagt	12 306	11 586	100	4 651	4 197	100	1 311	1 417	100	1 630	1 622	100	2 839	2 262	100	1 355	1 427	100	491	612	100	29	49	100

Medlingsprocesser som inletts vid medlingsbyråerna under året ⁽¹⁾

Inledda medlingsprocesser i brottmål (antal)	6 619	6 739	73	2 367	2 343	71	691	853	72	1 130	1 109	83	1 427	1 179	67	706	848	73	281	374	78	17	33	79
Inledda medlingsprocesser i brottmål som gäller våld i nära relationer (antal)	1 338	1 388	73	578	628	81	128	123	76	134	145	84	297	240	54	144	166	75	54	82	69	3	4	80
Inledda medlingsprocesser i brottmål och brottmål som gäller våld i nära relationer sammanlagt (antal)	7 957	8 127	73	2 945	2 971	73	819	976	72	1 264	1 254	83	1 724	1 419	64	850	1 014	73	335	456	76	20	37	79

(1) De påbörjade brottsfallen har relaterats till de brottsfall som har inkommit till medlingsbyrån under året (t.ex. Hela landet N=9271 år 2013)

De påbörjade fallen av våld i nära relationer har relaterats till de fall av våld i nära relationer som har inkommit till medlingsbyrån under året (t.ex. Hela landet N=1902 år 2013)

Medlingsprocesser som avbrutits vid medlingsbyråerna under året ⁽²⁾

Avbrutna medlingsprocesser i brottmål (antal)	849	849	13	239	257	11	93	73	9	135	139	13	247	226	19	100	87	10	35	62	17	0	5	15
Avbrutna medlingsprocesser i brottmål som gäller våld i nära relationer (antal)	161	179	13	55	63	10	7	6	5	28	19	13	36	62	26	27	17	10	8	11	13	0	1	25
Avbrutna medlingsprocesser i brottmål och i våldsbrott i nära relation totalt	1 010	1 028	13	294	320	11	100	79	8	163	158	13	283	288	20	127	104	10	43	73	16	0	6	16

(2) De avbrutna medlingarna i brottsfall har relaterats till de medlingar i brottsfall som har inletts under året (t.ex. Hela landet N=6739 år 2013).

De avbrutna medlingarna i fall av våld i nära relationer har relaterats till de medlingar som under året har inletts i fall av våld i nära relationer (t.ex. Hela landet N=1388 år 2013).

Tabellbilaga 1. Medling i brott- och tvistemål i hela landet och enligt regionförvaltningsverkens regionindelning 2012–2013

	Hela landet			Södra Finland			Sydvästra Finland			Östra Finland			Västra och Inre Finland			Norra Finland			Lappland			Statens ämbetsverk på Åland		
	2012	2013		2012	2013		2012	2013		2012	2013		2012	2013		2012	2013		2012	2013		2012	2013	
	antal	antal	%	antal	antal	%	antal	antal	%	antal	antal	%	antal	antal	%	antal	antal	%	antal	antal	%	antal	antal	%

Avtal ⁽³⁾

Avtal som ingåtts vid medling under året (antal)	5 495	5 514	82	2 023	1 966	84	642	757	89	831	797	72	1 144	988	84	596	708	83	246	273	73	13	25	76
Avtal som ingåtts vid medling under året delavtal (antal)	53	71	1	34	36	2	2	10	1	3	5	0,5	8	5	0,4	3	8	1	3	7	2	0	0	-
Avtal som ingåtts under året vid medling i brottmål som gäller våld i nära relationer (antal)	1 133	1 206	87	519	561	89	124	108	88	93	111	77	234	206	86	115	148	89	45	68	83	3	4	100
Alla avtal som ingåtts vid medling i brottmål under året, totalt (antal)	6 681	6 791	84	2 576	2 563	86	768	875	90	927	913	73	1 386	1 199	84	714	864	85	294	348	76	16	29	78
Avtal som ingåtts vid medling i tvistemål under året (antal)	144	159	38	39	38	35	15	19	28	43	53	46	28	25	41	8	17	38	9	7	54	2	0	-

(3) De avtal som under året har ingåtts vid medlingar i brottsfall har relaterats till de medlingar i brottsfall som har inletts under året (t.ex. Hela landet N=6739 år 2013).

De avtal som under året har ingåtts vid medlingar i fall av våld i nära relationer har relaterats till de medlingar som under året har inletts i fall av våld i nära relationer (t.ex. Hela landet N=1388 år 2013).

De avtal som under året har ingåtts vid medlingar i tvistemål har relaterats till antalet tvistemål som under året har inkommit till medlingsbyrån och extraherats ur ärendena (t.ex. Hela landet N=413 år 2013).

Inledda medlingar som inte ledde till avtal ⁽⁴⁾

Medlingen i brottmål ledde inte till avtal (antal)	519	482	7	222	195	8	70	80	9	101	103	9	99	39	3	8	36	4	17	25	7	2	4	12
Medlingen i tvistemål ledde inte till avtal (antal)	55	39	9	34	10	9	5	15	22	8	7	6	7	3	5	1	2	4	0	2	15	0	0	-
Medlingen i brottmål som gäller våld i nära relationer ledde inte till avtal (antal)	79	57	4	42	18	3	4	13	11	5	7	5	25	17	7	1	0	-	2	2	2	0	0	-

(4) Rikosasioiden sovittelussa ei päästy sopimukseen tapaukset on suhteutettu vuoden aikana käynnistettyihin rikosasioiden sovitteluprosesseihin (esim. Koko maa N=6739 vuonna 2013).

Fallen där inget avtal nåddes vid medling i tvistemål har relaterats till alla de tvistemål som byrån mottagit under året (t.ex. Hela landet N=413 år 2013).

Fallen där inget avtal nåddes vid medling i fall av våld i nära relationer har relaterats till de medlingar som under året har inletts i fall av våld i nära relationer (t.ex. Hela landet N=1388 år 2013).

Tabellbilaga 1. Medling i brott- och tvistemål i hela landet och enligt regionförvaltningsverkens reg-ionindelning 2012–2013

	Hela landet			Södra Finland			Sydvästra Finland			Östra Finland			Västra och Inre Finland			Norra Finland			Lappland			Statens ämbetsverk på Åland		
	2012	2013		2012	2013		2012	2013		2012	2013		2012	2013		2012	2013		2012	2013		2012	2013	
	antal	antal	%	antal	antal	%	antal	antal	%	antal	antal	%	antal	antal	%	antal	antal	%	antal	antal	%	antal	antal	%

Initiativ till medling vid brottsfall

polisen	7 857	7 645	83	2 815	2 733	81	819	968	81	1 255	1 194	89	1 696	1 457	84	916	983	84	336	276	88	20	34	77
åklagaren	1 380	1 153	13	500	463	14	227	198	17	70	104	8	404	208	12	133	139	12	45	33	11	1	8	18
parterna	119	96	1	46	43	1	2	12	1	22	12	1	34	17	1	12	9	1	3	2	1	0	1	2
av vilka, offret	46	40	0,4	14	23	1	1	2	0,2	12	4	0,3	12	8	0,5	6	2	0,2	1	0	-	0	1	2
av vilka, gämningsmannen	75	50	1	32	13	0,4	1	10	1	10	8	1	24	10	1	6	7	1	2	2	1	0	0	-
de sociala myndigheterna	267	103	1	215	82	2	13	2	0,2	0	0	-	39	17	1	0	2	0,2	0	0	-	0	0	-
en förälder/vårdnadshavare	10	8	0,1	1	1	0,0	4	3	0,3	0	0	-	4	4	0,2	1	0	-	0	0	-	0	0	-
intressebevakaren	0	0	-	0	0	-	0	0	-	0	0	-	0	0	-	0	0	-	0	0	-	0	0	-
någon annan	85	81	1	25	11	0,3	13	4	0,3	11	22	2	11	16	1	20	28	2	5	0	-	0	0	-
Brottsfallsrelaterade initiativ till medling sammanlagt	9 718	9 176	100	3 602	3 369	100	1 078	1 199	100	1 358	1 344	100	2 188	1 737	100	1 082	1 170	100	389	313	100	21	44	100

I brottmål som hänför sig till våld i nära relation togs initiativet av

polisen	1 684	1 587	83	673	614	79	135	136	84	168	161	94	411	379	85	230	196	89	63	98	83	4	3	60
åklagaren	383	315	17	199	166	21	50	25	16	12	11	6	83	66	15	18	25	11	20	20	17	1	2	40
I brottmål som hänför sig till våld i nära relation togs initiativet av, sammanlagt	2 067	1 902	100	872	780	100	185	161	100	180	172	100	494	445	100	248	221	100	83	118	100	5	5	100

I tvistemålet togs initiativet av

en privat person	256	241	58	81	71	66	24	24	35	62	72	63	62	36	59	12	29	64	12	7	54	3	2	100
någon annan	133	172	42	50	37	34	24	45	65	30	43	37	9	25	41	13	16	36	7	6	46	0	0	-
I tvistemålet togs initiativet av, sammanlagt	389	413	100	131	108	100	48	69	100	92	115	100	71	61	100	25	45	100	19	13	100	3	2	100

Tabellbilaga 1. Medling i brott- och tvistemål i hela landet och enligt regionförvaltningsverkens reg-ionindelning 2012–2013

	Hela landet			Södra Finland			Sydvästra Finland			Östra Finland			Västra och Inre Finland			Norra Finland			Lappland			Statens ämbetsverk på Åland		
	2012	2013		2012	2013		2012	2013		2012	2013		2012	2013		2012	2013		2012	2013		2012	2013	
	antal	antal	%	antal	antal	%	antal	antal	%	antal	antal	%	antal	antal	%	antal	antal	%	antal	antal	%	antal	antal	%

Brottsfall som hänvisats till medling indelade enligt brottsbeteckning

lindrig misshandel	810	760	8	265	280	8	105	94	8	158	119	9	177	144	8	77	82	7	27	39	8	1	2	5
misshandel samt försök därtill ⁽⁵⁾	3 512	3 304	35	1 259	1 207	36	379	357	30	434	410	30	886	794	41	412	362	31	135	156	32	7	18	42
grov misshandel samt försök därtill ⁽⁵⁾	59	59	1	14	22	1	8	2	0,2	15	12	1	14	14	1	2	5	0,4	4	4	1	2	0	0
rån, utpressning samt försök därtill ⁽⁶⁾	33	38	0,4	18	14	0,4	6	3	0,3	1	2	0,1	3	18	1	4	0	-	1	1	0,2	0	0	-
stöld samt försök därtill	877	843	9	315	247	7	91	95	8	151	115	8	179	192	10	97	140	12	44	53	11	0	1	2
bedrägeri/förskingring samt försök därtill ⁽⁵⁾	537	550	6	211	180	5	49	104	9	67	80	6	107	82	4	65	74	6	38	27	6	0	3	7
skadegörelse samt försök därtill ⁽⁵⁾	1 664	1 730	18	634	607	18	193	218	18	243	277	20	331	280	15	192	241	21	67	104	22	4	3	7
olovligt brukande samt försök därtill ⁽⁵⁾	70	71	1	28	29	1	6	12	1	10	9	1	18	7	0,4	7	9	1	1	4	1	0	1	2
hemfridsbrott brott mot offentlig frid samt försök därtill ⁽⁷⁾	397	389	4	117	119	4	52	75	6	58	46	3	97	80	4	53	51	4	17	15	3	3	3	7
olaga hot, olaga tvång ⁽⁸⁾	706	687	7	270	223	7	88	96	8	76	101	7	174	145	8	69	83	7	25	34	7	4	5	12
ärekränkning	412	449	5	125	132	4	45	72	6	75	80	6	88	77	4	63	64	6	11	20	4	5	4	9
annat brott	586	607	6	279	282	8	36	59	5	64	108	8	147	81	4	40	50	4	18	24	5	2	3	7
Brottsfall som hänvisats till medling indelade enligt brottsbeteckning sammanlagt	9 663	9 487	100	3 535	3 342	100	1 058	1 187	100	1 352	1 359	100	2 221	1 914	100	1 081	1 161	100	388	481	100	28	43	100

Våldsbrott i nära relationer som hänvisats till medling indelade enligt brottsbeteckning

lindrig misshandel i nära relation samt försök därtill	581	542	29	241	221	29	64	48	30	61	47	27	126	114	26	70	64	29	17	48	41	2	0	-
misshandel i nära relation samt försök därtill ⁽⁵⁾	1 466	1 329	70	633	543	71	118	113	70	113	120	70	357	326	73	178	157	71	64	66	56	3	4	100
grov misshandel i nära relation samt försök därtill ⁽⁵⁾	10	16	1	2	3	0,4	0	0	-	5	4	2	2	5	1	0	0	-	1	4	3	0	0	-
sexualbrott i nära relation samt försök därtill ⁽⁹⁾	13	1	0,1	7	0	-	3	0	-	1	1	1	2	0	-	0	0	-	0	0	-	0	0	-
Fall av våldsbrott i nära relationer som hänvisats till medling indelade enligt brottsbeteckning sammanlagt	2 070	1 888	100	883	767	100	185	161	100	180	172	100	487	445	100	248	221	100	82	118	100	5	4	100
Våldsbrott, totalt ⁽¹⁰⁾	6 484	6 049	51	2 439	2 290	54	683	617	44	788	715	43	1 567	1 415	58	743	670	47	249	318	52	15	24	49

(5) Från och med 2012 inkluderar också "samt försök därtill".

(6) Från och med 2012 inkluderar också "utpressning samt försök därtill".

(7) Från och med 2012 inkluderar också "brott mot offentlig frid samt försök därtill".

(8) Från och med 2012 inkluderar också "olaga hot samt olaga tvång".

(9) Från och med 2012 inkluderar också "samt försök därtill". Definitionen av "grov" utelämnades.

(10) Våldsbrott: lindrig misshandel, misshandel, grov misshandel, våldsam sexualbrott och rån (samt försök därtill). Våldsbrotten har relaterats till alla brottsbeteckningar och tvistemål (t.ex. Hela landet N=9487+1888+413 år 2013)

Tabellbilaga 1. Medling i brott- och tvistemål i hela landet och enligt regionförvaltningsverkens regionindelning 2012–2013

	Hela landet			Södra Finland			Sydvästra Finland			Östra Finland			Västra och Inre Finland			Norra Finland			Lappland			Statens ämbetsverk på Åland		
	2012	2013		2012	2013		2012	2013		2012	2013		2012	2013		2012	2013		2012	2013		2012	2013	
	antal	antal	%	antal	antal	%	antal	antal	%	antal	antal	%	antal	antal	%	antal	antal	%	antal	antal	%	antal	antal	%

Fördelning av brottmål och/eller våldsbrott i nära relationer enligt åtalsrättssystemet (antal)

Brottmål: målsägandebrott (AOR)	4 218	4 212	45	1 657	1 411	43	492	599	50	655	693	52	850	772	43	381	468	41	171	249	52	12	20	49
Brottmål: brott som faller under allmänt åtal (VSR)	5 531	5 098	55	2 009	1 899	57	586	588	50	703	642	48	1 340	1 041	57	666	675	59	218	232	48	9	21	51
Sammanlagt			100			100			100			100			100			100			100			100
Våldsbrott i nära relation: målsägandebrott (AOR)	101	18	1	66	0	-	1	0	0	0	0	-	0	0	-	34	18	8	0	0	-	0	0	-
Våldsbrott i nära relation: brott som faller under allmänt åtal (VSR)	2 007	1 898	99	821	780	100	184	161	100	180	172	100	486	441	100	248	221	92	83	118	100	5	5	100
Sammanlagt			100			100			100			100			100			100			100			100

Antal medlare

Antal aktiva medlare	1 279	1 175	-	512	419	-	153	146	-	164	168	-	213	211	-	114	133	-	105	82	-	18	16	-
Antal medlare som finns i reserv	213	105	-	73	30	-	17	7	-	19	27	-	17	28	-	58	3	-	23	10	-	6	0	-

Tabellbilaga 1. Medling i brott- och tvistemål i hela landet och enligt regionförvaltningsverkens reg-ionindelning 2012–2013

	Hela landet			Södra Finland			Sydvästra Finland			Östra Finland			Västra och Inre Finland			Norra Finland			Lappland			Statens ämbetsverk på Åland		
	2012	2013		2012	2013		2012	2013		2012	2013		2012	2013		2012	2013		2012	2013		2012	2013	
	antal	antal	%	antal	antal	%	antal	antal	%	antal	antal	%	antal	antal	%	antal	antal	%	antal	antal	%	antal	antal	%

Parter i tvistemål, brottmål och brottmål som gäller nära relationer

Misstänkta gärningsmän (män)	9 206	9 092	78	3 617	3 297	77	987	1 105	76	1 281	1 257	82	1 893	1 754	79	1 054	1 140	79	343	488	80	31	51	84
av vilka misstänkta män för våldsbrott i nära relation	1 371	1 293	11	585	511	12	126	107	7	140	137	9	280	313	14	177	151	11	59	71	12	4	3	5
Misstänkta gärningsmän (kvinnor)	2 788	2 538	22	1 158	1 010	23	275	350	24	338	273	18	592	475	21	295	298	21	124	122	20	6	10	16
av vilka misstänkta kvinnor för våldsbrott i nära relation	466	461	4	206	193	4	36	39	3	37	33	2	103	108	5	62	53	4	20	33	5	2	2	3
Misstänkta gärningsmän, totalt	11 994	11 630	100	4 775	4 307	100	1 262	1 455	100	1 619	1 530	100	2 485	2 229	100	1 349	1 438	100	467	610	100	37	61	100
Målsägande (män)	5 380	5 432	59	2 066	1 956	57	678	723	62	728	731	62	1 076	1 040	58	594	626	60	217	314	60	21	42	70
av vilka målsägande män i våldsbrott i nära relation	534	564	6	244	208	6	53	42	4	40	61	5	107	158	9	61	56	5	26	37	7	3	2	3
Målsägande (kvinnor)	3 885	3 771	41	1 589	1 457	43	384	452	38	525	449	38	772	765	42	438	422	40	163	208	40	14	18	30
av vilka målsägande kvinnor i våldsbrott i nära relation	1 313	1 174	13	570	480	14	109	78	7	124	112	9	275	290	16	181	141	13	51	70	13	3	3	5
Målsägande, totalt	9 265	9 203	100	3 655	3 413	100	1 062	1 175	100	1 253	1 180	100	1 848	1 805	100	1 032	1 048	100	380	522	100	35	60	100
Juridisk person som målsägande ⁽¹¹⁾	1 238	1 194	11	501	448	12	111	150	11	188	137	10	260	221	11	137	172	14	41	66	11	0	0	-
Part i tvistemål ⁽¹²⁾	1 090	1 020		336	268		117	155		289	240		204	179		67	144		68	34		9	0	

(11) Typiska juridiska personer i medlingsfall utgörs av husbolag, försäkringsbolag eller motsvarande. Antalet juridiska personer som lidit skada har relaterats till det totala antalet skadelidande (N=9203+1194).

(12) Part i tvistemål sammamlat

Den misstänkta gärningsmannens ålder vid tidpunkten för gärningen i brotts- och tvistefall samt våldsbrott i nära relation (antal)

under 15 år	1 516	1 499	13	790	617	14	146	202	14	128	104	7	244	251	11	173	272	18	33	53	9	2	0	-
15 – 17 – åriga	2 053	1 878	16	855	742	17	225	233	16	258	222	15	437	350	15	232	255	17	41	75	13	5	1	2
18–20 – åriga	1 536	1 423	12	565	513	12	185	188	13	221	202	13	329	253	11	160	173	11	73	85	15	3	9	18
21–29 – åriga	2 475	2 417	21	905	801	18	256	295	20	337	352	23	539	513	22	295	302	20	130	133	23	13	21	42
30–39 – åriga	1 773	1 756	15	711	653	15	177	191	13	235	227	15	392	409	18	182	188	12	69	81	14	7	7	14
40–49 – åriga	1 539	1 350	11	615	530	12	163	160	11	196	179	12	319	260	11	170	138	9	71	77	13	5	6	12
50–59 – åriga	896	907	8	309	330	8	89	104	7	153	128	8	213	167	7	93	120	8	38	52	9	1	6	12
60–64 – åriga	248	243	2	79	72	2	29	42	3	48	44	3	44	42	2	28	32	2	19	11	2	1	0	-
65-år eller äldre	269	316	3	85	120	3	35	45	3	41	58	4	67	41	2	32	34	2	9	18	3	0	0	-
Totalt	12 305	11 789	100	4 914	4 378	100	1 305	1 460	100	1 617	1 516	100	2 584	2 286	100	1 365	1 514	100	483	585	100	37	50	100

Tabellbilaga 1. Medling i brott- och tvistemål i hela landet och enligt regionförvaltningsverkens regionindelning 2012–2013

	Hela landet			Södra Finland			Sydvästra Finland			Östra Finland			Västra och Inre Finland			Norra Finland			Lappland			Statens ämbetsverk på Åland		
	2012	2013		2012	2013		2012	2013		2012	2013		2012	2013		2012	2013		2012	2013		2012	2013	
	antal	antal	%	antal	antal	%	antal	antal	%	antal	antal	%	antal	antal	%	antal	antal	%	antal	antal	%	antal	antal	%

Den målsägandes ålder vid tidpunkten för gärningen i brott- och tvistemål samt våldsbrott i nära relation (antal)

under 15 år	725	685	7	305	289	8	108	114	10	67	54	4	130	114	6	90	84	7	24	30	6	1	0	-
15 – 17 – åriga	726	696	7	301	266	8	107	101	9	86	90	7	148	120	7	68	89	8	15	29	5	1	1	2
18–20 – åriga	1 106	1 037	11	428	397	11	128	109	9	152	151	12	228	187	10	111	117	10	55	67	12	4	9	19
21–29 – åriga	2 126	2 056	22	823	726	21	209	251	21	284	260	20	460	434	24	232	265	24	109	105	19	9	15	32
30–39 – åriga	1 701	1 648	17	666	639	18	170	182	15	220	221	17	358	353	19	206	149	13	72	95	18	9	9	19
40–49 – åriga	1 683	1 572	17	695	618	17	167	172	15	214	199	15	360	281	16	169	191	17	72	104	19	6	7	15
50–59 – åriga	1 002	1 079	11	357	376	11	106	145	12	168	166	13	197	182	10	117	141	13	52	66	12	5	3	6
60–64 – åriga	324	308	3	113	90	3	56	38	3	61	63	5	45	60	3	38	40	4	11	15	3	0	2	4
65-år eller äldre	369	433	5	133	133	4	59	63	5	45	81	6	81	81	4	35	46	4	16	28	5	0	1	2
Totalt	9 762	9 514	100	3 821	3 534	100	1 110	1 175	100	1 297	1 285	100	2 007	1 812	100	1 066	1 122	100	426	539	100	35	47	100

Tabellbilaga 1. Medling i brott- och tvistemål i hela landet och enligt regionförvaltningsverkens reg-ionindelning 2012–2013

	Hela landet			Södra Finland			Sydvästra Finland			Östra Finland			Västra och Inre Finland			Norra Finland			Lappland			Statens ämbetsverk på Åland		
	2012	2013		2012	2013		2012	2013		2012	2013		2012	2013		2012	2013		2012	2013		2012	2013	
	antal	antal	%	antal	antal	%	antal	antal	%	antal	antal	%	antal	antal	%	antal	antal	%	antal	antal	%	antal	antal	%

Ersättningsformer i de avtal som ingåtts i brottmål, brottmål som gäller våld i nära relationer och tvistemål

Antal penningersättningar (st.)	3 605	3 623	39	1 308	1 348	46	425	515	36	653	539	41	627	582	34	427	428	30	156	202	38	9	9	24
Antal arbetsersättningar (st.)	348	418	4	91	130	4	33	67	5	57	65	5	110	40	2	45	83	6	12	33	6	0	0	-
Antal återställande av egendom (st.)	39	69	1	13	26	1	6	8	1	5	7	1	6	21	1	3	2	0	6	4	1	0	1	3
Antal beteendevalt (st.)	887	924	10	332	339	11	70	98	7	125	120	9	93	99	6	195	181	13	69	83	16	3	4	11
Antal begäran om ursäkt (st.)	3 206	3 350	36	1 177	873	30	548	611	43	280	356	27	586	688	40	425	636	45	181	165	31	9	21	57
Endast begäran om ursäkt; inga andra ersättningsformer (st)	2 392	2 048	22	1 170	838	28	270	242	17	202	153	12	540	480	28	151	212	15	56	112	21	3	11	30
Inga krav/avstår från krav, totalt (st.)	1 154	974	10	375	243	8	132	116	8	198	218	17	316	277	16	87	78	6	33	40	8	13	2	5
Avtalens ersättningsformer i brotts- och tvistefall samt fall av våld i nära relation totalt	9 239	9 358	100	3 296	2 959	100	1 214	1 415	100	1 318	1 305	100	1 738	1 707	100	1 182	1 408	100	457	527	100	34	37	100
Penningersättningarnas sammanräknade värde,	1 904 813	1 724 154	94	612 960	671 172	95	241 392	289 919	97	386 030	247 662	96	319 469	268 372	92	250 332	165 883	90	93 045	75 074	92	1 585	6 071	100
Arbetsersättningarnas totala penningvärde, €	79 061	102 072	6	19 735	33 321	5	3 170	8 762	3	16 624	10 712	4	20 919	23 945	8	15 938	18 998	10	2 675	6 334	8	0	0	-
Totalt, €	1 983 874	1 826 226	100	632 695	704 494	100	244 562	298 681	100	402 654	258 374	100	340 388	292 317	100	266 270	184 882	100	95 720	81 408	100	1 585	6 071	100

Symboler som används i tabellen:

- Värde noll

.. Uppgift ej tillgänglig eller alltför osäker för att anges

Lämnande av uppgifter för statistiken över medling i brott- och tvistemål 2013

Bifogat sänds formuläret för insamling av uppgifter om olika variabler för Institutet för hälsa och välfärds årliga statistik. I formuläret för de årliga grundläggande uppgifterna anges s.k. summariska uppgifter.

Datainsamlingen genomförs elektroniskt och skickas via internet. Det elektroniska formuläret hittas på adressen **<http://www.thl.fi/fi/tilastot/rikossovittelulomake>**

Närmare information ges i anvisningarna.

Uppgifterna lämnas in senast den 28 februari 2014.

Mer information:

Planerare Tuula Kuoppala, tfn 029 524 7234

E-post: fornamn.efternamn@thl.fi

Formulär: Insamling av uppgifter för statistiken över medling i brott- och tvistemål 2013**1. Regionförvaltningsverk (RFV)****4. Byråns namn och kommun där medlingsbyrån finns****6. Medlingsbyråns personal****60. Ansvarsperson/chef (alla personers namn)****61. Medlingshandledare (heltidsanställda), antal****62. Medlingshandledare (deltidsanställda), antal****63. Övrig personal (kontorspersonal, vaktmästare osv., även deltidsanställda),
antal****64. Antal aktiva medlare**

(Antal personer som medlat under året)

65. Antal medlare som finns i reservMed reserv avses medlare som har moderskaps- eller föräldraledighet,
studieledighet, alterneringsledighet eller längre sjukledighet (antal).**11. Initiativ till medling som byrån mottagit under året (st.)**

Med initiativ till medling avses till exempel den helhet som brottsbeteckningarna i förundersökningsprotokollet utgör. Ett initiativ till medling kan innehålla ett eller flera brottsfall eller tvistemål. Ett tvistemål kan innehålla en eller flera tvistefrågor. Om ett brottsfall behandlas i flera olika anmälningar om utredning eller protokoll ska varje initiativ antecknas som ett separat initiativ. Ett initiativ kan också lämnas muntligt.

Medling i brottsfall kan tillämpas i sådana fall där det finns ett offer (målsägande) och minst en misstänkt gärningsman. Medling i tvistemål kan tillämpas i sådana fall där det finns minst två parter (parter i tvist) och åtminstone den ena parten är en fysisk person och där det är fråga om en ekonomiskt sett obetydlig tvist.

Initiativ till medling kan tas av de berörda parterna, polis- eller åklagarmyndigheterna eller någon annan myndighet. Även minderåriga misstänkta eller offers vårdnadshavare eller andra lagliga företrädare har rätt att ta initiativ till medling. I ett fall som gäller en myndig person som omyndigförklarats kan initiativ till medling också tas av personens intressebevakare.

Allmänna förutsättningar för medling: 1 kap. 1– 3 § i lagen om medling vid brott och i vissa tvister

111. Ange antalet brottmål i initiativen till medling (st.)

Brottsfall anmäls enligt antalet ärendenummer för brottsbeteckningar som registrerats i polisens förundersökningsmaterial. Enligt lagen om medling kan medling tillämpas i brottmål där det finns ett offer och en misstänkt gärningsman.

Tvistemål ska uppges under punkt 112 (inte 111).

Våldsbrott i nära relation ska uppges under punkt 113 (inte 111).

112. Ange antalet tvistemål i initiativen till medling (st.)

Ett tvistemål kan innehålla en eller flera tvistefrågor. Enligt lagen om medling kan medling tillämpas i tvistemål med minst två parter, varav åtminstone en är en fysisk person.

113. Ange antalet våldsbrott i nära relation i initiativen till medling (st.)

Med våld i nära relation (fysiskt våld, såsom lindrig misshandel, misshandel, grov misshandel eller sexualbrott) avses våld mellan familjemedlemmar, eller i vidare bemärkelse mellan människor som har nära relationer till varandra. Parterna är äkta makar, sambor, familjemedlemmar, förlovade, frångskilda, par som håller på att skiljas eller par som tidigare sällskapat (SL 21 kap. 16 §).

Våldsbrott i nära relation som rapporteras för statistiken kan endast innehålla brott mot liv och hälsa. De vanligaste brotten mot liv och hälsa är lindrig misshandel, misshandel och grov misshandel (SL 21 kap.). Sexualbrott i vilka våld använts ska inbegripas i våldsbrott i nära relation (SL 20 kap.) Våldsbrott i nära relation inkluderar inte ärekränkning, hemfridsbrott eller till exempel olaga hot mellan ovan nämnda personer, utan dessa fall anges under punkt 17. Observera ovan nämnda definition av våld i nära relation också i de övriga frågorna som tangerar våld i nära relation. (Se punkt 18, specificering av brottmål i fråga om våld i nära relation)

13. Initiativtagare till medling i brott- och tvistemål samt våldsbrott i nära relation (antal)

Initiativ till medling kan tas av de berörda parterna, polis- eller åklagarmyndigheterna eller någon annan myndighet. Om den misstänkta gärningsmannen eller offret är minderårig har även hans eller hennes vårdnadshavare eller andra lagliga företrädare rätt att ta initiativ till medling. I ärenden som gäller en myndig person som omyndigförklarats kan initiativ till medling också tas av personens intressebevakare.

Här avses de enskilda brottmål i anslutning till brott och fall av våld i nära relation som ingår i de ovan nämnda initiativen till medling. Kontrollera att antalen överensstämmer med de antal som anges under punkterna 111, 112 och 113.

I brottmålet togs initiativet av (antal)

- 131. polisen
- 132. åklagaren
- 133. parterna
 - av vilka
 - 1331. målsäganden
 - 1332. den misstänkta gärningsmannen
- 134. de sociala myndigheterna
- 135. en förälder/vårdnadshavare
- 136. intressebevakaren
- 137. någon annan

I tvistemålet togs initiativet av (antal)

- 138. en privat person
- 139. någon annan

I brottmål som hänför sig till våld i nära relation togs initiativet av (antal)

- 140. polisen
- 141. åklagaren

14. Under året på medlingsbyrån ...

14.1 påbörjade medlingsprocesser i brottmål totalt (antal)

Medlingsprocessen anses ha inletts när parterna har kommit överens om medling, ett beslut om inledande av medling har fattats och ärendet har sänts till medlarna. I oklara situationer avgör ansvarspersonen på byrån huruvida medlingsprocessen har inletts. Det att medlingsinitiativet anlänt till byrån är inte tillräckligt för att ange att medlingsprocessen inletts. Obs! Medlingsprocessen för ett brottmål som byrån mottagit inleds inte nödvändigtvis under samma år (jfr punkt 111).

14.2 påbörjade medlingsprocesser i våldsbrott i nära relation totalt (antal)

Medlingsprocessen anses ha inletts när parterna har kommit överens om medling, ett beslut om inledande av medling har fattats och ärendet har sänts till medlarna. I oklara situationer avgör ansvarspersonen på byrån huruvida medlingsprocessen har inletts. Det att medlingsinitiativet anlänt till byrån är inte tillräckligt för att ange att medlingsprocessen inletts. Obs! Medlingsprocessen för ett brottmål i anslutning till våld i nära relation som byrån mottagit inleds inte nödvändigtvis under samma år (jfr punkt 113).

14.3 avbrutna medlingsprocesser i brottmål totalt (antal)

Ett positivt beslut om påbörjande av medling i ett brottmål har fattats och medlingsförfarandet (processen) har inletts, men det avbryts enligt 19 § i lagen om medling.

19 § Avbrytande av medling:

Medlingsbyrån ska avbryta medlingen omedelbart, om en part återtar sitt samtycke eller om det finns skäl att misstänka att samtycket inte varit frivilligt. Medlingen ska avbrytas också om det finns grundad anledning att misstänka att en part inte kan förstå betydelsen av medlingen eller de avgöranden som träffas under den eller om fortsatt medling uppenbart strider mot en minderårig parts intresse. Medlingsbyrån kan avbryta medlingen om det visar sig att det av andra orsaker än de som avses i 1 mom. inte finns förutsättningar för att medlingen ska lyckas.

I antalet inbegrips inte de medlingar där man inte når ett avtal som medlingsparterna kan godkänna. Dessa beaktas under punkt 264 "inget avtal", även om siffrorna inte är direkt jämförbara.

14.4 avbrutna medlingsprocesser i våldsbrott i nära relation totalt (antal)

Ett positivt beslut om medling i ett våldsbrott i nära relation har fattats och medlingsprocessen har inletts, men den avbryts enligt 19 § i lagen om medling: Medlingsbyrån ska omedelbart avbryta medlingen om en medlingspart återtar sitt samtycke eller om det finns skäl att misstänka att samtycket inte varit frivilligt. Medlingsbyrån kan också avbryta medlingen om det visar sig att det av andra orsaker än de som avses i 1 mom. inte finns förutsättningar för att medlingen ska lyckas.

I antalet inbegrips inte de medlingsprocesser i vilka man inte når ett avtal som medlingsparterna kan godkänna, utan dessa beaktas under punkt 266 "inget avtal", även om siffrorna inte är direkt jämförbara.

15. Indelning av brottmål och/eller våldsbrott i nära relation enligt åtalsrättssystemet (antal)

Här anges det totala antalet ovan nämnda brottmål. Beakta och jämför antalen med de antal som angetts under frågorna 111 och 113.

151. Brottmål: målsägandebrott

152. Brottmål: brott som faller under allmänt åtal

153. Våldsbrott i nära relation: målsägandebrott

154. Våldsbrott i nära relation: brott som faller under allmänt åtal

16. De berörda parterna i tvistemål, brottmål och våldsbrott i nära relation

Här anges det totala antalet misstänkta gärningsmän och målsägande (män och kvinnor).

Exempel: Två personer slåss. Bägge är både gärningsman och offer. I detta fall statistikförs två målsägande och två misstänkta gärningsmän.

De antal som anges här stämmer inte nödvändigtvis överens med antalen under punkterna 20 och 21. Det är inte alltid möjligt att få exakt ålder.

161. Misstänkta gärningsmän

Män___ -> av vilka misstänkta för våldsbrott i nära relation___

Kvinnor___ -> av vilka misstänkta för våldsbrott i nära relation___

162. Målsägande

Män___ -> av vilka målsägande i våldsbrott i nära relation___

Kvinnor___ -> av vilka målsägande i våldsbrott i nära relation___

163. Juridisk person som målsägande (antal)

Här anges inte vilket kön företrädaren för den juridiska personen hade.

Om den ena parten är en stad, som omfattar många enheter, kan de enskilda enheterna ses som juridiska personer (Esbo stad/Finno skola eller Esbo stad/Mattlidens skola). Eller om byggnadskontoret varit målsägande i fem fall under året, anges det också fem gånger som juridisk person i statistiken.

164. Part i tvistemål

Det totala antalet parter i tvistemålet antecknas.

164.1 Ge exempel på tvistemål som hänskjutits till medling.

Denna information begärs endast som tilläggsinformation för dem som sammanställer statistiken.

Informationen publiceras inte i statistikrapporten, men vissa exempel kan nämnas i rapporten.

17. Brottåål som överlämnats till medling indelade efter brottsbeteckning (antal)

Ange antalet brottsbeteckningar vid respektive punkt. Observera definitionen av brottåål under punkt 11.

Jåmför det totala antalet med de antal som angetts under punkt 111.

Observera att hemfridsbrott osv. och årekrånkning osv. enligt SL 24 kap. anges som separata beteckningar ovan:

171. lindrig misshandel

- 21 kap. 7 § Lindrig misshandel

172. misshandel, samt försök dårtill

- 21 kap. 5 § Misshandel

173. grov misshandel, samt försök dårtill

- 21 kap. 6 § Grov misshandel

174. råån, utpressning samt försök dårtill

- 31 KAP: 1 § Rån, 2 § Grovt rån, 3 § Utpressning 4 § Grov utpressning

175. stöld samt försök dårtill

- 28 KAP: 1 § Stöld, 2 § Grov stöld, 3 § Snatteri, 9 a § Bruksstöld av motordrivet fortskaffningsmedel, 9 b § Grov bruksstöld av motordrivet fortskaffningsmedel, 9 c § Lindrig bruksstöld av motordrivet fortskaffningsmedel, 10 § Olovlig fångs, 11 § Besittningsintrång, 12 § Krånkning av säkerhetsrått

- 32 KAP: 1 § Håleri, 2 § Grovt håleri, 3 § Yrkesmåssigt håleri, 4 § Håleri av oaktsamhet, 5 § Håleriforseelse

176. bedrågeri/forskingring samt försök dårtill

- 28 KAP: 4 § Forskingring, 5 § Grov forskingring, 6 § Lindrig forskingring
- 36 KAP: 1 § Bedrågeri, 2 § Grovt bedrågeri, 3 § Lindrigt bedrågeri, 4 § Forsåkringsbedrågeri, 5 § Missbruk av fårtroendestållning, 6 § Ocker, 7 § Grovt ocker
- 37 KAP: 8 § Betalningsmedelsbedrågeri, 9 § Grovt betalningsmedelsbedrågeri, 10 § Lindrigt betalningsmedelsbedrågeri, 11 § Fårtberedelse till betalningsmedelsbedrågeri

177. skadegårelse samt försök dårtill

- 35 KAP Om skadegårelse: 1 § Skadegårelse, 2 § Grov skadegårelse, 3 § Lindrig skadegårelse

178. olovligt brukande samt försök dårtill

- 28 KAP: 7 § Olovligt brukande, 8 § Grovt olovligt brukande, 9 § Lindrigt olovligt brukande

179. hemfridsbrott, brott mot offentlig frid samt försök dårtill

- 24 KAP: 1 § Hemfridsbrott, 2 § Grovt hemfridsbrott, 3 § Brott mot offentlig frid, 4 § Grovt brott mot offentlig frid, 5 § Olovlig avlyssning, 6 § Olovlig observation, 7 § Fårtberedelse till olovlig avlyssning eller fårtberedelse till olovlig observation, 8 § Spridande av information som krånker privatlivet

1710. olaga hot, olaga tvång

- 25 KAP: 1 § Frihetsberövande, 2 § Grovt frihetsberövande, 6 § Frihetsberövande av oaktsamhet, 7 § Olaga hot, 8 § Olaga tvång

1711. ärekränkning

- 24 KAP: 9 § Ärekränkning, 10 § Grov ärekränkning

1712. annat brott

Detta är en så kallad restgrupp där beteckningar som inte passar in i ovannämnda grupper anges.

Exempelfall i gruppen annat brott:

Ge exempel på brottmål i gruppen "annat brott" som varit föremål för medling (en lista).

18. Våldsbrott i nära relation som överlämnats till medling indelade efter brottsbeteckning (antal)

Ange antalet fall vid respektive punkt. Jämför det totala antalet med de antal som angetts under punkt 113. Kontrollera hur våld i nära relation har definierats i statistikföringen under punkt 113.

181. Lindrig misshandel i nära relation

- 21 kap. 7 § Lindrig misshandel

182. Misshandel i nära relation samt försök därtill

- 21 kap. 5 § Misshandel

183. Grov misshandel i nära relation samt försök därtill

- 21 kap. 6 § Grov misshandel

184. Sexualbrott i nära relation samt försök därtill

De gärningar som uppräknas i 20 kapitlet i strafflagen är ytterst grova, men endast de lindrigaste fallen kan överlämnas till medling. Ett exempel på en gärning som blivit föremål för medling är sexuellt utnyttjande av barn i en situation där den misstänkta gärningsmannen (17 år) och målsäganden (15 år) sällskapat när gärningen begåts.

20. Den misstänkta gärningsmannens ålder vid tidpunkten för gärningen i brotts- och tvistefall samt våldsbrott i nära relation (antal)

Här anges de totala antalen. Exempel: Två personer slåss sinsemellan. Bägge är både misstänkt gärningsman och målsägande. I detta fall statistikförs två målsägande och två misstänkta gärningsmän. Antalet motsvarar inte nödvändigtvis det antal som angetts under punkt 16. Det är inte alltid möjligt att få exakt ålder.

201. under 15 år**202. 15–17 år****203. 18–20 år****204. 21–29 år****205. 30–39 år****206. 40–49 år**

207. 50–59 år

208. 60–64 år

209. 65 år eller äldre

21. Den målsägandes ålder vid tidpunkten för gärningen i brott- och tvistemål samt våldsbrott i nära relation (antal)

Med målsägande avses en fysisk eller juridisk person vars rätt eller intresse har kränkts i samband med ett brott eller som blivit utsatt för ett brott. Här anges de totala antalen. Exempel: Två personer slåss sinsemellan. Bägge är både misstänkt gärningsman och målsägande. I detta fall statistikförs två målsägande och två misstänkta gärningsmän. Antalet motsvarar inte nödvändigtvis det antal som angetts under punkt 16. Det är inte alltid möjligt att få exakt ålder. För juridiska personer kan åldern inte antecknas.

211. under 15 år

212. 15–17 år

213. 18–20 år

214. 21–29 år

215. 30–39 år

216. 40–49 år

217. 50–59 år

218. 60–64 år

219. 65 år eller äldre

26. Medlingsresultat, enligt årsstatistiken

Ett brottmål kan leda till högst en typ av avtal. Alternativen är avtal som ingåtts (261), delavtal som ingåtts (262) eller inget avtal (264).

261. Avtal som ingåtts i brottmål under året, enligt årsstatistiken

Avtal har ingåtts vid medling i brottmål. Här anges antalet avtal som ingåtts under medling i brottmål.

262. Delavtal som ingåtts i brottmål under året, enligt årsstatistiken

Vid medling i brottmål har enighet delvis nåtts, eller också har en del av medlingsparterna nått enighet. Här anges antalet avtal som ingåtts under medling i brottmål enligt definitionen under punkt 262.

263. Avtal och delavtal som ingåtts i tvistemål under året, enligt årsstatistiken

Här anges antalet avtal och delavtal (avtal har ingåtts delvis) som ingåtts under medling i tvistemål.

264. Inget avtal i brott- och tvistemål, enligt årsstatistiken

Ange antalet fall där man inte nått något avtal. Exempel: medling har påbörjats, men inget avtal har ingåtts.

Här anges inte de fall där medling fortfarande pågår.

Här anges inte heller de fall där medlingen avbrutits. Antalet avbrutna medlingsprocesser i brottmål anges under punkt 14.3.

264.1. Inget avtal i brottmål (antal)

264.2. Inget avtal i tvistemål (antal)

265. Avtal som ingåtts under året vid medling i fråga om våldsbrott i nära relation, enligt årsstatistiken

Här anges antalet avtal som ingåtts under medling i fråga om våldsbrott i nära relation.

266. Fall där inget avtal ingåtts under medling i fråga om våldsbrott i nära relation, enligt årsstatistiken

Ange antalet fall där man inte nått något avtal. Exempel: medling har påbörjats, men ingen enighet nåddes mellan parterna (inget avtal ingicks).

Här anges inte de fall där medling fortfarande pågår.

Här anges inte heller de fall där medlingen avbrutits. Avbrutna medlingar i fråga om våldsbrott i nära relation uppges under punkt 14.4.

27. Ersättningsformer som antecknats i medlingsavtalen i tvistemål, brottmål och våldsbrott i nära relation

Ett och samma avtal kan innehålla många olika former av ersättning. Exempel: En person återställer en del av de varor han eller hon stulit och betalar penningersättning för resten av varorna. Avtalet kan också inkludera en begäran om ursäkt. I sådana fall antecknas 1 st. för varje ersättningsform. I avtalet kan till exempel återställande av varor och beteendeavtal så att säga förutsätta varandra (räknas alltså som två). Av två gärningsmän betalar den ena en penningersättning och den andra utför ersättningen i form av arbete (räknas alltså som två). Avtalsformen antecknas alltid enligt det som målsäganden och den misstänkta gärningsmannen har kommit överens om. Även om ett avtal innehåller till exempel ersättning i form av arbete för en av de misstänkta gärningsmännen, ska inte detta antecknas för den misstänkta gärningsman som kommit överens om någon annan form av ersättning.

271. Antal penningersättningar (st.)

272. Penningersättningarnas sammanräknade värde (€)

Penningersättningarnas sammanräknade värde inbegriper inte penningvärdet av en arbetsersättning.

273. Antal arbetsersättningar (st.)

274. Arbetsersättningarnas totala penningvärde (€)

Penningvärdet av en arbetsersättning kan vara t.ex. penningvärdet av det antal arbetstimmar som överenskommits.

275. Återställande av egendom (antal)

276. Antal beteendeavtal

Exempel: en part förbinder sig till fortsatta stödtjänster (besök på A-klinik, familjeterapi, Lyömätön linja/Jussi-arbete osv.) eller: en misstänkt gärningsman lovar att aldrig mer ringa målsäganden i berusat tillstånd.

277. Antal begäran om ursäkt

Begäran om ursäkt antecknas också i sådana fall där även andra ersättningsformer ingår i avtalet, t.ex. penning- eller arbetsersättning.

277.1 Antal begäran om ursäkt

Endast begäran om ursäkt; inga andra ersättningsformer

278. Inga krav/avstår från krav, totalt (st.)

Medling i brott- och tvistemål

Kvalitetsbeskrivning (FOS)

De statistiska uppgifternas relevans

Medling i brottmål är en frivillig, opartisk och avgiftsfri samhällstjänst, där brottsoffret och den brottsmisstänkte (de brottsmisstänkta) får möjlighet att behandla det inträffade brott- eller tvistemålet i närvaro av opartiska medlare. De frivilliga medlarna hjälper parterna vid förhandlingen. Vid medlingen kan parterna behandla de psykiska och materiella skador som orsakats målsäganden/offret och avtala om en kompensation för dessa. Utöver brottmål kan även mindre tvistemål behandlas genom medling.

Lagen om medling vid brott och i vissa tvister¹ trädde i kraft den 1 januari 2006. Innan lagen trädde i kraft var det frivilligt för kommunerna att ordna medlingstjänster.

Social- och hälsovårdsministeriet (SHM) ansvarar för den allmänna ledningen, styrningen och övervakningen av medlingsverksamheten. Delegationen för förlikning i brottmål, som tillsätts för tre år åt gången av statsrådet, styr, följer upp, drar upp riktlinjer för och främjar den nationella och internationella verksamheten och utvecklingen².

Regionförvaltningsverken (RFV) ansvarar inom sina egna verksamhetsområden för att servicen ordnas i hela landet samt styr, handleder och övervakar producenterna av medlingstjänster. Regionförvaltningsverken ansvarar även för ordnandet av fortbildningen för dem som deltar i medlingsverksamheten, fördelar den ersättning som staten beviljar för ordnandet av medlingstjänster och övervakar användningen av denna. Medlingstjänsterna ordnas utifrån uppdragsavtal.

Institutet för hälsa och välfärd (THL) sammanställer statistik om medling i brott- och tvistemål, följer upp och undersöker medlingsverksamheten samt samordnar utvecklingen av denna. Sammanställningen av den årliga statistiken är i sista hand en del av uppföljningssystemet för medlingslagen, vars nödvändighet riksdagens lagutskott i sitt betänkande (LaUB 13/2005) betonade på följande sätt: "tillämpningen av den nya lagen följs upp noggrant och förslag till ändringar läggs fram om uppföljningen eventuellt ger anledning till det."

Delegationen för förlikning i brottmål har gjort en separat överenskommelse om den statistiska datainsamlingen. Uppgiften att samla in data anknyter till uppgifterna för den delegation för förlikning i brottmål som fastställts i 1 § i medlingsförordningen (statsrådets förordning 267/2006). Enligt punkt 1) ska delegation följa och utvärdera utvecklingen av medlingen och forskningen på området samt lägga fram utvecklingsförslag och enligt punkt 3) följa och främja genomförandet av enhetlig lagtillämpningspraxis.

¹ Lagen om medling vid brott och i vissa tvister [<http://www.finlex.fi/sv/laki/ajantasa/2005/20051015>]

² Delegationens uppgifter fastställs genom förordning (267/2006, 1805/2009, 1252/2010).

Statistisk data insamlas årligen från alla verksamhetsområden inom medlingen med ett elektroniskt formulär³.

Statistikblanketten finns på sidan för insamling av statistisk data på adressen:
www.thl.fi/statistik/medlingvidbrott.

Statistiken över medling i brott- och tvistemål innehåller uppgifter om antalet initiativ till medling som överlämnats till medlingsbyråerna och delats in i brott enligt strafflagen, våldsbrott i nära relationer och tvistemål. Brott enligt strafflagen, liksom även våldsbrott i nära relationer, specificeras enligt brottsbeteckning och den instans som tagit initiativ till medling. De tvistemål som överlämnats till medling statistikförs endast som en summarisk uppgift.

Data om parterna i brott och tvistemål samlas in som antal, enligt åldersgrupp och utifrån parternas kön. Data fås även om de medlingsprocesser som gäller brottmål och som inletts och avbrutits under statistikåret. Likaså fås data om antalet medlingar där parterna når ett avtal om ersättningsformerna för skadorna och de belopp som ska användas till ersättningarna (i euro) och om arbetsersättningarnas totala värde.

Data samlas in separat från samtliga verksamhetsområden för medling i brott- och tvistemål. Under år 2013 uppgick antalet verksamhetsområden till 20.

I statistikrapporten jämförs resultaten av statistiken Medling i brott- och tvistemål med Statistikcentralens statistik över brott som kommit till polisens kännedom, brott som polisen utrett och misstänkta för ett brott enligt strafflagen I statistikrapporten har de brott som hänvisats till medling ställts i relation till de brott enligt strafflagen som kommit till polisens kännedom och de utredda brotten.⁴

THL samlar in statistisk data om medling i brott- och tvistemål samt redigerar och publicerar en statistikrapport en gång per år. Begreppen och definitionerna i rapporten har beskrivits i textavsnittet i statistikrapporten och i frågeformuläret.

Rapporten är avsedd för förvaltningsmyndigheter, serviceproducenter av medling, medborgarorganisationer och andra samarbetsparter, forskare, studerande och personer som behöver statistiska uppgifter om medling i brott- och tvistemål.

Metodbeskrivning för statistikundersökningen

Data samlas in årligen från samtliga 20 verksamhetsområden för medling i brott- och tvistemål i hela landet. I december varje år får medlingsbyråerna en begäran om uppgifter, som ska besvaras inom en viss tidsfrist, före utgången av februari.

³ Verksamhetsområde: Regionförvaltningsverken har organiserat medlingsverksamheten inom sina områden genom att upprätta verksamhetsområden för medling. I hela landet finns det totalt 20 verksamhetsområden (31.12.2013), av vilka en del även inrättat regionala byråer eller filialer. Uppgifter till medlingsstatistiken begärs enligt verksamhetsområde och rapporteras enligt regionförvaltningsverkens regionindelning.

⁴ Diagram 7. Gärningsmän som begått ett brott enligt strafflagen och kommit till polisens kännedom samt brottsmisstänkta som hänvisats till medling enligt åldersgrupp 2013, %

Tabell 4. Tabell 5. Jämförelse mellan regionförvaltningsverken år 2013

Medlingsbyråerna lämnar in uppgifterna på en elektronisk svarsblankett i enlighet med THL:s beskrivning av de begärda posterna. De som inte svarar inom tidsfristen får en påminnelse. Statistiken sammanställs först när alla medlingsbyråer lämnat in sina uppgifter. Statistikens täckningsgrad är 100 procent.

Uppgifternas riktighet och exakthet

Statistiken över medling i brott- och tvistemål innehåller summariska uppgifter och följaktligen är det inte möjligt att korstabulera dess olika delar. I statistikföringen är det inte heller möjligt att redovisa medlingsprocessen vid enskilda brott. Statistiken är förknippad med vissa osäkerhetsfaktorer. Det finns vissa brister i till exempel indelningen i beteckningar av de brott som överlämnats till medling, registreringen av den instans som överlämnat fallet och registreringen av parternas ålder. Uppgifternas tillförlitlighet är beroende av tillförlitligheten hos de uppgifter som rapporterats av medlingsbyråerna. THL gör inga egentliga materialgranskningar, men om klara ologiskheter eller andra fel upptäcks i materialet kontrolleras bakgrunden till dessa med uppgiftslämnaren, varefter de korrigeras vid behov. Därför ändras och uppdateras också uppgifterna i de årliga tidsserierna till följd av korrigeringsarna.

De publicerade uppgifternas aktualitet och rättidighet

Statistiken över medling i brott- och tvistemål sammanställs av THL en gång per år. De årliga statistiska uppgifterna publiceras i juni ungefär ett halvt år efter datainsamlingen.

Uppgifternas tillgänglighet och transparens/tydlighet

Statistikrapporterna publiceras på THL:s webbplatser.

Statistikrapporten innehåller en beskrivning av de centrala resultaten och en förklaring av de använda begreppen och definitionerna.

Uppgifternas jämförbarhet

Institutet för hälsa och välfärd (fram till 31.12.2008 Stakes) har samlat in uppgifter och gett ut en statistikrapport om medling i brott- och tvistemål sedan medlingslagen (1015/2005) trädde i kraft den 1 juni 2006. Från och med denna tidpunkt har man fått jämförbara uppgifter om antalet initiativ som gjorts till medlingsbyråerna och de indelningar som gjorts utifrån dessa initiativ, såsom brott och tvistemål, brottsbeteckningar, det antal personer som deltagit i medling, ålders- och könsfördelning, kompensationsformer i anknytning till medling i brott- och tvistemål samt beloppet på penningersättningarna.

Innehållet på statistikblanketten förnyades delvis från och med år 2012, men tidsserieinformationen kunde dock bevaras.

Tydlighet och enhetlighet/överensstämmelse

Statistikrapporten innehåller uppgifter om brott- och tvistemål som har överlämnats till medling i hela landet.

Mediation in criminal and civil cases 2013

18.6.2014

A total of 11 586 criminal and civil cases were referred to mediation in 2013. The total number of mediated cases included 11 173 criminal cases and 413 civil cases. The number of criminal and civil cases referred to mediation decreased by 6 per cent on 2012.

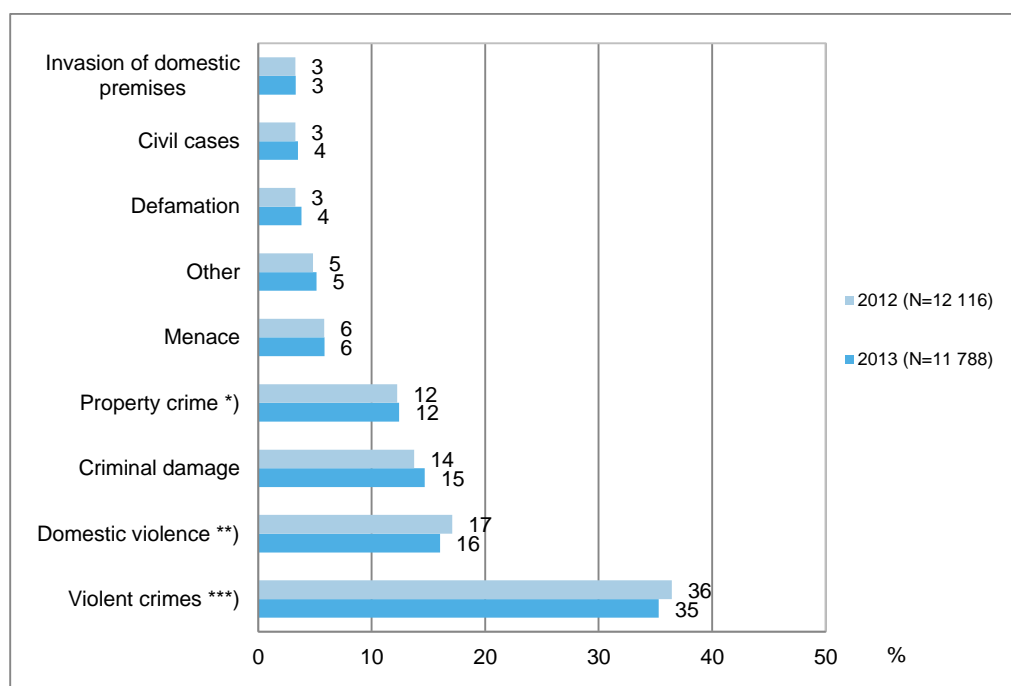
Violent crimes accounted for half of all criminal and civil cases referred to mediation. The share of violent crimes of all mediated criminal and civil cases decreased by 2 percentage points on the previous year, while the share of civil cases, criminal damage and defamation increased by a total of 3 percentage points. Even the number of mediated cases in these three categories increased.

About 1 900 homicide and bodily injury offences committed in close relationships (domestic violence cases) were referred to mediation in 2013. The number of domestic violence cases referred to mediation decreased by 8 per cent on 2012.

Mediation was undertaken in 73 per cent of all criminal cases referred to mediation. Out of all the criminal cases where mediation proceeded, 13 per cent were discontinued.

Forty-one per cent of suspected offenders were aged under 21. In terms of referrals to mediation, the proportion of suspected offenders aged under 21 has decreased by 8 percentage points since 2007, when their share was 49 per cent. Thirteen per cent of suspected offenders were aged under 15.

Figure 1. Criminal and civil cases referred to mediation in 2012 and 2013, %

*) Property crimes include theft, fraud, embezzlement and unauthorised use.

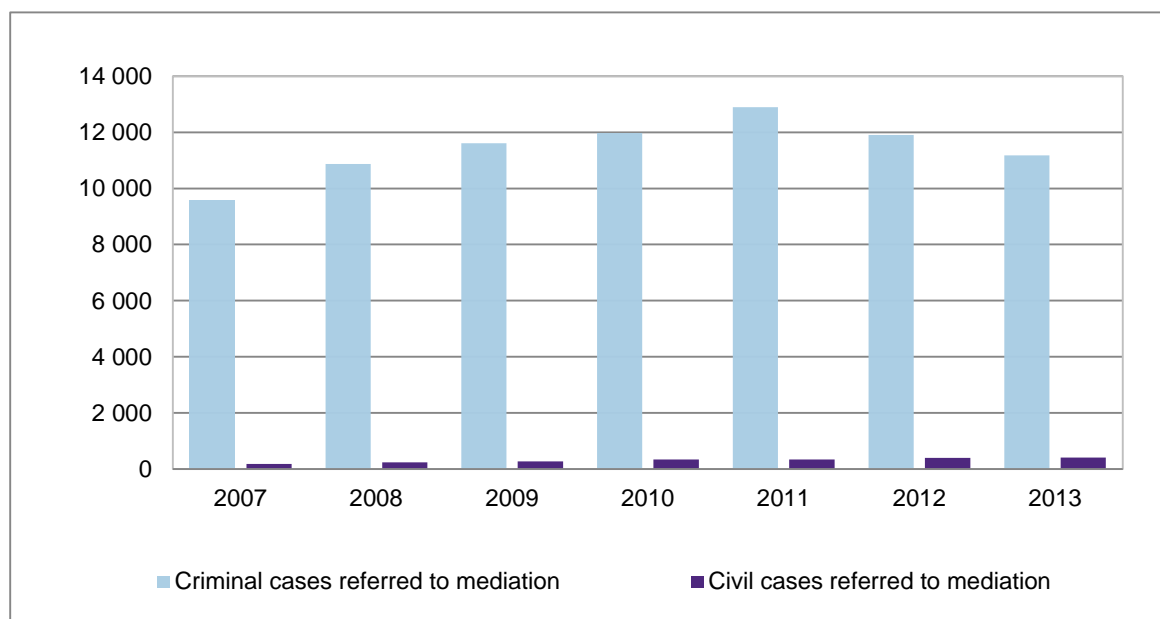
**) Only homicide and bodily injury offences can be recorded as domestic violence cases in the mediation statistics. For example, defamation offences committed in close relationships are not included in the statistics.

***) Violent crimes include petty assault, assault, aggravated assault, and robbery. Violent crimes committed in close relationships are presented separately in the Figure under domestic violence.

Criminal and civil cases referred to mediation

The total number of criminal and civil cases referred to mediation decreased by 6 per cent in 2013. From 2011 to 2013, the number of cases has fallen by a total of 12.5 per cent, or by 1 654 cases. The growth trend in 2007–2011, showing still a 7.5 per cent increase in 2011, took a downward turn after 2011. Since the Act on Conciliation in Criminal and Certain Civil Cases¹ entered into force, the number of cases peaked in 2011 with a total of 13 240 criminal and civil cases referred to mediation (Figure 2).

Figure 2. Criminal and civil cases referred to mediation 2007–2013

According to data published by Statistics Finland, the number of offences recorded by the police² decreased by 7 per cent (32 000 offences) in 2012, while the decrease was only 0.1 per cent (500 offences) in 2013. The seven-per-cent drop in offences reported by the police in 2012 may have had some impact on the number of cases referral to mediation in 2013, although it does not alone explain the decrease in the number of mediation referrals.

The reorganisation of the operating areas for mediation in criminal and civil cases and changes associated with the reorganisation that took place in 2012 and 2013 may have affected the volume of mediation services. Other factors possibly influencing the number of mediation referrals include that some offences cleared up by the police are unsuitable for mediation and that the police and public prosecutors may have differing practices when it comes to referring criminal cases to mediation. Moreover, the options available for the authorities regarding restricting a criminal investigation and referring a case to the written procedure may have influenced the decrease in the number of mediation referrals. When the police or public prosecutors assess whether a criminal case is suitable for mediation, they should inform the suspected offender and the injured party of the possibility of mediation and refer them to mediation. The police can inform the parties of the possibility of mediation even in cases where the police cannot refer the case to mediation due to the gravity of the case.³

A total of 11 173 criminal cases and 413 civil cases were referred to mediation in 2013. The number of civil cases referred to mediation as well as their share of all the referred cases have increased steadily since the entry into force of the mediation act. Civil cases accounted for 3.6 per

¹ The Act on Conciliation in Criminal and Certain Civil Cases (1015/2005).

² Offences known to the police. Statistics Finland.

³ Poliisihallituksen ohje rikosten sovittelusta 2014–2018 [The National Police Board guide to mediation in criminal cases 2014–2018] and Kunnas M 2014: Sovittelutoimiston sekä poliisilaitoksen välinen moniammatillinen yhteistyö ja sen kehittäminen Pirkanmaalla [Interprofessional Collaboration and its Development between Mediation Office and Police Department in Pirkanmaa].

cent of all referrals to mediation in 2013. Most commonly, the civil cases referred to mediation concerned disputes between neighbours or heirs as well as disputes related to pets and their behaviour. Other common cases were bullying as well as disagreements among children and young people. (Figure 1, Table 1).

Out of all the criminal and civil cases referred to mediation in 2013, about a half (51%) were violent crimes⁴. Aggravated assault⁵ accounted for 0.6 per cent of the criminal and civil cases referred to mediation. Domestic violence cases⁶ accounted for 16 per cent of all cases referred to mediation in 2013 (Figure 1), followed by criminal damage (15%) and property crimes (12%). Other unspecified cases accounted for 5 per cent. This category comprises any criminal cases not listed specifically on the survey form. The most common crimes in this category include failure to guard an animal, negligent bodily injury, resistance to a person maintaining public order, and message interception.

Table 1. Criminal and civil cases referred to mediation 2006–2013

	^{*)} 1.6.– 31.12.2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2013, %
Violence	1 719	4 450	5 277	5 634	5 738	6 841	6 484	6 049	51.3
<i>out of which domestic violence</i>	305	775	940	1 017	1 058	1 929	2 070	1 888	16.0
Menace	122	408	594	641	736	724	706	687	5.8
Property crimes	527	1 478	1 507	1 655	1 670	1 614	1 484	1 464	12.4
Criminal damage	723	1 983	2 086	2 060	2 078	1 819	1 664	1 730	14.7
Invasion of domestic premises	154	421	384	450	440	433	397	389	3.3
Defamation	184	353	368	429	483	474	412	449	3.8
Other	282	736	789	882	947	831	586	607	5.1
Civil cases	38	186	244	276	342	345	398	413	3.5
Total	3 749	10 015	11 249	12 027	12 434	13 081	12 131	11 788	100

^{*)} The national statistics on mediation in criminal and civil cases begin from 1 June 2006, when the Act on Conciliation in Criminal and Certain Civil Cases entered into force.

According to the National Crime Victim Survey, 7 per cent of 15–74 year-olds had in 2013 experienced physical violence consisting of at least a slap. Ten per cent had experienced threats of violence. The proportion of those who had experienced either threats or physical violence was at the level of the previous year. Experiences of violence were equally common among men and women. Women were subjected to violence especially at work and at home, while men experienced violence in public places, restaurants and at home. Four per cent had experienced violence that resulted in a physical injury, and 17 per cent of these victims reported that the offence had been made known to the police.⁷

There are some observable changes in the percentages of criminal and civil cases referred to mediation when compared to the corresponding figures for 2012. The 2012 growth in the number of mediation referrals in domestic violence cases was due to an amendment to the Criminal Code which classified petty assaults in close relationships as offences under public prosecution⁸. In 2013, the proportion of mediation referrals in violent crimes out of all mediation referrals in criminal and civil cases was 2 percentage points down on the previous year. The drop in the number of violent crimes cases is probably related to a decrease in the number of criminal cases referred to mediation affecting the whole country. The number of violent crime cases fell by 435 cases in 2013, 182 of these cases being domestic violence cases, while there was an increase in both the percentage and number of mediation referrals in cases of civil dispute, defamation and criminal damage (Figure 1, Table 1). In this respect, the changes in the number of cases comply with the

⁴ Including domestic violence cases referred to mediation.

⁵ Including cases of aggravated assault in close relationships referred to mediation.

⁶ In the mediation statistics, all domestic violence case are violent crimes, such as assaults.

⁷ Suomalaiset väkivallan ja omaisuusrikosten kohteena 2013 – Kansallisen rikosuhritutkimuksen tuloksia [Victims of violence and property crimes in Finland 2013 – Results of the National Crime Victimization Survey].

⁸ Criminal Code 441/2011 (Chapter 21, Section 16)

Government Programme which maintains that mediation should be expanded in different kinds of criminal and civil cases and restricted in domestic violence cases.⁹

Initiating mediation

In 2013, mediation was initiated in around 73 per cent of all criminal cases referred to the mediation office, showing an increase of 6 percentage points on 2012, when mediation was initiated in 67 per cent of criminal cases.

The Act on Conciliation in Criminal and Certain Civil Cases¹⁰ states that before the mediation office undertakes mediation, it has to determine whether a criminal or civil case is suitable for mediation and to draw up an appealable decision in writing stating that the case is suitable for mediation. Mediation can be initiated only between parties who have personally and voluntarily expressed their consent to mediation and that can understand the significance of mediation and of any mediation settlements. It is not possible to initiate mediation if the parties cannot be reached or if one or more of the parties withdraw their consent to mediation. Moreover, each party can withdraw their consent at any point during the mediation. In effect, the parties can withdraw their consent to mediation even before the mediation office decides to undertake mediation.

Furthermore, underage persons can take part in mediation only if their custodian or other legal representative consents to mediation.

Discontinuing mediation

Discontinued mediation processes accounted for 13 per cent of all mediation processes, showing no change on the previous year (Appendix Table 1). The Act also stipulates that mediation offices must immediately discontinue mediation if a party withdraws its agreement or if there is reason to suspect that the agreement has not been given voluntarily. Mediation must also be discontinued if there is a justified reason to suspect that a party to the mediation process cannot understand the meaning of mediation and the solutions to be made in the process or if continuation of the mediation process is clearly against the interests of a party that is underage. Mediation offices may interrupt mediation if it for some other reasons emerges that there is no basis for successful mediation. There are further grounds for discontinuing mediation that are specific to domestic violence cases (for more information, see Concepts and definitions).

In 2013, mediation in criminal and civil cases was handled by a total of 1 175 mediators, who have received appropriate training in mediation. The number of mediators fell by 104 on the previous year. In addition, there were 105 mediators in a reserve¹¹. Each mediator handled on average 9.9 criminal and civil cases (Table 2).

⁹ Government Programme. Programme of Prime Minister Jyrki Katainen's Government 2012–2015.

¹⁰ The Act on Conciliation in Criminal and Certain Civil Cases (1015/2005).

¹¹ The reserve refers to mediators on maternity or parental leave, study leave, job alternation leave or long-term sick leave.

Table 2. Criminal and civil cases referred to mediation per mediator 2007–2013

	Number of mediators	Criminal and civil cases referred to mediation, total	Criminal and civil cases referred to mediation in proportion to the number of mediators
2007	1 130	9 769	8,6
2008	1 232	11 120	9,0
2009	1 234	11 880	9,6
2010	1 211	12 313	10,2
2011	1 284	13 240	10,3
2012	1 279	12 306	9,6
2013	1 175	11 586	9,9

Referring criminal and civil cases to mediation

Most of the criminal cases referred to mediation (83%) were submitted by the police. Public prosecutors submitted about 13 per cent of the criminal cases to be mediated. The proportion of cases referred to mediation by the police increased by 2 percentage points, while the proportion of cases referred by public prosecutors decreased by 1 percentage point. Only one per cent of referrals (103) were filed by the social welfare authorities, showing a decrease of two percentage points on the previous year. In civil cases, 58 per cent of referrals were initiated by natural persons and 42 per cent by legal persons¹².

Under Section 24 of the Child Welfare Act, municipal bodies responsible for social services must, where necessary, refer a child to mediation. The Working Group preparing the total reform of the Child Welfare Act states in its memorandum that, from a child-welfare perspective, mediation in criminal cases is an important means to intervene in juvenile delinquency, to prevent juvenile recidivism, as well as to teach children and young people how to become responsible citizens.¹³

Under Section 13 of the Act on Conciliation in Criminal and Certain Civil Cases¹⁴, if the suspect or victim of a crime is underage, his/her custodian or other legal representative has the right to propose mediation. However, parents proposed mediation in only 8 cases, accounting for 0.1 per cent of all referrals to mediation.

Out of all criminal cases referred to mediation in 2013, 55 per cent were offences under public prosecution and 45 per cent were complainant offences. The proportion of complainant offences increased by 2 percentage points on the previous year. The number of civil cases submitted to mediation was 413, which represents some 4 per cent of all mediated cases.

The cases referred to mediation in 2013 involved 11 789 suspected offenders of different ages and 9 514 complainants or injured parties. The total number also includes cases where the person was both a suspected offender and a complainant.¹⁵ The proportion of young suspected offenders take part in mediation is significant when examined as a proportion of 1 000 persons of the same age (Figure 3).

Men accounted for 78 per cent (9 092) and women for 22 per cent (2 538) of all suspected offenders, while 59 per cent of all complainants or injured parties were men (5 432) and 41 per cent women (3 771) (Figure 4). Men's share of both suspected offenders and complainants/injured parties increased by one percentage point on the previous year.

¹² Typically, legal persons in mediation cases include housing co-operatives, insurance companies, or similar.

¹³ Memorandum of the Working Group preparing the total reform of the Child Welfare Act, Reports of the Ministry of Social Affairs and Health 2006:25.

¹⁴ The Act on Conciliation in Criminal and Certain Civil Cases (1015/2005).

¹⁵ The figures include also parties involved in mediated civil cases.

The mediation cases involved a total of 1 194 legal persons as injured parties or complainants. Legal persons accounted for 11 per cent of the total number of injured parties/complainants (both men and women) in 2013 (Appendix Table 1.).

Figure 3. Suspected offenders and injured parties/complainants in criminal and civil cases referred to mediation in 2013 per thousand persons of the same age

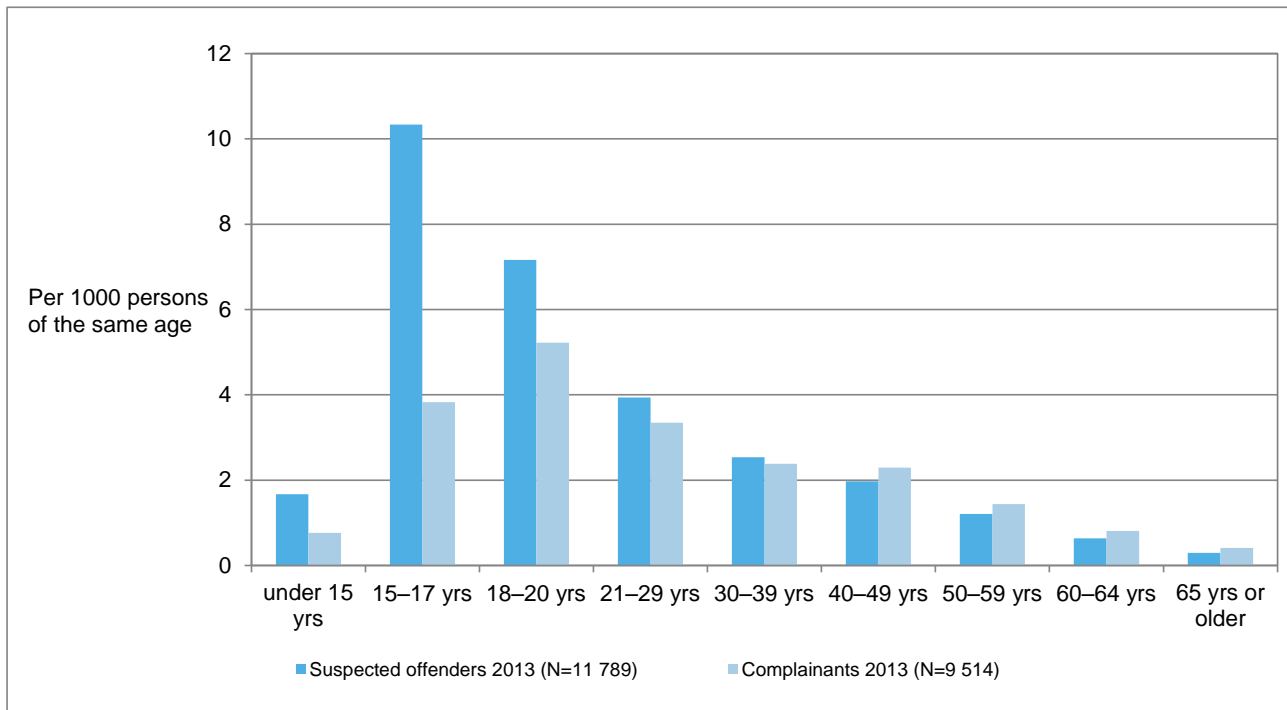
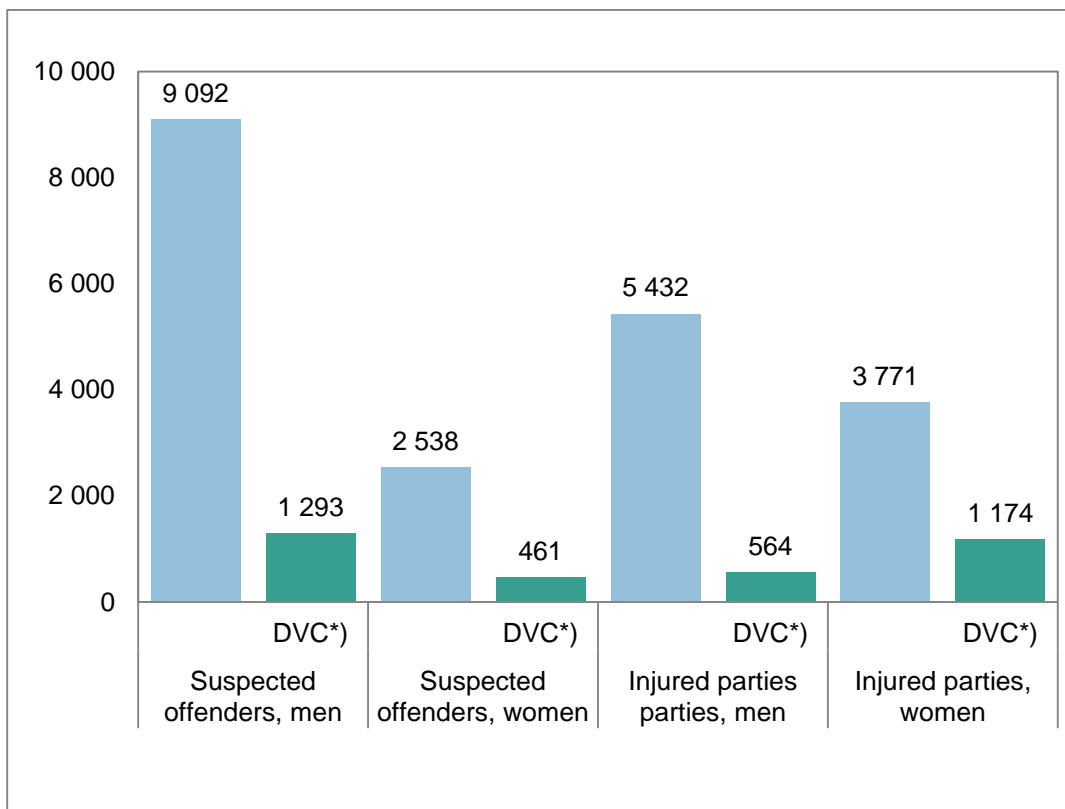

Figure 4. Suspected offenders and injured parties/complainants by sex in 2013

*) DVC = of which domestic violence cases

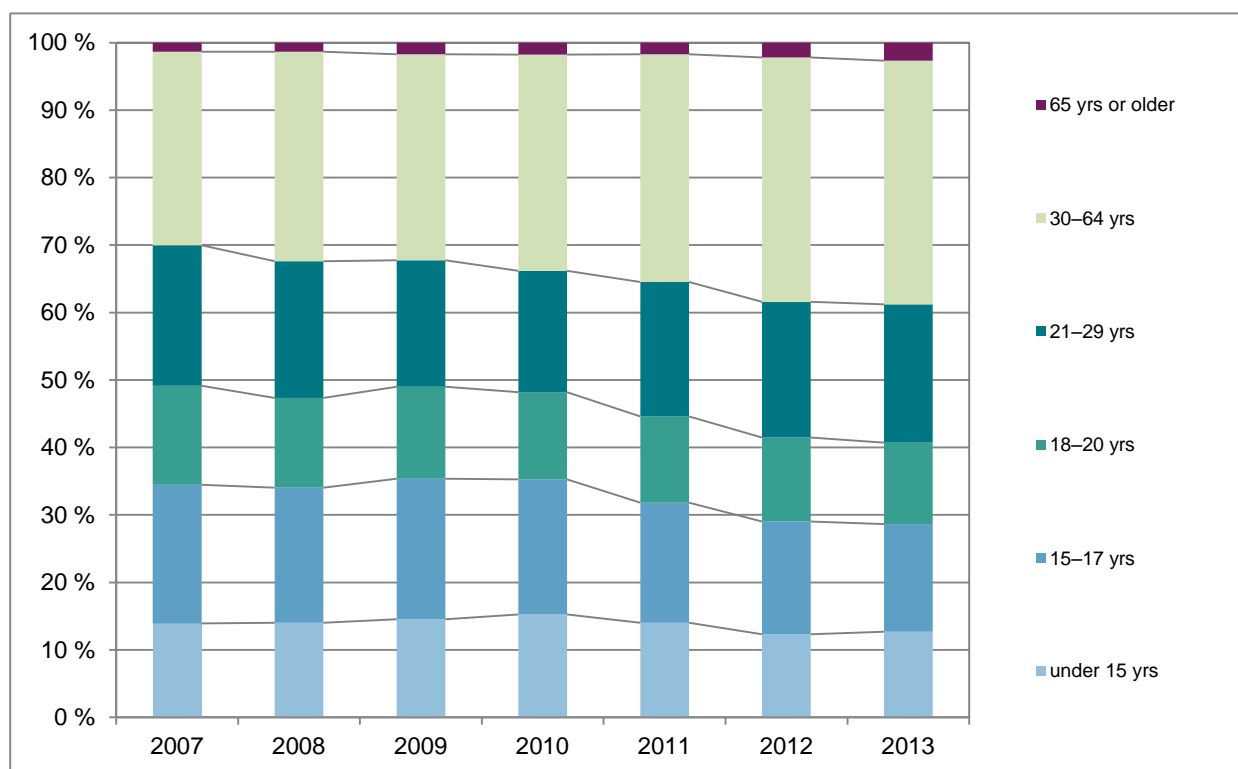
Different age groups in mediation

A total of 4 800 suspected offenders aged under 21 were referred to mediation in 2013. The proportion of suspected offenders aged under 21 has decreased by 8 percentage points from 2007 (49%) to 2013 (41%).

A total of 1 499 suspected offenders aged under 15 were referred to mediation in 2013, accounting for some 13 per cent of all suspected offenders referred to mediation. In 2013, 15–17-year-olds accounted for 16 per cent and 18–20 year-olds 20 per cent of all mediation referrals (Figure 5).

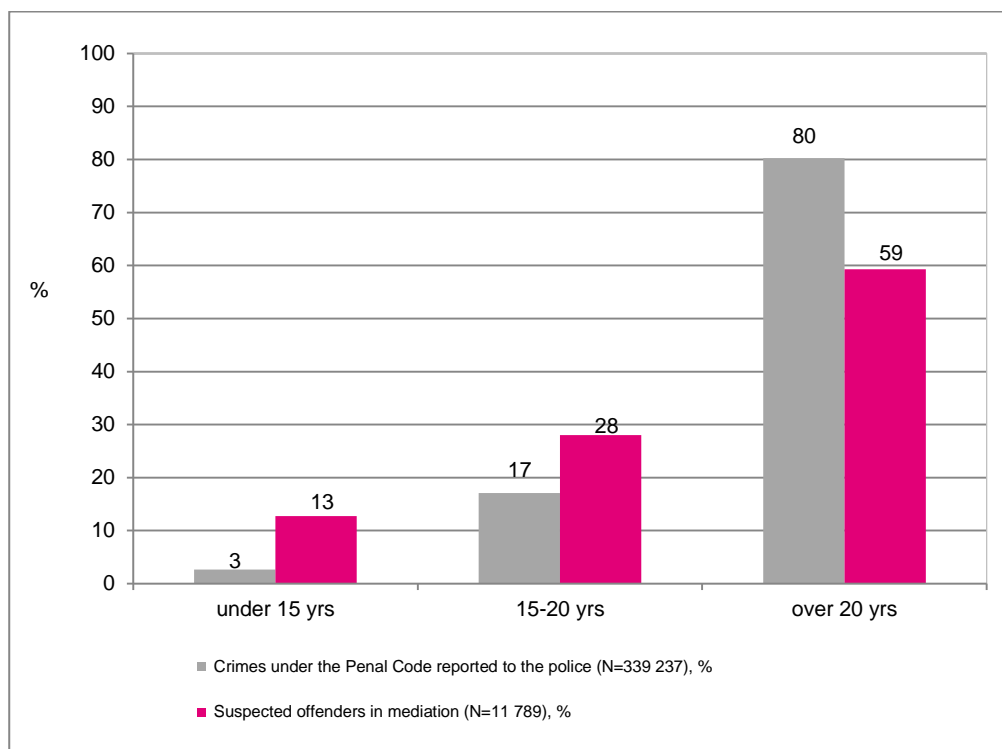
Despite the drop in the proportion of mediation parties aged under 21 of all criminal and civil cases referred to mediation, mediation still reaches a large share of young suspected offenders when compared to the number of crimes under the Criminal Code recorded by the police. In mediation, the percentage of suspected offenders under the age of 21 is higher than in the total number of young persons suspected of crimes under the Criminal Code. There are four times as many under-15-year-olds in mediation as in the national crime statistics of the police. Also, the percentage of persons aged 15–20 of all mediated cases (28%) is higher than the percentage of the age group of all the crimes under the Criminal Code reported to the police¹⁶ (17%) (Figure 6).

Figure 5. Age distribution of suspected offenders in mediated criminal and civil cases, 2007–2013, %

¹⁶ Crimes under the Criminal Code refer to criminal acts or negligence for which the legislation prescribes a punishment.

Figure 6. Age distribution of offenders in crimes under the Criminal Code recorded by the police and suspected offenders referred to mediation, 2013, %

Source: Offences known to the police 2013. OSF. Statistics Finland.

Mediation in criminal cases has proven to be an effective means to prevent juvenile recidivism and to teach children and young people to become responsible citizens.¹⁷ The aim of referring children and young people to mediation is to promote the opportunities of children and young persons who are suspected of offences or parties to disputes to encounter their victim or the party they have injured, to learn about the damages incurred, as well as to take responsibility for their actions. Mediation, due to its educational and socialising role, is especially recommended in criminal cases where the suspects are young offenders, children aged under 15, or first-time offenders, or when the case concerns a complainant offence. With young people, the realisation of the consequences of their actions and the meeting with the parties harmed by their actions can effectively prevent them from committing new offences, breaking social norms, or hurting other people. For children and young persons who are crime victims or injured parties, mediation provides the opportunity to make better sense of what has happened and to find out why they were victimised, injured or bullied. Typical mediated criminal and civil cases concerning children and young people include criminal damage, theft and bullying.

Under the Act on Conciliation in Criminal and Certain Civil Cases, mediation is not allowed in criminal or civil cases that are directed against a minor, if the victim, considering the nature of the criminal or civil case, has a particular need for protection. Moreover, the child must be able to understand the significance of mediation and its outcome. The professional staff at the mediation office assess also in these situations whether the conditions for mediation are fulfilled. They also find out whether the child needs a legal representative to supervise his or her interests. If one of the parties to mediation is underage, the mediation must be organised so that the child has the opportunity to get support from his or her custodian or other legal representative. Where parents are suspected of violent offences against their child, the head investigator or the social welfare authorities apply for a legal representative for the child or young person. The main rule is that the

¹⁷ Memorandum of the Working Group preparing the total reform of the Child Welfare Act, Ministry of Social Affairs and Health, 2006, 90–91.

custodian or other legal representative of an underage party to mediation must be present in the mediation meetings and confirm any agreements with their signature.

The opportunities of children and young persons, whether they are suspected offenders or injured parties/complainants, to be heard and listened to is of primary importance in mediation so that they can process the incident in confidentiality. This also ensures the active participation of children and young persons in dealing with their own affairs.

Mediation in cases of domestic violence

A total of 1 902 domestic violence cases were referred to mediation in 2013, showing a 8 per cent decrease on 2012 (2 072). In the statistics on mediation, domestic violence cases include homicide and bodily injury (offences against life and health). The most common types of domestic violence cases referred to mediation were assault and petty assault. Mediation was undertaken in 1 388 cases (73%) of all the cases of domestic violence referred to mediation in 2013. The domestic violence cases referred to mediation may involve spouses, co-habiting partners, family members, engaged couples, divorced couples or couples about to divorce as well as ex-partners. Also other family members, relatives or persons in similar close relationships can be parties in domestic violence cases.

The conditions for mediation are assessed very carefully before deciding whether a domestic violence cases is suitable for mediation. Out of all the 1 388 domestic violence cases in which mediation was undertaken, 13 per cent (179) were discontinued. This means that in 514 cases the conditions for mediation were not met, according to the assessment by the professional staff at the mediation offices.¹⁸ An agreement was reached in 87 per cent of domestic violence cases in mediation in 2013 (1 206).

Assault (including attempted assault) accounted for 70 per cent and petty assault for 29 per cent of all domestic-violence-related referrals to mediation in 2013. Sixteen referrals to mediation concerned aggravated assault or attempt in close relationships, while one referral concerned sex crime or attempt.

Criminal cases referred to mediation are reported to the mediation database in accordance with the offence category recorded by the police in the preliminary investigation material or in the investigation notification. If a referral to mediation concerns a sex crime only, the mediation office decided against mediation or undertakes mediation on special grounds. For example, if the victim so desires, the mediation could be started with individual meetings and continued only later with meetings between the victim and the offender (Appendix Table 1).

The number of domestic violence cases referred to mediation nearly doubled after the 2011 amendment to the Criminal Code which classified petty violent crimes in close relationships as offences under public prosecution. As a result, criminal investigation is initiated in petty assaults even if the victim does not request the public prosecutor to bring charges for the offence. The authorities can still refer criminal cases to mediation if they consider that the case is suitable for mediation and that the parties involved are favourably disposed to mediation.

However, in domestic violence cases, only the police or the public prosecutor can refer the case to mediation. Most of the mediation referrals in domestic violence cases were submitted by the police (83%), while just under a fifth (17%) came from public prosecutors (Appendix Table 1).

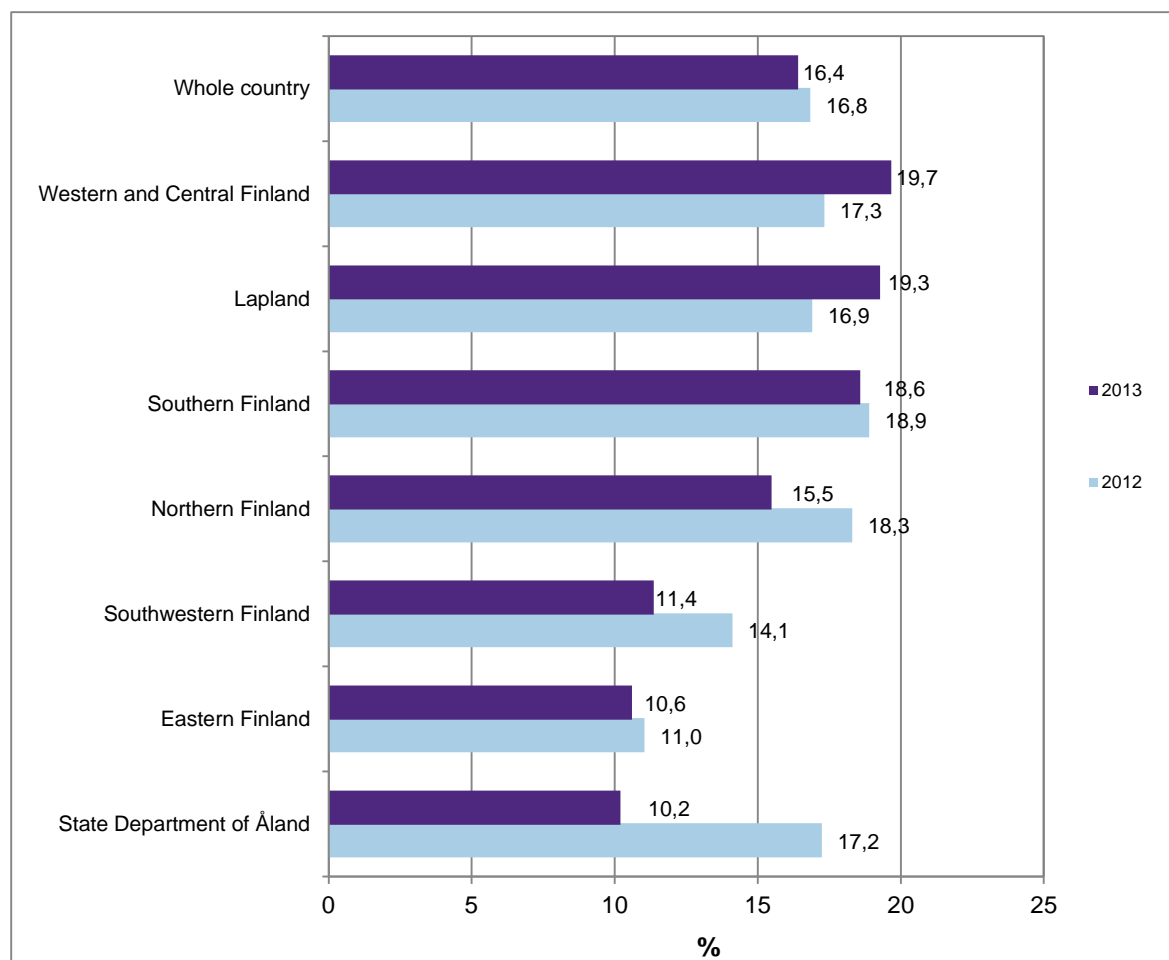
A total of 1 293 men (74%) and 461 women (26%) were suspected offenders in the domestic violence cases referred to mediation. Persons suspected of domestic violence accounted for 15 per cent of all suspected offenders in criminal and civil cases referred to mediation.

¹⁸ Read more about the criteria for discontinuing mediation in chapter Concepts and definitions: Domestic violence case.

There were 564 men (32%) and 1 174 women (68%) as complainants in domestic violence cases. Domestic violence cases accounted for 19 per cent of all complainants/injured parties in criminal and civil cases referred to mediation (Figure 4).

In 2013, the proportion of domestic violence cases of all mediation referrals increased in the areas of two regional state administrative agencies, Lapland and Western and Inland Finland), while the proportion decreased in all other areas (Figure 7).

Figure 7. Domestic violence cases as a percentage of all civil and criminal cases referred to mediation, by regional state administrative agency, 2012 and 2013, %

Domestic violence in the National Crime Victimization Survey

The domestic violence cases referred to mediation include violent offences committed against one's partner, relative or other close person. The statistics do not, however, differentiate between different types of domestic violence cases.

In 2012, the National Research Institute of Legal Policy carried out a national survey to study the prevalence of domestic violence in Finland. The survey focused on persons aged 15–74 years who are permanent residents in Finland.¹⁹

According to the survey results, 9 per cent of the female respondents and 6 per cent of the male respondents reported having experienced violence by their partner. The results also indicated that

¹⁹ Suomalaisten kokema parisuhdeväkivalta 2012 – Kansallisen rikosuhritutkimuksen tuloksia [Domestic violence in Finland 2012 – Results from the National Crime Victimization Survey].

experiences of domestic violence or threats are more common in younger age groups. The most common reasons for violence reported by the respondents included jealousy, desire to humiliate the other, arguments over money and how to use it, as well as aggressive intoxication. Telling someone else about the violence is more common among women than men, but reporting the violence to the police is very rare. There were socio-economic differences between the victims of domestic violence, people with low income experiencing violence and threats more often than people with higher income. Among the survey respondents, one in six women (17%) who had sought treatment for physical injuries, while no male respondent reported having sought treatment.

Mediation agreements

Agreement was reached in 84 per cent (6 791) of all mediated criminal cases (8 127). In 2013, agreement was reached in 87 per cent (1 206) of all criminal cases involving domestic violence (1 388). It should be noted, however, that when the data collection starts at the beginning of the year, some of the mediation processes initiated during the reference year are still in progress, and as a result, exact percentages cannot be obtained. The mediation process may be initiated in one year and concluded in the next.

The mediation cases undertaken during the year resulted in a total of 11 406 compensation settlements of different types (Appendix Table 1). Monetary compensations accounted for 39 per cent and work compensations for 4 per cent of the different types of compensation. Monetary compensation was more common than work compensation. The combined value of the monetary and work compensations was EUR 1 826 226. The value of monetary compensations decreased by 9 per cent, or EUR 180 659, while at the same time the value of work compensations increased by 29 per cent, or EUR 23 011 (Table 3).

Altogether 51 per cent of the mediation agreements were so-called intangible²⁰ settlements: Altogether 51 per cent of the mediation agreements were so-called intangible settlements: apologies (22%), waivers of claims (10%), acceptable behaviour contracts²¹ (10%) and return of property (1%). The count includes all types of settlement so that a single agreement can, for example, include apology and waiver of claims in addition to return of property. The types of agreements follow the same distribution as in previous years.

Mediation outcome may influence the legal status of the parties during different phases of the criminal procedure. A mediation agreement can be used as grounds for restricting criminal investigations, waiving of charges, waiving of punishment or reducing the punishment as well as for mitigating the penal latitude and changing the type of punishment. The police and prosecuting officials weigh up each case separately and decide how much mediation and mediation agreements will affect the criminal procedure.

The combined value of monetary compensations recorded in the agreements reached as a result of mediation amounted to EUR 1.7 million in 2013. The monetary value of work compensations was EUR 102 000. Mediation parties can agree whether compensations for damage are settled as monetary compensations or work compensations. Mediation parties usually regard compensation settlements as binding both legally and morally in cases where the compensation is for damages caused by the parties themselves or where the settlement concerns mending of interpersonal relationships or compliance with social norms. Nearly 90 per cent of mediation agreements are fulfilled. Compensations for material damage caused by criminal offences play a significant role in the victim's recovery in terms of both economic and mental recovery.²²

²⁰ The number of intangible settlements totalled 5 317.

²¹ An acceptable behaviour contract can, for example, be a promise from the offender to seek treatment either for violent behaviour or substance abuse.

²² Vesikansa, J. 2012. Rikosten uhrin sovittelussa [Crime victims in mediation of criminal cases]. Master's thesis. University of Helsinki. Faculty of Social Sciences. Social Work.

Society, too, draws benefits from mediation. If mediation removes the need for going to court, society saves considerable amounts of money: one criminal case going through the district court and the court of appeal can cost around EUR 5 000.

Table 3. Monetary value of compensations in mediated criminal and civil cases, by regional state administrative agency in 2007–2013, €

	Southern Finland	South-western Finland	Eastern Finland	Western and Central Finland	Northern Finland	Lapland	State Department of Åland	Whole country
Combined value of monetary compensations, €								
2007	631 355	134 662	293 986	269 299	122 962	116 112	4 723	1 573 099
2008	690 461	213 984	286 687	310 971	194 438	120 765	14 691	1 831 998
2009	660 845	240 829	273 277	271 097	174 327	128 949	12 143	1 761 467
2010	803 159	178 860	349 429	260 788	174 770	72 951	3 874	1 843 831
2011	638 408	191 995	326 143	357 772	203 855	73 626	16 938	1 808 736
2012	612 960	241 392	386 030	319 469	250 332	93 045	1 585	1 904 813
2013	671 172	289 919	247 662	268 372	165 883	75 074	6 071	1 724 154
Monetary value of work compensations, €								
2007	22 691	7 434	23 135	26 344	16 742	6 046	440	102 832
2008	31 647	8 603	7 748	27 782	10 559	8 855	3 000	98 194
2009	51 494	5 374	15 680	12 615	21 132	10 833	0	117 128
2010	27 548	6 499	20 512	25 594	6 441	10 035	0	96 628
2011	27 465	10 479	18 062	15 396	28 160	29 609	0	129 171
2012	19 735	3 170	16 624	20 919	15 938	2 675	0	79 061
2013	33 321	8 762	10 712	23 945	18 998	6 334	0	102 072
Total, €								
2007	654 046	142 096	317 121	295 643	139 704	122 158	5 164	1 675 932
2008	722 108	222 587	294 435	338 754	204 997	129 619	17 691	1 930 192
2009	712 339	246 203	288 957	283 712	195 459	139 782	12 143	1 878 595
2010	830 707	185 359	369 941	286 382	181 211	82 986	3 874	1 940 459
2011	665 873	202 474	344 205	373 168	232 015	103 235	16 938	1 937 907
2012	632 695	244 562	402 653	340 388	266 270	95 720	1 585	1 983 874
2013	704 494	298 681	258 374	292 317	184 882	81 408	6 071	1 826 226

Differences between regional state administrative agencies

At the national level, 35 suspected offenders were referred to mediation in criminal or civil cases per 1 000 suspected offenders in crimes under the Criminal Code recorded by the police. At regional level, Lapland had the highest rate at 51 and Southern Finland the lowest at 29. In Finland, 2.5 criminal or civil cases were referred to mediation per 1 000 inhabitants aged 15 and over. Lapland had the highest rate at 4 and Southern Finland the lowest at 2.2 (Table 4).

The results for 2013 show that there were on average 10 mediated criminal and civil cases per mediator. The highest number of cases per mediator was in Western and Inland Finland and in Northern Finland, 10.7 cases in both (Table 4 and Figure 8).

Any comparisons of the mediation rates (Table 4) between regional state administrative agencies should take into account that the number of criminal and civil cases referred to mediation is affected by many factors. The regional differences may be due authorities' differing practices and resources available for mediation²³. The number of referrals to mediation can be influenced by regional differences in crime structures, the number of criminal cases suitable for mediation as well as the willingness of parties to mediate criminal and civil cases. Also the quality of the collaboration between authorities in the region and the level of client satisfaction on mediation services affect the number of mediation referrals. Key goals were reached in most mediated cases, while over 30 per

²³ Sheinin, I. 2014. and Iivari, J. 2010.

cent of clients had negative experiences of mediation, according to the most recent study on the implementation of the Act on Conciliation in Criminal and Certain Civil Cases (Iivari, 2010).

Table 4. Comparison by regional state administrative agencies 2013

	Criminal and civil cases referred to mediation, total	Number of mediators	Criminal and civil cases referred to mediation in proportion to the number of mediators	Criminal and civil cases referred to mediation per 1000 persons aged 15 and over *)	Persons referred to mediation as suspects in criminal or civil cases per 1000 suspected offenders in crimes under the Criminal Code recorded by the police	Criminal and civil cases referred to mediation in proportion to all crimes reported to the police **), %	Criminal and civil cases referred to mediation in proportion to all crimes solved by the police **), %
Southern Finland	4 197	419	10,0	2,2	29	1,9	3,1
Southwestern Finland	1 417	146	9,7	2,4	35	2,3	3,7
Eastern Finland	1 622	168	9,7	3,4	43	3,6	5,1
Western and Central Finland	2 262	211	10,7	2,2	33	2,4	3,5
Northern Finland	1 427	133	10,7	3,7	50	3,4	5,2
Lapland	612	82	7,5	4,0	51	3,8	5,8
State Department of Åland	49	16	3,1	2,0	32	2,2	3,4
Whole country	11 586	1 175	9,9	2,5	35	2,4	3,7

*) Includes all persons aged 15 and over on 31.12.2013 by region. 15 is the age limit for criminal liability in Finland.

**) Includes even all civil cases referred to mediation.

Source: Offences known to the police. OSF. Statistics Finland

Of all the criminal-code offences recorded by the police, 2.4 per cent were referred to mediation in 2013. Differences existed between regions: Lapland had the highest percentage of criminal cases in mediation at 3.8 per cent, while Southern Finland had the lowest percentage at 1.9 per cent. It should be noted, however, that the total number of crimes recorded by the police includes also crimes where mediation is not applicable.²⁴ While mediation, as a rule, is not used in cases of road traffic offences, it can be used to settle damages incurred for victims of road traffic offences. For example, driving while intoxicated or exceeding the speed limit are not usually not subjected to mediation. However, the parties involved may request mediation to settle minor damages, such as damages to the fence or letter box. Therefore, comparing the number of mediated crimes with the number of crimes recorded by the police gives only an approximate idea and is not as such sufficient to describe the significance of mediation in terms of criminal policy.

At national level, criminal and civil cases referred to mediation accounted for 3.7 per cent of all crimes reported to and solved by the police in 2013. At regional level, this percentage was the highest in Lapland (5.8%) and lowest in Southern Finland (3.1%) (Table 4).

The number of cases mediated, separate offences, domestic violence and civil cases are presented by regional state administrative agency in Table 5.

²⁴ The number of crimes recorded by the police includes also crimes where mediation is not applicable, such as economic crime, drug offences or professional crime.

Figure 8. Number of criminal and civil cases and number of mediators by regional state administrative agency in 2013

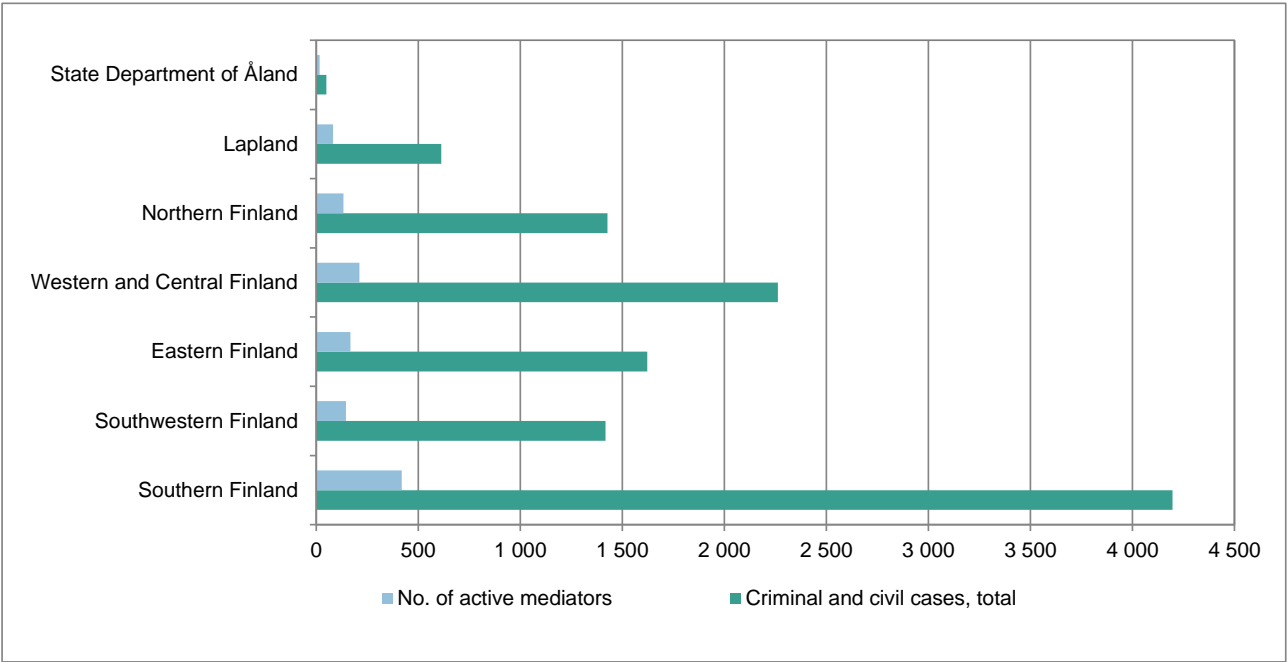

Table 5. Number of cases mediated, separate offences, domestic violence and civil cases, by regional state administrative agency, 2007–2013

		Southern Finland	Southwestern Finland	Eastern Finland	Western and Central Finland	Northern Finland	Lapland	State Department of Åland	Whole country
No. of cases mediated	2007	2 886	621	1 081	1 306	533	360	38	6 825
	2008	3 402	848	1 248	1 734	732	362	59	8 385
	2009	3 504	860	1 311	1 571	749	407	56	8 458
	2010	3 831	898	1 257	1 684	863	365	27	8 925
	2011	3 750	941	1 325	1 770	1 046	429	29	9 290
	2012	3 248	911	1 204	1 716	969	395	29	8 472
	2013	2 969	1 042	1 205	1 518	1 013	452	44	8 243
	2013 (%)	36,0	12,6	14,6	18,4	12,3	5,5	0,5	100
Case type									
separate offences ¹⁾	2007	3 326	985	1 380	1 827	667	583	40	8 808
	2008	4 021	1 035	1 492	1 978	902	451	47	9 926
	2009	4 182	1 131	1 545	2 268	913	464	68	10 571
	2010	4 498	1 103	1 481	2 290	1 075	436	25	10 908
	2011	4 240	1 071	1 546	2 387	1 197	476	28	10 945
	2012	3 641	1 078	1 358	2 268	1 081	389	21	9 836
	2013	3 309	1 187	1 335	1 756	1 161	481	42	9 271
	2013 (%)	35,7	12,8	14,4	18,9	12,5	5,2	0,5	100
domestic violence ²⁾	2007	419	94	50	111	51	48	2	775
	2008	498	86	101	145	69	42	9	950
	2009	493	59	112	233	74	57	5	1 033
	2010	533	87	114	218	78	32	1	1 063
	2011	824	190	172	446	257	58	3	1 950
	2012	879	185	180	492	248	83	5	2 072
	2013	780	161	172	445	221	118	5	1 902
	2013 (%)	41,0	8,5	9,0	23,4	11,6	6,2	0,3	100
civil cases	2007	93	13	29	23	15	13	0	186
	2008	81	28	51	40	28	13	3	244
	2009	92	33	67	42	22	14	6	276
	2010	123	50	78	32	44	13	2	342
	2011	119	44	72	70	14	25	1	345
	2012	131	48	92	79	26	19	3	398
	2013	108	69	115	61	45	13	2	413
	2013 (%)	26,2	16,7	27,8	14,8	10,9	3,1	0,5	100
Criminal and civil cases, total	2007	3 838	1 092	1 459	1 961	733	644	42	9 769
	2008	4 600	1 149	1 644	2 163	999	506	59	11 120
	2009	4 767	1 223	1 724	2 543	1 009	535	79	11 880
	2010	5 154	1 240	1 673	2 540	1 197	481	28	12 313
	2011	5 183	1 305	1 790	2 903	1 468	559	32	13 240
	2012	4 651	1 311	1 630	2 839	1 355	491	29	12 306
	2013	4 197	1 417	1 622	2 262	1 427	612	49	11 586
	2013 (%)	36,2	12,2	14,0	19,5	12,3	5,3	0,4	100

1) In the 2007 guidelines on data collection, the offences to be mediated were to be reported by category. In 2008, the guidelines were specified so that offences to be mediated were to be reported based on the number of offence-category case numbers recorded in the preliminary investigation material of the police.

2) The 2008 guidelines on data collection specified that domestic violence should not include other offences than those relating to homicide and bodily injury (offences against life and health).

Background

Mediation in Finland is regulated by the Act on Conciliation in Criminal and Certain Civil Cases (1015/2005), which entered into force on 1 June 2006. According to the Act, the general supervision, management, and monitoring of mediation services falls within the jurisdiction of the Ministry of Social Affairs and Health. According to the performance agreement drawn up between the Ministry of Social Affairs and Health and the National Institute for Health and Welfare (THL), THL is responsible for monitoring and research concerning the mediation of criminal and civil cases and also coordinates development work. THL is also the statistical authority concerning statistics on the mediation of criminal and civil cases.

Each regional state administrative agency is obliged to arrange mediation services and ensure that they are available in appropriately implemented form in the region. The regional state administrative agencies can contract out the mediation service provision to a municipality or other public or private service provider.

The regional state administrative agencies guide, advise and monitor the mediation offices with regard to service provision. They are also responsible for organising continuing education for persons taking part in mediation both at regional and national levels. The regional state administrative agencies also allocate the state reimbursement for mediation services to the mediation offices and supervise the use of the funds. The reimbursement has remained at the same level since 2006 and is EUR 6.3 million per year. The state reimbursement to mediation services is prescribed by law. The grounds for division of the mediation funding are the regional state administrative agency's population figure, geographical area and crime statistics at the end of the year preceding the year that precedes the accounting year²⁵.

Finland had 20 operating areas for mediation in criminal and certain civil cases at the end of 2013. The operating areas vary both in geographical size and in terms of population figures and crime statistics. In operating areas where distances are unreasonably long for clients, the service providers also take mediation services closer to their clients.

The professional staff at the mediation offices receive referrals to mediation, assess whether the conditions for mediation are met, draw up administrative decisions²⁶, provide training for volunteering mediators, select and guide mediators and collaborate with various authorities, among other duties.

Mediation may deal with crimes that are assessed as eligible for mediation, taking into account the nature and method of the offence, the relationship between the suspect and the victim, and other issues related to the crime as a whole. Civil cases may be referred to mediation if dealing with them through mediation can be considered expedient. However, civil cases concerning claims for damages on the basis of an offence can be referred to mediation only if the dispute is of minor significance, taking into account the object of the dispute and the claims expressed. Processing and solving the case by the police, the public prosecutor or a court of law do not rule out mediation.²⁷

In accordance with the Internal Security Programme²⁸, the use of mediation in cases of young offenders should be increased. Even in other criminal and civil cases the scope of mediation could be further extended. The aim of mediation services is to ensure equal access to client-oriented mediation services across the country. Appropriate referrals to mediation require that both the regional state administrative agencies and the mediation offices provide high-quality services and

²⁵ Act amending the Act on Conciliation in Criminal and Certain Civil Cases (966/2010), Chapter 2, Section 12.

²⁶ Administrative decision is a decision in writing by a public authority in administrative matters. Administrative decisions are used to establish, amend or withdraw rights or obligations concerning legal persons or persons outside the administrative system. In making an administrative decision in a matter on mediation, the person responsible for mediation exercises public authority and apply the law to a single concrete case.

²⁷ The Act on Conciliation in Criminal and Certain Civil Cases (1015/2005).

²⁸ A Safer Tomorrow. Internal Security Programme 2012–2015.

follow uniform practices nationwide regarding mediation referrals and mediation services. They should also communicate efficiently and have good collaboration both with the authorities referring cases to mediation and with third-sector organisations. Appropriate information about mediation services and good collaboration between different actors can even assist social workers, school authorities, parents and guardians when they consider referring a case to mediation.

The national statistics on mediation in criminal and civil cases begin from 1 June 2006, when the Act on Conciliation in Criminal and Certain Civil Cases entered into force. Before this date, statistics on mediation were collected through separate surveys.

Concepts and definitions

Mediation in criminal and civil cases

Mediation in criminal and civil cases is a non-chargeable service that allows the victim and the suspected offender(s) in a criminal case and the parties involved in a civil case to meet through impartial mediators. Participation in mediation is always voluntary. Mediation is a procedure either parallel or supplementary to the criminal process.

It allows the parties to deal with the criminal or civil case at hand as well as their experiences and feelings concerning the incident. The parties involved in mediation can also discuss the mental and material harm caused to the victim and agree on measures to redress the harm in ways acceptable to the parties.

The purpose of mediation is to reduce or repair the mental and material harm caused to the victim or the parties involved. As a method of conflict and dispute resolution, the aim of mediation is to prevent and reduce crime and promote an overall conciliatory spirit.

The volunteer mediators, who assist the parties in the negotiations, have received specialist training and are under obligation to observe secrecy. The volunteer mediators are impartial and work under the supervision, guidance and support of the professional mediation staff. The mediators' task is to ascertain that the mediation outcome is a joint decision of the parties involved.

Mediation can be undertaken only between parties who have personally and voluntarily expressed their consent to mediation and that can understand the significance of mediation and of any mediation settlements. Before giving their consent to mediation, the parties must be informed of their rights and status in the mediation process. Each party has the right to withdraw their consent at any point during the mediation.

The professionals at the mediation office receive a referral to mediation, acquire, on consent by the parties involved, documents relating to the case, and assess whether the case is suitable for mediation and what the conditions for mediation are. Then they draw up an appealable decision in writing stating that mediation is undertaken and notify the mediation parties of the decision. Lastly, they choose the mediators for the case. If the conditions for mediation are not met, or if one party or both parties withdraw their consent to mediation, the case is returned to the judicial officer or other party who referred the case to mediation. The referring party then decides what to do next in the matter. Mediation can also be discontinued on the initiative of the parties concerned or of the professional mediation staff if it becomes clear during the process that the conditions for mediation are not fulfilled.

Referral to mediation

A referral to mediation is, for example, the set of offence categories recorded in the preliminary investigation records or of civil cases that are referred to mediation. Referrals to mediation are submitted to the nearest mediation office. A criminal or civil case can be referred to mediation by the parties involved, the police, the prosecutor or other authority, or by the custodian or other legal

representative of a child or a young person. Domestic violence cases can be referred to mediation only by the police or the prosecutor.

Crimes dealt with through mediation

As stated in the Act on Conciliation in Criminal and Certain Civil Cases, mediation may deal with crimes that are assessed as eligible for mediation, taking into account the nature and method of the offence, the relationship between the suspect and the victim, and other issues related to the crime as a whole. The eligibility of a case is assessed by the professional staff in the mediation office by investigating into the matter themselves, by examining the documents they have received and by discussing the case with both the referring official and the parties involved.

Civil cases dealt with through mediation

According to section 1 of the Act on Conciliation in Criminal and Certain Civil Cases (1015/2005), mediation can be used in civil cases in which at least one of the parties is a natural person. Certain interpersonal civil cases may be referred to mediation if dealing with them through mediation can be considered expedient. The most common types of civil cases include disagreements between neighbours, disputes concerning pets and their behaviour, as well as disagreements and bullying among children and young people.

Operating area

Each regional state administrative agency is obliged to arrange mediation in its area. There are six regional state administrative agencies as well as the State Department of Åland. The regional state administrative agencies have organised their mediation activities by setting up operating areas for mediation. There were 22 mediation operating areas in Finland at the start of 2012 and 19 at the end of 2012. In 2013 the number was 20. Some of the service providers have also regional offices or branch offices. In the collection of statistical data on mediation, the data are requested by operating area.

Referrals to mediation in criminal and civil cases

In the statistics on mediation in criminal and civil cases, 'referrals to mediation' and 'offences' are recorded separately. The fundamental statistical unit is a referral to mediation, which may comprise several different cases (such as criminal offence, domestic violence or some civil dispute). The mediation offices receive most of the referrals to mediation from the police. The criminal case described in a referral to mediation may include one or more offence categories, such as criminal damage, theft and assault, and one or more offenders simultaneously, but in different formations. As a consequence, a referral to mediation consisting of several offence categories and different kinds of links between the suspected offender(s) and the complainant, the referral to mediation must be broken down to separate offences for the purposes of both the mediation process and the associated agreements. In 2008, the data collection guidelines were specified so that offences were to be reported based on the offence category case numbers recorded in the preliminary investigation material of the police.

Domestic violence

In the statistics on mediation, only offences against life and health are recorded as domestic violence. Typical acts of domestic violence include the assault crimes referred to in Chapter 21 of the Criminal Code. Acts of domestic violence may involve spouses, co-habiting partners, engaged couples, divorced couples or couples about to divorce as well as partners and ex-partners. Even family members, relatives and persons in similar close relationships can be parties in domestic violence cases. Cases of domestic violence are documented at the mediation office in accordance with the offence category recorded by the police.

With domestic violence cases, the initial assessment to determine whether conditions for mediation are fulfilled plays a particularly important role, since for example the risk that the victim is pressurised into mediation is higher in domestic violence cases. Moreover, the initial assessment to determine whether conditions for mediation are fulfilled in domestic violence cases must take into account provisions in the Victim's Directive of the European Parliament and the Council²⁹.

The initial assessment should pay attention to, among other issues, the parties' motives for mediation, their earlier experiences of violence, the victim's resources, and the offender's potential admission of guilt. The initial assessment also includes a hearing of both parties regarding their account of events, whether violence is recurrent, and whether the suspected offender views violence as an acceptable means of solving conflicts. Also the parties' expectations about the future of their relationship and their possible motivation to continue to work on their relationship are taken into account in the initial assessment.

Mediation of domestic violence cases must be discontinued if a party withdraws his or her consent to mediation, if it is discovered that consent has not been given voluntarily, or if a party does not understand the significance of mediation or of the solutions made in mediation. Moreover, mediation must be discontinued if it is discovered that one party is pressuring or threatening the other or using power over the other, or if the suspected offender denies violence. Mediation must be discontinued also if it is discovered that violence is recurrent or that the victim is afraid of expressing his or her views or of defending his or her interests.

Under section 13 of the Act on Conciliation in Criminal and Certain Civil Cases³⁰, only the police or the public prosecutor has the authority to refer a case of domestic violence for mediation in Finland. It is stated in the Programme of Prime Minister Jyrki Katainen's Government and the Government Action Plan for Gender Equality that the use of mediation must be limited in cases involving domestic violence. The professional staff at the mediation offices should pay particular attention to the mediation compatibility of domestic violence cases and exclude those referrals where the conditions for mediation are not met. Mediation in domestic violence cases is implemented in accordance with good practices created on the basis of evidence- and experience-based information, and in a uniform manner in the whole country³¹. Mediation in domestic violence cases is only carried out by mediators who have been selected according to rigorous criteria and who have received extensive specialist training, and who further work under the supervision and guidance of professional mediation staff and receive support from them.

Assault as referred to in Chapter 21 section 5 of the Criminal Code is an offence under public prosecution. Petty assault is subject to public prosecution for example in acts committed against persons close to the offender. Such persons include spouse, ex-spouse, sibling or direct relative in ascending or descending line, person who lives or has lived with the offender or who is or has been in other similar close relationship with the offender.

Mediation agreements

Mediation agreements are drawn up separately with each party (offender and complainant) so that the parties' different kinds of interests can be taken into account. The parties decide themselves the content of the settlement.

In the statistics, mediation agreements are recorded so that only one agreement is recorded for each offence. Mediation cases are resolved through agreements or partial agreements, or left unresolved. A partial agreement means that the parties have agreed on damages or other compensation only in part or that only some of the parties involved have reached an agreement.

²⁹ Directive of the European Parliament and of the Council establishing minimum standards on the rights, support and protection of victims of crime, 24 October 2012.

³⁰ The Act on Conciliation in Criminal and Certain Civil Cases (1015/2005).

³¹ Good practice: mediation of domestic violence cases deals with the crime that has taken place and with a violence-free future.

Types of compensation

An agreement concerning a single offence can include several types of compensation depending on the willingness and needs of the parties involved. The statistics cover all types of agreement. For example, in mediation agreements, return of property and acceptable behaviour contracts may be mutually required. If the case involves two offenders, one may be obliged to pay monetary compensation and the other one may have to compensate in the form of work.

References

- Danielsson, P., Salmi V. & Sirén R. 2014. Suomalaiset väkivallan ja omaisuusrikosten kohteena 2013 – Kansallisen rikosuhritutkimuksen tuloksia [Victims of violence and property crimes in Finland 2013 – Results of the National Crime Victimization Survey]. Verkkokatsauksia 37. National Research Institute of Legal Policy. Helsinki.
[http://www.optula.om.fi/material/attachments/optula/julkaisut/verkkokatsauksia-sarja/v3hwqnK6J/verkko37_Danielsson_Salmi_Siren_2014.pdf]
- Danielsson, P. & Salmi V. 2013. Suomalaisten kokema parisuhdeväkivalta 2012 – Kansallisen rikosuhritutkimuksen tuloksia [Domestic violence in Finland 2012 – Results from the National Crime Victimization Survey]. Verkkokatsauksia 34. National Research Institute of Legal Policy. Helsinki
[http://www.optula.om.fi/material/attachments/optula/julkaisut/verkkokatsauksia-sarja/EQaFYce0V/34_parisuhdevakivalta.pdf]
- Elonheimo, H. 2010. Nuorisorikollisuuden esiintyvyys, taustatekijät ja sovittelu [Juvenile delinquency: prevalence, determinants and mediation]. Publications of the University of Turku C 299. University of Turku, Faculty of Law.
[<http://www.doria.fi/bitstream/handle/10024/59505/AnnalesC299Elonheimo.pdf?sequence=1>]
- Directive of the European Parliament and of the Council establishing minimum standards on the rights, support and protection of victims of crime, 24 October 2012. [<http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2012:315:0057:0073:EN:PDF>]
- Flinck, A. 2013. Rakennamme sovintoa. Opas rikosten ja riitojen sovitteluun [Seeking conciliation. A guide to mediation in criminal and civil cases]. Handbook 23. National Institute for Health and Welfare. Helsinki. [<http://urn.fi/URN:ISBN:978-952-245-623-6>]
- Government Programme. Programme of Prime Minister Jyrki Katainen's Government 2012–2015. [<http://valtioneuvosto.fi/hallitus/hallitusohjelma/en.jsp>]
- Hyvä käytäntö: Lähisuhdeväkivallan sovittelussa käsitellään tapahtunutta rikosta sekä väkivallatonta tulevaisuutta [Good practice: mediation of domestic violence cases deals with the crime that has taken place and with a violence-free future]. [<http://www.sosiaaliportti.fi>]
- Iivari, J. 2010. Oikeutta oikeuden varjossa. Rikossovittelulain täytäntöönpanon arviointitutkimus [An evaluation study of the implementation of the Act on Conciliation in Criminal and Certain Civil Cases]. Report 5/2010. National Institute for Health and Welfare, Helsinki
[<http://www.thl.fi/thl-client/pdfs/35c0e944-54ee-45b2-9c51-9e3f732ecd88>]
- Kunnas, M. 2014. Sovittelutoimiston sekä poliisilaitoksen välinen moniammatillinen yhteistyö ja sen kehittäminen Pirkanmaalla [Interprofessional Collaboration and its Development between Mediation Office and Police Department in Pirkanmaa].
[http://www.theseus.fi/bitstream/handle/10024/77428/Kunnas_Maiju.pdf?sequence=1]

The Act on Conciliation in Criminal and Certain Civil Cases (1015/2005).
[<http://www.finlex.fi/fi/laki/kaannokset/2005/en20051015.pdf>]

Lastensuojelulain kokonaisuudistustyöryhmän muistio (A report by the working group on the total reform of the Child Welfare Act). 2006. Reports of the Ministry of Social Affairs and Health 2006:25. Helsinki
[<http://pre20090115.stm.fi/hl1147768355553/passthru.pdf>]

Lähisuhdeväkivallan sovittelijoiden koulutusohjelma [Training programme for mediators in domestic violence cases]. [<https://wiki.innokyla.fi/innowiki/pages/viewpage.action?pageId=6488607>]

Poliisihallituksen ohje rikosten sovittelusta 2014–2018 [The National Police Board guide to mediation in criminal cases 2014–2018].
[http://www.thl.fi/attachments/sovittelu/Poliisihallituksen_ohje_sovittelusta_uusi.pdf]

Offences known to the police. Statistics Finland.
[<http://www.findikaattori.fi/en/11>]

Criminal Code (441/2011).
[<http://www.finlex.fi/fi/laki/kaannokset/1889/en18890039.pdf>]

Sheinin, I. 2014. Hur påverkar medling i våld i en nära relation åtalsprövningen? En kvalitativ undersökning av skälighetsprincipens verkliga tillämpning [Effects of mediation in domestic violence cases on the consideration of charges. A qualitative study on the practical implementation of the principle of equity]. Master's thesis. University of Helsinki. Faculty of Law.

A Safer Tomorrow. Internal Security Programme 2012–2015. Ministry of the Interior. 26/2012.
[http://www.intermin.fi/download/37324_stoeng_64s_web_eng.pdf]

Vesikansa, J. 2012. Rikosten uhrit sovittelussa [Crime victims in mediation of criminal cases]. Master's thesis. University of Helsinki. Faculty of Social Sciences. Social Work.

Appendices

The process of mediation in criminal and civil cases

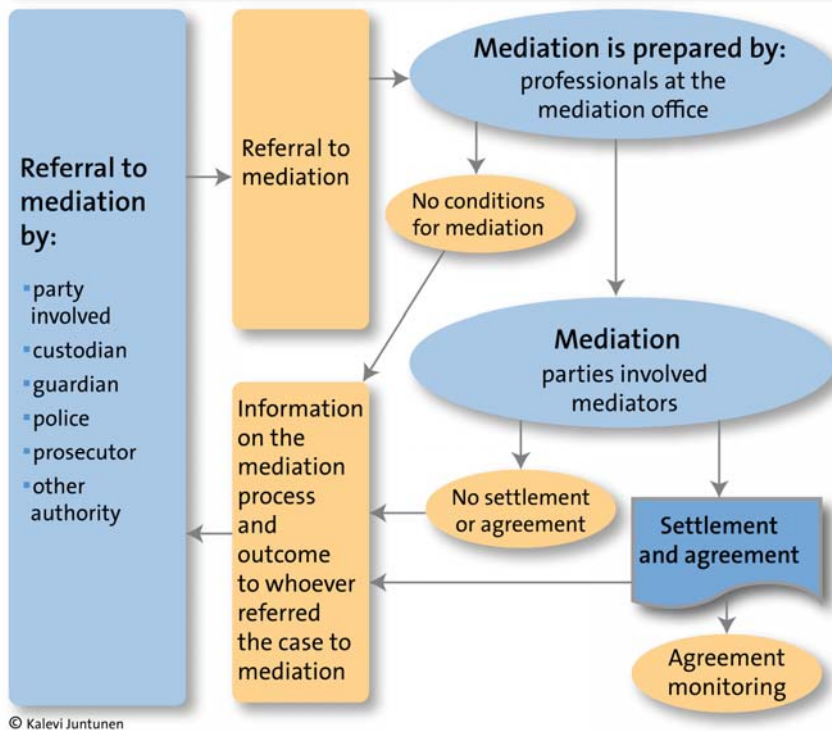
Appendix Table 1. Mediation in criminal and civil cases in all of Finland and by regional state administrative agency, 2012–2013

Data collection form

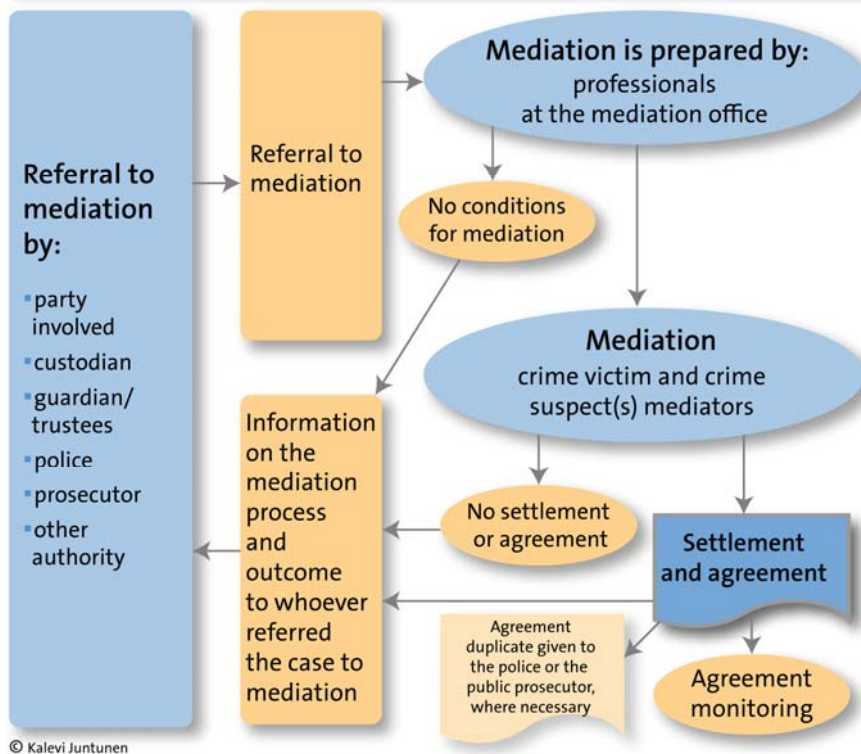
Quality description

Appendix: Process chart for mediation in criminal and civil cases

Mediation process in civil cases

Mediation process in criminal cases

Appendix Table 1. Mediation in criminal and civil cases in all of Finland and by regional state administrative agency, 2012–2013

	Whole country			Southern Finland			South-western Finland			Eastern Finland			Western and Central Finland			Northern Finland			Lapland			State Department of Åland		
	2012	2013		2012	2013		2012	2013		2012	2013		2012	2013		2012	2013		2012	2013		2012	2013	
	No. Of	No. Of	%	No. Of	No. Of	%	No. Of	No. Of	%	No. Of	No. Of	%	No. Of	No. Of	%	No. Of	No. Of	%	No. Of	No. Of	%	No. Of	No. Of	%
Number of cases referred to the office	8 472	8 243		3 248	2 969		911	1 042		1 204	1 205		1 716	1 518		969	1 013		395	452		29	44	

Criminal and civil cases extracted from mediation referrals

Number of criminal cases referred to the office	9 836	9 271	80	3 641	3 309	79	1 078	1 187	84	1 358	1 335	82	2 268	1 756	78	1 081	1 161	81	389	481	79	21	42	86
Domestic violence cases extracted from mediation referrals	2 072	1 902	16	879	780	19	185	161	11	180	172	11	492	445	20	248	221	15	83	118	19	5	5	10
Number of civil cases referred	398	413	4	131	108	3	48	69	5	92	115	7	79	61	3	26	45	3	19	13	2	3	2	4
Number of criminal cases and civil cases referred, total	12 306	11 586	100	4 651	4 197	100	1 311	1 417	100	1 630	1 622	100	2 839	2 262	100	1 355	1 427	100	491	612	100	29	49	100

Mediation processes undertaken by the mediation office during the year ⁽¹⁾

No. of undertaken mediation processes in criminal cases	6 619	6 739	73	2 367	2 343	71	691	853	72	1 130	1 109	83	1 427	1 179	67	706	848	73	281	374	78	17	33	79
No. of undertaken mediation processes in domestic violence cases	1 338	1 388	73	578	628	81	128	123	76	134	145	84	297	240	54	144	166	75	54	82	69	3	4	80
Total no. of undertaken mediation processes in criminal cases and domestic violence cases	7 957	8 127	73	2 945	2 971	73	819	976	72	1 264	1 254	83	1 724	1 419	64	850	1 014	73	335	456	76	20	37	79

(1) Criminal cases where mediation was initiated during the year as a proportion of all criminal cases referred to the mediation office during the year (for example Whole country N=9271 in 2013).

Domestic violence cases where mediation was initiated during the year as a proportion of all domestic violence cases referred to the mediation office during the year (for example Whole country N=1902 in 2013).

Mediation processes discontinued in the mediation office during the year ⁽²⁾

No. of discontinued mediation processes in criminal cases	849	849	13	239	257	11	93	73	9	135	139	13	247	226	19	100	87	10	35	62	17	0	5	15
No. of discontinued mediation processes in domestic violence cases	161	179	13	55	63	10	7	6	5	28	19	13	36	62	26	27	17	10	8	11	13	0	1	25
Discontinued criminal cases and cases of domestic violence (no.), total	1 010	1 028	13	294	320	11	100	79	8	163	158	13	283	288	20	127	104	10	43	73	16	0	6	16

(2) Criminal cases where mediation was discontinued during the year as a proportion of all criminal cases where mediation was initiated during the year (for example Whole country N=6739 in 2013).

Domestic violence cases where mediation was discontinued during the year as a proportion of all domestic violence cases where mediation was initiated during the year (for example Whole country N=1388 in 2013).

Appendix Table 1. Mediation in criminal and civil cases in all of Finland and by regional state administrative agency, 2012–2013

	Whole country			Southern Finland			South-western Finland			Eastern Finland			Western and Central Finland			Northern Finland			Lapland			State Department of Åland		
	2012	2013		2012	2013		2012	2013		2012	2013		2012	2013		2012	2013		2012	2013		2012	2013	
	No. Of	No. Of	%	No. Of	No. Of	%	No. Of	No. Of	%	No. Of	No. Of	%	No. Of	No. Of	%	No. Of	No. Of	%	No. Of	No. Of	%	No. Of	No. Of	%
Mediation agreements ⁽³⁾																								
No. of agreements in mediation of criminal cases during the year	5 495	5 514	82	2 023	1 966	84	642	757	89	831	797	72	1 144	988	84	596	708	83	246	273	73	13	25	76
No. of partial agreements in mediation of criminal cases during the year	53	71	1	34	36	2	2	10	1	3	5	0,5	8	5	0,4	3	8	1	3	7	2	0	0	-
No. of agreements in mediation of domestic violence cases during the year	1 133	1 206	87	519	561	89	124	108	88	93	111	77	234	206	86	115	148	89	45	68	83	3	4	100
Total no. of agreements in mediation of criminal cases during the year	6 681	6 791	84	2 576	2 563	86	768	875	90	927	913	73	1 386	1 199	84	714	864	85	294	348	76	16	29	78
No. of agreements in mediation of civil cases during the year	144	159	38	39	38	35	15	19	28	43	53	46	28	25	41	8	17	38	9	7	54	2	0	-

(3) Mediation agreements reached during the year in criminal cases as a proportion of all criminal cases where mediation was initiated during the year (for example Whole country N=6739 in 2013).

Mediation agreements reached during the year in domestic violence cases as a proportion of all domestic violence cases where mediation was initiated during the year (for example Whole country N=1388 in 2013).

Mediation agreements reached during the year in civil cases as a proportion of all civil cases, separated from cases, referred to the mediation office during the year (for example Whole country N=413 in 2013).

No agreement reached in undertaken mediation ⁽⁴⁾

No agreement reached in mediation of criminal cases (no.)	519	482	7	222	195	8	70	80	9	101	103	9	99	39	3	8	36	4	17	25	7	2	4	12
No agreement reached in mediation of civil case (no.)	55	39	9	34	10	9	5	15	22	8	7	6	7	3	5	1	2	4	0	2	15	0	0	-
No agreement reached in mediation of domestic violence cases (no.)	79	57	4	42	18	3	4	13	11	5	7	5	25	17	7	1	0	-	2	2	2	0	0	-

(4) Criminal cases where no mediation agreement was reached during the year as a proportion of all criminal cases where mediation was initiated during the year (for example Whole country N=6739 in 2013).

Civil cases where no mediation agreement was reached during the year as a proportion of number of civil cases referred to the office (for example Whole country N=413 in 2013).

Domestic violence cases where no mediation agreement was reached during the year as a proportion of all domestic violence cases where mediation was initiated during the year (for example Whole country N=1388 in 2013).

Appendix Table 1. Mediation in criminal and civil cases in all of Finland and by regional state administrative agency, 2012–2013

	Whole country			Southern Finland			South-western Finland			Eastern Finland			Western and Central Finland			Northern Finland			Lapland			State Department of Åland		
	2012	2013		2012	2013		2012	2013		2012	2013		2012	2013		2012	2013		2012	2013		2012	2013	
	No. Of	No. Of	%	No. Of	No. Of	%	No. Of	No. Of	%	No. Of	No. Of	%	No. Of	No. Of	%	No. Of	No. Of	%	No. Of	No. Of	%	No. Of	No. Of	%
Criminal cases referred to mediation by																								
the police	7 857	7 645	83	2 815	2 733	81	819	968	81	1 255	1 194	89	1 696	1 457	84	916	983	84	336	276	88	20	34	77
a public prosecutor	1 380	1 153	13	500	463	14	227	198	17	70	104	8	404	208	12	133	139	12	45	33	11	1	8	18
parties involved	119	96	1	46	43	1	2	12	1	22	12	1	34	17	1	12	9	1	3	2	1	0	1	2
<i>parties involved, of which by the victim</i>	46	40	0,4	14	23	1	1	2	0,2	12	4	0,3	12	8	0,5	6	2	0,2	1	0	-	0	1	2
<i>parties involved, of which by the offender</i>	75	50	1	32	13	0,4	1	10	1	10	8	1	24	10	1	6	7	1	2	2	1	0	0	-
social welfare authorities	267	103	1	215	82	2	13	2	0,2	0	0	-	39	17	1	0	2	0,2	0	0	-	0	0	-
parents/custodians	10	8	0,1	1	1	0,0	4	3	0,3	0	0	-	4	4	0,2	1	0	-	0	0	-	0	0	-
guardians/trustees	0	0	-	0	0	-	0	0	-	0	0	-	0	0	-	0	0	-	0	0	-	0	0	-
other	85	81	1	25	11	0,3	13	4	0,3	11	22	2	11	16	1	20	28	2	5	0	-	0	0	-
Referrals to mediation of criminal cases, total	9 718	9 176	100	3 602	3 369	100	1 078	1 199	100	1 358	1 344	100	2 188	1 737	100	1 082	1 170	100	389	313	100	21	44	100
Domestic violence cases referred to mediation by																								
the police	1 684	1 587	83	673	614	79	135	136	84	168	161	94	411	379	85	230	196	89	63	98	83	4	3	60
a public prosecutor	383	315	17	199	166	21	50	25	16	12	11	6	83	66	15	18	25	11	20	20	17	1	2	40
Domestic violence cases referred to mediation, total	2 067	1 902	100	872	780	100	185	161	100	180	172	100	494	445	100	248	221	100	83	118	100	5	5	100
Civil cases referred to mediation by																								
a private person	256	241	58	81	71	66	24	24	35	62	72	63	62	36	59	12	29	64	12	7	54	3	2	100
other	133	172	42	50	37	34	24	45	65	30	43	37	9	25	41	13	16	36	7	6	46	0	0	-
Civil cases referred to mediation, total	389	413	100	131	108	100	48	69	100	92	115	100	71	61	100	25	45	100	19	13	100	3	2	100

Appendix Table 1. Mediation in criminal and civil cases in all of Finland and by regional state administrative agency, 2012–2013

	Whole country			Southern Finland			South-western Finland			Eastern Finland			Western and Central Finland			Northern Finland			Lapland			State Department of Åland		
	2012	2013		2012	2013		2012	2013		2012	2013		2012	2013		2012	2013		2012	2013		2012	2013	
	No. Of	No. Of	%	No. Of	No. Of	%	No. Of	No. Of	%	No. Of	No. Of	%	No. Of	No. Of	%	No. Of	No. Of	%	No. Of	No. Of	%	No. Of	No. Of	%
Criminal cases referred to mediation by offence category																								
petty assault	810	760	8	265	280	8	105	94	8	158	119	9	177	144	8	77	82	7	27	39	8	1	2	5
assault, incl. attempt ⁽⁵⁾	3 512	3 304	35	1 259	1 207	36	379	357	30	434	410	30	886	794	41	412	362	31	135	156	32	7	18	42
aggravated assault, incl. attempt ⁽⁵⁾	59	59	1	14	22	1	8	2	0,2	15	12	1	14	14	1	2	5	0,4	4	4	1	2	0	0
robbery, extortion, incl. attempts ⁽⁶⁾	33	38	0,4	18	14	0,4	6	3	0,3	1	2	0,1	3	18	1	4	0	-	1	1	0,2	0	0	-
theft, incl. Attempts	877	843	9	315	247	7	91	95	8	151	115	8	179	192	10	97	140	12	44	53	11	0	1	2
fraud/embezzlement, incl. attempts ⁽⁵⁾	537	550	6	211	180	5	49	104	9	67	80	6	107	82	4	65	74	6	38	27	6	0	3	7
criminal damage, incl. attempts ⁽⁵⁾	1 664	1 730	18	634	607	18	193	218	18	243	277	20	331	280	15	192	241	21	67	104	22	4	3	7
unauthorized use, incl. attempts ⁽⁵⁾	70	71	1	28	29	1	6	12	1	10	9	1	18	7	0,4	7	9	1	1	4	1	0	1	2
offences against privacy and public peace, incl. attempts ⁽⁷⁾	397	389	4	117	119	4	52	75	6	58	46	3	97	80	4	53	51	4	17	15	3	3	3	7
menace, coercion ⁽⁸⁾	706	687	7	270	223	7	88	96	8	76	101	7	174	145	8	69	83	7	25	34	7	4	5	12
defamation	412	449	5	125	132	4	45	72	6	75	80	6	88	77	4	63	64	6	11	20	4	5	4	9
other	586	607	6	279	282	8	36	59	5	64	108	8	147	81	4	40	50	4	18	24	5	2	3	7
Criminal cases referred to mediation extracted by offence category, total	9 663	9 487	100	3 535	3 342	100	1 058	1 187	100	1 352	1 359	100	2 221	1 914	100	1 081	1 161	100	388	481	100	28	43	100
Domestic violence cases referred to mediation extracted by offence category																								
petty assault	581	542	29	241	221	29	64	48	30	61	47	27	126	114	26	70	64	29	17	48	41	2	0	-
assault, incl. attempt ⁽⁵⁾	1 466	1 329	70	633	543	71	118	113	70	113	120	70	357	326	73	178	157	71	64	66	56	3	4	100
aggravated assault, incl. attempt ⁽⁵⁾	10	16	1	2	3	0,4	0	0	-	5	4	2	2	5	1	0	0	-	1	4	3	0	0	-
sex crime, incl. attempt ⁽⁹⁾	13	1	0,1	7	0	-	3	0	-	1	1	1	2	0	-	0	0	-	0	0	-	0	0	-
Domestic violence cases referred to mediation extracted by offence category, total	2 070	1 888	100	883	767	100	185	161	100	180	172	100	487	445	100	248	221	100	82	118	100	5	4	100
Violent crimes, total ⁽¹⁰⁾	6 484	6 049	51	2 439	2 290	54	683	617	44	788	715	43	1 567	1 415	58	743	670	47	249	318	52	15	24	49

(5) As of 2012, "including attempt"/"attempts" was added to the data collection form..

(6) As of 2012, "extortion, including attempts" was added to the data collection form.

(7) As of 2012, "offences against public peace, including attempts" was added to the data collection form.

(8) As of 2012, "coercion, including attempts" was added to the data collection form.

(9) As of 2012, the data collection form was amended by adding attempted sex crime and by removing the definition "violent".

(10) Violent crime: petty assault, assault, aggravated assault, violent sex crime, and robbery (incl. attempt). Violent crimes as a proportion of all offence categories and civil cases (for example Whole country N=9487+1888+413 in 2013).

Appendix Table 1. Mediation in criminal and civil cases in all of Finland and by regional state administrative agency, 2012–2013

	Whole country			Southern Finland			South-western Finland			Eastern Finland			Western and Central Finland			Northern Finland			Lapland			State Department of Åland		
	2012	2013		2012	2013		2012	2013		2012	2013		2012	2013		2012	2013		2012	2013		2012	2013	
	No. Of	No. Of	%	No. Of	No. Of	%	No. Of	No. Of	%	No. Of	No. Of	%	No. Of	No. Of	%	No. Of	No. Of	%	No. Of	No. Of	%	No. Of	No. Of	%

Distribution of criminal cases and/or domestic violence cases by the right to bring charges (no.)

Criminal case: complainant offence	4 218	4 212	45	1 657	1 411	43	492	599	50	655	693	52	850	772	43	381	468	41	171	249	52	12	20	49
Criminal case: offence under public prosecution	5 531	5 098	55	2 009	1 899	57	586	588	50	703	642	48	1 340	1 041	57	666	675	59	218	232	48	9	21	51
Total			100			100			100			100			100			100			100			100
Domestic violence case: complainant offence	101	18	1	66	0	-	1	0	0	0	0	-	0	0	-	34	18	8	0	0	-	0	0	-
Domestic violence case: offence under public prosecution	2 007	1 898	99	821	780	100	184	161	100	180	172	100	486	441	100	248	221	92	83	118	100	5	5	100
Total			100			100			100			100			100			100			100			100

Number of mediators

Number of active mediators	1 279	1 175	-	512	419	-	153	146	-	164	168	-	213	211	-	114	133	-	105	82	-	18	16	-
Number of mediators on the reserve list	213	105	-	73	30	-	17	7	-	19	27	-	17	28	-	58	3	-	23	10	-	6	0	-

Appendix Table 1. Mediation in criminal and civil cases in all of Finland and by regional state administrative agency, 2012–2013

	Whole country			Southern Finland			South-western Finland			Eastern Finland			Western and Central Finland			Northern Finland			Lapland			State Department of Åland		
	2012	2013		2012	2013		2012	2013		2012	2013		2012	2013		2012	2013		2012	2013		2012	2013	
	No. Of	No. Of	%	No. Of	No. Of	%	No. Of	No. Of	%	No. Of	No. Of	%	No. Of	No. Of	%	No. Of	No. Of	%	No. Of	No. Of	%	No. Of	No. Of	%
Parties to criminal cases, civil cases and domestic violence cases																								
Male suspected offenders	9 206	9 092	78	3 617	3 297	77	987	1 105	76	1 281	1 257	82	1 893	1 754	79	1 054	1 140	79	343	488	80	31	51	84
of which men suspected of a domestic violence offence	1 371	1 293	11	585	511	12	126	107	7	140	137	9	280	313	14	177	151	11	59	71	12	4	3	5
Female suspected offenders	2 788	2 538	22	1 158	1 010	23	275	350	24	338	273	18	592	475	21	295	298	21	124	122	20	6	10	16
of which women suspected of a domestic violence offence	466	461	4	206	193	4	36	39	3	37	33	2	103	108	5	62	53	4	20	33	5	2	2	3
Suspected offenders, total	11 994	11 630	100	4 775	4 307	100	1 262	1 455	100	1 619	1 530	100	2 485	2 229	100	1 349	1 438	100	467	610	100	37	61	100
Injured parties/complainants, men	5 380	5 432	59	2 066	1 956	57	678	723	62	728	731	62	1 076	1 040	58	594	626	60	217	314	60	21	42	70
of which men as injured parties in domestic violence cases	534	564	6	244	208	6	53	42	4	40	61	5	107	158	9	61	56	5	26	37	7	3	2	3
Injured parties/complainants, women	3 885	3 771	41	1 589	1 457	43	384	452	38	525	449	38	772	765	42	438	422	40	163	208	40	14	18	30
of which women as injured parties in domestic violence cases	1 313	1 174	13	570	480	14	109	78	7	124	112	9	275	290	16	181	141	13	51	70	13	3	3	5
Injured parties/complainants, total	9 265	9 203	100	3 655	3 413	100	1 062	1 175	100	1 253	1 180	100	1 848	1 805	100	1 032	1 048	100	380	522	100	35	60	100
Injured parties, legal persons ⁽¹¹⁾	1 238	1 194	11	501	448	12	111	150	11	188	137	10	260	221	11	137	172	14	41	66	11	0	0	-
Parties to civil cases ⁽¹²⁾	1 090	1 020		336	268		117	155		289	240		204	179		67	144		68	34		9	0	

(11 Typically, legal persons in mediation cases include housing co-operatives, insurance companies, or similar. Legal person as an Injured parties, as a proportion of all Injured parties/complainants (N=9203+1194).

(12 Parties to civil cases, total.

Age of suspected offenders at the time of the act, criminal cases, civil cases and domestic violence cases

under 15 years	1 516	1 499	13	790	617	14	146	202	14	128	104	7	244	251	11	173	272	18	33	53	9	2	0	-
15–17 years	2 053	1 878	16	855	742	17	225	233	16	258	222	15	437	350	15	232	255	17	41	75	13	5	1	2
18–20 years	1 536	1 423	12	565	513	12	185	188	13	221	202	13	329	253	11	160	173	11	73	85	15	3	9	18
21–29 years	2 475	2 417	21	905	801	18	256	295	20	337	352	23	539	513	22	295	302	20	130	133	23	13	21	42
30–39 years	1 773	1 756	15	711	653	15	177	191	13	235	227	15	392	409	18	182	188	12	69	81	14	7	7	14
40–49 years	1 539	1 350	11	615	530	12	163	160	11	196	179	12	319	260	11	170	138	9	71	77	13	5	6	12
50–59 years	896	907	8	309	330	8	89	104	7	153	128	8	213	167	7	93	120	8	38	52	9	1	6	12
60–64 years	248	243	2	79	72	2	29	42	3	48	44	3	44	42	2	28	32	2	19	11	2	1	0	-
65 years and over	269	316	3	85	120	3	35	45	3	41	58	4	67	41	2	32	34	2	9	18	3	0	0	-
Suspected offenders, total, by age at the time of the act	12 305	11 789	100	4 914	4 378	100	1 305	1 460	100	1 617	1 516	100	2 584	2 286	100	1 365	1 514	100	483	585	100	37	50	100

Appendix Table 1. Mediation in criminal and civil cases in all of Finland and by regional state administrative agency, 2012–2013

	Whole country			Southern Finland			South-western Finland			Eastern Finland			Western and Central Finland			Northern Finland			Lapland			State Department of Åland		
	2012	2013		2012	2013		2012	2013		2012	2013		2012	2013		2012	2013		2012	2013		2012	2013	
	No. Of	No. Of	%	No. Of	No. Of	%	No. Of	No. Of	%	No. Of	No. Of	%	No. Of	No. Of	%	No. Of	No. Of	%	No. Of	No. Of	%	No. Of	No. Of	%
Age of complainants/injured parties at the time of the act, criminal cases, civil cases and domestic violence cases																								
under 15 years	725	685	7	305	289	8	108	114	10	67	54	4	130	114	6	90	84	7	24	30	6	1	0	-
15–17 years	726	696	7	301	266	8	107	101	9	86	90	7	148	120	7	68	89	8	15	29	5	1	1	2
18–20 years	1 106	1 037	11	428	397	11	128	109	9	152	151	12	228	187	10	111	117	10	55	67	12	4	9	19
21–29 years	2 126	2 056	22	823	726	21	209	251	21	284	260	20	460	434	24	232	265	24	109	105	19	9	15	32
30–39 years	1 701	1 648	17	666	639	18	170	182	15	220	221	17	358	353	19	206	149	13	72	95	18	9	9	19
40–49 years	1 683	1 572	17	695	618	17	167	172	15	214	199	15	360	281	16	169	191	17	72	104	19	6	7	15
50–59 years	1 002	1 079	11	357	376	11	106	145	12	168	166	13	197	182	10	117	141	13	52	66	12	5	3	6
60–64 years	324	308	3	113	90	3	56	38	3	61	63	5	45	60	3	38	40	4	11	15	3	0	2	4
65 years and over	369	433	5	133	133	4	59	63	5	45	81	6	81	81	4	35	46	4	16	28	5	0	1	2
Complainants/injured parties, total, by age at the time of the act	9 762	9 514	100	3 821	3 534	100	1 110	1 175	100	1 297	1 285	100	2 007	1 812	100	1 066	1 122	100	426	539	100	35	47	100

Appendix Table 1. Mediation in criminal and civil cases in all of Finland and by regional state administrative agency, 2012–2013

	Whole country			Southern Finland			South-western Finland			Eastern Finland			Western and Central Finland			Northern Finland			Lapland			State Department of Åland		
	2012	2013		2012	2013		2012	2013		2012	2013		2012	2013		2012	2013		2012	2013		2012	2013	
	No. Of	No. Of	%	No. Of	No. Of	%	No. Of	No. Of	%	No. Of	No. Of	%	No. Of	No. Of	%	No. Of	No. Of	%	No. Of	No. Of	%	No. Of	No. Of	%

Types of compensation in the agreements reached in mediation of criminal, domestic violence and civil cases

Monetary compensation (no.)	3 605	3 623	39	1 308	1 348	46	425	515	36	653	539	41	627	582	34	427	428	30	156	202	38	9	9	24
Work compensation (no.)	348	418	4	91	130	4	33	67	5	57	65	5	110	40	2	45	83	6	12	33	6	0	0	-
Return of property (no.)	39	69	1	13	26	1	6	8	1	5	7	1	6	21	1	3	2	0	6	4	1	0	1	3
Acceptable behaviour contracts (no.)	887	924	10	332	339	11	70	98	7	125	120	9	93	99	6	195	181	13	69	83	16	3	4	11
Apologies (no.)	3 206	3 350	36	1 177	873	30	548	611	43	280	356	27	586	688	40	425	636	45	181	165	31	9	21	57
<i>Of which apologies, no other compensation (no.)</i>	2 392	2 048	22	1 170	838	28	270	242	17	202	153	12	540	480	28	151	212	15	56	112	21	3	11	30
No claims/waivers of claims (no.)	1 154	974	10	375	243	8	132	116	8	198	218	17	316	277	16	87	78	6	33	40	8	13	2	5
concerning criminal cases, civil cases and domestic violence cases, total	9 239	9 358	100	3 296	2 959	100	1 214	1 415	100	1 318	1 305	100	1 738	1 707	100	1 182	1 408	100	457	527	100	34	37	100
Total value of monetary compensations, €	1 904 813	1 724 154	94	612 960	671 172	95	241 392	289 919	97	386 030	247 662	96	319 469	268 372	92	250 332	165 883	90	93 045	75 074	92	1 585	6 071	100
Total value of work compensations, €	79 061	102 072	6	19 735	33 321	5	3 170	8 762	3	16 624	10 712	4	20 919	23 945	8	15 938	18 998	10	2 675	6 334	8	0	0	-
Total value of all compensations, €	1 983 874	1 826 226	100	632 695	704 494	100	244 562	298 681	100	402 654	258 374	100	340 388	292 317	100	266 270	184 882	100	95 720	81 408	100	1 585	6 071	100

Explanation of symbols

- Magnitude nil
- .. Data unavailable or too uncertain for presentation

Reporting data for the 2013 statistics on mediation in criminal and civil cases

Please find attached the data collection form concerning the variables for the annual statistics by the National Institute for Health and Welfare. The data reported with the annual basic data collection form are so-called summary data.

Data for the statistics are collected with a web-based questionnaire. The electronic data collection form is available at the website: **<http://www.thl.fi/fi/tilastot/rikossovittelulomake>**

For more information, see the questionnaire sections and relevant instructions.

Data should be reported by 28 February 2014.

Form: Data collection for the statistics on mediation in criminal and civil cases 2013**1. Regional state administrative agency (AVI)****4. Name and location (municipality) of the mediation office****6. Staff at the mediation office****60. Person responsible/director (names of all relevant persons)****61. Mediation advisors (full-time), no.****62. Mediation advisors (part-time), no.****63. Other staff (clerical staff, caretaker, etc., incl. part-time staff), no.****64. Number of active mediators**

(Number of mediators working on mediated cases during the year.)

65. Number of mediators on the reserve list

Reserve list refers to the mediators on maternity or parental leave, study leave, job alternation leave or long-term sick leave (no. of mediators).

11. Referrals to mediation submitted to the office during the year (no.)

A referral to mediation is the set of mediation-eligible offence categories recorded in, for example, the preliminary investigation records. A referral to mediation can have one or more criminal or civil cases. A civil case can consist of one or more disputes. Criminal cases which are recorded in separate investigation notifications or records are recorded as separate mediation referrals. A referral to mediation can also be oral.

A criminal case is eligible for mediation if there is a victim (injured party) and at least one suspected offender. A civil case is eligible for mediation if there are at least two parties involved (parties to a civil case) of which at least one is a natural person and if the dispute is of small economic importance.

Referrals to mediation can be submitted by the parties involved, the police, a public prosecutor or other authority. If the suspected offender or the victim of a crime is underage, his/her custodian or other legal representative has the right to propose mediation. If an adult has no legal capacity, also his or her guardian has the right to propose mediation.

General conditions for mediation: Act on Conciliation in Criminal and Certain Civil Cases, chapter 1, sections 1–3.

111. Extract the number of criminal cases from the mediation referrals (no.)

Report the number of criminal cases based on the offence category case numbers recorded in the preliminary investigation records of the police. Under the Act on Conciliation in Criminal and Certain Civil Cases, criminal cases are eligible for mediation if there is at least one victim and one suspected offender.

Civil cases are reported under section 112 (not under section 111).

Domestic violence cases are reported under section 113 (not under section 111).

112. Extract the number of civil cases from the mediation referrals (no.)

A civil case can consist of one or more disputes. Under the Act on Conciliation in Criminal and Certain Civil Cases, civil cases are eligible for mediation if there is at least two parties involved and if at least one of the parties is a natural person.

113. Extract the number of domestic violence cases from the mediation referrals (no.)

An act of domestic violence (physical violence such as petty assault, assault, aggravated assault or sex offence) has been committed against family members or in other interpersonal relationships, and may involve spouses, co-habiting partners, family members, engaged couples, divorced couples or couples about to divorce as well as ex-partners (Criminal Code, chapter 21, section 16).

Only homicide and bodily injury offences can be recorded as domestic violence cases in the data collection for the mediation statistics. These include, most typically, petty assault, assault and aggravated assault (Criminal Code, chapter 21). If a violent sex offence is eligible for mediation, it should be reported as a domestic violence case (Criminal Code, chapter 20). This underlines that violence is always a component of the concept of domestic violence. Domestic violence cases do not include offences such as defamation, invasion of domestic premises or menace between persons specified above. Such cases are recorded under section 17. The above definition of domestic violence applies even to other questions relating to domestic violence. (See section 18 on Domestic violence cases referred to mediation extracted by offence category.)

13. Party submitting a referral to mediation in criminal cases, civil cases and domestic violence cases (no.)

Referrals to mediation can be submitted by the parties involved, the police, a public prosecutor or other authority. If the suspected offender or the victim of a crime is underage, his/her custodian or other legal representative has the right to propose mediation. If an adult has no legal capacity, also his or her guardian has the right to propose mediation.

This applies to separate criminal offences and domestic violence offences that have been extracted from the referrals to mediation. Please, check that the figures correspond with the figures under sections 111, 112 and 113.

Criminal cases referred to mediation by (no.)

131. the police

132. a public prosecutor

133. parties to a case

of which 1331. injured parties

1332. suspected offenders

134. social welfare authorities

135. parents/custodians

136. guardians/trustees

137. other

Civil cases referred to mediation by (no.)

138. private individuals

139. other

Domestic violence cases referred to mediation by (no.)

140. the police

141. a public prosecutor

14. At the mediation office ...

14.1. Started mediation processes in criminal cases, total (no.)

A mediation process starts when the parties involved have given their consent to mediation, a decision on starting mediation has been made, and the case has been referred to mediators. In unclear situations, the person responsible at the mediation office decides whether or not a mediation process has started. The arrival of a referral to mediation at the mediation office does not alone signify the start of a mediation process. NB! It is possible that the arrival of a mediation referral in criminal case and the start of the mediation process do not occur in the same year (cf. Question 111).

14.2. Started mediation processes in domestic violence cases, total (no.)

A mediation process starts when the parties involved have given their consent to mediation, a decision on starting mediation has been made, and the case has been referred to mediators. In unclear situations, the person responsible at the mediation office decides whether or not a mediation process has started. The arrival of a referral to mediation at the mediation office does not alone signify the start of a mediation process. NB! It is possible that the arrival of a mediation referral in domestic violence case and the start of the mediation process do not occur in the same year (cf. Question 113).

14.3. Discontinued mediation processes in criminal cases, total (no.)

A favourable decision on the start of a mediation process in a criminal case has been made and the mediation process has been initiated, but the process is discontinued under section 19 of the Act on Conciliation in Criminal and Certain Civil Cases.

Section 19 Discontinuation of mediation:

The mediation office must immediately discontinue mediation if a party withdraws its consent to mediation or if there is reason to suspect that the consent has not been given voluntarily. Mediation must also be discontinued if there is a justified reason to suspect that a party to the mediation process cannot understand the meaning of mediation and the solutions to be made in the process, or if continuation of the mediation process is clearly against the interests of a party who is underage.

The mediation office may discontinue mediation if it emerges that there is no basis for successful mediation for reasons other than those referred to in section 19(1) of the Act.

The number of discontinued mediation processes does not include processes where no agreement was reached that would be satisfactory to all parties. Such mediation processes are recorded under section 264 (no agreement) although the reasons for no agreement are not in line with the instructions under section 264.

14.4. Discontinued mediation processes in domestic violence cases, total (no.)

A favourable decision on the start of a mediation process in a domestic violence case has been made and the mediation process has been initiated, but the process is discontinued under section 19 of the Act on Conciliation in Criminal and Certain Civil Cases. The mediation office must immediately discontinue mediation if a party withdraws its consent to mediation or if there is reason to suspect that the consent has not been given voluntarily. The mediation office may discontinue mediation if it emerges that there is no basis for successful mediation for reasons other than those referred to in section 19(1) of the Act.

The number of discontinued mediation processes does not include processes where no agreement has been reached that would be satisfactory to all parties. Such mediation processes are recorded under section 264 (no agreement) although the reasons for no agreement are not in line with the instructions under section 264.

15. Distribution of criminal cases and/or domestic violence cases by the right to bring charges (no.)

Report the aggregate number of criminal cases and domestic violence cases reported above. Please, check that the figures correspond with those reported under sections 111 and 113.

151. Criminal case: complainant offence (AOR)

152. Criminal case: offence under public prosecution (VSR)

153. Domestic violence case: complainant offence (AOR)

154. Domestic violence case: offence under public prosecution (VSR)

16. Parties to criminal cases, civil cases and domestic violence cases

Includes the total numbers of both male and female suspected offenders and injured parties. Example: If there is a brawl between two persons, both of these persons have the dual role of suspected offender and victim, and two injured parties and two suspected offenders are reported for the statistics.

Here, the figures do not necessarily correspond with the figures under sections 20 and 21 if it has not been possible to report the exact age.

161. Suspected offenders

Men___ -> of which men suspected of a domestic violence offence ___

Women___ -> of which women suspected of a domestic violence offence ___

162. Injured parties/complainants

Men___ -> of which men as injured parties in domestic violence cases ___

Women___ -> of which women as injured parties in domestic violence cases ___

163. Legal persons as injured parties (no. of cases)

The gender of the representative of a legal person is not recorded.

If the other party is a city with several units involved in the case, each of these units can be counted separately (e.g. City of Espoo/Päiväkehrä primary school or City of Espoo/Matinkylä secondary school). Or, if a city engineer's office has been the injured party in five cases during the year, it should be reported five times to the statistics as a legal person.

164. Parties to civil cases

Report the total number of parties to civil cases.

164.1 Give examples of civil cases referred to mediation.

The purpose of these data is to provide additional information to the statistics compilers. The data are not published in the statistical report, although the report may contain some examples of mediated civil cases.

17. Criminal cases referred to mediation extracted by offence category (no.)

Report the numbers of cases by appropriate offence category. Observe the definition of criminal case in section 11.

Please, make sure that the figures correspond with those reported under section 111.

NB. Invasion of domestic premises etc. and defamation etc. under chapter 24 of the Criminal Code are divided into separate categories:

171. Petty assault

Chapter 21, section 7 Petty assault

172. Assault, including attempt

Chapter 21, section 5 Assault

173. Aggravated assault, including attempt

Chapter 21, section 6 Aggravated assault

174. Robbery and extortion, including attempt

Chapter 31, sections 1 Robbery, 2 Aggravated robbery, 3 Extortion, 4 Aggravated extortion

175. Theft, including attempt

Chapter 28, sections 1 Theft, 2 Aggravated theft, 3 Petty theft, 9 a Stealing of a motor vehicle for temporary use, 9 b Aggravated stealing of a motor vehicle for temporary use, 10 Game offence, 11 Criminal trespass, 12 Violation of security right

Chapter 32, sections 1 Receiving offence, 2 Aggravated receiving offence, 3 Professional receiving offence, 4 Negligent receiving offence, 5 Receiving violation

176. Fraud and embezzlement, including attempt

Chapter 28, sections 4 Embezzlement, 5 Aggravated embezzlement, 6 Petty embezzlement

Chapter 36, sections 1 Fraud, 2 Aggravated fraud, 3 Petty fraud, 4 Insurance fraud, 5 Misuse of a position of trust, 6 Usury, 7 Aggravated usury

Chapter 37, sections 8 Means of payment fraud, 9 Aggravated means of payment fraud, 10 Petty means of payment fraud, 11 Preparation of means of payment fraud

177. Criminal damage, including attempt

Chapter 35, sections 1 Criminal damage, 2 Aggravated criminal damage, 3 Petty criminal damage

178. Unauthorised use, including attempt

Chapter 28, sections 7 Unauthorised use, 8 Aggravated unauthorised use, 9 Petty unauthorised use

179. Offences against privacy and public peace, including attempt

Chapter 24, sections 1 Invasion of domestic premises, 2 Aggravated invasion of domestic premises, 3 Invasion of public premises, 4 Aggravated invasion of public premises, 5 Eavesdropping, 6 Illicit observation, 7 Preparation of eavesdropping or illicit observation, 8 Dissemination of information violating personal privacy

1710. Menace, coercion

Chapter 25, sections 1 Deprivation of personal liberty, 2 Aggravated deprivation of personal liberty, 6 Negligent deprivation of personal liberty, 7 Menace, 8 Coercion

1711. Defamation

Chapter 24, sections 9 Defamation, 10 Aggravated defamation

1712. Other criminal offence

Criminal offences not recorded under any of the categories above are recorded under this category.

Examples of other criminal offences:

Give examples of criminal cases referred to mediation that recorded under the category Other criminal offences.

18. Domestic violence cases referred to mediation extracted by offence category (no.)

Report the numbers of cases by appropriate offence category. Please, make sure that the figures correspond with those reported under section 113. See the definition of domestic violence in section 113.

181. Petty assault in domestic settings

Chapter 21, section 7 Petty assault

182. Assault in domestic settings, including attempt

Chapter 21, section 5 Assault

183. Aggravated assault in domestic settings, including attempt

Chapter 21, section 6 Aggravated assault

184. Sex offences in domestic settings, including attempt

Offences under Chapter 20 of the Criminal Code are very serious offences, and only the most lenient cases are eligible for mediation. For example, a case of sexual abuse of a child was referred to mediation because the suspected offender (aged 17 years) and the injured party (aged 15 years) were dating at the time of the act.

20. Age of suspected offenders at the time of the act in criminal cases, civil cases and domestic violence cases (no.)

Report the total number of offenders under appropriate section. Example: If there is a brawl between two persons, both of these persons have the dual role of suspected offender and victim, and two injured parties and two suspected offenders are reported for the statistics. Here, the figures do not necessarily correspond with the figures under section 16 if it has not been possible to report the exact age.

201. under 15 years

202. 15–17 years

203. 18–20 years

204. 21–29 years

205. 30–39 years

206. 40–49 years

207. 50–59 years

208. 60–64 years

209. 65 years or older

21. Age of injured parties at the time of the act in criminal cases, civil cases and domestic violence cases (no.)

An injured party is a natural or legal person whose right or interests an offence has violated or who has been subjected to an offence. Report the total number of injured parties under appropriate section.

Example: If there is a brawl between two persons, both of these persons have the dual role of suspected offender and victim, and two injured parties and two suspected offenders are reported for the statistics.

Here, the figures do not necessarily correspond with the figures under section 16 if it has not been possible to report the exact age. It is not possible to record the age of a legal person.

211. under 15 years

212. 15–17 years

213. 18–20 years

214. 21–29 years

215. 30–39 years

216. 40–49 years

217. 50–59 years

218. 60–64 years

219. 65 years or older

26. Mediation outcomes, according to data in the annual statistics

A single criminal case is resolved through a single agreement. Mediation cases are resolved through agreements (section 261) or partial agreements (section 262), or left unresolved (section 264).

261. Agreements in criminal cases, according to data in the annual statistics

An agreement has been reached in the mediation of a criminal case. Report the number of agreements reached in mediation of criminal cases.

262. Partial agreements in criminal cases, according to data in the annual statistics

The parties to mediation in a criminal case have agreed on damages or other compensation only in part or that only some of the parties involved have reached an agreement. Report the number of partial agreements (see the definition in section 262) reached in mediation of criminal cases.

263. Agreements and partial agreements in civil cases, according to data in the annual statistics

Report the number of agreements and partial agreements (see the definition in section 262) reached in mediation in civil cases.

264. No agreement in criminal and civil cases, according to data in the annual statistics

Report the number of mediation processes where no agreement was reached. For example, mediation negotiations were initiated, but no agreement was reached.

Do not report under this section cases where mediation is still in progress.

Do not report under this section cases where mediation has been discontinued. Discontinued mediation processes in criminal cases are reported under section 14.3.

264.1. No agreement in a criminal case (no.)

264.2. No agreement in a civil case (no.)

265. Agreements in mediation of domestic violence cases during the year, according to data in the annual statistics

Report the number of agreements reached in mediation of domestic violence cases.

266. No agreement in mediation of domestic violence cases during the year, according to data in the annual statistics

Report the number of mediation processes where no agreement was reached. For example, mediation negotiations were initiated, but no agreement was reached between the parties involved.

Do not report under this section cases where mediation is still in progress.

Do not report under this section cases where mediation has been discontinued. Discontinued mediation processes in domestic violence cases are reported under section 14.4.

27. Forms of compensation in mediation agreements concerning criminal cases, civil cases and domestic violence cases

One agreement may contain several kinds of compensation forms. For example, a person can return some of the goods s/he has stolen and pay monetary compensation for the stolen goods that have not been recovered. The agreement may also include an apology. In such cases, report one entry for each form of compensation used. Or, in mediation agreements, return of property and acceptable behaviour contracts may be mutually required (two entries). One of two offenders pays a monetary compensation, while the other offender compensate in the form of work (two entries).

The type of agreement reported depends always on what the injured party and the suspected offender have agreed upon. For example, if the agreement contains a work compensation for one suspected offender, work compensation is not recorded for any other suspected offender who has not agreed to compensation in the form of work.

271. Monetary compensations (no.)

272. Total value of monetary compensations, €

The total value of monetary compensations does not include the monetary value of work compensations.

273. Work compensations (no.)

274. Total value of work compensations, €

The value of a work compensation may be, for example, the monetary value of the working hours agreed as a work compensation.

275. Return of property (no.)

276. Acceptable behaviour contracts (no.)

For example, a party involved commits to visiting follow-up services (such as substance abuse services, family therapy, domestic violence intervention services, etc.), or the suspected offender promises not to telephone the injured party while intoxicated.

277. Apologies (no.)

Report the total number of apologies, including cases where the agreement includes also other forms of compensation, such as monetary or work compensation.

277.1 Apologies, no other compensation (no.)

Report the number of apologies in agreements that include no other form of compensation.

278. No claims/waivers of claims (no.)

Mediation in criminal and civil cases

Quality description (OSF)

Relevance of statistical data

Mediation in criminal and civil cases is a voluntary, impartial and non-chargeable social service that allows the victim and the suspected offender(s) to meet through an impartial mediator. The volunteer mediators help the parties in the negotiations. The mediation parties can discuss the mental and material harm caused to the complainant/victim and agree on measures to redress the harm. In addition to criminal cases, mediation is also applicable to minor civil cases.

The Act on Conciliation in Criminal and Certain Civil Cases¹ entered into force on 1 January 2006. Before the Act entered into force, municipalities could decide themselves, whether to organise mediation services or not.

The general supervision, management and monitoring of mediation services falls within the jurisdiction of the Ministry of Social Affairs and Health. The Advisory Board on Conciliation in Criminal Matters, appointed by the Government for three years at a time, guides, monitors, formulates and promotes national and international activities and development efforts².

The regional state administrative agencies are responsible for organising mediation services in their operating area so that services are available throughout the country. They also guide, counsel and monitor the mediation service providers. The regional state administrative agencies are also responsible for organising continuous professional training in mediation as well as for allocating the state reimbursement for mediation services. They also supervise how the reimbursement is used. Mediation services are based on commission agreements.

The National Institute for Health and Welfare (THL) compiles statistical information on mediation in criminal and civil cases, monitors and conducts research on mediation activities, and co-ordinates development efforts in the field. The collection of the annual statistics form a part of the monitoring of the Act on Conciliation in Criminal and Certain Civil Cases, the importance of which was highlighted by the Legal Affairs Committee of Parliament in its report on the bill (13/2005): the Committee stated that the application of the Act will be closely monitored and that this monitoring will be used to determine whether the Act needs to be amended.

The Advisory Board on Conciliation in Criminal Matters has agreed separately on the data collection for the statistics. The data collection is part of the tasks of the Advisory Board on Conciliation in Criminal Matters, which, according to section 1 of the Government Decree 267/2006, must monitor and evaluate mediation-related developments and research, draw up proposals for further development, as well as monitor and promote the uniform application of the Act on Conciliation in Criminal and Certain Civil Cases.

¹ The Act on Conciliation in Criminal and Certain Civil Cases [<http://www.finlex.fi/fi/laki/kaannokset/2005/en20051015.pdf>].

² The Advisory Board's sphere of operations is defined by Decree (267/2006, 1805/2009, 1252/2010).

Data for the statistics are collected annually with an electronic survey form from all the mediation operating areas.³

The data collection form is available online at www.thl.fi/tilastot/rikossovittelu.

The statistics on mediation in criminal and civil cases contain data on cases referred to mediation offices and the separate offences contained within the cases, and also on domestic violence cases and civil cases. Offences under the Criminal Code and domestic violence offences are recorded according to offence category and according to the authority making the referral to mediation. The statistics on the civil cases referred to mediation contain only summarised data.

Data are collected on the number, age group and gender of parties concerned in criminal and civil cases. The statistics also include data on the initiated and discontinued mediation processes in criminal cases. The statistics also contain data on the number of mediation processes where the parties reached an agreement on the forms of compensation, on the sums of compensation (EUR) and on the monetary value of work compensations.

Data are submitted separately by all operating areas for mediation in criminal and civil cases. There were 20 operating areas in 2013.

The data in the statistics on mediation in criminal and civil cases are compared with the data, collected by Statistics Finland, on suspected offenders in crimes under the Criminal Code recorded and solved by the police. The statistical report contains a comparison between the crimes referred to mediation and the crimes under the Criminal Code recorded by the police as well as crimes solved by the police.⁴

THL collects the statistical data for the statistics on mediation in criminal and civil cases and edits and publishes a statistical report once a year. The text section of the statistical report explains the concepts and definitions used in the statistics. The concepts and definitions are also explained on the form used for collecting the statistical data.

The report aims to provide information and numerical data on mediation in criminal and civil cases to administrators, mediation service providers, NGOs and other co-operation partners, researchers and students and any others in need of such information.

Description of methods

Data are collected annually from all 20 operating areas for mediation in criminal and civil cases in Finland. Every year in December, the mediation offices are sent a data request form to be completed within due time.

³ Operating area: The regional state administrative agencies have organised their mediation activities by setting up operating areas for mediation. There are 20 operating areas for mediation (on 31/12/2013) and some of these areas also have regional or branch offices. Data for the statistics are requested from each of the operating areas and are, then, reported by regional state administrative agency.

⁴ Figure 7. Age distribution of offenders in crimes under the Criminal Code recorded by the police and suspected offenders referred to mediation, 2013, %

Table 4. Comparison by regional state administrative agencies 2013

The mediation offices supply the data in the format requested by THL using an electronic response form. If an office fails to respond within due time, it will receive a reminder. The statistics are not compiled until the data needed have been received from all mediation offices. The statistics have a coverage of 100 per cent.

Correctness and accuracy of data

The statistics on mediation in criminal and civil cases provide aggregate data, which means that cross-classification is not possible. The statistics cannot cover the mediation process for a single offence. It should also be noted that there is some uncertainty in the data. For example, the data are to some extent incomplete as regards the offence categories, the person/organisation submitting the case to mediation, and the information on the ages of parties concerned. The data are correct insofar as they have been reported correctly by the mediation offices. THL does not routinely check the data it receives. However, if clear inconsistencies or other errors are detected in the material, the data suppliers are contacted and the data are corrected where necessary. This means that the annual time series data will also be changed and updated.

Timeliness and promptness of published data

The statistics on mediation in criminal and civil cases are produced annually by THL. The annual statistical information is published approximately six months after the data collection in June.

Availability and transparency/clarity of data

The statistical reports are published on THL's website at www.thl.fi/tilastot/rikossovittelu as well as on the mediation websites at www.thl.fi/sovittelu, www.thl.fi/medling and www.thl.fi/mediation.

The report describes major findings and specifies concepts and definitions.

Comparability of statistical data

The National Institute for Health and Welfare (THL) (formerly STAKES until 31 December 2008) has collected data and produced the statistical report on mediation in criminal and civil cases since the Act on Conciliation in Criminal and Certain Civil Cases (1015/2005) entered into force on 1 June 2006. Comparable data are available from that point onward on the number of cases referred to mediation offices, on the separate offences and civil cases contained within the cases, on offence categories, on the number of people in mediation, and on the forms of compensation and sums of compensation involved.

The data collection form was revised as of 2012. The time series data is, however, maintained.

Clarity and consistency

The statistical report contains data covering the entire country concerning the criminal and civil cases referred to mediation.